Nr. 10

Zitting van donderdag 9 november 2023

Voorzitter: mevrouw R.W.J. Melissant-Briene, burgemeester.

Aanwezig zijn de leden: mevrouw W. Alba Heijdenrijk, de heren B.C.S. Bahlmann, A. Boutachkourt, D.R.E. van Gammeren en J.P. van der Geest, de dames P. de Groot en E.W.H. Hamann, de heren M.C. Houtepen, A.C. van Houwelingen, J. Klein, A. Koçak en A. Krol, mevrouw G. Metz, de heer J.C. Oostrum, mevrouw J. van Oversteeg, de heer M. de Pagter, mevrouw L.P.W. Pellikaan, de heren J.M. Roeland, N. van Santen, P.C.J. Schefferlie, I. Tekir en D. van Veen, mevrouw T. van 't Westende-de Bijl en de heer C. van Willigen.

Griffier: de heer H. Sepers.

Tevens aanwezig de heer M. de Boer, de dames E.L. Dansen, A. Mager en M.J. Molengraaf en de heer F. Polatli (wethouders), alsmede mevrouw H. Kromkamp (gemeentesecretaris).

Afwezig met kennisgeving mevrouw D. Stevens.

*

1. Opening 2
2. Ingekomen stukken 4
3. Vaststellen agenda 4
4. Algemene beschouwingen fracties 4
   Stadsbelang 4
   Democraten Gorinchem 7
   PvdA 12
   VVD 16
   ChristenUnie/SGP 20
   Gorcum Actief 24
   D66 27
   CDA 31
   SP 38
   Reactie college op de algemene beschouwingen. 41
   Wethouder mevrouw Molengraaf 41
   Wethouder Polatli 47
   Wethouder mevrouw Mager 50
   Wethouder De Boer 55
   Wethouder mevrouw Dansen 62
   Wethouder mevrouw Molengraaf (moties en amendementen) 67
   Repliek 71
   Dupliek 94
5.a Vaststellen moties en amendementen begroting 2024 103
5.b Begroting 2024-2027 (*2023-882922*) 105

5.d Investeringen in balans en uitvoering geven aan motie 363 ‘Besturen is keuzes maken met een open vizier’ (*2023-885335*)....106
5.e Raadsvoorstel Toekomstvisie Caribabad (*2023-885751*)....108
5.f Septembercirculaire gemeentefonds 2023 (*2023-882554*)....109
6. Hamerstukken....109
6.a Overzicht begrotingswijzigingen 9 november 2023 (*2023-887185*)....109
6.b 1e begrotingswijziging 2024 (*2023-887174*)....109
7. Moties vreemd aan de orde van de dag....109
8. Sluiting....124

*

1. Opening

De voorzitter: Ik open de vergadering (15.30 uur).
Dames en heren leden van de raad, leden van het college, al degenen op de publieke tribune, ook de mensen thuis, allemaal van harte welkom in deze raadsvergadering, waarin wij de begroting voor het volgend jaar gaan bespreken. Maar voordat we dat doen, heb ik nog enkele mededelingen te doen.
Allereerst: u hebt allemaal een boekje op uw tafel gevonden met daarin vanuit het college een briefje van wethouder Dansen; dus dat kunt u meenemen. Verder liggen er op uw tafel een chocoladeletter, een Sintvlag en van allerlei lekkere dingetjes, en dat zal u niet verbazen, want we zijn ons langzamerhand als stad aan het opmaken voor de landelijke intocht van Sinterklaas. De stad komt steeds meer in Sinterklaassferen, en dan kunnen we natuurlijk als raad niet achterblijven. Ik zou zeggen: geniet ervan. We hopen u natuurlijk allemaal te treffen op de 18de, en laten we maar hopen dat die dan ook echt aankomt.
Er zullen ongetwijfeld de nodige moties en amendementen ingebracht worden. Die kunt u indienen bij de griffie, griffie@gorinchem.nl, en worden dan toegevoegd aan iBabs door onze plaatsvervangend griffier.
Ten slotte is er nog een mededeling vanuit de agendacommissie en daarvoor geef ik de heer Oostrum het woord.

De heer Oostrum: Dank u wel, voorzitter. De vorige raadsvergadering hebben we niet helemaal afgemaakt en toen is aan het eind besloten om de vergadering voort te zetten op 13 november. In de agendacommissie hebben we daarover even kortgesloten met de betreffende ambtenaren. Het is duidelijk dat de agendapunten die daarin behandeld zouden worden, ook kunnen worden toegevoegd aan de agenda voor de reguliere raadsvergadering op 30 november. Het voorstel is dus om de 13de niet te vergaderen en de agendapunten toe te voegen aan de agenda voor 30 november.

De voorzitter: Mag ik aannemen dat u hiermee kunt instemmen? Dat is het geval. Aldus besloten, dank u wel.
Dan heb ik begrepen dat mevrouw Van Oversteeg het woord wenst. Ik geef haar het woord.

Mevrouw Van Oversteeg: Dank u wel, voorzitter. Aan het begin van deze raadsvergadering wil ik namens de hele raad een woord van steun tot u richten. Tijdens de gesprekken die de klankbordgroep met de burgemeester voert, komt voorbij dat het

burgemeesterschap niet alleen een functie is, maar ook een rol. Een rol die nooit stopt, ook niet als je op maandagochtend in de stad loopt, in dit geval nog met een hele leuke reden, maar die helaas rauw verstoord werd door een ernstige bedreiging richting jou. Allereerst is dit natuurlijk verwerpelijk. Een burgemeester die zich dag en nacht inzet voor het belang van onze stad, verdient respect, steun en waardering, een klimaat van tolerantie, van het goede gesprek. Bedreigingen accepteren we niet en werpen we verre van ons. Reinie, we staan achter je. We wensen jou en je gezin sterkte met het verwerken van deze gebeurtenis en de nasleep die ervan komt.
Bij de herbenoeming haalde je een gedicht van Toon Hermans aan. Om je een hart onder de riem te steken en je steun en kracht toe te wensen, sluiten wij deze keer ook af met een gedicht van zijn hand:

we weten ’t allemaal, ’t is er een bende
’t is er te eng, en te vijandig en te vol
het is in hoofdzaak grote rotzooi en ellende
op onze groene, blauwe, grijze, grauwe bol
’t is haat en nijd, elkaar de pas afsnijden
en door de steden raast een ‘rücksichtslos’ geweld
maar of we vloeken, vechten, vallen, lachen, lijden
er staan weer altijd boterbloemen in het veld
er zijn nog immer die momenten van vervoering
al lijkt dat bolletje ook nòg zo negatief
tussen de puinhoop schemert altijd de ontroering
van mensen die nog zachtjes zeggen: ‘k heb je lief

De voorzitter: Daar ben ik even stil van. Dank jullie wel. En via u als leden van de raad wil ik ook heel hartelijk dankzeggen aan al die inwoners, al die ondernemers, collega-bestuurders uit heel veel gemeenten, maar ook al diegenen in Nederland, echt ongelooflijk, die tot vanuit Amsterdam toe blijkbaar mijn mailadres hebben gevonden op de website en mij bericht hebben dat dit absoluut niet kan, dat ze me ondersteunen en hopen dat ik toch vooral door blijf gaan. Ja, dat doet me goed. Ik zei gisteren op een gegeven moment: er zit veel volkswijsheid in het spreekwoord ‘gedeelde smart, halve smart’, zo ervaar ik dat ook, en niet alleen ik, maar ook mijn gezin. Degene die verdacht wordt is nu opgepakt, maar toen hij nog vrij rondliep was er toch wel even opperste alertheid in ons gezin, want hoe gaat dat dan: ik bel meteen mijn echtgenoot, ik zet een bericht in de gezinsapp en dan staat iedereen toch weer even op scherp, zeker omdat deze gebeurtenis niet op zichzelf staat, maar hij zich al eerder tot tweemaal toe bij mijn huis heeft vervoegd, waar we toch met z’n zessen wonen. Dan doet het gewoon iedereen ongelooflijk goed om alle steunbetuigingen te ontvangen. En ik roep ook via u op: laten we met elkaar het gesprek blijven voeren in onze stad, onze stad van tolerantie. Want zolang wij het gesprek voeren met elkaar, zien we de ander beter in al zijn rijkdom, al zijn bijzonderheden et cetera. Nogmaals heel veel dank voor de steun die uitgesproken is. Ik waardeer het zeer. Maar tegelijkertijd, vandaag ben ik het, morgen kan een ander het zijn. Laten we inderdaad ook maar eens kijken naar de mooie boterbloemen en ook de bloemen die wij inmiddels ook thuis ontvangen hebben, want om het dan ook weer even met mevrouw De Groot te zeggen: de meeste mensen deugen.

Dank u wel. *(Applaus)*

2. Ingekomen stukken

Geen.

3. Vaststellen agenda

Mevrouw Metz: Voorzitter. Ik heb een puntje van orde. Zojuist is op voorstel van de heer Oostrum besloten de vergadering van 13 november te laten vervallen en de punten van die agenda op 30 november te behandelen. Alleen, wij hebben nog twee moties die eigenlijk niet kunnen wachten tot de 30ste. Dus mijn vraag is of we die vanavond in kunnen dienen.

De voorzitter: De vraag aan de raad is: bent u bereid aan het eind van deze begrotingsraad deze twee moties vreemd aan de orde van de dag te behandelen? Dat is het geval, dan gaan we dat doen.

Mevrouw Metz: Dank u wel.

De voorzitter: Als het mogelijk is, zou het wel goed zijn die alvast mee te nemen in de beraadslagingen in eerste en tweede termijn, want dan kan iedereen daar eventueel op reageren.

De heer Schefferlie: Voorzitter, betekent dit dat de moties eerst bekend worden gemaakt, of toegelicht?

Mevrouw Metz: De eerste motie luidt ‘Meer tijd voor de feestdagen’, de tweede ‘Samen is leuker’.

De voorzitter: Bij nader inzien lijkt het me toch beter de moties apart te behandelen aan het eind van de agenda, dan kunt u ook in alle rust uw twee moties indienen en toelichten. Ja? Dan doen we het op die manier.

De agenda wordt hierna aldus vastgesteld.

4. Algemene beschouwingen fracties

De voorzitter: Dames en heren. De fracties geven thans hun visie op de voorstellen die in het stuk staan, dienen eventueel moties en amendementen in en zodra ze zijn uitgesproken en toegezonden aan de griffie, die combinatie, worden ze geplaatst in iBabs. Ik attendeer u erop dat de spreektijd is gemaximeerd op acht minuten per fractie voor deze eerste termijn, exclusief interrupties. Uitgangspunt is maximaal twee interrupties per fractie in de eerste termijn. Ik geef de sprekers het woord in volgorde van grootte van de fractie conform de verkiezingsuitslag uit 2022. Allereerst heeft de heer Klein van de fractie Stadsbelang het woord.

De heer Klein: Bedankt, voorzitter. Het is prettig om op een dag als vandaag te beginnen, want dan kan ik iedereen hier het voorbeeld geven hoe je kort en bondig het woord voert.

Voorzitter. Vandaag gaan we het hebben over de begroting 2024, dit in combinatie met de financiële dekking voor een nieuw zwembad en direct een eerste begrotingswijziging om dit allemaal passend te maken. Het is een hele mondvol, maar alles bij elkaar ons inziens wel de juiste manier om tot een geheel te komen. We willen immers allemaal dat de plannen die we beloven passend zijn, passend binnen de kaders en de afspraken die hier binnen de raad gemaakt zijn.
Als Stadsbelang hadden we wel een beetje buikpijn in de aanloop naar de begroting. Hoe zouden we immers al deze uitgesproken ambities waar kunnen maken, zeker nu er ook nog een verrassing op ons pad kwam in de vorm van een zwembad. Het huidige Caribabad zou binnen afzienbare tijd niet meer volstaan. Even slikken, maar gelukkig waren we er als raad snel uit. Gorinchem heeft een zwembad nodig en dat stelde ons in ieder geval gerust. Want wat zou Gorinchem zijn zonder een goed zwembad? Het vinden van de juiste financiële dekking was een wat lastiger onderwerp. Initieel lag er een voorstel om het investeringsplafond te doorbreken, iets waar Stadsbelang niet direct van in paniek zou raken, maar zeker wel een signaal waardoor je scherper naar de begroting gaat kijken. Het zwembad is immers niet de enige ambitie die we hebben en de rentes blijven op dit moment maar stijgen. Want ook wij willen graag goede scholen, een sterke en veilige mobiliteit in en rondom Gorinchem, om over een bruisende cultuursector nog maar te zwijgen. Want wat kijken wij uit naar de opties, mogelijkheden en kansen van een nieuw cultuurhuis! Een cultuurhuis dat naast het bieden van een groot podium ook de bibliotheek zou kunnen gaan huisvesten. Een uitdaging, al dan niet een probleem, waar we op dit moment nog niet eens over nadenken, maar met deze combinatie in één klap omgebogen naar een kans en een meerwaarde voor Gorinchem.
Zoveel ambities en kansen, maar helaas geen stapels geld die tot het plafond reiken. Wij begrijpen dan ook dat er nu, na wat motivatie vanuit de raad, een voorstel is gekomen om investeringen te schrappen. Persoonlijk vind ik schrappen nogal definitief klinken, maar blijkbaar bestaat er in de ambtelijke wereld niet zoiets als verder opschuiven dan de begroting laat zien. Want zo zien wij het eigenlijk wel. Neem nu het laatste deel van de Banneweg. Als Stadsbelang stelden we al eerder voor om hier een knip te zetten, niet om het nooit uit te gaan voeren, nee, helemaal niet, gewoon om simpelweg eerst het effect te beoordelen van de eerdere stappen, en als die dan met succes zijn uitgevoerd, laten we dan verder gaan. Want ja, ook wij hebben de verkeerskundige mensen gehoord, maar op dit moment kun je de Banneweg van goud maken, maar zonder alternatieven is en blijft het een drukke weg, zij het dan wel van goud. Kortom, het zal niemand hier verbazen dat wij het voorstel rondom het schrappen hiervan ondersteunen.
Dit geldt eigenlijk voor ook voor station-Noord, een station waar we bijna nog langer over praten dan over De Nieuwe Doelen, maar direct ook een station waarvan niet bewezen is welke noodzakelijke meerwaarde het biedt. Station Gorinchem ligt immers op slechts vijf minuten fietsen. En een goede openbaar vervoersverbinding kan op meerdere manieren gerealiseerd worden. Dus het is ons onduidelijk voor wie we dit station zouden gaan bouwen, laat staan dat het al helemaal niet voor de hand liggend is dat gemeenten stations bouwen. Investeren in snelle en veilige fietsverbindingen klinkt dan een stuk logischer, alsook een lobby om bushaltes te krijgen bij de toekomstige afrit bij de A27, misschien wel een bushub die de uiteindelijke OV-verbindingen zal vergroten.

Dus, voorzitter, wat ons betreft een prima voorstel om de voorgestelde investeringen te schrappen, nou ja: verder opschuiven dan de begroting laat zien.

De heer Schefferlie: Voorzitter, bij wijze van interruptie. In het betoog van de heer Klein hoor ik eerst een hele aanloop naar de vraag 'waarom heb je in hemelsnaam dat station nodig?', en nu begrijp ik dat hij op het laatst toch wil weer opschuiven. Kunt u duiden wat u nou bedoelt?

De heer Klein: Nou, dat is heel simpel, voorzitter. Op dit moment zien wij geen noodzaak om station Gorinchem-Noord te realiseren en op het moment dat zich een situatie aandient waarin Gorinchem-Noord wel een meerwaarde zou bieden voor Gorinchem, kunnen we altijd weer het plan uit de la trekken en kijken op welke manier dit gefinancierd zou kunnen worden.
Ik hervat. Gezamenlijk met Gorcum Actief en SP zouden we het zelfs nog iets willen aanscherpen: verleg de focus bij de Nieuwe Hoven naar de fiets en de voetgangers en verschuif het restant van het geld naar de reserve mobiliteit. Als we dit dan niet nodig blijken te hebben voor andere projecten, hebben we in ieder geval het eerste miljoen voor de Banneweg misschien al terugverdiend.
Ja, voorzitter, wij zijn positief gestemd over de door het college ingeslagen weg, maar als Stadsbelang hebben we ook kennisgenomen van een burgerpeiling die helaas niet super positief was. Het was nog een voldoende, maar wat ons betreft wel een duidelijk signaal. We moeten wel oog houden voor de inwoners van Gorinchem. Dat zijn immers de mensen voor wie we dit allemaal doen. Met die reden in het achterhoofd dienen wij vanavond een amendement in, gezamenlijk met de Partij van de Arbeid, voor het wijzigen van de parkeertarieven voor bewoners. Ik zal mijn pleidooi bij de behandeling van de perspectiefnota niet woord voor woord herhalen, maar ik zal het uiteindelijke amendement wel toelichten.
In de afgelopen anderhalf jaar konden bewoners bezoek laten parkeren voor 21 cent per uur, een systeem dat enorm succesvol is, want het werd massaal gebruikt. Een stijging waardoor het voorstel wordt gedaan om te gaan werken met een starttarief. De 21 cent was immers wel heel goedkoop en werkte misbruik in de hand. Maar laten we de burgerpeiling niet vergeten. Met name in de binnenstad is er onvrede over parkeren en heerst een gebrek aan vertrouwen in de overheid, in ons. Het is misschien een beetje een dooddoener, maar vorige keer, en vandaag ook weer, leerden we dat de meeste mensen deugen. Daarom dienen wij samen met de Partij van de Arbeid een amendement in om de parkeertarieven voor bewoners anders in te richten. Want een starttarief komt bij ons over als een methode die de goeden onder de slechten laat lijden. Wij stellen daarom voor om met een vast uurtarief te werken van 42 cent en te gaan werken met een maximaal op te waarderen bedrag van € 20 per maand. Hierdoor blijft het zeer aantrekkelijk om gebruik te maken van de regeling en ondervangen we direct het mogelijke misbruik zonder de goeden eronder te laten lijden. Voorzitter, het is ook nog eens in goed overleg gegaan met de ambtenaren, waardoor we geen gat in de begroting hoeven te schieten op dit moment, een win-win voor iedereen.
Wat misschien niet voor iedereen een win-winsituatie zal zijn, zijn de nieuwe afvaltarieven, in ieder geval niet voor de mensen die geen afval gaan scheiden – dan zul je waarschijnlijk een stuk duurder uit zijn. Voor de rest van Gorinchem die hiermee wel

actief aan de slag gaat, ligt er misschien wel iets moois in het verschiet. Geen gouden bergen, maar potentieel wel de eerste daling in jaren op het gebied van afvalstoffenheffing. Je zou het bijna uniek kunnen noemen. Wel zouden we de wethouder nog willen vragen hoe hij verwacht om te gaan met instanties als een speelgoedbank, weggeefwinkel, en misschien ook wel de voedselbank. Allemaal instanties die zich inzetten voor minder bedeelden, maar door donaties meer restafval produceren dan misschien vooraf wordt voorzien.
Maar, voorzitter, om positief af te sluiten: we zijn blij met de gemaakte keuzes en zien uit naar de verdere uitwerking, want er staat ons een hoop moois te wachten.
Bedankt voorzitter.

Amendement (5a) A01: Geen starttarief voor bewoners
De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 9 november 2023;
besluit
de parkeertarieven in bijlage 2: Tarieventabel 2024 'parkeervergunningen' punt 2.5 te wijzigen en de consequenties voor lokale heffingen te verwerken in de Begroting 2024 als ook het opvolgende beleid dat hier aan gekoppeld is.
Was:

	Soort vergunning		Locatie				Belastingtarief
	Naam	Categorie	Naam	Aanduiding	Bijzonderheden	Bedrag	Per
2.5	Bezoekersvergunning	III	n.v.t.	Gebieden A,C,D,E,F,I,J,K	Starttarief € 2	€ 0,17	Uur

Wordt:

	Soort vergunning		Locatie				Belastingtarief
	Naam	Categorie	Naam	Aanduiding	Bijzonderheden	Bedrag	Per
2.5	Bezoekersvergunning	III	n.v.t.	Gebieden A,C,D,E,F,I,J,K	Het tegoed waarmee de bezoekersregeling per maand maximaal kan worden opgewaardeerd bedraagt €20,-	€ 0,42	Uur

Motivatie
Sinds 1 oktober 2022 is het digitale platform 2Park beschikbaar voor het aanmelden van parkerende bezoekers van bewoners van de binnenstad. Deze bezoekers kunnen dan tegen het tarief van € 0,21 per uur parkeren met een maximum tarief van €2,50 per dag. Een innovatie die voor voordelen zorgde bij de bewoners en de gemeente. Want bewoners hadden de mogelijkheid om tegen lagere tarieven bezoekers te laten parkeren, maar ook de gemeente bespaarde onkosten. De oude papieren parkeerkaarten hoefden immers niet meer gedrukt, verwerkt en opgestuurd te worden vanuit het stadhuis.
Uit de burgerpeiling blijkt dat in de binnenstad de onderwerpen vertrouwen in de gemeente en het parkeren opvallen in hun slechte score. En juist daar heeft dit voorstel rechtstreeks invloed op, want het invoeren van een starttarief van € 2,- per parkeeractie voor gebruikers (lees, bewoners binnenstad) van het 2Park platform is dan ook het bestraffen van een succes en verbetering die ruim een jaar lang doorgevoerd is geweest. Iets wat het vertrouwen in het bestuur van deze stad niet ten goede zal komen.
Om te voorkomen dat we met een aanpassing in deze regeling een 'gat' in de begroting schieten stellen we voor om het uurtarief te verhogen naar € 0,42 per uur (zonder maximum bedrag) en het maximaal op te waarderen bedrag in het digitale platform per maand te maximeren op €20,- per bewoner in het aangewezen gereguleerd gebied.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Schefferlie, Democraten Gorinchem.

De heer Schefferlie: Voorzitter. Het is eigenlijk best een hele prestatie om als een van de kleinste centrumgemeenten in Nederland de bijbehorende voorzieningen te

handhaven. Wij waarderen in dat streven de inzet voor het behoud van onze regionale voorzieningen, en het ziekenhuis in het bijzonder. We mogen trots zijn op het lef van onze gemeente om in financieel zware tijden risico te durven nemen om die mooie stad te blijven. Wij juichen dat in principe toe. De kosten gaan nu eenmaal voor de baten uit als we een aantrekkelijke woon-, werk- en leerstad willen blijven. Dat brengt uitdagingen mee die elke samenstelling van coalitie of college had moeten aangaan. Met een hoge rente, oplopende schulden, tekorten in de jeugdzorg en een niet sluitende meerjarenbegroting verdient de stad een brede samenwerking in en buiten deze raad.
Tegen die achtergrond klinkt de titel in de inleiding 'Met elkaar' ons dan ook als muziek in de oren. De motie 'Besturen met open vizier' uit de perspectiefnota, die is aangenomen, biedt daarvoor een prima katalysator. Dat is weer eens wat anders dan een motorblok. De motie heeft geleid tot een I&O over investeringen, waarbij de input vanuit die avond door het college gebruikt zou worden bij het definitieve raadsvoorstel over de investeringen. Helaas heeft onze inbreng van die avond nog onvoldoende indruk gemaakt, maar omdat wij het nu eenmaal graag met elkaar doen, hebben wij getracht aanpassingen in het investeringsoverzicht met andere fracties voor te bespreken. Dat wil niet zeggen dat we het dan eens moesten worden, maar gewoon een open verkenning, en wat ons betreft smaakt het naar meer voor de toekomst.
Voorzitter. Wij hebben het college zien worstelen – ik probeer het zo vriendelijk mogelijk te brengen –, maar in het coalitieakkoord en ook in de perspectiefnota is het gelukt om de raad een compleet overzicht te geven van de verhouding tussen onze investeringen en financiële mogelijkheden. Er is dan natuurlijk ook geen ruimte voor enige hoogmoed bij het college als het gaat om financieel inzicht, zeker nu we weten dat onze financiële beperkingen pas helder werden bij het dekkingsvoorstel voor het nieuwe zwembad. Als in een flipperkast ging de beoogde dekking voor het zwembad eigenlijk alle kanten op. Zo zou het eerst nog passen in de beschikbare ruimte, stapten we daarna over op een voorstel met 9 miljoen overschrijding van het investeringsplafond en stond de wethouder op dezelfde avond nog te applaudisseren voor een heel ander voorstel van het CDA. Ik vind het best dat mevrouw Molengraaf ons eigenlijk verrast met nieuwe talenten en wendbaarheid, maar we zien haar nog niet een-twee-drie achter een flipperkast staan, en toch had het er wel veel van weg met een high score van 9 miljoen. We zouden gaan kijken naar andere investeringen, met als escape toch enige ruimte voor overschrijding volgens het CDA-amendement. Een prima idee van het CDA vonden wij dat, met een brede steun. Maar over flipperen gesproken: we zagen eigenlijk Gorcum Actief daarop flink op tilt slaan. Die partij hecht aan een investeringsplafond, en dat is haar goed recht, maar voor ons is dat geen heiligdom. Bij op tilt slaan hoort natuurlijk wat geschud, in dit geval in de coalitie, en dat maakte indruk, want het college komt met een voorzet om genoeg investeringen te schrappen zonder het investeringsplafond nog te overschrijden. Dus de coalitie kan weer verder, maar wij vragen ons wel af: is het ook het beste voor de stad en kiezen we op basis van een visie over onze stad? Ik geef u graag onze voorkeuren prijs.
Wij zijn het eens met de keuzes ten aanzien van Kweeklust en het zuurvat. Wij zien station-Noord echter als een belangrijk onderdeel van ons toekomstbeeld voor Gorinchem, aantrekkelijk voor bedrijven, scholieren en openbaar vervoer. En wij vrezen op basis van raadpleging van deskundigen dat het geld dat we lijken te besparen, de

waarde van onze gronden in Noord gaat verminderen. Zijn we dan niet een dief van onze eigen portemonnee en laten we onze ambities daarvoor los? Wij missen visie in de onderbouwing ten aanzien van dit deel van het collegevoorstel.
Dan de Banneweg, voorzitter. Laten we vooral doorpakken wat ons betreft en niet het laatste cruciale deel van de investeringen achterwege laten, alsof je een symfonie hebt zonder slotakkoord. Samen met het CDA dienen we een amendement in en we wijzen daarin op het vele voorwerk, de onderzoeken, de participatie, en dus vooral het voorkomen van een halve oplossing. Dan kunt u ons natuurlijk vragen waar wij dan wel de munten vandaan halen. Voorzitter, wij zien de verbetering van de fietsveiligheid van de Nieuwe Hoven wel als een goed idee, maar dat is nog te weinig onderbouwd en daarom geven wij er de voorkeur aan nu eerst de Banneweg goed te doen. Maar dan zijn we er natuurlijk nog niet. Nou, ik gaf al aan dat wij een eenmalige overschrijding van het investeringsplafond op zich acceptabel vinden, maar we zien ook een kans om dat geheel of gedeeltelijk te voorkomen. Geïnspireerd door de verlaging van de investering voor Kweeklust, roepen wij op tot een creatieve taakstelling van 5% op alle aanstaande, misschien zelfs ook lopende, investeringen. Laten we wat minder schrappen en iets meer schrapen…

De heer Klein: Voorzitter…

De voorzitter: De heer Klein.

De heer Klein: Ik zou graag van de heer Schefferlie willen weten of het niet een vorm is van wishful thinking dat we overal 5% van af zouden kunnen schrapen, want dat gaat ten koste van projecten, of we gaan toch een soort taakstelling neerleggen dat iedereen, ja misschien soms wel ten koste van het project, eraf gaat schrapen.

De heer Schefferlie: Ja, het is wishful thinking, maar daar vinden wij ook niks mis mee. Je moet wat te wensen hebben, zeker in deze tijden, maar ik vond Kweeklust juist een goed voorbeeld dat we best kunnen oproepen in de organisatie, van: hé, kijk nou eens even heel goed langs alle investeringen, en eigenlijk zou je alleen daar er iets af moeten halen waar het niet de essentie teniet doet van waarvoor we die investering beoogden. Wie weet, levert het wat op. Misschien komen we er straks ook wel achter dat er investeringen zijn die juist wat meer kosten dan we hebben geraamd. Nou, dat pleit er extra voor om deze scan nog eens een keer te doen. Het liefst zouden wij daarvoor de vorm van een amendement kiezen, waarmee we zeggen dat we Gorinchem-Noord kunnen blijven doen en waar dat niet lukt, hebben we nog een overschrijding die wij niet erg vinden, maar omdat we aanvoelen dat dat een moeilijk haalbaar amendement wordt, hebben we ook een motie in dezelfde geest, die wel oproept om in ieder geval deze beschouwing, zeg maar, op de investeringen te doen. Je zou bijna zeggen: baat het niet, dan schaadt het niet, maar wij geloven wel degelijk dat daar wat te halen valt. Uw eigen voorstel voor de Nieuwe Hoven, om dat van 2 miljoen naar 1 miljoen te maken, geeft wel aan wat voor grote stappen u zelf ook voor mogelijk houdt om eens scherp te kijken.

De heer Klein: Ik denk dat daar wel de essentie wordt geraakt. Ik ben namelijk erg bang dat, op het moment dat we een opdracht geven om overal 5% vanaf te halen, we met een bepaalde dwang de ambtenaren hier, die volgens mij te allen tijde hun best doen om de

kostenpost zo laag mogelijk te houden, op pad sturen om iets op te leveren wat ten koste gaat van het project, zoals Kweeklust, of de Nieuwe Hoven, terwijl we misschien wel op een andere manier naar een compleet project moeten kijken, van: hé, moet daar niet gewoon een fundamenteel andere stap gemaakt worden? En dat wordt nu natuurlijk gewoon gedaan. Ik neem aan dat u dat erkent.

De heer Schefferlie: Nee hoor, ik zie die angst helemaal niet. Ik denk dat het helemaal niet zo'n grote moeite is om gewoon eens even met een vergrootglas te kijken van: wat zijn we nu van plan, kan het niet een onsje minder? Er komt zoveel op ons af qua financiële risico's en we hebben al veel potjes leeggehaald, terwijl we er nog lang niet zijn, dat ik gewoon oproep om daar een keertje goed naar te kijken. Wie weet, valt er wat te halen, net zo goed als de andere voorbeelden die vanavond langskomen. Het gaat ook bijvoorbeeld om renovatie van scholen, dat is ook een mooi voorbeeld, en daar zijn er tal van. Dus why not?, zou je bijna zeggen.
Voorzitter. Over de jeugdzorg willen we eigenlijk een angstkreet loslaten. Jongeren die zich nu inschrijven krijgen een bericht dat er voorlopig geen ruimte is voor een eerste afspraak, maar ook zonder perspectief op wanneer dan wel. Je staat eigenlijk op een wachtlijst voor een wachtlijst. Het lijkt een beetje, zeg maar, als een poging om Taylor Swift te zien optreden. Dat lukt ook bijna niet. En als we dan bedenken dat we ook nog flink moeten bezuinigen op de jeugdzorg, dan vragen wij het college eigenlijk om een noodplan van aanpak, nog niet in een motie, want we hopen eigenlijk dat het college uit zichzelf ook deze urgentie ziet.
Dan de invoering van het diftarsysteem. Die roept bij ons ook wel de vraag op van: ja, waar doe je nou goed aan? Wij willen natuurlijk graag een gedragsverandering stimuleren, maar dat vraagt om draagvlak, betaalbaarheid en communicatie, en wij zien dat inwoners nog moeite hebben met het scheiden van afval en dat de uitleg echt beter moet. We zijn benieuwd welk effect bijvoorbeeld het pasjessysteem nu al heeft en we vragen ons af of het ook niet, net als in Vijfheerenlanden, een goed idee is om nog een jaartje uit te stellen. Zien wij diftar als een maaltijd, dan gaat die er op dit moment nog niet in als zoete koek bij de inwoners.
Voorzitter. We dienen als Democraten Gorinchem een amendement in om wel de minima te steunen, om op een positieve manier deze wijziging in afvalscheiding, zeg maar, mee te maken, door niet de kwijtschelding voor het variabele deel op € 40 te stellen, maar op € 78. Wij denken dat dat wel nodig is, omdat je met € 40 in de laagbouw slechts 26 keer kwijtschelding kunt ervaren bij het inleveren van een zak afval. Dat lijkt ons wat weinig en we hopen dat u daar ons in steunt.
Dan de onderwijshuisvesting. Op 20 april 2023 namen we het IHP aan, waarin diverse plannen voor nieuwbouw en verbouw van scholen in een planning zijn gezet. Dit gaat om gebouwen waar kinderen onderwijs ontvangen en waar onze toekomst dus dagelijks verblijft. Met name de dringende situaties zijn opgenomen in een plan voor de komende vijf jaar. We zien een aantal locaties terugkomen in deze begroting, maar tot onze schrik ook een aantal niet. Geldt voor deze locaties dat er geen geld en dus ook geen actie te verwachten valt? Het gaat concreet om 'Samen onderweg' aan de Goudoeverstraat, de Anne Frankschool en de Uilenhof. Heeft deze begroting invloed op de plannen in het IHP

voor de volgende periode en zijn onze onderwijspartners hiervan zorgvuldig op de hoogte gesteld? We willen hier graag duidelijkheid over.
Als allerlaatste de participatie. Wij zien nog wat weinig vernieuwende energie op dat thema. Wij vragen het college om een toezegging om de komst van het AZC niet alleen aan te grijpen om een intensief samenspel met de inwoners op te zetten, zoals al beloofd is vorig week, maar dat we ook als raad daar intensief en in interactie met die inwoners bij betrokken worden, om eigenlijk zelf goed de vinger aan de pols te kunnen houden.
Voorzitter, dan wil ik tenslotte iedereen bedanken omdat er niemand in slaap gevallen is, want dat is me thuis bij het oefenen niet gelukt.
Dank u wel.

Amendement (5a) A02: Hou afvalscheiding betaalbaar!
De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 9 november 2023;
stel voor het raadsvoorstel begroting 2024 beslispunt 5 sub 1, verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen als volgt te amenderen:
artikel 2 was:
'Van de belasting verschuldigd naar de in artikel 5 lid 2, 3 en 4 van de Verordening Tarief Afvalstoffenheffingen 2024 bedoelde grondslagen wordt kwijtschelding verleend tot een maximaal bedrag van het vaste deel van het tarief van € 260 voor een eenpersoonshuishouden en € 325 voor een meerpersoonshuishouden per jaar. Voor het variabele deel bedraagt de kwijtschelding maximaal € 40 per jaar.'
artikel 2 wordt:
'Van de belasting verschuldigd naar de in artikel 5 lid 2, 3 en 4 van de Verordening Tarief Afvalstoffenheffingen 2024 bedoelde grondslagen wordt kwijtschelding verleend tot een maximaal bedrag van het vaste deel van het tarief van € 260 voor een eenpersoonshuishouden en € 325 voor een meerpersoonshuishouden per jaar. voor het variabele deel bedraagt de kwijtschelding maximaal € 40 per jaar bij hoogbouw en € 78 bij laagbouw.'
Motivatie
Tot 2024 ontvangen onze inwoners, die vallen onder de minima kwijtschelding, voor het deponeren van hun afval. Echter, door het nieuwe diftar-systeem wordt niet alles 'zomaar' kwijtgescholden. Het college stelt voor om maximaal € 40 kwijt te schelden als het gaat om het variabele gedeelte. Dit komt erop neer dat inwoners die in de hoogbouw wonen en/of in de binnenstad 80 keer 'gratis' hun afval kunnen deponeren per jaar. Echter, voor de laagbouw is dit maar 26 keer per jaar. Dit is wat ons betreft niet toereikend. Tevens zijn inwoners woonachtig in de laagbouw vaak gezinnen die vaak ook meer afval hebben. Daarnaast is wetenschappelijk bewezen dat inwoners die moeilijk rond komen veel stress ervaren wat ten koste gaat van hun mentale gezondheid1. Afval scheiden behoort dan niet altijd tot de prioriteit. Nog belangrijker om deze inwoners niet aan het einde van het jaar te verassen met een eindrekening, die ze vaak niet kunnen betalen. Daarom stellen wij voor om de kwijtschelding voor laagbouw te verhogen met € 38 per inwoner. Zo behouden we een stimulans, maar zadelen we de inwoners niet op met een 'te hoge' rekening.

Amendement (5d) A01: Minder schrappen, meer schrapen
De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 9 november 2023;
stelt voor het dictum in voorliggend raadsbesluit als volgt te amenderen:
• beslispunt 1 'De investeringsbudgetten voor het realiseren van Station Gorinchem Noord te schrappen'
te wijzigen in:
'Een taakstellende (creatieve) bezuiniging op alle investeringen toe te passen van 5% (in theorie ca. 6 miljoen euro) zonder dat daarbij de essentie van de investering verloren gaat';
• de beslispunten 2 t/m 8 om te nummeren naar 3 t/m 9;
• als beslispunt 2 toe te voegen: 'Toelating van een eenmalig overschrijding van het investeringsplafond ten behoeve van het nieuwe zwembad'.
Motivatie

Dit amendement voorkomt dat de realisatie van Station Gorinchem Noord wordt geschrapt. Indieners menen dat het schrappen kan leiden tot aanzienlijke vermindering van de grondopbrengsten naast het inleveren op de gestelde ambities in relatie tot station Gorinchem Noord. Het toelaten van een eenmalige overschrijding van het investeringsplafond maakt het mogelijk de realisatie van het station als ambitie te handhaven. Tegelijk stellen indieners voor een brede creatieve verkenning te doen naar alle aanstaande en lopende investeringen. Het doel daarvan is om te proberen de investeringen gemiddeld 5% te verlagen zonder de essentie van de investering te niet te doen. Op die manier kan ook naar het station zelf gekeken worden door te kijken naar mogelijke versoberingen naast het zoeken van medefinanciers.

Motie (5d) M01: Minder schrappen, meer schrapen
De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 9 november 2023;
draagt het college op:

- actief te kijken naar alle investeringen en daarbij zorgvuldig na te gaan of hier op creatieve wijze 5% op bezuinigd kan worden (in theorie ca. 6 miljoen) zonder dat de essentie van deze investeringen verloren gaat;
- de gemeenteraad hierover uiterlijk bij de volgende perspectiefnota te informeren.

Motivatie
Er is nog maar weinig tot geen investeringsruimte meer over. Tegelijk zijn er flinke financiële risico's en zijn er meer ambities dan middelen. Sommigen investeringen kunnen juist duurder uitvallen. Genoeg reden om kritisch en creatief te kijken naar alle aanstaande investeringen en mogelijk ook nog naar lopende investeringen. De Kweeklust is een voorbeeld waarbij versobering mogelijk is zonder de essentie van de investering aan te niet te doen. Mogelijk kan de opbrengst ruimte bieden voor investeringen als bijvoorbeeld de Banneweg en of de Nieuwe Hoven.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Oostrum, PvdA.

De heer Oostrum: Dank u wel, voorzitter. Het moet mij van het hart dat de PvdA het betreurt dat de discussie over de begroting 2024 waarschijnlijk beperkt blijft tot een discussie over het al of niet schrappen van voorgenomen investeringen en de financiering van het Caribabad. Maar ja, dat is nu eenmaal de situatie, dus we zullen ons daar ook zo goed mogelijk aan houden.
In de inleiding van de begroting 2024 geeft uw college terecht aan dat het vanaf 2026 onmogelijk is om tot een sluitende begroting te komen, en daarin staat Gorinchem niet alleen. Niet voor niets heeft onze partijgenoot Henk Nijboer in een van zijn laatste debatten in de Tweede Kamer de aandacht op dit probleem gevestigd. Hij schetste het beeld van een ravijnjaar, waarin gemeenten en provincies financieel in de touwen hangen, waar voorzieningen als bibliotheken, sportcultuur en openbaar vervoer onder druk komen te staan. Nijboer vroeg het kabinet om ten minste te beginnen met het voorbereiden van voorstellen om dat ravijn te dichten en hoewel minister De Jonge de motie ontraadde, haalde die toch een meerderheid in de Tweede Kamer. Dat geeft enige hoop, maar nu dus maar afwachten of en, zo ja, hoe deze motie wordt opgepakt door het demissionaire of het nieuwe kabinet en of dat echt een oplossing biedt.
Alvorens onze mening te geven over het al of niet schrappen van investeringen en de dekking van de kosten voor het Caribabad, loop ik even door de begroting heen, en dat doe ik puntsgewijs, voorzitter.
De toeristenbelasting. Dat is nu zo'n voorbeeld waarvan wij ons afvragen of we niet veel, of te veel, werk neerleggen bij onze middenstand. Het kost tijd en dus geld om het bij te houden, te registreren, geld te innen en weer af te dragen aan de gemeente, en dan ook hier, intern, kost het ambtelijke tijd. Weegt dat allemaal nou wel op tegen de baten?

Een onderzoek naar de mogelijkheden om een jongerenraad in te stellen, vinden wij prima, juichen wij toe. Maar jongerenorganisaties als het Nederlands Jeugdinstituut staan juist kritisch tegenover het inrichten van een jongerenparlement of een jongerenraad, omdat jongeren op die manier te weinig kunnen meepraten. Ze geven op hun website de voorkeur aan andere vormen van structurele jongereninspraak, waarbij jongeren uit alle lagen van de bevolking, leeftijd en opleiding vertegenwoordigd zijn. Moeten wij dan nu juist als politiek niet veel meer naar buiten treden in plaats van de verwachting te hebben dat we iedereen naar binnen kunnen halen?
Wij blijven overigens zorgen houden over de jeugdzorg, ondanks de positieve geluiden van uw college dat met de aanpak 'Jeugdhulp naar voren' goede zorg zo snel mogelijk en zo dichtbij mogelijk beschikbaar is en dat daarmee de beoogde besparingen worden gehaald. Het geluid van de heer Schefferlie zojuist bevestigt dat onze zorgen terecht zijn.
Bij de afgelopen perspectiefnota waren we al bang voor eventuele tekorten in het sociale domein en willen daarom niet zomaar een bedrag van € 4,1 miljoen afromen naar de algemene reserve. Wij zullen dan ook zeer kritisch blijven op het plunderen van de reserve sociaal domein.
Positief zijn weer over de voornemens als Vervoer op afroep, zoals de Wijkhopper, een vurige wens die de heer Koçak mij bijna maandelijks inbrengt, en ook een pilot met kleine elektrische vrachtwagens voor het bevoorraden van winkels in de binnenstad krijgt onze steun. Deze sluiten naadloos aan bij suggesties die we in eerdere beschouwingen ook hebben gedaan. Verder zijn we blij met het feit dat nu eindelijk, na jaren studeren en rapporteren, ook prioriteit wordt gegeven aan de uitvoering van de top-10, en dat mag wat ons betreft ook de top-11 of -12, zijn van de fietsknelpunten en van de grootste knelpunten voor voetgangers en fietsers in de binnenstad. Daarnaast wachten we uiteraard het uitvoeringsprogramma 2024-2027 van de Mobiliteitsvisie af.
In het hoofdstuk Sport, cultuur en recreatie zetten we vraagtekens bij de kerkenvisie. In het kader van de scheiding van kerk en staat is dat toch geen gemeentelijke taak, of ziet u dat anders? Wat ons betreft kijken we hier uitsluitend naar vanuit het oogpunt van monumentaal erfgoed.
Dat het cultuurbeleid wordt geactualiseerd en dat daarin meer aandacht komt voor kunst in de openbare ruimte stemt ons positief. Daarbij past ook een structureel hoger budget en uiteindelijk zijn we zeer benieuwd naar de verdere uitwerking van de multifunctionele voorziening met een groot podium en een middelgrote zaal in de binnenstad: De Nieuwe Doelen.
Bij het invoeren van de minimapas roepen wij op zo snel mogelijk de naam 'Gorcumpas' te gaan hanteren. Deze pas biedt straks voor iedere inwoner interessante mogelijkheden om deel te nemen aan culturele en andere sport- en welzijnsactiviteiten en moet vooral niet de minima stigmatiseren.
Dan kom ik bij duurzaamheid. Rondom duurzaamheid valt nog veel te bereiken. Energiebesparing en isolatie van woningen vraagt om een wijkgerichte individuele benadering van inwoners, zoals vorig jaar, maar wordt het ook dit jaar weer opgepakt in de aanloop naar de winter? We vragen ook aandacht voor energiearmoede en daarmee tegelijk voor bestaanszekerheid, een thema dat landelijk inmiddels door de meeste partijen is overgenomen. Wij constateren dat inwoners met een laag inkomen – en wat ons betreft is dat tot 130% van de bijstandsnorm – opnieuw een aanvraag moeten indienen

voor de energietoeslag. Dat zien wij als onnodig drempelverhogend en daarom dringen wij erop aan om de mensen die bekend zijn van vorige aanvragen actief te benaderen, zoals Avres op dit moment ook doet. Maar dat zijn niet de enige mensen die al bekend zijn. Voor mensen die niet eerder een aanvraag hebben ingediend…

De heer De Pagter: Voorzitter…

De voorzitter: De heer De Pagter.

De heer De Pagter: Ik wil even terugkomen op uw opmerking over de kerkenvisie die in de begroting staat. Daarbij wil ik wijzen op de grote rol die kerken spelen in het sociaal-maatschappelijk middenveld. Ik denk dat het veel minder gaat om het ophouden van handjes om begrotingen en uitgaven te compenseren. Ik wil met name de rol die zij spelen in het maatschappelijk middenveld daarin benadrukken.

De heer Oostrum: Als dat de bedoeling is, vind ik het interessant om te horen wat de gemeente daarin te doen heeft. Ik ga ervan uit dat we een strikte scheiding van kerk en staat hanteren, en zeker waar het gaat om financiën. Maar uiteraard vind ik ook de bijdrage die kerken leveren in het maatschappelijke veld zeer belangrijk. Alleen is het niet aan de gemeente om daar een kerkenvisie op neer te zetten.

De heer De Pagter: We wachten even de reactie van het college af.

De heer Oostrum: Daar wacht ik ook op.
Ik had het over de energietoeslag. Met het oog op de mensen die niet eerder een aanvraag voor de energietoeslag hebben ingediend zien we graag een meer opvallende oproep via de gemeentepagina, die valt nu heel erg weg, en ook op de website een wat bredere communicatie, bijvoorbeeld via social media. Ik denk dat dat veel meer mensen bereikt dan alleen maar de kleine advertentie op de gemeentepagina.
Dan komen we uiteindelijk toch bij het hoofdstuk Investeringen en dekkingsmiddelen, waarin uw college aangeeft vast te houden aan het afgesproken investeringsplafond, en terecht, want dat was een raadsbesluit waar u zich aan moet houden. Maar de raad kan dat ook wijzigen. Uw voorstel om een aantal investeringen te schrappen, om daarmee investeringsruimte te creëren voor het Caribabad, leverde al een hoop discussie op, maar de raad werkte mee. De fracties brachten in een sessie op 24 oktober suggesties, suggesties die elkaar konden versterken, of die tot alternatieve opties leidden. In uw raadsvoorstel zien we daar heel weinig van terug. U geeft aan dat voor Gorinchem nooit andere mobiliteitsopties kunnen worden onderzocht dan een treinstation en u schrapt daarom direct het hele investeringsbudget. Daarmee sluit u alle opties uit om station Gorinchem-Noord bijvoorbeeld via cofinanciering of andere bijdragen later te kunnen realiseren. Een opvallende stap nadat Gorinchem altijd de aanjager was om extra stations te realiseren. Zijn al die argumenten nu voor station Gorinchem-Noord niet meer van toepassing?
Het schrappen van de herinrichting Banneweg, met name fase 2 zuid, lijkt op het amendement dat wij bij de behandeling van dit onderwerp hebben ingediend en dat door u werd afgeraden. Maar wij lieten in ieder geval nog de optie open om hierover later alsnog een besluit te nemen.

Ook schrapt u een aanvullend investeringsbudget van zes ton voor inpassing van Kweeklust, om deze parkeergarage vervolgens zo zuinig mogelijk te kunnen uitbreiden. Voorzitter, pas op, dat wordt een schandvlek in de binnenstad. Daarom dienen we een amendement in, of eigenlijk twee, die met elkaar samenhangen. Wij stellen voor om een investeringsbudget van € 2,4 miljoen beschikbaar te houden als intentie om later, bijvoorbeeld bij de perspectiefnota 2025-2028 alsnog een besluit te kunnen nemen over door u geschatte investeringen station Gorinchem-Noord, herinrichting Banneweg, of andere investeringen, en we stellen voor om de kwalitatieve inpassing van Kweeklust niet te schrappen. Tegelijk stellen wij voor via het tweede amendement om het verschil van € 3 miljoen investeringsbudget voor het Caribabad dat we hiermee creëren, te vinden via een eenmalige overschrijding van het investeringsplafond en daarmee het schuldenplafond te verhogen. Dat heeft slechts een gering beperkend effect, circa twee ton, op de investeringsruimte voor de komende jaren en dat is een heel kleine prijs voor deze verschuiving.
Voorzitter, hiermee rond ik onze eerste termijn af.

Amendement (5d) A02: Wacht tot het rode licht gedoofd is: er kan nog een trein komen

De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 9 november 2023;
schrapt van punt 3 uit het raadsvoorstel:
3. Het investeringsbudget voor parkeergarage Kweeklust te verlagen met € 600.000
en de tekst van punt 3 vervangen door:
3. Het bedrag dat met het schrappen van punten 1 (Station Gorinchem-Noord) en 2 (Herinrichting Banneweg) gepaard gaat te verminderen met een bedrag van € 2.400.000 waarmee dit bedrag als investeringsbudget beschikbaar blijft.

Motivatie
Met het handhaven van het volledige investeringsbudget voor parkeergarage Kweeklust spreekt de gemeenteraad zich uit voor een variant, passend in de gebouwde omgeving. Bijvoorbeeld in combinatie met woningen en/of een groene aankleding van de gevel(s).
Met het handhaven van een investeringsbudget van € 2,4 miljoen spreekt de gemeenteraad de intentie uit om bij de behandeling van de Perspectiefnota 2025-2028 alsnog een keuze te maken voor het realiseren van Station Gorinchem Noord of Herinrichting Banneweg (fase 2 zuid), dan wel voor (een) andere investering(en).
Het niet (of niet volledig) schrappen van genoemde investeringsbudgetten betekent dat er een gat ontstaat in de investeringsruimte voor het Caribabad. Daarom wordt bovendien een afzonderlijk amendement ingediend om het investeringsplafond eenmalig te overschrijden.

Amendement (5e) A01: Geld lenen kost geld

De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 9 november 2023;
voegt sub D toe onder punt uit het raadsvoorstel:
D. € 3 miljoen; door eenmalig overschrijden van het investeringsplafond en daarmee bovendien ophogen van het door de gemeenteraad vastgestelde schuldenplafond.

Motivatie
Met het handhaven van een deel van het investeringsbudget voor het realiseren van Station Gorinchem Noord en Herinrichting Banneweg (fase 2 zuid) om daarover bij de Perspectief-nota 2025-2028 alsnog een besluit te kunnen nemen en bovendien handhaven van het volledige investeringsbudget voor parkeergarage Kweeklust valt een deel van de door het college voorgestelde investeringsruimte voor het Caribabad weg.
Met dit amendement stelt/stellen indiener/s voor om eenmalig het investeringsplafond (en daarmee ook het door de gemeenteraad vastgestelde schuldenplafond) te overschrijden. Daarmee blijft de door het college voorgestelde (ruim) € 2 miljoen investeringsruimte binnen het investeringsplafond beschikbaar voor nieuwe investeringen.

De heer Schefferlie: Voorzitter, een vraag als dat mag. Ik heb even laten indalen wat u zei over de toeristenbelasting. Dat dat klonk eigenlijk wel goed, maar betekent dit dat u dan geen amendementen indient over dat goede idee? Anders blijft het nu gewoon zoals het in de begroting staat.

De heer Oostrum: Ik wil eigenlijk eerst de reactie van het college horen, maar als ik in de begroting zie dat het voor 2024 € 125.000 oplevert en voor volgende jaren € 250.000, en ik bedenk daarbij hoeveel tijd er door de middenstand, met name de horeca en de gemeentelijke organisatie, in gestoken moet worden om die € 250.000 over te houden, denk ik: nou, hier wordt wel heel veel geïnvesteerd om een klein bedrag binnen te halen, dus ik ben benieuwd naar de reactie van het college.

De heer Klein: Voorzitter, het zal waarschijnlijk een heel simpele uitleg zijn, maar het amendement 'Wacht tot het rode licht gedoofd is, er kan nog een trein komen' pleit er dus voor om Kweeklust volledig uit te voeren. Ik snap echter niet helemaal wat, zeg maar, de zin betekent "het bedrag dat met het schrappen van punt 1 en 2 gepaard gaat te verminderen met een bedrag van € 2,4 miljoen, waarmee dit bedrag als investeringsbudget beschikbaar blijft'. Kortom, we gaan een heel klein deel van het plan wel doen.

De heer Oostrum: Nou, we houden een deel van het geld achter, om later te kunnen beslissen om deze of andere investeringen alsnog te plegen. Dus ons voorstel is om niet direct deze bedragen volledig te schrappen, maar in ieder geval iets beschikbaar te houden, zodat we later nog kunnen besluiten over investeringen.

De heer Klein: Maar het plan dus wel ambtelijk-technisch te schrappen, al dan niet op te schuiven naar de toekomst?

De heer Oostrum: Ik hoor graag van het college wat de technische uitwerking kan zijn. Waar het ons om gaat, is dat we € 2,4 miljoen extra beschikbaar houden voor investeringen, waarbij dan ook de Banneweg en station Gorinchem-Noord nog betrokken kunnen worden.

De voorzitter: Dank u wel, de heer van Santen, VVD.

De heer Van Santen: Voorzitter. Het grote plaatje voor ogen houden, dat is voor de VVD-fractie belangrijk, en daarbij is gezond financieel beleid op lange termijn noodzakelijk. Tegelijkertijd komen er immense opgaven en steeds meer taken op de gemeente af en meer geld lenen is, zeker gezien de toenemende rentelasten en de verwachtingen daarin, een slecht plan. Wat dat betekent in Gorinchem, gezien de beperkte middelen en de grote ambities, is dat we sneller moeten schakelen en strategische keuzes moeten maken, dus bijsturen voor zowel korte als lange termijn. Wat de VVD betreft, zijn die keuzes gebaseerd op een aantal belangrijke pijlers voor een stabiele ontwikkeling van onze stad. De eerste is plezierig wonen, werken en leren. Gorinchem is een prachtig plaatje, maar we moeten door ontwikkelen, zo ook met de woningbouw en zoals ook aangegeven in de Nationale Woon- en Bouwagenda. We moeten hierin ook goed de balans bewaken. Die balans is nog steeds zo dat we voldoende koopwoningen voor de

juiste doelgroepen zullen moeten bouwen, want vooral dat gaat die doorstroming bevorderen.
Nu bekend is dat ook bezitters van tweede huizen te maken gaan krijgen met de nieuwe belastingregels, trekken steeds meer mensen zich terug en zetten ze de huurwoningen te koop. Gevolg is dat er minder huurwoningen op de markt zijn en uitgerekend de huursector is voor alle doelgroepen broodnodig. Onze fractie maakt zich ernstig zorgen, want fors lokaal ingrijpen in de markt verstoort die balans enorm. Hoe kijkt het college aan tegen de actuele ontwikkeling rond de belastingregels van tweede woningen?
En we moeten door met een sterk vestigingsklimaat voor bedrijven. Zorg dat we voor hen het ideale plaatje blijven door continuïteit en uniformiteit te waarborgen op het gebied van bijvoorbeeld duurzaamheid, groen, veiligheid, aanpak van ondermijning et cetera. Zorg dat die bedrijven goed vertegenwoordigd zijn, ook in de diverse overlegorganen.
Tijdens de behandeling van de perspectiefnota heeft onze fractie aangegeven dat er plannen circuleren om een ondernemersfonds op te zetten in onze stad. Dat is een structurele financiële positie om de gezamenlijke omgevingsbelangen van ondernemers te financieren en ook de organisatiegraad en betrokkenheid te verhogen, dit in navolging van plaatsen om ons heen zoals Sliedrecht en Dordrecht. Tijdens de behandeling van die nota is door het college positief gereageerd in het kader van ‘laten we dat stimuleren en faciliteren’, maar in de begroting die voor ons ligt staat het voor ons helemaal nog niet benoemd. Nog weinig concreet wordt daar ook iets over gezegd en in dat kader heeft onze fractie samen met de fractie van Democraten Gorinchem een motie opgesteld. Die motie heet ‘Verenig ook de buitenstad’ en daarin vragen we het college om het Ondernemersfonds Gorinchem in oprichting actief te stimuleren, samen te werken met de initiatiefnemers van het Ondernemersfonds Gorinchem en in de aankomende zes maanden tot een plan van aanpak te komen, een bijdrage te leveren aan de opstart, de financiële gevolgen in de perspectiefnota volgend jaar zichtbaar te maken en de uitvoering te ondersteunen waar mogelijk en gewenst.

Mevrouw Van Oversteeg: In uw motie geeft u aan dat u graag wat meer concreetheid zou zien. In de motie zelf mis ik echter een beetje concreetheid ten aanzien van de financiële impact die u verwacht. Ik snap dat u dat bewust niet heeft opgenomen, maar heeft u daar een beeld bij?

De heer Van Santen: Ja, ik heb er wel indicaties bij, maar ik vind het heel lastig om daar nu iets over te zeggen. Het zijn overigens geen spannende bedragen waar we het over hebben als het gaat om de opstart, maar de vraag is een beetje waar de ondernemers op zitten te wachten. Zitten ze echt te wachten op die financiële bijdrage, of zoeken ze vooral de steun in ambtelijke sferen? Ik vind het een goede vraag die u stelt, maar ik vind het wel logisch dat, als we heel veel projecten ondersteunen / initiëren, bijvoorbeeld het warenhuis of andere, dat soort projecten, waarom dan niet zó’n project, zeg maar, ook in financiële zin? Maar ik vind het lastig om daar nu een bedrag aan te plakken. Ik heb bedragen gezien van 20.000 tot 40.000 euro, dat zijn ongeveer de indicatieve bedragen, maar ik weet niet welk deel wij daarin zouden kunnen meenemen als gemeente of wat daarvoor nodig is. Dus ik wilde dat stukje eigenlijk als invulling, als het al om financiën gaat, aan het college laten, om dat eerst uit te werken samen.

Mevrouw Van Oversteeg: Voorzitter, zou ik dan een vervolgvraag mee mogen geven voor de termijn van het college? Want ik ben wel benieuwd of er een soort bandbreedte van te geven is. Ik vind het een sympathiek idee, iets wat wij ook echt wel kunnen ondersteunen, maar meer om daar even wat meer beeld bij te hebben.

De heer Van Santen: Oké.
Gelukkig gaan we op diverse fronten aan de slag met het verbeteren van de bereikbaarheid, van wegverbeteringen tot aanpak van fietsknelpunten. Ik zie ook bijvoorbeeld de nieuwe brug over de Linge, de plannen voor de herontwikkeling van de Schelluinsestraat en de Banneweg. En over die laatste: zet daarbij ook in op meekoppelkansen als zich een ontwikkeling voordoet, zoals bijvoorbeeld een brug bij de Wolpherensedijk. Laten we goed kijken hoe die doorstroming zich dan daarin ontwikkelt. In het kader van mobiliteit is het ook heel fijn dat we met de raad recent een initiatiefvoorstel over fietsveiligheid hebben aangenomen. Dat is een mooie samenwerking wat ons betreft. We zien straks nog graag de uitwerking van de mogelijkheid rond de fietssnelweg Noord terug in de evaluatie van de Mobiliteitsvisie. Hetzelfde geldt overigens voor de rondweg Noord, maar die is daar al onderdeel van. Die laatste fietsroute kan rechtstreeks gaan leiden naar de scholencampussen en dat betekent ook betere en veiligere oost-westverbindingen voor forenzen en scholieren en dat sluit aan op onze ambities voor werken en leren in onze stad. En dan is het ook ontzettend fijn dat we die regiofunctie ook met elkaar hebben vastgesteld, zodat we door kunnen met plannen maken en uitvoeren. Dat was de eerste pijler.
De tweede pijler is een veilige leefomgeving, want de onzekerheden in de samenleving nemen best wel toe – ik denk dat heel veel van jullie dat ook zullen beamen –, wat zorgt voor veel spanning en problematiek. Ook onze stad krijgt vaak te maken met die landelijke tendens, en er komt ook nog eens bij dat social media ontzettend hard gaat, dus we moeten zorgen dat we hier de zaak op orde hebben en niet verder laten verharden. En hoe gaan we dat dan doen, zowel offline als online? Ik wil er even drie recente ontwikkelingen uitlichten.

- Her en der worden grote lachgascilinders gevonden; die zijn eenvoudig bij webshops te bestellen. Hoe gaan we hiermee om? Het is strafbaar, je mag ze niet zelf vervoeren en het idee is dan dat Waardlanden ze komt ophalen, maar ik vraag me af of dat veel inwoners wel bekend is.
- Straatraces, straatintimidatie, vandalisme, vuurwerkoverlast, noem maar op. Vaak zijn het zaken die zich aan het zicht onttrekken en recent zijn er ook weer veel zorgen geuit door bewoners.
- Digitale veiligheid baart ons ook zorgen, want de opkomst van AI (artificial intelligence) zorgt ervoor dat je vooraan moet staan met maatregelen op dit gebied als overheid. Als we nu nog moeten gaan beginnen met spelregels voor onze medewerkers, om die op het internet te plaatsen, zoals uit de recente schriftelijke beantwoording blijkt, dan zijn we toch eigenlijk al te laat.

Dit zijn aandachtspunten die ons zorgen baren. Laten we nou zorgen dat we de juiste middelen ter beschikking hebben en onze prioriteiten goed op orde hebben voor de wijken. Er zijn ook gewoon veel irritaties bij onze inwoners en dat varieert dan per wijk. Het is een beetje ‘raad je plaatje’. Onze fractie stelt dan ook voor om binnenkort met de

raad een I&O te organiseren omtrent de taken en prioriteiten van onze handhaving. We zullen hiertoe een verzoek doen bij de agendacommissie.
De derde pijler zijn de voorzieningen. In Gorinchem zijn er goede voorzieningen op het gebied van sport, cultuur, zorg; ik heb er net ook een aantal gehoord. Zet ook vooral in op de zaken waar we goed in zijn, en dan kom ik ook bij het Caribabad, want dat is een van die succesvolle voorzieningen die we wat ons betreft moeten behouden – daar hebben we het ook over gehad in het kader van bewegen, onderwijs en sport.
Een andere belangrijke voorziening is ons streekziekenhuis. Natuurlijk willen we behoud van zoveel mogelijk zorg in de regio – ook onze fractie pleit daarvoor –, maar houd daarbij ook veranderingen in het zorglandschap goed in de gaten, want zorg dicht bij huis wordt steeds belangrijker, zeker met de vergrijzing, dus blijf inzetten op preventie en zorg dat mensen sneller op de juiste plek terecht kunnen; die juiste plek kan ook elders zijn natuurlijk, maar dat hangt samen met de juiste bereikbaarheid.
Verder liggen nog een aantal keuzes voor op het gebied van bereikbaarheid, zoals station Gorinchem-Noord, een project dat al jaren voor ons uit is geschoven en daarbij een van de langetermijnkeuzes. Als fractie staan wij voor die goede bereikbaarheid van alle vormen van vervoer en tegelijkertijd vinden we dat we eerlijk moeten zijn in de planontwikkeling op dit gebied. Ik begreep dat er al wat vragen gesteld zijn op dat punt, dus we horen ook graag van het college daarover.
Ook de veren zijn een stevige voorziening in Gorinchem. Het lijkt erop dat er wensen zijn voor meer vaarroutes tijdens de geplande werkzaamheden rond de A27. Nou, dat hadden we ook een beetje zien aankomen natuurlijk. Natuurlijk kan Riveer hiervoor worden ingezet, maar je kunt delen hiervan wellicht ook aan de markt overlaten. Welke kansen ziet het college hier?
Mijn laatste punt, het oog op de toekomst, want we moeten ons wapenen tegen van alles, tegen het veranderende klimaat en in het kader van klimaatadaptatie worden daarin best wel goede stappen gemaakt. We zien ook dat op het gebied van duurzaamheid een aantal stappen zijn gemaakt. Recent hebben we nog samen gekeken naar het warmtenet en ook daar liggen nog een aantal strategische keuzes voor waar we met elkaar graag over in gesprek gaan, maar zet vooral zoveel mogelijk in op innovatie en digitalisering. Waar je gebruik kunt maken van slimme innovaties, en onze fractie heeft daar recent nog een aantal suggesties voor gedaan, denk bijvoorbeeld aan de waterdrones of de oplaadpunten, of slimme afvalbakken: hou die dingen goed in de gaten, zet ze in waar mogelijk en blijf daarin meedenken.
Financieel moeten we ons wapenen tegen oplopende schulden. Wat onze fractie betreft houden we vast aan het schuldenplafond. We moeten als gemeente ook voorkomen dat de provincie het daarin overneemt. En dan is het ook van belang dat we vooral op het gebied van jeugdzorg de vinger aan de pols houden, samen met onderwijs en onze hulpdiensten overigens. Probeer waar het kan ook de juiste doelstellingen te formuleren voor die goede sturing en blijf ook in gesprek met de jeugd, maar ook met inwoners en onze verenigingen. Zorg dat je het hele plaatje in het oog houdt, want op papier lijken dingen soms al te werken, terwijl lang niet altijd iedereen er klaar voor is. Denk bijvoorbeeld aan de kaartjes op aan boord bij de veren. Gelukkig is men daarop teruggekomen, zodat we dat wel nog aan boord kunnen kopen. Heel veel initiatieven staan gelukkig ook op de planning. Misschien ook een beetje een antwoord richting een van de

collega's, die vroeg wat we samen met de stad gaan doen: er staan dingen op de planning als 'Buurt bestuurt', 'Bliek in actie', 'Motiemarkt' en 'Verklein de kloof'. Laten we zorgen dat Gorinchem voor iedereen zoveel mogelijk het perfecte plaatje is en blijft.
Hartelijk dank.

Motie (5a) M01: Verenig ook de buitenstad
De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 9 november 2023;
verzoekt het college:
- het Ondernemersfonds Gorinchem in oprichting actief te stimuleren;
- samen te werken met de initiatiefnemers van het Ondernemersfonds Gorinchem en in de aankomende 6 maanden tot een plan van aanpak te komen;
- een bijdrage te leveren aan de opstart en de financiële gevolgen in de Perspectiefnota 2025 zichtbaar te maken;
- de uitvoering te ondersteunen waar mogelijk en gewenst.

Motivatie
Momenteel is er een initiatief gaande om te verenigen op de bedrijventerreinen, voor zaken als goede uitstraling, veiligheid, onderhoud en groen. Zo wordt gekeken naar de opstart van een Ondernemersfonds, waarbij alle partijen met zakelijk vastgoed naar rato mee betalen in het zorg dragen voor meer organisatie, activiteit en samenhang. Dit in navolging van andere steden zoals Sliedrecht en Dordrecht.
In reactie op de vraag in hoeverre de gemeente zich hiervoor wil inzetten was het antwoord tijdens de Perspectiefnota dat we het Ondernemersfonds van harte willen stimuleren en faciliteren. Bij de concrete voornemens in het programma Economie wordt dan ook aangegeven dat we een bijdrage willen leveren aan de verbetering aan de organisatiegraad van het bedrijfsleven op het bedrijventerrein. Daarbij wordt gesteld dat we dit willen verkennen per 2025.
Dit lijkt ons nog weinig concreet en bovendien te laat. De initiatieven hiervoor worden nu ontplooid. De gemeente moet daarin geen vertragende factor zijn en ook de juiste middelen ter beschikking stellen voor een goede start van het Ondernemersfonds op de bedrijventerreinen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer De Pagter, ChristenUnie/SGP.

De heer De Pagter: Dank u wel, voorzitter. Gorinchem is en blijft een fantastische stad om te wonen, te werken en te recreëren. Ook dit jaar is de stad weer gegroeid. Voor onze fractie is het belangrijk dat God…, dat *Gorinchem,* God ook, maar zeker ook dat we in Gorinchem een menselijke maat houden, dus dat is dubbelop. Ik begin gelijk met het goede hé?
We geloven dat het in de stad gaat om 'wij' en niet om 'ik'. Juist die nadruk op 'wij' is zo ontzettend belangrijk, waar deze steeds vaker onder druk komt te staan. We hebben elkaar nodig om deze stad ook qua inwoners de mooiste stad van Nederland te maken.
Terugblik & vooruit kijken.
Juist in een tijd van sterke polarisatie in politiek en samenleving wil onze fractie verbindend zijn. We zien dat de polarisatie steeds vaker voorkomt en extremer wordt en daar maken we ons zorgen over. Daar waar we juist met elkaar en voor elkaar zijn, mogen we ook samen optrekken. Een open houding naar de ander is nodig. Laten we daar met elkaar aan werken.
Wat betreft de begroting is ook een onderzoekende houding nodig, kritisch en doelgericht. De boodschap is niet positief, maar er worden wel keuzes gemaakt. Wat is de bron en wat is de aanleiding, zodat we niet overal mee naartoe waaien maar dat we stand houden bij een investeringsplafond? Het college is ons inziens voortvarend aan de slag gegaan. Waar

het nodig was, heeft het college daadkracht en lef getoond en actie ondernomen. Zo zien we dat het college keuzes maakt en de raad informeert over complexe dossiers. Vanuit onze fractie zullen we positief-kritisch blijven op de begroting en het investeringsplafond. Graag wil ik het college complimenteren met de wijze waarop het is omgegaan met de uitdagingen inzake het zwembad en andere uitdagingen die er zijn, en dat nu een voorzet is gedaan om de financiële puzzel te leggen. Daarmee is de komende jaren een sluitende begroting gerealiseerd. Grote uitdaging hierbij was en is de financiering van het zwembad. Het proces hiernaartoe heeft ook aangetoond dat dualisme werkt, dat we met elkaar optrekken, dat we met elkaar kunnen discussiëren en dat we als partijen samen de weg inslaan. Dat hebben wij als fractie erg gewaardeerd: samen op zoek naar hoe de investeringsruimte benut kan worden. Daarbij zien we nu ook wel dat een deel van de financiering van de Banneweg, waar wij achter staan, niet geheel uit kan en dat andere investeringen voorlopig geschrapt moeten worden, zoals Gorinchem-Noord. Het is echter onze taak als raad om ook keuzes te maken. zo werden we daar ook op gewezen tijdens de sessie over het asielzoekerscentrum, en dat is niet altijd de meest positieve keuze, maar we moeten wel keuzes maken. Wij zien het als doelstelling om de gemeentelijke schulden niet verder op te laten lopen…

De heer Schefferlie: Voorzitter, bij wijze van interruptie. Waar ik erg nieuwsgierig naar ben, me de vorige discussie over de Banneweg herinnerend, toen uw fractie er zeer voorstander van was om niet halverwege te stoppen, maar een complete oplossing te realiseren: kunt u goed beargumenteren waarom u het nieuwe, nog niet zo goed onderbouwde idee van de Nieuwe Hoven dan nu voorrang zou geven boven uw eerdere standpunt, wat u daarnet ook zei: standvastig blijven in goede besluiten, om die Banneweg eerst goed op te lossen?

De heer De Pagter: We zien inderdaad dat het laatste stuk van de Banneweg niet uitgevoerd wordt. Daarop kom ik zo meteen nog terug, dus ik ga niet al mijn kruit verschieten, maar uw vraag gaat over het voorstel van de Nieuwe Hoven?

De heer Schefferlie: Precies. Het lijkt erop dat u gaat zeggen dat het gewoon niet gaat lukken met de Banneweg omdat er keuzes gemaakt moeten worden, maar dan ben ik wel benieuwd of u de Nieuwe Hoven wel wilt laten opnemen. Dat begrijp ik dan niet meer zo goed, omdat u in het verleden zo duidelijk was in uw standpunt om de Banneweg wel gedegen af te maken.

De heer De Pagter: Dat klopt, en daar staan we nog steeds achter, maar we maken een keuze. Het doet ons ook pijn dat we de keuze voor de Banneweg moeten laten gaan. Dus die laten we gaan en voor de investering in de Nieuwe Hoven is een amendement ingediend. De Nieuwe Hoven bevat natuurlijk ook grote onderdelen voor veilige fiets- en voetgangerspaden in Gorinchem.
Ik vervolg mijn betoog. We zien het als doelstelling om de gemeentelijke schulden niet verder te laten oplopen. De langetermijnvisie is gericht om te sparen en voldoende reserveringen aan te leggen voor geplande en toekomstige investeringen. Daarbij is financieel en tactisch inzicht nodig en goed doordachte financiële besluitvorming. Het college laat dit ook zien in deze begroting en het investeringsvoorstel.

Een belangrijk speerpunt van onze partij is dat we in Gorinchem beschikken over goede, veilige en snelle (fiets)verbindingen. We zijn daarom blij dat er prioriteit wordt gegeven aan het verbeteren en veiliger maken van fiets- en wandelroutes in onze stad en dat uitvoering wordt gegeven aan grote infrastructurele projecten als de herinrichting van de Haarsekades, de fietsknelpunten top-10 en de verbinding tussen oost en west. Zeker ook gezien de ontwikkeling van de scholencampus op Gorinchem-Noord is de veiligheid en doorstroming van fietsverkeer belangrijk. We zijn daarnaast verheugd dat ook overleg gevoerd wordt over de verbetering van de OV-verbindingen. Een OV-verbinding vanuit Arkel zou ook een bijdrage kunnen leveren aan de bereikbaarheid van Gorinchem-Noord. Een halte voor streekbussen op de A27 zou zeker ook een bijdrage leveren. Wij vragen het college dit mee te nemen in de lobby die hierover gevoerd wordt.
Een ander speerpunt is een aantrekkelijke en levendige stad. Wij zijn daarom blij met de plannen om het winkelgebied te concentreren en de stad meer uitnodigend en aantrekkelijker te maken en ook groener. Daarbij is het ook van groot belang dat de mobiliteit verbetert. We zijn daarom blij met de plannen voor de brug over de Linge en het verder verbeteren van de Banneweg, met de kanttekening dat we worstelen met het feit dat het laatste deel van de Banneweg uit de begroting wordt gehaald. We willen graag ook die laatste fase realiseren om echt een integrale verkeersbenadering van de Banneweg t/m het sluizencomplex te realiseren, zodat juist ook de aansluiting van de Stationsweg, ontsluiting van het centrum en aansluiting van de Wolpherensedijk betrokken worden. Tegelijk willen we graag een pakket van 10 miljoen euro aan bezuinigingen / ombuigingen realiseren, dus we zijn niet zomaar voor het schrappen van dit onderdeel uit het raadsvoorstel. Maar we moeten wel keuzes maken en dat gaat niet altijd zonder pijn. Wij zijn daarom benieuwd naar de reactie van het college op de voorstellen die er liggen inzake de Nieuwe Hoven en de Banneweg en ook naar een reactie op het amendement inzake de Nieuwe Hoven van Gorcum Actief. College, hoe moeten we dit alles duiden? We willen echter pleiten om de komende jaren blijvende aandacht te houden voor de doorstroming en ook het laatste deel van de Banneweg, zodat het gehele tracé uitgevoerd kan worden, zij het wellicht vertraagd.
Daarnaast speelt veiligheid en de beleving van veiligheid in de wijken een grote rol. We zien dat bewoners zich grotendeels veilig voelen. Daartegenover staat dat de overlast die ervaren wordt toeneemt. We roepen het college op aandacht te hebben voor het voorkomen van overlast en de ervaren veiligheid te vergroten, zoals de heer Van Santen ook aandacht vroeg voor straatraces en overlast die in de stad wordt ervaren.
Als laatste nog een vraag aan het college. Zijn ergens nog middelen te vinden om een klein beetje ruimte te geven aan de uitvoering van de motie ‘We overbruggen de kloof’, of is het raadzaam om hiervoor een amendement in te dienen?
Klimaatneutraal is de norm. We zien dat volop geïnvesteerd wordt in verduurzaming van de stad. Neem het warmtenet in de Gildewijk. De verduurzaming van woningen is een slag die nog gevoerd gaat worden in Gorinchem. Tevens hebben we een klimaatadaptatiestrategie waarin we als stad reageren op de gevolgen van klimaatveranderingen. Onze fractie is van mening dat alle inwoners en bedrijven daar een meer actieve rol in kunnen én moeten spelen. Om verdere verduurzaming te stimuleren en te realiseren zien we een mogelijkheid om op bedrijventerrein Gorinchem-Noord een energiehub te realiseren. In die zin kunnen we onze eigen lokale BBB – oftewel

Betrouwbare Bedrijven / Buurt Batterij – realiseren. We willen graag dit onderwerp agenderen, om daar een haalbaarheidsverkenning te doen en vervolgens een pilot te starten om ervaring op te doen met de techniek, aansluiting op het net en het beheer van de batterijen. Daarna kunnen we dit uitrollen naar woonwijken, of delen van woonwijken. Er zijn diverse pilots geweest met de opslag van energie in batterijen. Zo is onlangs de gemeente Den Haag gestart met een stadsbatterij. Onze fractie hintte op een motie. Deze dienen we nu niet in, wel willen wij het college oproepen om hieraan aandacht te schenken en een eerste reactie te geven.
Daarnaast zien we ook mogelijkheden om te verduurzamen binnen het IHP. Een van de grote uitdagingen waar we voor staan de komende jaren betreft de onderwijshuisvesting. We weten dat meerdere schoolgebouwen op korte termijn aan een forse aanpak toe zijn. De grootste daarvan – zowel financieel als in strekkende vierkante en kubieke meters – is de Uilenhof in Oude Hoven, nu een redelijk kleinschalige VO-school waar leerlingen worden voorbereid op een middelbare beroepsopleiding, of doorstroming via de havo. Mijn fractie heeft eerder aandacht gevraagd voor het gebouw van de Uilenhof, een markant en robuust gebouw in een mooie naoorlogse architectuur. Veel Gorcumers, oud-Gorcumers en regiobewoners hebben hier mooie herinneringen aan. In veel gezinnen hebben meerdere generaties hier op school gezeten. Mijn fractie dient een motie in die oproept om renovatie van dit gebouw als voorkeursscenario uit te werken, en hierbij gebruik te maken van de expertise van de Stichting Mevrouw Meijer, een club die het als missie ziet om oudere schoolgebouwen niet zomaar af te schrijven, maar te verkennen of vanuit de oorspronkelijke bedoeling, indeling en materiaalkeuze weer relevantie kan worden toegekend als schoolgebouw dat weer decennia mee kan. Wij werden erg enthousiast van een kennismaking met deze stichting via een interview op Radio 1. Wanneer de Engelsen erin slagen om scholen te huisvesten in vaak eeuwenoude gebouwen, kunnen wij dat toch ook voor elkaar krijgen met een gebouw dat nog geen honderd jaar oud is?
Tot slot willen we het college, de raad en de ambtelijke organisatie wijsheid en Gods zegen toewensen in het komende jaar. Laten we met elkaar optrekken voor het groter goed van onze stad en samenleving.
Dank u wel.

Motie (5a) M02: Uilenhof aan Oude Hoven: voorkeursscenario renovatie
De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 9 november 2023;
roept het college op om:
1. bij het uitwerken van scenario's voor het schoolgebouw Uilenhof aan de Oude Hoven als primaire insteek te nemen om haalbaarheid van renovatie van het huidige gebouw te verkennen;
2. hiertoe Stichting Mevrouw Meijer te consulteren en een rapportage met bevindingen van/ door deze stichting te betrekken in beraadslagingen met de gemeenteraad.

Motivatie
Het schoolgebouw aan de Oude Hoven is robuust en markant vormgegeven in een mooie wederopbouwarchitectuur en prachtig ingepast in de woonwijk. Vele duizenden- en meerdere generaties Gorcumers en oud-Gorcumers hebben hier een schoolcarrière doorlopen en hier heel veel herinneringen liggen. Hoewel dit gebouw niet formeel deze status heeft, wordt dit gebouw door velen als een monument ervaren. Wat de indiener(s) van deze motie betreft mag – wanneer een renovatie goed haalbaar blijkt en het gebouw weer decennia mee kan – ook dit gebouw worden toegevoegd aan de lijst gemeentelijke monumenten.
De huidige situatie is dat dit gebouw hoog op de urgentielijst staat om fors aangepakt te

worden binnen het integraal huisvestingsplan onderwijs. Het gebouw voldoet niet meer aan de huidige eisen. In eerdere besprekingen met de gemeenteraad kwam de optie van nieuwbouw op een andere locatie prominent naar voren.
Wanneer gekozen wordt voor renovatie wordt ook invulling gegeven aan de verduurzamingsambitie: naast een upgrade wat betreft isolatie en technische installaties, levert ook het hergebruik van materialen en het vasthouden van alle energie die in het gebouw vastligt een forse bijdrage.
Stichting Mevrouw Meijer streeft ernaar om – zowel vanuit duurzaamheid als ook architectuur – waar haalbaar renovatie toe te passen en dus niet te snel de stap te maken naar een nieuwbouw scenario. Vanuit deze stichting wordt gekeken naar de oorspronkelijke bedoeling, ontwerp en materiaalkeuze van het gebouw en wordt verkend of daarvandaan relevantie voor de komende decennia is te realiseren als schoolgebouw. Mevrouw Meijer kan een rol pakken in een 1e fase van onderzoek en bewustwording.
De gemeenteraad wil na deze fase in gesprek met het college (en schoolbestuur) om de uitkomsten en vervolgproces te bespreken.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Hamann, Gorcum Actief.

Mevrouw Hamann: Dank u wel, voorzitter. Allereerst onze complimenten voor de duidelijke wijze waarop deze financiële stukken zijn opgetekend. Het is geen sinecure dit jaar: sluitende begrotingen opstellen, plus investering in een nieuw zwembad, plus begrotingswijzigingen erbij om dat zwembad mogelijk te maken. We kunnen ons voorstellen dat de hele afdeling financiën alles binnenstebuiten heeft gekeerd om dit mogelijk te maken, duidelijk uit te leggen en tegelijk te zorgen voor een toekomstbestendig Gorinchem. Chapeau! We gebruiken met opzet woorden als ‘toekomstbestendig’ en ‘bestaanszekerheid’ voor onze gemeente. We zien de onderliggende stukken in samenhang, oftewel: zonder keuzes te maken in investeringen geen zwembad, en dat zwembad wil iedereen, want dat is een belangrijke voorziening voor Gorinchem en omstreken, maar niet vanzelfsprekend dus. Die keuzes zijn dus nodig. Deze voorstellen zijn onlosmakelijk aan elkaar verbonden wat ons betreft. Wij stemmen dus in met al deze voorstellen zonder te morrelen aan investerings- of schuldenplafonds. Waarom is Gorcum Actief daar nou zo streng in? Dat leggen we nu uit.
Er staan een paar stoplichten op rood in de stresstest. Een oude bekende is natuurlijk de grex van de Groote Haar. Dat blijft een groot risico. Duurt dat nog vijf jaar, zes jaar, misschien wel tien jaar? Joost mag het weten. Nieuw rood licht is nu de rente, momenteel 1,5%, maar de komende jaren oplopend naar 4%. De tijd van gratis geld lenen is echt voorbij. De stijgende rentes zullen ook onze gemeente op kosten jagen en de materialen worden duurder én de loonkosten gaan omhoog, waarvoor we onvoldoende compensatie krijgen. Er zijn dus veel onzekere factoren die ons te wachten staan. Uit de meerjarenraming blijkt dat de schuld van Gorinchem in 2027 een recordhoogte van € 182 miljoen bedraagt. Wat dan als de gemeente het niet meer trekt, grijpt de provincie dan in, of worden we misschien, nog erger, een A12-gemeente? Dan hebben we helemaal niks meer te zeggen over onze eigen gemeente en wordt bijvoorbeeld dat nieuwe zwembad zomaar gesloten. Het gaat ons dus om bestaanszekerheid van onze gemeente en om toekomstbestendigheid als wij het hebben over plafonds. Die zijn niet voor niets vastgesteld en democratisch is daarover besloten. Maar daarbinnen is wel van alles mogelijk. Kijk maar: we kunnen zelfs een zwembad bouwen, iets waar de meeste gemeenten tegenwoordig helemaal niet meer aan beginnen. Daar is lef en durf voor nodig. Maar we gaan niet onze kinderen en kleinkinderen opzadelen met de schulden van de

keuzes die wij nu maken. Zij krijgen immers nog zat andere, wellicht wel veel grotere uitdagingen voor de kiezen, mind you!
De bijdrage uit het gemeentefonds valt tegen, er komen Tweede Kamerverkiezingen, geen idee wat ons dat brengt voor de toekomst. We hebben wel ietsje grip op eigen inkomsten. We hebben de hondenbelasting afgeschaft en voeren nu toeristenbelasting in. Mooi zo, zeggen wij. We zien overal in het land ongeveer 2,5 euro per persoon per nacht, het kan best wel wat hoger worden dat bedrag. De OZB is een andere bron van inkomsten. Voor OZB-niet wonen staat een stresstest op rood. Dat heeft Gorcum Actief vaker aangekaart: niet wonen, oftewel bedrijven. De OZB-kosten zijn ook voor bedrijven een belangrijk aspect voor het vestigingsklimaat. Deze kosten voor bedrijven zouden wij dus zeker niet verder verhogen.

De heer Oostrum: Mevrouw Hamann, ik hoor u over de OZB en dat is ook voor de Partij van de Arbeid altijd een heel aardig onderwerp. Maar als u het nu voor de bedrijven wilt verlagen, onder een gelijke opbrengst, want dit zijn de enige belastingen die we als gemeente echt kunnen heffen, dan moet je dus de lasten voor de inwoners gaan verhogen en daar zitten wij helemaal niet op te wachten.

Mevrouw Hamann: Voorzitter, de heer Oostrum heeft mij volgens mij niet helemaal begrepen. Wij hebben letterlijk gezegd: niet vérder verhogen. Dus het is nu wat het is. Ik wil het niet verlagen, maar ook niet extra verhogen voor extra inkosten of voor andere doeleinden.
Afval- en rioollasten moeten altijd kostendekkend zijn en worden ietsje lager. Er zijn wel loon- en prijsstijgingen, maar de stijging voor lokale lasten blijft in totaal beperkt met 2% tot 4%. Dat vinden wij heel acceptabel. Nu hebben wij wat vragen. We hadden het over bestaanszekerheid van onze kleine gemeente in een verzorgingsgebied van 140.000 inwoners. We stellen volgend jaar weer een nieuw IHP vast, het huisvestingsplan voor alle scholen. Het gaat om investeringen van maar liefst € 42 miljoen. Daarbij zal Gorcum Actief een stevige vinger aan de pols houden. De aangenomen motie ‘Eerst de wettelijke taken’ geldt daarbij als prioriteit, zowel voor wat betreft huisvesting van onze kinderen als voor wat betreft duurzaamheid. Ook daarover is namelijk wetgeving. Kan de wethouder dat toezeggen? Wij verbazen ons over de sportvoorziening van € 5 miljoen bij de beroepencampus. Kan de wethouder dat uitleggen?
In schril contrast met deze grote investeringen staan de investeringen in cultuur. Na corona, zijn sport en cultuur belangrijker dan ooit, vinden wij, zeker voor de jeugd. Wat is er nou voor hen te doen? We hebben het al meermalen gehad over cultuur op scholen, in de wijken, enzovoort. Wat komt daarvan terecht? Kan de wethouder daar iets over uitleggen? En hoe gaat het nu met De Nieuwe Doelen? We hebben het ook meermalen gehad over verdeling van de ruimte van de gemeente over verenigingen en initiatiefnemers, bijvoorbeeld de Bunker, uitermate geschikt voor live optredens. Nu komt er weer een initiatief, dat is mooi, maar wij vinden veel te weinig. Kan de wethouder vertellen hoe het gaat met de bandjes en live optredens in de binnenstad? Ik noem met opzet de binnenstad, want daar is toch ook het uitgaansleven.
Een andere ruimte van de gemeente is het laboratorium op de Dalemwal. Wordt dit op het moment verhuurd, of wat gebeurt daar nu eigenlijk? Het zou een perfecte locatie zijn voor de vestingwerkgroep van Oud Gorcum. Deze vrijwilligers zetten de vesting

Gorinchem op de kaart met interessante rondleidingen over de vestingwerken en YouTube-filmpjes. Zij zouden ook graag wat meer laten zien over Gorcum Garnizoensstad. Het sluit perfect aan bij ons werelderfgoed en mooiste vesting van het land. Misschien maar een piepklein museumpje, tegelijk een ontvangstruimte voor groepen en een plek waar je lezingen kunt houden. De werkgroep Vestingwerken heeft echt behoefte aan een ruimte. Heeft de wethouder overleg met hen en met Oud Gorcum hierover? En we zijn natuurlijk ook reuze benieuwd naar het erfgoedbeleid en de kerkenvisie. Misschien kan de wethouder daar iets over zeggen.
Ten slotte, voorzitter, hebben we een suggestie voor de fietsveiligheid van de Nieuwe Hoven. We weten dat de bomen, de wortels van die platanen, telkens weer zorgen voor een onveilige situatie voor fietsers. Het lijkt wel een soort maanlandschap waarover senioren met hun elektrische fietsen halsbrekende toeren met hindernissen moeten uithalen. We praten over fietsveiligheid, en dan is de Nieuwe Hoven zeker aan de beurt, maar een bedrag van € 2 miljoen daarvoor vinden wij te veel. We stellen daarom voor in het amendement om dat bedrag te halveren. De fietspaden kunnen we daarvoor opknappen en ook verkeersremmende maatregelen treffen in de Nieuwe Hoven en praten met de bewoners van die straat over hoe dat dan moet en hoe het verder moet met die platanen.

De heer Schefferlie: Voorzitter, bij wijze van interruptie. Is die halvering een beetje een wilde gok, of hebt u een soort inzicht gekregen in wat met welke kosten kan?

Mevrouw Hamann: We hebben navraag gedaan. Nu staat hij in de lijst voor € 2 miljoen voor heel de Nieuwe Hoven. Dat bedrag is niet toereikend, dus daarvoor kun je niet die straat in zijn totaliteit herinrichten. Maar de fietspaden zijn dermate gevaarlijk dat je dat niet kunt laten liggen. Dus het is inderdaad een inschatting, niet van ons, maar door navraag.

De heer Schefferlie: Bij wie dan?

Mevrouw Hamann: Bij de ambtelijke organisatie. Ik begreep dat de fietspaden iets van zes of zeven ton zouden zijn en dan is er nog een aantal ton over voor verkeersremmende maatregelen. Ik weet, het is beperkt, maar het is beter dan helemaal niks. Wij zeggen: beter een half ei dan een lege dop. En het voordeel is dat we dan een miljoen terug hebben naar verkeer. Mocht de situatie zich elders voordoen dat er meer investeringen nodig zijn, of dat misschien wel die Banneweg toch verder afgebouwd moet worden, dan is er in elk geval alvast een miljoen voor beschikbaar.
Voorzitter, dit was onze bijdrage. Dank u wel.

Amendement (5d) A03: Investering De Nieuwe Hoven
De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 9 november 2023;
stelt voor aan het besluit de volgende beslispunten toe te voegen:
het investeringsbudget voor Verbeteren Fietsvoorzieningen Nieuwe Hoven te verlagen met € 1.000.000 en dit bedrag te reserveren voor infrastructuur.
Motivatie
Met dit amendement kunnen de fietspaden langs de Nieuwe Hoven worden opgeknapt en kunnen ook verkeersremmende maatregelen worden getroffen. Dit is belangrijk voor de (fiets)veiligheid van deze route, waar dagelijks onder meer veel scholieren gebruik van maken. Een complete herinrichting van de Nieuwe Hoven heeft op dit moment geen prioriteit en

daarvoor is een budget van 2 miljoen niet toereikend.
Het resterende bedrag wordt niet onttrokken aan reserve infrastructuur, zodat dit in de toekomst kan worden gebruikt voor andere mobiliteitsontwikkelingen.
Dit besluit wordt verder verwerkt in de begrotingswijziging die hoort bij dit raadsvoorstel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Tekir, D66.

De heer Tekir: Voorzitter, dank u wel. D66 is blij met deze begrotingsbehandeling. Voor het eerst doen we namelijk een poging om de olifant in de kamer, zo noem ik het even, bij de kraag te vatten. Die olifant is natuurlijk de immense investeringsopgave. Het feit dat we nu gezamenlijk die puzzel proberen te leggen, getuigt van een reality check waar D66 al heel lang voor pleit. En wat je ook van de voorstellen vindt, D66 is blij dat het college in ieder geval een poging doet om nu binnen de financiële spelregels te blijven, weliswaar in de herkansing, maar beter laat dan nooit, en dat geeft deze D66 een hoopvoller perspectief dan bij de perspectiefnota. Daarvan is namelijk heel snel gebleken dat het toch niet uitvoerbaar was binnen de spelregels die we met elkaar hebben afgesproken. Ik zal zo dadelijk wat nader ingaan op die investeringspuzzel en hoe D66 tegenover de verschillende voorstellen staat.
Voordat ik dat doe, wil ik nog even kort stilstaan bij de nieuwe financiële uitgangspunten. Ook hier valt te prijzen dat het college begrotingsdiscipline wil aanbrengen, bijvoorbeeld met spelregels als: tekorten lossen we op door te besparen, wettelijke ontwikkelingen gaan voor nieuwe wensen, of nieuwe problemen lossen we in beginsel op binnen hetzelfde programma. Het lijkt allemaal zo vanzelfsprekend, maar we staan op een punt dat deze maatregelen ook echt noodzakelijk zijn. De komende jaren hebben we nauwelijks bewegingsruimte in de begroting. Dat is op zich al uniek te noemen en ik voeg er meteen aan toe: natuurlijk gaan deze spelregels her en der schuren en pijn doen, maar door de teugels nu aan te trekken, voorkomen we dat we in de toekomst allerlei beloftes moeten terugdraaien.
Dan de investeringspuzzel, voorzitter. Ik zal me beperken tot enkele substantiële investeringen die het verschil maken. In de eerste plaats is dat natuurlijk station Gorinchem-Noord. Laat ik daar heel helder over zijn: D66 is voor een goede bereikbaarheid met het openbaar vervoer, maar het eerlijke verhaal is ook dat een nieuw station op Gorinchem-Noord vooralsnog voorbarig is. Ik zal dat toelichten langs drie sporen.
Op de eerste plaats is Gorinchem-Noord nu al goed bereikbaar. Vanaf het huidige station is het, zonder elektrische fiets moet ik daarbij zeggen, slechts zeven minuten fietsen naar Gorinchem-Noord. De heer Klein refereerde aan vijf minuten, maar dat moet dan met een elektrische fiets zijn…

De heer Klein: Gewoon een beetje gezonde spierkracht: vijf minuten!

De heer Tekir: Ja, als je de Amsterdamse marathon hebt gelopen, kan het ook in vijf minuten! Hoe dan ook, met de aanpak van de Haarsekaden wordt die route naar Noord sowieso een stuk comfortabeler.
Op de tweede plaats legitimeren de huidige voorzieningen op Noord nog niet een station. Zoals u weet, heeft D66 vorig jaar nog voorgesteld om te starten met woningbouw op

Gorinchem-Noord en die wens, die vurige wens, hebben wij nog steeds, maar zolang een nieuwe woonwijk niet in zicht is, is een station ook niet nodig.
Op de derde en laatste plaats is Gorinchem-Noord voor het eerst in 2018 in de boeken gekomen en sindsdien nog nooit geïndexeerd. Ik heb daar ook eerder vragen over gesteld, en u voelt hem aankomen. Ook als we deze investering nu zouden doorzetten, is het vrijwel zeker dat de investeringssom bij lange na niet genoeg is. Ik las in de begroting dat het tekort kan oplopen tot € 4,5 miljoen en voor de goede orde: dit zou dus bovenop het bedrag van € 10 miljoen komen dat nu al in de boeken staat. Kortom, voorzitter, het spijt me, maar station Gorinchem-Noord is nu gewoon een brug te ver.
In het verlengde van het schrappen van station Gorinchem-Noord hebben wij nog wel een vraag over de financiële ruimte die hierdoor ontstaat. Met het schrappen van deze investering stelt het college voor het investeringsbudget dat hiermee gepaard gaat van € 1,9 miljoen te verlagen. Tot zover kunnen we dat volgen. Echter, in het overzicht reserves zien wij dat er ook nog een bestemmingsreserve bestaat voor station Gorinchem-Noord en die bedraagt per 1 januari 2024 liefst € 1,8 miljoen. Een fors bedrag, waarvan wij in de besluitvorming niet terugzien dat deze middelen vrijvallen, maar dat lijkt ons wel vanzelfsprekend als station Gorinchem-Noord straks wordt geschrapt, zoals het college voorstelt. De vraag is dus aan het college: kunt u bevestigen dat deze reserve daadwerkelijk vrij valt en daarmee de aanvullende ruimte van € 1,8 miljoen ontstaat? En bent u het met ons eens dat dit bedrag in eerste instantie zou moeten worden toegevoegd aan het begrotingssaldo, omdat we daarmee de komende jaren alsnog enige bewegingsruimte krijgen?
Dan de tweede fase voor de Banneweg. Het college stelt nu voor om het deel vanaf de rotonde bij het stadhuis te schrappen. Deze discussie hebben we eerder al een keer gevoerd bij de totaalaanpak van de Banneweg en wat D66 toen over de streep trok, was het idee dat de doorstroming pas echt zou verbeteren als je ook het laatste deel aanpakt, dus geen cherry picking in het tracé, en op dat punt staan we eigenlijk nog steeds. We staan daarom open voor ideeën om de puzzel op dit punt net iets anders te leggen. De vergelijking met de Nieuwe Hoven is al gemaakt, maar om in dat voorbeeld door te gaan, geven wij eerder de voorkeur aan een uitgewerkt plan dan een wens die überhaupt nog uitgedacht moet worden.
Wat nog wel zorgelijk blijft, voorzitter, zijn de ambities die nog niet zijn opgenomen in de investeringsplanning. Het zal u niet verbazen dat de fractie van D66 dan in eerste instantie denkt aan de noodzakelijke investeringen in het onderwijs. We staan de komende jaren aan de lat voor vernieuwing en verduurzaming van vijf schoolgebouwen. Ik heb ze wel eens eerder genoemd: de Anne Frankschool, J.P. Waaleschool, Samen Onderwegschool, het Lingewaalcollege en tot slot de Uilenhof, samen goed voor een investeringsopgave van zo'n € 25 miljoen. Zoals u zich misschien nog zult herinneren, vroegen wij in I&O wat er op dit moment al beschikbaar is voor onderwijshuisvesting. Het antwoord daarop stelt ons nog niet gerust. Op dit moment is er namelijk nog maar € 3,5 miljoen beschikbaar en dat is bij lange na niet genoeg om onze wettelijke plicht voor onderwijs te vervullen. Wat ons in dat kader ook nog verbaast is dat we pas in 2025 gaan beginnen met het sparen van jaarlijks € 1 miljoen. Maar, voorzitter, we spreken vandaag over de begroting 2024, waarom schuiven we dit spaarsysteem dan nog een jaar op, terwijl we weten dat de tijd dringt? D66 stelt voor om onderwijs echt prioriteit te geven en dus

in deze begroting al te starten met sparen. Concreet betekent dat het vullen van de reserve onderwijshuisvesting met € 1 miljoen. De dekking is aanwezig in de algemene reserve, waarmee we alsnog binnen de bandbreedte voor het weerstandsvermogen blijven. Het amendement is rondgestuurd en we roepen uw raad op om hiermee onderwijs op nr. 1 te zetten.
Over onderwijshuisvesting gesproken, nog een aanvullende vraag. We lezen in de begroting dat het college in 2024 wederom een nieuw IHP gaat opstellen. Dat hebben we een halfjaar geleden ook al gedaan met een uitvoeringsprogramma tot 2026 en een scope tot zelfs 2038. De vraag is: zou het niet beter zijn om eerst het vastgestelde IHP uit te voeren voordat we het nieuwe opstellen? Wij begrijpen dat niet zo goed.
Naast onderwijs, voorzitter, maakt D66 zich ook nog zorgen over de jeugdzorg. Bij de perspectiefnota stelde uw college voor om de reserve sociaal domein fors af te romen met een bedrag van € 4 miljoen. Met de kennis van nu vinden wij het des te wranger dat een amendement van de Partij van de Arbeid om dit terug te draaien toen niet is aangenomen. We zien namelijk in deze meerjarenbegroting miljoenenkortingen in de jeugdzorg. En om u alvast voor te zijn: ja, we zijn ons ervan bewust dat deze kortingen gelijk staan aan de daling van de rijksvergoeding, maar wat wij ingewikkeld vinden, is dat we nog geen zicht hebben op het effect hiervan op de kwaliteit van de jeugdzorg. Gaan de wachtlijsten hierdoor toenemen? Vallen jongeren straks tussen wal en schip omdat de toegang tot jeugdzorg wordt beperkt? Zomaar wat vragen die wij hebben en in dat licht hadden wij gehoopt op een soort lokale hervormingsagenda waarin we als gemeente zelf keuzes kunnen maken, en als die keuzes geld kosten, kunnen we altijd nog afwegen of we daar aanvullende middelen voor willen inzetten, zoals we dat vandaag ook doen voor de investeringen. Die principiële discussie is nu in zijn geheel niet gevoerd. Wat wij als raad vandaag wel zien is een structurele korting in de jeugdzorg die oploopt tot bijna € 2 miljoen per jaar. Kan het college ons toezeggen om zo'n lokale hervormingsagenda alsnog gezamenlijk vorm te geven en daarbij niet de euro's leidend te maken, maar de jongeren om wie het gaat?
In het verlengde van de jeugdzorg maakt D66 zich ook zorgen over Gorcumers die plotseling op straat dreigen te belanden, de zogenaamde spoedzoekers. Het betreft bijvoorbeeld mensen die doorgaans redelijk zelfredzaam zijn en ook zelf werken, maar die door pech of relatief kleine problemen op straat belanden. Het kan een ieder overkomen. Een ander voorbeeld zijn inwoners die na een echtscheiding hun huis niet meer kunnen betalen of uit huis moeten. Het voorkomen van dakloosheid is een primaire zorg die wij als overheid hebben en D66 pleit er dan ook voor om het uiterste te doen om deze mensen onderdak te bieden. Eerder dit jaar berichtte het AD dat er ook in Gorinchem mensen zijn die van de ene op de andere dag ineens in hun auto slapen. Dat is natuurlijk een situatie die we hoe dan ook moeten voorkomen. Daarom roept D66 op om te verkennen of er mogelijkheden zijn binnen onze vastgoedportefeuille; denk bijvoorbeeld aan leegstaande kantoorpanden die we kunnen inzetten voor dit doel. De eerlijkheid gebiedt mij te zeggen dat wij in eerste instantie dachten aan het kantoorpand hier buiten op het Stadhuisplein, het pand waar Avres zat tot en met 2018, omdat wij in de begroting lazen dat dit pand nog steeds leeg staat. Maar we weten inmiddels dat een deel is verhuurd aan Syndion. Stel dat dit pand nog mogelijkheden biedt, dan zijn er wellicht samenwerkingsmogelijkheden met Syndion om deze groep in een deel van het pand alsnog onderdak te bieden. Maar kijk vooral breder dan dit pand; het is maar een

voorbeeld. Wij hebben zelf helaas niet verder dan dit pand kunnen kijken omdat de actuele vastgoedlijst, zoals die op de website is te vinden, helaas nog van februari 2020 is, dus inmiddels ruim drie jaar oud, en meteen ook een optie om die lijst een keer te vernieuwen, te actualiseren en op de website te zetten. De motie is rondgestuurd en we hopen op uw steun.
Tot zover de inhoud, voorzitter. Wat verder opvalt in deze begroting is dat het college nu alleen nog maar rapporteert over het coalitieakkoord en niet meer over de reguliere uitvoering van allerlei taken. Dat verbaast ons zeer. Die reguliere taken vormen immers veruit het grootste deel van onze uitgaven. We missen daardoor relevante inzichten. Ik heb de begroting vorig jaar er even als voorbeeld bij gepakt en dan zie je ineens dat er niet meer wordt gerapporteerd over onderwijsachterstanden, mantelzorgers en zelfs niet meer over de reguliere jeugdzorgtaken. Daarom het verzoek om hier in ieder geval bij de jaarstukken wel over te rapporteren, anders wordt het echt een blackbox waar we € 183 miljoen aan uitgeven.
Daarbij wil ik het houden voor mijn eerste termijn. Dank u wel.

Amendement (5a) A03: Niet wachten met sparen voor onderwijs
De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 9 november 2023;
stelt voor het volgende beslispunt toe te voegen aan het raadsvoorstel:
een bedrag van 1 miljoen euro toe te voegen aan de reserve onderwijshuisvesting in 2024 en deze toevoeging te dekken uit de algemene reserve.
Motivatie
De komende jaren wordt een forse investeringsopgave voor onderwijshuisvesting verwacht. In het Integraal Huisvestingsplan – vastgesteld in april 2023 – is rekening gehouden met 25 miljoen euro voor de vijf meest urgente scholen. De dekking hiervoor is echter vooralsnog niet beschikbaar. Om die dekking alsnog te realiseren is er bij de perspectiefnota besloten om jaarlijks 1 miljoen euro te sparen voor toekomstige investeringen in het onderwijs. Het college stelt voor om dit spaarsysteem vanaf 2025 in te laten gaan. De indieners van dit amendement stellen voor om daar niet mee te wachten. Om het Uitvoeringsprogramma 2023-2026 te realiseren is het cruciaal om zo vroeg mogelijk alle zeilen bij te zetten. Met dit amendement benutten we het begrotingsjaar 2024 door nu al een eerste toevoeging van 1 miljoen euro mogelijk te maken in de reserve onderwijshuisvesting.
Daarmee beogen de indieners van dit amendement om geen vertraging op te lopen in de vernieuwing en verduurzaming van onze scholen. Ieder schoolgebouw in Gorinchem dient een veilige en gezonde leeromgeving te bieden voor kinderen. We willen geen concessies doen aan onze wettelijke plicht voor onderwijshuisvesting.

Motie (5a) M03: Voorkom dat spoedzoekers op straat belanden
De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 9 november 2023;
verzoekt het college van burgemeester en wethouders:
- te verkennen of (een deel van) een leegstaand gemeentelijk pand ingezet kan worden voor tijdelijke huisvesting van spoedzoekers, zodat deze doelgroep niet op straat dreigt te komen;
- hierover uiterlijk voor de perspectiefnota 2025 te rapporteren aan de raad.

Motivatie
Spoedzoekers zijn mensen die door een uitzonderlijke situatie per direct op zoek zijn naar een woning. Het betreft bijvoorbeeld mensen die doorgaans redelijk zelfredzaam zijn en soms zelfs werken, maar die door pech of relatief kleine problemen op straat belanden. Een ander voorbeeld zijn inwoners die na een echtscheiding hun huis niet meer kunnen betalen. Tot wanhoop gedreven eindigen sommige Gorcumers dan in hun auto bij gebrek aan een gewone slaapplaats.
De indieners van deze motie vinden het belangrijk dat spoedzoekers perspectief hebben op (tijdelijke) woonruimte. We zijn terughoudend met het verlenen van voorrang, maar zien ook dat relatief goed gewortelde inwoners soms door uitzonderlijke situaties plotseling dakloos

raken. Een aantal tijdelijke woningen als flexibele schil zou een oplossing vormen. Spoedzoekers kunnen daar dan hun orde op zaken stellen totdat een permanente woonoplossing is gevonden. Daarom vragen de indieners van deze motie om een verkenning binnen de gemeentelijke vastgoedportefeuille, zodat leegstand een maatschappelijke functie kan krijgen.
De actuele vastgoedlijst van de gemeente Gorinchem is sinds februari 2020 niet meer geactualiseerd, waardoor een actueel inzicht naar leegstand op dit moment bij de indieners niet beschikbaar is. Het verzoek is daarom aan het college om aan de hand van actuele inzichten een verkenning naar mogelijkheden te starten. In de hoop dat geen enkele gorcumer op straat dreigt te belanden.

De voorzitter: Dank u wel. Dan mevrouw Van Oversteeg, CDA.

Mevrouw Van Oversteeg: Voorzitter, dank u wel. Het centrale thema rondom onze beschouwing vandaag is van grote betekenis voor onze CDA-fractie, maar komt ook persoonlijk erg dichtbij. Inmiddels steeds ronder en hard op weg naar weer een bijdrage richting die 40.000 inwoners, willen wij graag stilstaan bij het besturen van deze stad voor de wereld van morgen, de wereld van onze kinderen en kleinkinderen, voor een stad die we door willen geven. Dat vraagt om keuzes maken, om durven te besturen. Om die reden zijn we kritisch op de keuzes die worden voorgelegd. Dat moet ook, dat houdt het debat scherp, maar moeilijker is om ook zelf met oplossingen te komen. In ons betoog vandaag willen we allereerst stilstaan bij de twijfels en zorgen die bij ons leven en die in de aanloop naar deze vergadering zijn gegroeid. Daarna gaan we in op thema's die wat ons betreft topprioriteiten voor onze stad zijn en waarin we voor willen stellen om daarin andere keuzes te maken. We sluiten af met een idee voor een warm welkom voor de allernieuwste en kleinste inwoners van onze stad.
Om eerlijk te zijn, heb ik getwijfeld of ik voor vandaag wel een hele bijdrage zou voorbereiden, want de afgelopen maanden hebben we heel veel van onze kostbare tijd gestoken in een oplossingsgerichte en constructieve bijdrage voor een financieel gezonde gemeente. De motie 'Bestuur is keuzes maken met open vizier' was voor ons een belangrijke randvoorwaarde om voor de perspectiefnota te stemmen, en vervolgens het amendement ten aanzien van de dekking van het Caribabad, omdat het ons echt te ver ging hoe dit college de financiële spelregels wilde oprekken door het investeringsplafond los te laten en daarmee de schulden en de exploitatielasten fors te verhogen. De uitvoering van deze initiatieven laat naar ons idee te wensen over en baart ons zorgen voor de toekomst van de stad. Met de inbreng tijdens en na de sessie over investeringen is naar ons idee nauwelijks iets gedaan. In plaats daarvan komt het college met een uit de lucht gegrepen voorstel waaruit blijkt dat dit college enkel naar de korte termijn kijkt en zich terugtrekt binnen de vestingmuren. Voorzitter, deze teleurstelling zit bij ons best diep.

De heer Klein: Ik hoor mevrouw Van Oversteeg zeggen dat er een voorstel ligt. De mening dat het uit de lucht lijkt gegrepen, laat ik daar, maar het was toch inderdaad wel de concrete vraag aan het college die we hebben gesteld om met een voorstel te komen, wat het college een goed idee acht?

Mevrouw Van Oversteeg: Dat klopt, die vraag heb ik ook zelf gesteld om met een voorstel te komen, omdat ik dat ook passend vind bij de rol die het college daarin heeft. Maar met de uitkomst daarvan en de overwegingen die daaraan ten grondslag liggen, ja, daar zit wel teleurstelling, en daar kom ik zo nog verder op terug.

De reden dat ik toch hier een bijdrage sta af te steken is dat de toekomst van de gemeente ons te lief is. Wij hechten grote waarde aan een financieel gezonde gemeente en daar horen naar onze mening het investeringsplafond en het beheersen van de investeringsportefeuille en de schuldpositie bij, niet alleen omdat we hiermee een verantwoordelijkheid nemen voor de stad voor de langere termijn, maar ook omdat er nog veel onzekerheden zijn waarvoor deze waarborgen nodig zijn; denk aan de stijgende rente, problemen rondom netcongestie en de gevolgen hiervan voor de grondexploitatie van de Groote Haar. Daarom willen wij ook laten zien dat we in oplossingen denken. Ja, we uiten een kritisch geluid en ja, we vinden dat er met de inbreng van de stad en onze raad te weinig wordt gedaan, maar we nemen onze verantwoordelijkheid door ook zelf met voorstellen te komen en als we dat doen, volgen we ze op de voet. Een voorbeeld daarvan uit de vorige periode is toen ik het initiatief nam met de motie ‘Werken aan vertrouwen’, wat ertoe leidt dat we het oude belastingkantoor gaan kopen. Meerdere fracties hebben de afgelopen tijd gevraagd of we daar al middelen voor hebben gereserveerd. En het antwoord is: nee. Ook in deze begroting zien we ze weer niet terug. En eerlijk gezegd wil ik niet weer afgescheept worden met een procesantwoord. Nu door het raadsbesluit vorige week duidelijkheid is gekomen over de kleinschalige opvang van asielzoekers, verzoek ik het college toe te zeggen dat we in 2024 een concreet plan van aanpak tegemoet kunnen zien, inclusief investeringsvoorstel. Dit is ook in lijn met de nota grondbeleid, waardoor ik er vanuit ga dat we uiterlijk bij de perspectiefnota hier een beeld van hebben, want op dit moment is het nog een te grote blackbox en voor je het weet, gaat het in net zo'n slakkengang als de locatie Lange Slagenstraat, waar de Knarrenhof ook nog steeds ver weg is. Trouwens, hoe staat het daar eigenlijk mee?
Voorzitter, dan mobiliteit. Er dreigt nu veel te sneuvelen om het zwembad te kunnen betalen. Dat doet geen recht aan enerzijds de grote opgave die er voor de lange termijn ligt en anderzijds voor hoeveel inwoners we aan deze mobiliteit werken. Ook het college schrijft in zijn collegeprogramma waarde te hechten aan een goede bereikbaarheid, door bijvoorbeeld te stellen dat het mensen stimuleert op een andere manier te reizen dan met de auto. Maar de keuzes die worden voorgelegd zijn dan niet helemaal te volgen. Ik kan niet anders dan constateren dat mobiliteit verdwijnt als prioriteit. Er zijn drie punten die ik er even uit wil lichten:

1. De Banneweg. We dienen het amendement ‘Banneweg in plaats van Nieuwe Hoven’ in, omdat we er groot belang aan hechten dat we de problemen op de Banneweg ook echt oplossen. De fase die wordt voorgesteld te schrappen, is de meest cruciale om de verkeersveiligheid, oversteekbaarheid en doorstroming te verbeteren. Er komt nog bij dat dit plan uitgebreid is voorbereid en onderbouwd en de uitvoering al gestart is. Daarom doen wij echt een beroep op iedereen: durf dit probleem te lossen en ga voor een plan. Hiermee bagatelliseer ik absoluut niet dat er op de Nieuwe Hoven niets hoeft te gebeuren, maar hiervoor ligt nog geen onderbouwd plan en op dit moment verkeren we niet in de luxe positie dat het allebei kan. Niet alles kan, daarom: ga voor dit plan en doe recht aan de onderzoeken en de participatie in plaats van enkel de ambitie.
2. Kweeklust. We kijken reikhalzend uit naar de uitwerking van de plannen, omdat het nu goedkoper kan worden gebouwd. We maken ons daarbij wel zorgen of er nog voldoende geld overblijft voor een goede inpassing in de omgeving, zoals het idee uit het vestingplan. Kan de wethouder duidelijkheid geven over wat hiermee wordt bedoeld en

toezeggen dat hier, omwille van de financiële haalbaarheid, geen concessies in worden gedaan? Zo ja, dan begrijpen wij het voorstel om deze investering naar beneden bij te stellen.

3. Gorinchem-Noord. Op een achternamiddag, net een paar weken nadat het college het investeringsplafond aan de wilgen wilde hangen, zet het college hier zomaar een streep doorheen. Onbegrijpelijk in onze ogen. Echt een voorbeeld van kortetermijnpolitiek, want als er iets is wat je wilt voor de toekomst van de stad, dan is het investeren in het OV, zeker op een plek waar zoveel staat te gebeuren en waar je eigenlijk alleen nog maar naartoe kunt als je je stad nog enigszins wilt laten groeien in de toekomst. Allereerst komt het college met de toelichting dat het bouwen van een station geen gemeentelijke taak is, maar denkt u dan dat een ander de portemonnee zou trekken? Vervolgens volgt de motivatie dat het belang van het station in twijfel wordt getrokken: de invloed op het ondernemingsklimaat is niet direct in een getal uit te drukken. Maar, voorzitter, dat is naar mijn idee echt te naïef. De verbreding van de A15, daar gaat een dikke streep doorheen. De toekomst zit niet meer in de auto, maar in het OV…

De heer De Pagter: Voorzitter, een vraag aan mevrouw van Oversteeg…

De voorzitter: De heer De Pagter.

De heer De Pagter: Het is ongeveer anderhalve kilometer vanaf het huidige station naar het industrieterrein Gorinchem-Noord, en ongeveer een kilometer vanaf Arkel. Dat betekent dat je dat prima op de fiets kunt doen, zoals de heer Tekir net aangaf: zeven minuten en de heer Klein doet dat in vijf minuten. Echter, dat kost € 10 miljoen, gedeeld door die ene kilometer is dat € 10.000 per meter. Dat is een heel groot bedrag voor iets wat niet direct een toegevoegde bijdrage levert aan de ontwikkeling van Gorinchem-Noord, en ik begrijp ook niet hoe dat dit als kortetermijnpolitiek kan worden beschouwd. Hij staat al sinds 2008 in de begroting, hij had ook al eerder gerealiseerd kunnen worden als het echt zo belangrijk is dat het bedrijventerrein daar parallel aan mee ontwikkelt. Dus ik vind het een heel groot besluit en de kortetermijninzichten vind ik daarin niet echt heel terecht.

Mevrouw Van Oversteeg: Als je kijkt naar de ontwikkelingen die daar nu gaande zijn, ook de bouw is daar nu volop gaande, en die moet ook nog voor een groot gedeelte gaan starten voor de ontwikkelingen op Gorinchem-Noord, dan is het naar mijn idee op het gebied van mobiliteit altijd een en-en-oplossing. Je zult er niet met alleen een station komen, of verbetering van de fietsveiligheid. Daar gaat zo ontzettend veel gebeuren, dat je echt ook meerdere initiatieven daarvoor nodig hebt, en dan kiezen wij echt heel duidelijk voor investeren in het OV, voor het grotere plaatje.

De heer De Pagter: Dat kan, maar een OV-verbinding in de vorm van een bus die frequent gaat en de OV-verbinding die vanuit Arkel via een bus kan gaan, die de kleine stukken van één of anderhalve kilometer overbrugt en eventueel een OV-verbinding op de A27, direct aan de afslag, maakt nog steeds dat het allemaal binnen een kilometer te bereiken is. Er moet inderdaad geïnvesteerd worden in de OV-verbindingen, maar een OV-verbinding in de vorm van een station Gorinchem-Noord is wat mij betreft daarin te voorbarig.

Mevrouw Van Oversteeg: Ook wij zijn absoluut voorstander van de initiatieven met betrekking tot een bus en een goede aansluiting op de snelweg, maar als je kijkt naar de bereikbaarheid van onze stad als geheel, de problemen op de A15 en het feit dat die verbreding niet doorgaat, dan vinden wij investeren in het OV ook onderdeel van het grotere plaatje. Dus daarmee geven wij het toch echt prioriteit aan deze ontwikkeling.

De heer Klein: De A15wordt genoemd, maar die komt daar volgens mij niet langs. Het gaat over de A27 en daar gaan we volgens mij wel aan de slag. Dan komt er ook een afslag, want anders kunnen we de Groote Haar niet ontwikkelen. Op het moment dat je dat met de bus verbetert, wordt volgens mij juist de bereikbaarheid van Gorinchem veel beter ten opzichte van een extra station tussen Gorinchem en Arkel in.

Mevrouw Van Oversteeg: De suggestie wordt nu gewekt alsof de verminderde bereikbaarheid en de files op de A15 geen effect zouden hebben op de bereikbaarheid van onze stad. Daarvan zou ik toch willen zeggen dat we zo ontzettend ingeklemd liggen tussen allerlei snelwegen, dat dat wel degelijk een 1 op 1-effect heeft.

De heer Klein: Die suggestie wek ik zeker niet. Maar volgens mij hebben we het hier over station Gorinchem-Noord en station Gorinchem-Noord, althans zeker Noord, kun je ook op een andere manier met OV ontsluiten, bijvoorbeeld met busverbindingen, misschien zelfs wel een hele goede bushub, waardoor we nog veel meer lijnen kunnen aansluiten en dus het scala aan opties uitbreidt. Ik wil alleen benadrukken dat de A15 daar geen effect op heeft.

Mevrouw Van Oversteeg: Het grote verschil daartussen is dat ik er juist voor pleit om het grotere plaatje te bekijken, om ervoor te zorgen dat we onze stad toekomstbestendig maken, dat we die MerwedeLingelijn en het investeren in het OV ook echt een aantrekkelijk alternatief maken voor het instappen in de auto elke dag, en daar past een ontwikkeling als deze gewoon naadloos in.

De heer Van Santen: Voorzitter…

De voorzitter: De heer Van Santen.

De heer Van Santen: Ik hoor mevrouw Van Oversteeg zeggen dat het CDA geen toekomst ziet in de auto. Ik ben benieuwd hoe het CDA aan die wijsheid komt en hoe we dat dan moeten zien in het licht van wat u beoogt met bijvoorbeeld het aanpakken van de Banneweg.

Mevrouw Van Oversteeg: Ten aanzien van de Banneweg heb ik aangegeven dat daarmee de doorstroming verbetert, maar ook zeker de verkeersveiligheid en de oversteekbaarheid. En die twee punten zijn voor ons misschien wel minstens zo belangrijk. Dus het is niet alleen maar een focuspunt op de auto.

De heer Van Santen: Dus voor de Banneweg ziet u wel toekomst in de auto?

Mevrouw Van Oversteeg: Voor de Banneweg is het volgens mij een noodzakelijk punt en feit is dat die auto nu eenmaal onlosmakelijk onderdeel uitmaakt van onze mobiliteit. Dat ontkennen wij ook niet. Maar als je het hebt over keuzes die je voor de toekomst wilt

maken en waar je dan het geld als eerste aan moet uitgeven, dan zeggen wij: doe dat in het OV.

Mevrouw Hamann: Voorzitter…

De voorzitter: Mevrouw Hamann, nog een nieuw element?

Mevrouw Hamann: Jazeker. Mevrouw Van Oversteeg heeft het voortdurend over het grotere plaatje. Het station Gorinchem-Noord staat al 15 jaar in de boeken en ik ben het helemaal eens met de heer Tekir dat het bedrag dat ervoor staat lang niet meer toereikend is als je dat nu zou gaan realiseren. Heeft mevrouw Van Oversteeg enig idee, een prognose, een verwachting, of wat dan ook, voor wat betreft het gebruik van het station als je dat wel zou realiseren, op nog geen anderhalve kilometer van het gewone Gorinchem Centraal?

Mevrouw Van Oversteeg: Het idee dat ik daarbij heb is dat er zo ontzettend veel gaat gebeuren in die omgeving, dat het gebruik daarmee al evident is. Met uw redenering dat het bedrag al zo lang in de boeken staat dat het onvoldoende toereikend om het helemaal te kunnen doen, keert u het volgens mij helemaal om. Omdat het op voorhand te weinig is, zou je het dan helemaal schrappen, terwijl je daarmee ook nog een afboeking van minimaal € 2 miljoen moet doen. Dat vind ik niet helemaal passen.

Mevrouw Hamann: Ik vroeg om prognoses en verwachtingen en ik hoor ‘evident’. Op het moment gaan alle kinderen met elektrische fietsen naar school, of anders, er zijn busverbindingen mogelijk, er is van alles mogelijk, maar ik zie geen enkele prognose bij het CDA om te staven wat daar beweerd wordt.

De voorzitter: De heer Van Houwelingen.

De heer Van Houwelingen: Wat betreft stations en trein of bus, helemaal voorstander van OV, zijn er hier in de omgeving best wel voorbeelden, zoals Hardinxveld en Sliedrecht, en dan hebben we het over Baanhoek en Blauwe Zoom in Boven Hardinxveld. Ik kan me niet voorstellen dat die gemeenten ook allemaal hebben geïnvesteerd in deze stations. In hoeverre is het dan een primaire taak voor een gemeente?

Mevrouw Van Oversteeg: Ik vraag me even af wat u nu precies vraagt.

De heer Van Houwelingen: Nou ja: wat is de meerwaarde dat Gorinchem hier zo hard z’n best voor doet, terwijl ProRail hier zelf ook naar voren kan stappen?

Mevrouw Van Oversteeg: Als het gaat om de vraag bij wie de verantwoordelijkheid ligt, dan zien wij daar ook een gezamenlijk beeld in. Natuurlijk sta je als gemeente daarvoor niet alleen aan de lat. Ik denk ook dat het een illusie is om te denken dat je het met deze investering dan ook zult redden. Natuurlijk heb je daar meer partijen voor nodig en die partijen hebben we ook gevonden in onze partners en in de regio. Dus daarin zie ik ook zeker een combinatie met meerdere partijen, maar als gemeente zul je daar ook je steentje aan moeten bijdragen, want niemand zal dit voor honderd procent gaan financieren. Die illusie heb ik in ieder geval niet.

Tegelijkertijd is dit ook een bruggetje richting het punt voor de partners en de regio, want de MerwedeLingelijn zul je moeten zien als geduchte concurrent van de A15, als kans om onze stad toekomstgericht te ontwikkelen.
Voorzitter. Wat we net hebben uitgewisseld zijn inhoudelijke argumenten, maar ook bij de financiële consequenties willen we stilstaan, want we gooien minimaal € 2 miljoen weg als we deze investering schrappen, € 2 miljoen in een tijd waarin we zo hard op zoek zijn naar investeringsruimte. Je zou er zo de Nieuwe Hoven mee kunnen opknappen. En dat roept ook de vraag op wat er gebeurt als we vandaag dit besluit zouden nemen. Hoe zag de planning eruit als dit niet op de te schrappen-lijst stond? We begrijpen de financiële impact van dit besluit, want € 8,7 miljoen is een hele grote vis die je kunt vangen als je op zoek bent naar geld. Maar die is ook op een andere manier te vinden. En om die reden dienen wij het amendement 'Nieuwe doelen voor de Nieuwe Doelen' in. Hierin stellen we voor om de € 8 miljoen die voor het Cultuurhuis staat geraamd te schrappen en in plaats daarvan Gorinchem-Noord doorgang te laten vinden. En, voorzitter, dat is geen makkelijke overweging. Juist zo'n langlopend politiek hoofdpijndossier…

De heer Klein: Voorzitter…

De voorzitter: De heer Klein.

De heer Klein: Mag ik hier dan de conclusie uit trekken dat mevrouw Van Oversteeg de bereikbaarheid voor mensen buiten Gorinchem belangrijker vindt dan het cultuurniveau in Gorinchem voor de Gorcumers zelf?

Mevrouw Van Oversteeg: Nee, zeker niet, en daar ga ik dan ook zo meteen op in.
Voorzitter. Het is geen makkelijk overweging geweest, maar hoe langer we erover nadachten, hoe meer we ervan overtuigd raakten dat dit een besluit is dat om moed en durf vraagt en dat gericht is op de toekomst, waarmee je laat zien: wij durven te gaan voor een stad die we door willen geven, want hiermee zetten we geen streep door cultuur. Nee, door € 250.000 financiële ruimte in de exploitatie per jaar kunnen we het culturele veld in de breedte juist een boost geven, versterken wat er al is, toekomstbestendig maken wat al goed draait, muziekles op school. En die keren dat er een groot podium nodig is voor die eindvoorstelling van de dansschool of de schoolmusical: hoe mooi zou het zijn als we daar ruimte voor maken in onze opgave op het gebied van onderwijshuisvesting?
Voorzitter, tijd om af te sluiten. Over een aantal weken hoop ik dat u mijn man hier op het gemeentehuis mag verwelkomen om de geboorte van ons tweede kind aan te geven. Weer een nieuwe Gorcumer erbij. In veel gemeenten worden kersverse ouders dan verrast door de gemeente met een cadeau. Hier hebben we dat gebruik nog niet, maar in de categorie 'ik vraag het voor een vriend', dien ik hierbij de motie 'Groen voor groentjes' in. Hiermee stellen we voor dat bij de geboorteaangifte de gemeente een boom of een plant schenkt, een mooi cadeau dat verwijst naar opgroeien en ontwikkelen, maar ook een positieve bijdrage levert aan meer groen en vergroting van de biodiversiteit, en een cadeau waarmee we nu gaan bouwen aan een groenere toekomst voor onze kinderen en kleinkinderen.

De heer Tekir: Voorzitter, zou ik een verduidelijkingsvraag mogen stellen?

De voorzitter: De heer Tekir.

De heer Tekir: Kunnen de bomen ook met terugwerkende krachten geschonken worden?

Mevrouw Van Oversteeg: U vraagt dit ook niet voor een vriend!

Mevrouw Hamann: Sinterklaas komt zo, zou ik zeggen!

Amendement (5d) A04: Banneweg ipv Nieuwe Doelen
De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 9 november 2023;
stelt voor het voorliggende raadsvoorstel als volgt te amenderen:
a. Beslispunt 2 te vervangen voor: het investeringsbudget 'verbeteren fietsvoorzieningen Nieuwe Hoven' van € 2.000.000 te schrappen.
Motivatie
Het college stelt voor om de meest cruciale fase van de herinrichting van de Banneweg, te weten fase 2 (het zuidelijk deel vanaf de rotonde vanaf het stadhuis), te schrappen met als doel financiële middelen vrij te maken. De herinrichting van de Banneweg kent een uitgebreide voorbereiding en is doorspekt van onderzoeken, participatie en overwegingen hoe te komen tot een betere verkeersveiligheid, oversteekbaarheid en doorstroming. In januari 2023 heeft de gemeenteraad op basis van deze degelijke onderbouwing besloten dit project uit te gaan voeren, waarbij de tweede fase de grootste bottleneck op het gebied van verkeersveiligheid, oversteekbaarheid en doorstroming moet oplossen. Daar komt bij dat er, na dit besluit, reeds voorbereidingen zijn getroffen, zoals werkzaamheden met betrekking tot de gronden in eigendom van het Rijksvastgoedbedrijf.
In het licht hiervan vinden indieners het onwenselijk om deze investering te schrappen, maar de investering rondom het verbeteren van de fietsvoorzieningen van de Nieuwe Hoven wel te laten staan. Deze investering komt voort uit een ambitie; hierover is nog slechts summier onderzoek gedaan en nauwelijks onderbouwing beschikbaar. Bovendien heeft de gemeenteraad hierover nog geen besluit genomen en zijn er nog geen stappen ondernomen in de uitvoering. Dit in tegenstelling tot het besluit en de uitvoering van het project Banneweg. De grootte van de investeringen is vergelijkbaar (€ 2.000.000 Nieuwe Hoven, versus € 1.920.000 Banneweg) waardoor dit amendement vergelijkbare financiële gevolgen heeft. Indieners pleiten om die reden voor het uitvoeren van een goed onderbouwd en democratisch gedragen plan

Amendement (5d) A05: Nieuwe doelen voor De Nieuwe Doelen
De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 9 november 2023;
stelt voor het voorliggende raadsbesluit als volgt te amenderen:
Beslispunten 1 en 7 te schrappen en te vervangen voor: de investeringsbudgetten 'Cultuurhuis' en 'Inrichting Cultuurhuis' van in totaal € 8.000.000,- te schrappen.
Motivatie
Het college stelt voor om de investering Station Gorinchem Noord (van € 8.687.000,-) te schrappen. Indiener vindt dit onwenselijk, omdat deze investering om de volgende redenen nodig is:
- het investeren in een station draagt bij aan de verbetering van de bereikbaarheid van de stad op langere termijn;
- de verkeerssituatie in en rondom Gorinchem laat elke dag zien dat de keuze voor de auto niet toekomstbestendig is. Naast het verbeteren van de fietsbereikbaarheid, is investeren in betere OV-bereikbaarheid een must om een toekomstbestendige stad te zijn;
- nu de verbreding van de A15 van de baan is, is er nog maar één keuze om de stad bereikbaar te houden en dat is inzetten op het OV. De Merwede Lingelijn moet hierdoor een geduchte concurrent worden van de A15. Met het schrappen van station Noord, kan dit doel niet bereikt worden;
- het schrappen van station Noord staat haaks op de rol die Gorinchem heeft in de regio, met partners binnen de Merwede-Lingelijnalliantie. Niet alleen breek je hiermee met de afspraken die hierover zijn gemaakt, ook trek je je als stad (weer) terug achter je eigen vestingmuren in plaats een stap vooruit te zetten met een naar buiten gerichte blik, gericht op de toekomst;
- aan de noordzijde van de stad vinden veel en grote ontwikkelingen plaats die een grote mobiliteitsvraag kennen. Denk aan de scholen/campusontwikkeling, ontwikkeling van Groote Haar. Maar ook eventuele toekomstige uitbreiding van onze stad door middel van woningbouw kan enkel nog aan de noordzijde. Daarom is een station noodzakelijk, zeker

omdat de fiets uit de trein is verbannen;
- naast bovenstaande inhoudelijke argumenten, is het schrappen van de investering van Gorinchem Noord ook een financieel ondoordachte keuze. Minimaal 2 miljoen aan reeds gedane investeringen moet worden afgeboekt. In een tijd waarin we zo hard op zoek zijn naar investeringsruimte vindt indiener dit onverantwoord en niet uit te leggen.

Kortom; het schrappen van de investering van station Gorinchem Noord getuigt van geen visie op de toekomst, een verzwakte positie richting partners en de regio en een financieel onverantwoorde keuze. Om toch financiële ruimte te creëren stelt indiener daarom voor om een andere investering te schrappen, te weten die van De Nieuwe Doelen (in het investeringsoverzicht genaamd: Cultuurhuis en Inrichting Cultuurhuis).

Motie (5a) M04: Groen voor groentjes

De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 9 november 2023;
roept het college op om elke nieuw geboren inwoner van Gorinchem een geboorteboom of -plant te schenken.

Motivatie

De gemeente wil jaarlijks ongeveer 180 bomen extra per jaar planten. Dit draagt bij aan een groene en gezonde leefomgeving. Op dat voornemen willen we graag verder bouwen en in het verlengde van onze motie 'een boom voor iedereen'. Met deze motie stellen we voor om, bij de geboorte van een kind, namens de gemeente een boom of plant naar keuze. Dit is een mooi cadeau met een verwijzing naar groei en ontwikkeling. Ook draagt dit bij aan de doelstelling om meer groen in tuinen en op balkons en de biodiversiteit te vergroten.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Houwelingen, SP.

De heer Van Houwelingen: Dank u wel, voorzitter. Gorinchem wil vooruit, zelfs als dat betekent dat je tegen de stroom in moet roeien en keuzes moet maken. Deze wens om deze stad morgen beter te maken dan vandaag spreekt ook uit dit college, deze begroting en de investeringen. 'En nu aan de slag' is de titel waarnaar het college verwijst. Er worden veel goede plannen in de praktijk gebracht. Moed en vastberadenheid zijn te zien in verschillende initiatieven om van de stad de komende jaren een levendige, bruisende en comfortabele plek te maken, een stad met scholen en leerlingen, meer groen, meer woningen, meer cultuur, warenhuis binnenstad en een nieuw duurzaam zwembad en ook in De Nieuwe Doelen lijkt eindelijk schot te komen. Ik wil het college vragen hoe het er verder voor gaat zorgen dat de ontwikkelingen in onze stad een bron van inspiratie en trots blijven. Hoe kunnen we samen deze positieve trend voortzetten?
We blijven ons inzetten voor de aanpak van armoede. Het college en de raad hebben hun nek uitgestoken om mensen te ondersteunen bij de absurde energiekosten door de norm te verruimen van 120% naar 130% van het bijstandsniveau. Het vreemde is wel dat Avres op de website nog steeds vermeldt dat het 120% is. Hier moet even naar gekeken worden. De gemeente blijft investeren in het sociaal domein, omdat een sociaal vangnet en een goede zorg essentieel zijn en met onder meer een rijke schooldag werken we onder andere aan het verbeteren van de kansen voor kinderen. Complimenten aan dit college voor al deze prestaties en de plannen waaraan nog gewerkt wordt, want ze zijn hard nodig voor de stad en haar inwoners.
Een ander mooi voorbeeld is de inzet om het ziekenhuis in stand te houden. Wat kunnen deze stad en haar partners vechten voor hun belangen als het er toe doet! Het geluid was door het hele land te horen, zeker ook in Den Haag, waar twee weken geleden nog twee bemoedigende moties werden aangenomen, Ik ben trots op wat hier is neergezet. Maar we moeten waakzaam blijven. De strijd is nog niet voorbij, dus vasthouden, vechten en

niet opgeven. Maar gelukkig heeft deze stad al vaker bewezen hier goed in te zijn. Knokken voor betere locaties voor windturbines, werken voor een betere structurele opvang van asielzoekers en zo ook vechten voor ons ziekenhuis, want vooral in onzekere tijden zijn moed, vastberadenheid en de wil om vooruit te komen belangrijk en dat is wat dit college doet.
Tegelijkertijd maakt de SP zich zorgen over de leefbaarheid en de leefomstandigheden in de buurten van onze stad. Ik neem jullie graag mee met een wandeling die ik met John maakte in de Lingewijk. 'Kijk eens naar die raamkozijnen, die zijn al jaren niet meer gedaan', vertelt John, terwijl we samen door zijn buurt lopen. John is trouwens een naam die ik zelf heb gegeven, want ik heb niet gevraagd of hij wel met naam genoemd wil worden. 'De ramen zijn tien jaar geleden vervangen, maar verder is ons huis in de 17 jaar dat ik er woon niet gerenoveerd', vertelt hij. Een beeld dat zowel herkenbaar als pijnlijk is bij verschillende huizen. Een kwart heeft nog steeds een energielabel D, of lager zelfs, en 5% energielabel G. Ook de levenskwaliteit staat onder druk. De super sluit na de nieuwbouw vast z'n deuren, zo denkt John. Weer iets wat verdwijnt uit de Lingewijk. Een aanslag op de zelfstandigheid van vele ouderen en ook het einde van de ontmoetingsplekken voor buurtbewoners. De openbare speelplekken laten te wensen over, zo laat hij weten, terwijl we door blijven wandelen en ook lijn 5 is weer verdwenen. Het voedt de zorgen van bewoners zoals John. De SP vindt dat in woonwijken waar de leefbaarheid onder druk staat, de gemeente altijd het goede voorbeeld moet geven. Vandaar onze vraag: wat gaat het college daadwerkelijk doen om de leefbaarheid in onze buurten te verbeteren?
Het verhaal van de Lingewijk is het verhaal van veel mensen en wijken in Gorinchem: matig onderhouden woningen, verdwijnende voorzieningen, sociale samenhang die steeds meer onder druk komt te staan, ook door de te hoge concentraties van mensen in kwetsbare posities. En als ik kijk naar de staat van de woningen, zeker op duurzaamheid, waar meer mijn expertise ligt, dan moet ik denken aan de familie Badi uit de Lingewijk, die letterlijk met een termijnbedrag van € 400 voor de vogeltjes stookt in een woning van POORT6 met energielabel F, of aan Rianne in de Gildenwijk, die zich ondanks de renovatie van het Kremlin grote zorgen maakt over haar energierekening en schimmel- en vochtproblemen heeft. Ondanks het isoleren loopt het water van de kozijnen vanwege koude bruggen en beperkte ventilatie. Nu staan deze buurten aan de vooravond van meerdere renovaties en nieuwbouw, om ervoor te zorgen dat alle huurwoningen in 2030 voldoen aan het verplichte energielabel A tot en met D. Eindelijk, zou je kunnen denken, omdat de staat van vele sociale-huurwoningen – en een kwart is best veel – vrij matig is. Maar de impact op de mensen en buurten zal groot zijn. Tegelijkertijd ziet de SP hierin ook kansen. Als we behouden wat we kunnen, nieuwe gebouwen bouwen waar we ze nodig hebben en vanuit een sterke visie sturen op kwaliteit, in samenwerking met de woningcorporatie, dan kunnen we zorgen dat buurten en bewoners hier sterker en beter uitkomen. Hoe zorgen we ervoor dat de identiteit en samenhang van onze buurten behouden blijft, maar de soms absurde energierekening omlaag gaat? Hoe zorgt het college ervoor dat alle goede ideeën werkelijkheid worden bij renovatie en nieuwbouw? Welke afspraken worden hierover gemaakt met de corporatie en hoe zorgen wij voor de nakoming van deze afspraken?

Vorige week hebben college en raad een belangrijke beslissing genomen over het vestigen van het AZC en de SP zag dit als een duidelijke richting: het ontzien van kwetsbare wijken voor nieuwe kwetsbare groepen, de wijken met de smalste schouders die vaak de zwaarste lasten moeten dragen, waardoor de leefbaarheid te veel onder druk komt te staan. De SP vindt dit een goede stap, omdat leefbaarheid en de druk op deze buurten simpelweg te groot is.
Tot slot nog een nabrander, voorzitter. Er komt een toeristenbelasting aan. Wij staan hier wel positief tegenover, in tegenstelling tot de PvdA. Iedereen die in Gorinchem staat ingeschreven in de 'Basisregistratie personen' betaalt lokale belastingen; denk daarbij aan rioleringen en het ophalen van huisvuil. Toeristen zullen straks dan ook een bijdrage leveren via de toeristenbelasting. Maar niet iedereen zal meebetalen, want zo zijn niet alle arbeidsmigranten netjes geregistreerd en lijken daarom niet mee te betalen voor de voorzieningen die daar ook door hen gebruikt worden. Wij zouden graag zien dat iedereen die gebruikmaakt van de voorzieningen een bijdrage levert, dus ook deze arbeidsmigranten. Daarnaast is er ook nog beperkt zicht op waar de arbeidsmigranten wonen en hoe ze wonen. Wonen ze veilig, hebben ze voldoende ruimte voor zichzelf, is het schoon en is het onderhouden? Want ook arbeidsmigranten hebben recht op fatsoenlijk wonen. Onze vraag aan het college is: hoe weten we waar en hoe de arbeidsmigranten wonen en hoe betalen deze arbeidsmigranten die niet geregistreerd zijn de lokale lasten, of betalen ze deze niet? In het laatste geval is onze vraag of we de toeristenbelasting zouden kunnen uitbreiden tot een vorm van verblijfsbelasting, zodat zij kunnen meebetalen aan de voorzieningen waar zij ook gebruik van maken en met een deel van deze inkomsten de handhaving op huisvesting kunnen verstevigen.
Dan kom ik tot een afsluiting. Ga door met de uitvoeren van de vele goede plannen en schakel door als het gaat om leefbaarheid en de omstandigheden in onze buurten. Gorinchem gaat vooruit, de buurten willen vooruit en de inwoners verdienen het. En nu weer aan de slag!

De voorzitter: Dames en heren. Hiermee hebben we de eerste termijn van de fracties gehad. We lopen precies in lijn met de timetabel die iedereen is aangereikt. We gaan nu schorsen tot half zeven. In deze periode kunt u ook een maaltijd gebruiken, die staat voor u klaar in het werkcafé. Er zijn inmiddels de nodige moties en amendementen ingediend, die zullen in een overzicht aan iBabs worden toegevoegd door de griffie. Daarnaast is er ook een papieren lijst voor u beschikbaar; soms is het ook wel handig om ook fysiek over een lijst te beschikken waarop alle moties en abonnementen staan, zodat u die kunt gebruiken in de voorbereiding.

De heer Schefferlie: Voorzitter. Uit het appverkeer heb ik begrepen dat wat onduidelijkheid is ontstaan over de vraag of ons amendement en de motie over schrapen in plaats van schrappen, zeg maar, al ingediend zijn. Dat was wel de bedoeling.

De voorzitter: Dan zal de griffie die meenemen in de overzichtslijst.
Ik schors thans de vergadering (17.28 uur).

Schorsing

De voorzitter: De vergadering is heropend (18.35 uur).

Reactie college op de algemene beschouwingen.

De voorzitter: Dames en heren. We hebben inmiddels de eerste termijn van de fracties gehad, waarin ze hun algemene beschouwingen hebben gehouden, met de nodige interrupties. We zijn nu aangekomen bij de eerste termijn van het college en dan is het gebruikelijk dat de wethouder voor financiën als eerste het woord krijgt. Het woord is namens het college aan wethouder Molengraaf.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Voorzitter, dank u wel. Waar de behandeling van de perspectiefnota begin juli in het teken van grote onzekerheid stond vanwege de aanhoudende oorlog in Oekraïne en de mogelijke val van een kabinet, spreken we vandaag over de begroting voor 2024. De verkiezingen staan voor de deur, in het Midden-Oosten is er een oorlog bijgekomen en de diverse crisissen die we al hadden – stikstof, klimaatverandering en vluchtelingen – zijn verre van opgelost en gaan ook onze deur niet voorbij. Vorige week hebben we daar onder andere een besluit over genomen om wat betreft de vluchtelingenproblematiek ons steentje bij te dragen. En onze regio heeft inmiddels te maken met netcongestie als ongeveer laatste regio in het land. Genoeg uitdagingen dus, terwijl we ook grote ambities voor onze stad hebben. We willen investeren in klimaatadaptatie en groen, onderwijs, mobiliteit, cultuur en erfgoed. We willen een modern zwembad gaan bouwen en tegelijkertijd onze schulden niet verder laten oplopen. Afgelopen maand hebben we wat mij betreft met elkaar constructieve sessies gehad over onze investeringen en de begroting. We hebben met elkaar de route bepaald en hier inhoud aan gegeven. En dankzij het gesprek op 24 oktober is de motivatie ten aanzien van de aan ons gevraagde voorzet over de investeringen aangescherpt. De aangedragen ideeën leverden een goede gedachtewisseling op en daar gaan we vandaag gewoon mee verder.
Voorzitter. De begroting voor 2024 en 2025 is sluitend, maar de jaren erna niet. Op aanraden van de VNG, en net als veel andere gemeentes in Nederland doen, maken we zichtbaar wat de financiële realiteit is: te veel taken, te weinig middelen en inflatie- en renteontwikkelingen die ons stevig raken en waar we niet, of onvoldoende, voor gecompenseerd worden. Natuurlijk pakken we door met het collegeprogramma, wat u inhoudelijk en qua opzet terugziet in deze begroting. In de vernieuwde opzet leggen we een transparante link met de ambities en uitvoering en, niet onbelangrijk: ze is net weer wat pagina's dunner dan vorig jaar.
In deze begroting is er veel aandacht voor de langetermijninvesteringen. Eén daarvan is het nieuw te bouwen zwembad, een belangrijke maatschappelijke voorziening. Ik hoop dat de constructieve lijn die we daar met elkaar hebben ingezet ook vandaag tot mooie resultaten zal leiden.
Voorzitter. Als ik het in navolging van de heer Oostrum eerst even over de begroting ga hebben, wil ik dank uitspreken voor alle complimenten die we daarvoor krijgen. En, voorzitter, je zou kunnen zeggen dat het vanavond ook vooral gaat over keuzes maken en ook in de begroting zijn er keuzes gemaakt. U ziet dat we als het ware met de stofkam door de exploitatie zijn gegaan en grote en kleine posten aan bezuinigingen en besparingen hebben weten te realiseren. Daarbij hebben inderdaad een aantal

uitgangspunten geformuleerd – de heer Tekir sprak daar al over – en één daarvan is: als je nieuw beleid wilt, zul je daarvoor iets moeten inleveren, oud voor nieuw, of nieuw voor oud, hoe je dat ook wilt zeggen. Dat doet ook altijd een beetje pijn, en je vraagt je af of we dan nog wel de kwaliteit kunnen leveren, maar de urgentie is er om ook in de begroting te kijken waar we kunnen besparen.
Voorzitter. De PvdA haalde het al aan: gelukkig lijkt er in de Tweede Kamer beweging te zijn op het front van het gemeentefonds en begrip voor het feit dat gemeentes vaak steeds meer klem komen te zitten. Ik kan u vertellen dat ik nog wel eens andere wethouders voor financiën spreek en in heel veel gemeentes zijn de tekorten nog veel groter dan bij ons. Dus de nood is echt wel hoog. Laten we hopen dat de daarvoor ingediende plannen ons wat meer lucht gaan geven. Dat zou echt fijn zijn.

De heer Schefferlie: Voorzitter, bij wijze van interruptie. Wij hopen natuurlijk ook dat we een veel betere regering krijgen, maar hebben wij in het kader van de categorie wishful thinking ook een plan B? Als de suggestie van de VNG is 'laat die tekorten maar zien, u hoeft geen sluitende meerjarenbegroting te hebben', hebt u dan ideeën over een plan B als we toch iets zullen moeten doen aan die tekorten?

Wethouder mevrouw Molengraaf: Nou, dan moeten we nog steviger ingrijpen in de begroting. Onze tekorten zijn, denk ik, te overzien en te overbruggen, maar concrete ideeën om dingen te schrappen hebben wij nog niet staan. We hadden onze handen vol aan de investeringen en de besparingen die we nu gerealiseerd hebben.
Voorzitter. Vanuit de raad zijn een aantal vragen en opmerkingen naar voren gebracht waar wil ik even langs wil lopen, bijvoorbeeld over de minimapas. Het is zeker niet de bedoeling om die zo te blijven noemen, want dat is inderdaad super-stigmatiserend. Je zou het een stadspas kunnen noemen, of Gorcumpas; ik vind het laatste prima hoor. Het voornemen is om deze pas onder te brengen bij dezelfde organisatie als de Bliekenbon. In januari gaan we daar de gesprekken over aan en zo snel mogelijk zullen we u daarover verder informeren, want het moet ook niet zo zijn dat we pas aan het eind van deze periode een pas hebben. Ik zou die liever sneller willen hebben, omdat we daar natuurlijk ook allerlei dingen aan op willen hangen.
Meer communicatie over de energietoeslag. De informatie op de site is wellicht te beperkt. Daar gaan we naar kijken, samen met Avres. Ook op onze eigen site zullen we daarnaar kijken.
Gevraagd is of er voor de motie over de beruchte kloof geld is, en ook voor een eventuele motiemarkt. Ik denk dat u dan vooral ook even in gesprek met de griffier moet, want volgens mij moet het uit dat budget, het raadsbudget, en dan horen we wat ervoor nodig is.
D66 gaf aan dat de begroting te veel het collegeprogramma weerspiegelt en te weinig de reguliere taken. Bij de presentatie van de nieuwe opzet van de begroting hebben we met u een I&O gehouden, waarin we ook dat precies gezegd hebben. Aan de reguliere taak, hoeveel paspoorten we elk jaar uitgeven et cetera, et cetera, gaan we minder aandacht besteden. We willen vooral in de begroting de belangrijkste ontwikkelingen opnemen, en dat is niet alleen het collegeprogramma, want bijvoorbeeld hele ontwikkelingen op jeugdzorg zijn gewoon belangrijke dingen die je in je begroting opneemt. Ik ben dan wel weer blij te horen dat u heel tevreden bent over de financiële uitgangspunten die we met elkaar in de begroting hebben gezet.

En dan, voorzitter, komen we inderdaad bij de olifant, zoals de heer Tekir zei. Ik weet niet of je die in de kraag moet vatten, of dat je die moet benoemen, maar wat je er ook mee doet, hij moet geadresseerd worden. En dan even de tijdlijn. In mei van dit jaar heb ik in een I&O geprobeerd u bij te praten over de financiën. Over die avond is al het een en ander gewisseld. We doen het vooral om de urgentie te laten zien: we moeten het over de financiën hebben, want het gaat niet goed. Het zwembad kwam daar tussendoor en we wisten met z'n allen dat dat een enorme opgave zou zijn. Als we het zwembad niet hadden gehad, denk ik dat we deze discussies vanavond niet hadden gehad. Het zwembad is echt de katalysator om goed na te denken over onze investeringen. En zoals ze dan zeggen: never waste a good crisis. Het kan ook goed zijn om weer eens even goed naar je investeringen te kijken. De raad heeft aangegeven de financiën van het zwembad integraal te willen afwegen en daarom meegenomen te willen worden in al die investeringen die gepland staat en aan welke knoppen we kunnen draaien. Nou, daar bent u de 24ste in bediend volgens mij. Het was mooi dat we op die avond zo met elkaar in gesprek konden gaan. Volgens mij was dat een prima avond. U hebt ook gevraagd om een voorzet van het college, die hebben we gegeven en die is niet zomaar uit de lucht gegrepen. Ik heb in de B&A over het zwembad al aangegeven, naar ik meen op een vraag van de heer Tekir over het investeringsplafond, dat je dat aan de voorkant kunt doen – dat had ik het liefst in mei gedaan, dat je zegt: welke investeringen gaan we niet doen, zodat we het zwembad kunnen betalen en niet over het investeringsplafond gaan –, maar dat je het ook aan de achterkant had kunnen doen, door over het zwembad te besluiten en dan te kijken wat we uit onze investeringen kunnen halen om het zwembad te doen. Nu valt het samen omdat de raad heeft gevraagd om een avond over de investeringen, of in ieder geval daarin meegenomen te worden. Ik vind dat prima, ik ben er eigenlijk heel blij mee, want dat laat zien dat we die gezamenlijke verantwoordelijkheid met elkaar hebben opgepakt.

De voorzitter: De heer Tekir.

De heer Tekir: De wethouder triggert mij om daar ook even op terug te blikken, want we hebben in B&A inderdaad een gesprek gehad met elkaar over de volgorde: begin je met voorstellen binnen de spelregels, of doe je dat achteraf? Nu u dat onderwerp toch weer aansnijdt, zou ik het college graag het volgende willen meegeven. Als dit weer plaatsvindt, lijkt het mij eigenlijk heel normaal in dit huis dat de voorstellen vanuit het college in eerste instantie plaatsvinden binnen de kaders die de raad heeft gesteld. Vanuit die afspraak die we met elkaar hebben had ik ook toen verwacht dat er een voorstel op tafel zou liggen binnen de afspraken die we met elkaar hebben. Zoals het nu is gegaan, was het volgens mij de omgekeerde wereld, wat we gelukkig vanavond met elkaar corrigeren. Laten we dat ook benoemen.

Wethouder mevrouw Molengraaf: We hebben er misschien allebei een ietwat andere kijk op, maar het belangrijkste is dat we er met elkaar uitkomen, denk ik. En als we het dan over de keuzes hebben, besef ik heel goed dat alles wat je schrapt pijn doet en dat dan altijd de neiging bestaat om van alles een beetje te doen, zodat je zoveel mogelijk kunt laten staan. Maar we weten uit het verleden dat kaasschaven meestal uitstel van executie is. Het college heeft, ook omdat vanuit de raad vanuit verschillende fracties werd gezegd "nou college, kies nou eens", de keuze gemaakt en ik heb ook in die B&A aangegeven dat

je dan vooral denkt aan investeringen die al heel lang in de investeringsagenda staan, waarvan het bedrag eigenlijk al niet meer realistisch is en waarvan je je kunt afvragen of het ooit nog tot realisatie komt. Wat mij betreft is Gorinchem-Noord daar echt een voorbeeld van. Gorinchem-Noord was eerst op een andere plek gepland, dus zo concreet als sommigen het doen voorkomen is dat plan niet. Op de nieuwe plek waar het nu bedacht zou zijn, zit je met de gemeentewerf en met het crematorium dat ook nog gerealiseerd moet worden, dus er zijn daar nog meer ontwikkelingen waarmee je rekening moet houden, waardoor het nog lang niet zeker is of en hoe dat daar geplaatst zou kunnen worden. Het bedrag dat in de investeringsagenda stond, is ook door de prijsstijgingen van de afgelopen tijd niet meer realistisch, dus we weten dat we daar ook al geld op tekort gaan komen, terwijl we dus ook al geld zoeken voor het zwembad. De heer Tekir heeft volgens mij uitstekend uitgelegd waarom je Gorinchem-Noord zou kunnen schrappen, want er zijn gewoon diverse andere opties en je kunt je echt afvragen of een plan van 15 jaar geleden hier nog past. Het was ooit de bedoeling dat de Groote Haar ook het meest duurzame bedrijventerrein ooit zou worden, en er moest dan natuurlijk OV bij, dat vind ik overigens ook, nu, 15 jaar later, veranderen de bedrijventerreinen ook. De bedrijven die daar komen zijn niet meer de bedrijven van 15 jaar geleden met ontzettend veel medewerkers. Op het moment dat Gorinchem-Noord en de Groote Haar zich verder ontwikkelen, moeten we steeds kijken wat de behoefte is, en ook de vervoersbehoefte. We hebben buslijn 1, die de Gildenwijk, station Haarwijk over de Haarsekade rijdt, we hebben de deelfietsen geïntroduceerd waar best behoorlijk gebruik van gemaakt wordt en voor de scholencampus komen de meeste leerlingen gewoon op de fiets. Dus ik sta nog steeds achter de keuze die we als college hebben gemaakt. Dat neemt niet weg dat je altijd kunt kijken of er kansen zijn op termijn, waarbij je zegt: hé, maar nu zouden we met partners, ProRail, een ontwikkelaar op het bedrijventerrein, de kans kunnen pakken om toch nog te kijken of we zoiets zouden kunnen realiseren, en of dat dan een bushub is, of toch een station, dat zullen we dan nader moeten bezien. Maar voor nu zie ik niet dat het de toekomstige ontwikkeling van Gorinchem ernstig gaat belemmeren.
De heer Tekir heeft gevraagd of de reserve van € 1,8 miljoen extra vrijvalt. Dat is niet het geval; die is al meegenomen in het bedrag, heb ik begrepen van de mensen van financiën.

De heer Tekir: Voorzitter, een verduidelijkingsvraag daarover, want ik had deze vraag vooraf ook al ambtelijk gesteld, maar het was mij nog steeds niet duidelijk, vandaar dat ik probeer daar duidelijkheid over te krijgen. In het raadsvoorstel ten aanzien van het schrappen van investeringen hebt u een tabel opgenomen met ook de effecten op de meerjarenbegroting. Als die € 1,8 miljoen vrijvalt, zouden we het daar ergens moeten zien. Ik zie het daar echter niet. Waar kunnen we het wel zien als het al is meegenomen? En de vraag die ik daaraan had gekoppeld is: wat gaan we ermee doen?

Wethouder mevrouw Molengraaf: Nou ja, als het al opgenomen is, kunnen we er verder niet zoveel mee doen. Dan gaat het gewoon mee in de berekening van de investeringen die we schrappen. Maar ik ga uw vraag meenemen, om te kijken waar we het kunnen zien, want dat weet ik ook niet uit mijn blote hoofd.

De heer Van der Geest: Voorzitter. Bij afwezigheid van mevrouw Van Oversteeg moet u het even met mij doen. Laat ik in ieder geval constateren dat de argumentatie van het

college evolueert als het gaat over het schrappen van station-Noord. Eerst was er nog een andere partner, nu is het in de visie van het college niet nodig. Nou, dat kan. Een van de vragen die we net stelden was ook: hoe staan we ervoor qua voorbereiding? We nemen aan dat tot drie weken terug de voorbereidingen gewoon doorliepen voor een ontwerp op deze locatie en de plannen maken. Volgens mij was dat ook de laatste informatie die we als raad hebben gehad, dus ik ben even benieuwd: waar staan we nu en worden we nu abrupt afgekapt met de partners waar we mee bezig waren, of niet?

Wethouder mevrouw Molengraaf: Nou ja, de partners waar we mee bezig waren: we hebben aan ProRail gevraagd of ze een indicatie kon geven van wat het nu zou kosten en die indicatie loopt richting de € 9,5 miljoen, en dan heb je het dus alleen over het station, en niet over de verdere inrichting et cetera; dus die kosten komen er nog eens bij. En verder was men qua plannen nog druk bezig met bedenken hoe daar eventueel sociale veiligheid et cetera gerealiseerd kan worden. Er is een tekening van een station daar, dat is er, en dat is niet weg, dat gaat niet door de shredder. Alleen, het was nog niet zover dat we al aan het aanbesteden waren of daarnaar op weg waren. Dus we kunnen gewoon nog terug en ik heb ook eerlijk gezegd vanuit de MerwedeLingelijn geen reactie gehad op dit voornemen. Dus het is ook niet dat onze partners nu op hun achterste benen staan. Ik denk dat er begrip is voor het feit dat we geld zoeken voor een zwembad.

De heer Van der Geest: Het verrast me dat er geen enkele reactie gekomen is, maar dat is aan hen. Nog een vervolgvraag. Een van de posten betrof het opwaarderen van de Haarweg. Valt dat nu wel of niet in het te schrappen-lijstje in dit kader?

Wethouder mevrouw Molengraaf: Nee, het opwaarderen van de Haarweg betreft het stukje voorbij de Mollenburgseweg en die plannen gaan gewoon door. Dus we gaan daar sowieso het wegdek aanpakken, maar ook de fietsveiligheid ter plekke. Dat staat los van station-Noord.
Dan ga ik naar de Banneweg. Ja, die doet pijn; diverse fracties hebben dat uitgesproken, en dat is ook zo. Ik denk dat we allemaal bij sommige investeringen die we niet willen gaan doen, pijn voelen. Tegelijkertijd hebben we in de discussie daarover afgesproken dat we na de eerste fase van, nou ja, pak ‘m beet: van het Piazza tot hier voor het stadhuis, een evaluatie zouden uitvoeren. De Banneweg werd aangepakt op verkeersveiligheid, oversteekbaarheid en doorstroming. De eerste fase zal op alle drie punten verbetering geven. Alleen, de modellen wijzen uit dat de optimale doorstroming die je op die weg zou kunnen bereiken, het meest gegarandeerd is als je ook de tweede fase uitvoert. Maar het is niet zo dat de doorstroming helemaal niet verbetert en op die andere twee punten komen significante verbeteringen. De tweede fase gaan we in ieder geval niet onmogelijk maken. De gronden die we daarvoor nodig hebben bij de Hoge Brug gaan we gewoon kopen van Rijkswaterstaat, zodat we op een later moment, als uit de evaluatie blijkt dat die tweede fase nodig is, en dat zou me helemaal niet verbazen, we die gewoon ook kunnen doen. Als we alle dingen nu even schrappen, hebben we ook ruimte om dan nog weer te kijken wat we met die ruimte gaan doen, waarin we dat gaan investeren. Maar dat moet ook weer een integrale afweging zijn wat mij betreft. Ik wilde er nog iets over zeggen, maar dat floept nu even naar buiten; misschien komt dat straks nog even terug.

Voor de Nieuwe Hoven stond € 2 miljoen en dat was dan, heb ik begrepen, de hele Nieuwe Hoven echt van tuin tot tuin leeghalen, bomen weg, alles aanpakken. Dat leek mij niet heel realistisch. De heer Van der Geest heeft er op die avond ook een opmerking over gemaakt. Heel eerlijk gezegd kun je je ook afvragen of we dat nou moeten doen. Wat daar wel moet gebeuren, is dat die fietspaden aangepakt worden. Daar ligt al een concreet plan voor, om alles redelijk gelijkvloers te maken en wat beter in te richten. En de bomen eruit, doet ook iets met het groen en de klimaatadaptatie, dus daar zouden we eigenlijk ook apart naar moeten gaan kijken: moeten die bomen vervangen worden? Want er is iets met de wortelgroei, daar heb ik allemaal niet zo heel veel verstand van, maar dat je ze niet allemaal in één keer eruit haalt, maar stuk voor stuk gaat vervangen, als bomen slecht zijn dat je ze eruit haalt. Het wegdek is daar op zich nog prima, maar we willen dan ook kijken of we wat verkeersremmende maatregelen daar kunnen treffen. Dat is wel ingewikkeld, maar ik denk dat we aan € 1 miljoen genoeg hebben om die weg in ieder geval fietsveiliger en verkeersveiliger te maken. En ja, u hebt ook iets uitgesproken over de fietsveiligheid als raad, dus het lijkt me dat we die erin moeten laten staan.
Dan is er gevraagd naar Kweeklust, met name of we genoeg geld hebben om Kweeklust goed in te passen, want ik denk dat iedereen het er wel mee eens is dat we Kweeklust op een andere manier willen gaan bouwen, waardoor je minder geld kwijt bent. Wat betreft de inpassing: daarnaar is gekeken door de stedenbouwkundige en de mensen van Erfgoed en die hebben allemaal gezegd dat de beste inpassing een vrijliggend object is in het bastion, omdat dan het bastion nog goed herkend kan worden als bastion. Ons idee is om daar de afwerking heel netjes te doen, met hout, of iets wat er gewoon netjes uitziet, en er is daar een burgerinitiatief voor vergroening dat we ook heel graag de ruimte zouden willen geven om, als we dan dat nieuwe stuk er aangezet hebben, met een plan te komen voor de vergroening en de aankleding van die wand. Want heel eerlijk gezegd: zoiets als bij het pand van Avres gedaan is aan de Spijksesteeg is prachtig, maar dan moeten we echt nog iets anders schrappen om dat betaalbaar te krijgen, want dat kost echt goud geld, dat is heel duur. Dus dat is eigenlijk het idee bij Kweeklust.

De heer Oostrum: Voorzitter. Bij Kweeklust lagen meerdere varianten voor en één van die varianten ging ervan uit dat er ook woningbouw mogelijk was, om aansluitend aan de bestaande nieuwe woning ook een overgang te maken tussen Kweeklust en de nieuwe bebouwing. Zit die dan niet meer in die zes ton, of juist wel?

Wethouder mevrouw Molengraaf: Nee, dat zit eigenlijk helemaal niet meer in het plan, maar dat gaan we begin december allemaal in een I&O aan u uitleggen, ook de redenen waarom. Het zou volgens mij te ver voeren om daarover hier de discussie te voeren.

De heer Oostrum: Maar mag ik het dan te vroeg vinden om die zes ton al te schrappen?

Wethouder mevrouw Molengraaf: Nee, ik denk dat we die echt niet nodig hebben voor Kweeklust. Ik denk dat we met een mooi plan komen, dat ook gedragen wordt door de stedenbouwkundige en Erfgoed, die hier toch ook een belangrijke stem in hebben. Ook het waterschap, water- en bodem sturend heeft een steeds sterker stempel, dus daar moeten we allemaal ook rekening mee houden. Je kunt daar niet zomaar alles doen, maar ik kom daar dan bij u op terug.

De heer Van der Geest: Voorzitter, nog even ter verduidelijking. Het is natuurlijk fijn dat het iets minder geld kost om te bouwen, dus dat is mooi gevonden. Het voorbeeld dat u noemt van Avres is inderdaad zeer kostbaar en dat lijkt me niet heel wenselijk voor deze locatie, maar toch: er waren ook vestingplannen in 2016 of 2017 opgeleverd door een hele werkgroep, ook om het huidige Kweeklust in te pakken, volgens mij ook in hout of in groen. Zit dat nu nog steeds in die € 3 miljoen, of is dat echt een extra budget dat er nog bovenop gedaan moet worden, zowel voor de nieuwe uitbreiding als voor het huidige Kweeklust?

Wethouder mevrouw Molengraaf: Uit mijn hoofd zou ik zeggen dat het in die € 3 miljoen zit, maar dat ga ik nog even navragen.

De heer Van der Geest: Als u daarop in tweede termijn terug wilt komen, graag.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ja.

De voorzitter: Dank u wel. Namens het college is nu het woord aan wethouder Polatli.

Wethouder Polatli: Dank u wel, voorzitter. Ik begin in de volgorde waarin de vragen zijn gesteld. De Partij van de Arbeid, de heer Oostrum, had het over de jongerenraad. Wij zijn op verschillende fronten bezig om de participatie van jongeren te vergroten via projecten zoals citytrainers en Young Involved van The Mall. In de tweede helft van 2024 zullen we onderzoeken hoe we dit het beste kunnen voortzetten. Een van de opties is een jongerenraad, maar het zou ook de vorm kunnen krijgen van een jongerenpanel, of een andere vorm.
Dan ga ik naar de vaarroutes van de VVD, de heer Van Santen. Rijkswaterstaat heeft Riveer gevraagd om extra dienstverlening tijdens de verbouwing, verbreding vernieuwing van de A27. In dit gebied zijn geen particuliere partijen actief. Op de lijnen in de provincie Zuid-Holland, Kop van ‘t Land in Dordrecht-Werkendam en Rozenburg-Maassluis blijkt een particuliere partij het ook niet te kunnen. Voor de lijn Kop van ‘t Land is nu ook Riveer gevraagd, omdat deze private partij niet de gewenste kwaliteit levert. Inzet van de markt blijft daarmee erg moeilijk. Dat is het antwoord dat ik u moet geven.

De heer Van Santen: Voorzitter. Ik hoor de wethouder zeggen dat private partijen het niet aan zouden kunnen, of niet de beoogde kwaliteit leveren, maar wie beoordeelt dan dat criterium? Ik kan me herinneren dat we hier bijvoorbeeld ook watertaxi’s hebben gehad en misschien zijn er nog wel marktpartijen die zich kunnen aandienen in de toekomst. Als wij nu als overheid zouden zeggen “wij leggen dit op die manier vast”, wat is dan nog de ruimte die private partijen daarin hebben?

Wethouder Polatli: Ik weet niet wat Rijkswaterstaat heeft bewogen om Riveer te vragen, maar ik denk wel zeker te weten dat dat om een stukje kwaliteit en zekerheid gaat, vooral omdat de particuliere partijen, de commerciële partijen in het land, niet de kwaliteit en continuïteit laten zien die Riveer wel heeft. Dus laten we vooral trots zijn dat zij Riveer weten te vinden.

De heer Van Santen: Dat Riveer z'n werk goed zou kunnen doen, is zeker zo. Ik vraag me alleen af waar de ruimte nog is voor de markt, zeg maar. Als we alles zelf gaan doen, zou je ook kunnen verwachten dat er misschien wel een mogelijkheid is om daarnaast nog diensten op te zetten. Misschien zijn die behoeften er wel en in principe zou de markt dat zelf moeten kunnen dragen als die er zijn. Dus ben ik ook benieuwd of er naast Riveer nog mogelijkheden zijn voor andere partijen om ook dergelijke routes te varen bijvoorbeeld.

Wethouder Polatli: Op dit moment zijn die er niet. Ook bij Kop van 't Land is Riveer, dus de gemeente Gorinchem, gevraagd om een samenwerking te onderzoeken. Dat is nog vrij recent.
Als ik dan over kan gaan naar de vragen van Gorcum Actief, mevrouw Hamann. Bandjes, live muziek in de binnenstad kan in panden met horecabestemming, alleen live muziek. In accommodaties met een maatschappelijke bestemming mag live muziek, mits deze ondersteunend is aan de maatschappelijke activiteiten en wordt voldaan aan wet- en regelgeving, zoals paracommercie, maar natuurlijk ook geluidsregels. We willen immers niet dat de feesten van de één de leefbaarheid beperken van de ander.
De stand van zaken rondom De Nieuwe Doelen, daar kan ik heel kort over zijn. We liggen op schema. Ik ben er wel achter gekomen dat het best ambitieus was, zoals mevrouw Pellikaan in juni aangaf. Maandagavond hebben we een participatiebijeenkomst. Voor de kerst hebben we een uitkomst van het onderzoek naar de varianten en deze komen naar de raad. In januari / februari staan I&O en B&A en vervolgens een raadsvergadering.
Wat doen we voor de jeugd in de wijk?, was volgens mij ook nog een vraag van Gorcum Actief. Cultuurparticipatie en cultuureducatie is niet alleen van deze tijd, maar is al acht jaar een speerpunt in ons cultuurbeleid. Dit willen we voortzetten op scholen, onder andere Cultuureducatie met kwaliteit, na school de cultuurcarrousel in de wijken. We zetten in op amateurkunst en sinds twee jaar extra op talentontwikkeling jongeren via stichting Boukie, centraal punt.
Dan heb ik nog de vragen van de SP, meneer Van Houwelingen, over leefbaarheid. Dat is wat breder dan mijn portefeuille en op een gedeelte van uw vragen zal mevrouw Dansen dadelijk reageren. Ons is niet bekend dat er een ontmoetingsplaats in de Lingewijk gaat verdwijnen. Volgende week hebben we een bestuurlijk overleg over de toekomstvisie van de Speeltuinvereniging Lingewijk, maar niet in die trant dat daar enig risico zou zijn. De Bogerd blijft gewoon open op de De Vries Robbéweg. Met citytrainers-interventies zijn we pas gestart in alle wijken van Gorinchem, dus dat moet ook gewoon in de Lingewijk gaan gebeuren. De stadsconciërge komt eraan, dat is dan de harde kant voor de leefbaarheidszaken; dat is gewoon heel veilig.
De speelplekken zijn in 2027 in de Lingewijk pas aan de beurt. Zo staat het in de planning en daar kan ik weinig aan veranderen.
Voor de rest: wijkgericht werken met integraal sociaal beleid trekken we samen op, ook de afdelingen, maar ook wijkbeheer en ook de afdelingen wijkbeheer van POORT6. Dat is dan het enige wat ik daarvan zeg. Op de rest van de vragen over POORT6 zal mijn collega antwoorden, en natuurlijk met andere maatschappelijke partners in de wijk.

De heer Van Houwelingen: Ik hoor dat er in ieder geval heel goed werk van wordt gemaakt en dat het wordt gehoord en beleefd. Daar ben ik heel blij mee. De

ontmoetingsplek: het is natuurlijk niet letterlijk een ontmoetingsplek die verdwijnt, dat begrijp ik. Het is een buurtsuper die waarschijnlijk gaat verdwijnen vanwege de nieuwbouwplannen die daar komen, maar die wordt natuurlijk wel zo beleefd, want je ontmoet daar bewoners en zo. Dus het ging meer om de beleving, hoe die mensen daar hun wijk zien veranderen en de speelplaats en dergelijke spelen daar allemaal een rol bij.

Wethouder Polatli: Ja, we ontmoeten elkaar op meerdere plaatsen in de stad en ook op bankjes natuurlijk; dank voor de verduidelijking.
Dan wil ik overgaan tot het amendement van het CDA. Het college voert de in juni 2023 vastgestelde raadsopdracht uit om een raadsvoorstel te maken met twee varianten voor een toekomstperspectief voor De Nieuwe Doelen, renovatie of nieuw/verbouw, waarbij de bibliotheek als meekoppelkansen geldt. Eind dit jaar wordt dat voorstel u toegezonden. In januari hebt u daar een I&O voor gepland. Het nu schrappen van deze investering doorkruist het besluit op dit langlopende proces en het lost de huisvestingsvraag voor een eigentijdse bibliotheek niet op. Ook de in het amendement gevraagde groot-podium-functie elders te onderzoeken moet dan alsnog worden onderzocht, zoals ik net al aangaf, of worden betaald / gedekt. Daarom ontraad ik dit amendement.

De heer Van der Geest: Voorzitter, dank. We praten er bijna zo lang over als over station Gorinchem-Noord, dus dat argument is dan even om het even, maar dan toch: u heeft vast al een beetje door de oogharen heen naar de twee varianten gekeken die u noemde, verbouw en nieuwbouw. Nou, die laatste variant lijkt me sowieso voor € 8 miljoen vrijwel onhaalbaar, of er moet nog een hele mooie variant bij Kweeklust worden gevonden die goedkoper is. Tenzij u nu gaat zeggen dat we met € 8 miljoen bij de varianten wel uitkomen, maar gaan we dan weer eenzelfde exercitie met elkaar hier doen om alsnog weer ruimte te vinden, of hoe ziet u dat voor zich?

Wethouder Polatli: Nou, liever kom ik daar niet mee terug en zullen we alle zeilen bij zetten om dat mogelijk te maken voor het bedrag dat ervoor staat.

De heer Van der Geest: Maar u gaat hier nog geen inschatting geven hoe realistisch die € 8 miljoen is?

Wethouder Polatli: Ik ga niet iets zeggen wat ik nu nog niet weet, want ook ik heb de stukken nog niet met de uitkomsten.
Dank u wel, voorzitter .

De heer Schefferlie: Voorzitter. Ik heb nog een vraag gesteld over de participatie bij het aanstaande AZC. Ik denk dat mevrouw Molengraaf die niet beantwoord heeft omdat het vooral om de participatie ging, maar ik ben sowieso benieuwd hoe de wethouder voor participatie daarnaar kijkt. Is het mogelijk om behalve de inwoners goed te betrekken in samenhang daarmee de raad goed te betrekken? En nu ik toch aan het vragen ben: ik ben ook heel benieuwd hoe de wethouder terugkijkt op de manier waarop de inwoners in de nabijheid tot nu toe zijn betrokken.

Wethouder Polatli: En dan bedoelt u De Nieuwe Doelen, of het AZC?

De voorzitter: Dit zijn vragen in relatie tot het AZC. De laatste vraag is uitgebreid besproken in de vorige raadsvergadering en het lijkt me niet wenselijk daarop terug te komen. Op de eerste vraag zal wethouder Molengraaf nog terugkomen.

De heer Schefferlie: Voorzitter, ik maak daar bezwaar tegen omdat we in die vergadering niet in de gelegenheid waren om de portefeuillehouder participatie te vragen naar zijn manier van terugkijken daarop. Daar zijn we toch benieuwd naar, omdat het in zijn portefeuille zit en hij eigenlijk voor ons de bron is om te kijken hoe we er eigenlijk mee zouden hebben willen omgaan.

De voorzitter: Zoals u weet, spreekt het college uit één mond.

De heer Schefferlie: Maar daarmee is nog altijd mijn eerste vraag niet beantwoord.

De voorzitter: Zo meteen komt wethouder Molengraaf nog terug om namens het college te adviseren over de moties en amendementen en dan neemt ze ook deze vraag mee.

De heer Schefferlie: Ik had het graag gehoord van de wethouder participatie, als jullie toch uit één mond praten, maar goed, dan wacht ik het even af.

De voorzitter: Dan wethouder Mager namens het college.

Wethouder mevrouw Mager: Voorzitter, dank u wel. Ik begin meteen met onderwijs, want het blijkt maar weer dat de diverse partijen het onderwijs in Gorinchem een warm hart toedragen, en ik zou haast zeggen: terecht. Ondanks het feit dat het hier doorgaans om de stenen gaat, hebben wij ook duurzaamheid hoog in het vaandel staan en daarbij staat voor ons allen het belang van het kind en goed en passend onderwijs voorop, maar dan dus ook wel in een passend gebouw. Momenteel wordt er hard gewerkt aan het Gilde, de Dr. Hiemstralaan en de JP Waaleschool. Ook plannen voor Retranchement krijgen meer vorm en inhoud. Terecht wordt gerefereerd aan de schoolgebouwen in de top-5 van ons uitvoeringsplan IHP. Qua planning gaat dit dan om de Anne Frankschool, de Samen Onderweg Goudoeverstraat en de Uilenhof, en daarvoor komt nog Retranchement in het versnelde uitvoeringsprogramma van het IHP. De businesscase daarover komt medio ‘24 en daarvoor is in onze begroting € 6,6 miljoen opgenomen. De Uilenhof staat qua businesscase gepland voor 2025. Ook voor alle overige scholen wordt te zijner tijd een businesscase opgesteld, uiteraard dan met een financieel plaatje, c.q. dekking. Ik schrok ook wel eventjes van volgend jaar weer een IHP, maar nee, het is alleen even wennen aan de nieuwe opmaak van onze begroting met de bullets. Er staan inderdaad vier groene bullets, dus ik snap de verwarring in dezen. Ik heb nog even opgezocht waar de groene bullets voor staan, en dat is ‘actie na besluitvorming’, maar ik ga hier even samen naar kijken hoe we dat in de perspectiefnota, of een volgende begroting, anders kunnen opnemen, want blijkbaar zorgt dit voor wat verwarring en dat is niet de bedoeling.

De heer Tekir: Ik zal niet tegenspreken dat de groene bullets sowieso tot verwarring leiden, maar het ging mij niet om de groene bullets. Er staat gewoon letterlijk in uw begroting: “We stellen een nieuw integraal huisvestingsplan op”, punt.

Wethouder mevrouw Mager: Ik ben meteen gaan bladeren en toen vond ik deze, maar we gaan niet weer een nieuw IHP doen, want ik denk dat dat niet heel veel toevoegt aan het IHP van vorig jaar. We gaan wel het IHP dat we nu hebben met elkaar uitvoeren. Dus excuus voor de verwarring.

De heer Tekir: Dan ben ik op dat punt in ieder geval gerustgesteld.

Wethouder mevrouw Mager: Ik moet zeggen, ik had wel even zoiets van 'nee, niet nog een keer', maar de uitvoering zal ons al genoeg sores geven.

De heer Schefferlie: Voorzitter. Misschien heb ik het niet goed begrepen, maar de locaties die u net opsomde meenden wij niet terug te zien in de meerjarenbegroting. Zegt u nu dat die er wel in staan en dat er dus ook dekking voor is, of heb ik het nou verkeerd begrepen?

Wethouder mevrouw Mager: 'Verkeerd begrepen' zou ik niet zeggen. De scholen waaraan u refereert zijn inderdaad al in het uitvoeringsplan IHP opgenomen en staan dus op de nominatie om te vernieuwen, op wat voor manier dan ook. Op hoe we dat gaan doen, komen we nog bij u terug.

De heer Schefferlie: Oké, maar dan stel ik even vast dat het natuurlijk nooit gratis wordt. We weten dat er telkens grote bedragen mee gemoeid zijn en met inachtneming van de tekorten die we in de meerjarenbegroting hebben, zeggen we eigenlijk: daar komen deze onkosten dan nog bij, want die zijn er nu niet in opgenomen.

Wethouder mevrouw Mager: Nee, dat is de manier waarop we hebben gedacht dit vorm te moeten geven, omdat je per school steeds weer een andere businesscase hebt en eigenlijk hebben we dat eerder ook al gedaan. Meestal wordt er per school en de manier waarop je omgaat met verbouw, nieuwbouw, vernieuwbouw zo je wilt, een businesscase gemaakt en uiteraard geven we op dat moment de financiële dekking.

De heer Schefferlie: Ik snap het, maar maakt u zich dan net als wij zorgen, en ik vraag me ook af of de scholen zich daar zorgen over maken, gegeven onze financiële situatie, dat er wellicht helemaal geen middelen te vinden zijn nog voor deze scholen? Als u denkt dat die wel te vinden zijn, ben ik ook heel benieuwd waar dan.

Wethouder mevrouw Mager: Vooropgesteld: ik snap uw zorgen, want het is inderdaad veel geld en het is ook een wettelijke verplichting om te zorgen voor goede schoolgebouwen voor de leerlingen die in Gorinchem les krijgen. Het IHP zoals we dat met z'n allen hebben vastgesteld, is ook uitgebreid besproken met de schoolbesturen en ook bijvoorbeeld met de kinderopvang, om te kijken hoe we dit het beste vorm en inhoud kunnen geven. De schoolbesturen staan volledig achter deze manier van werken, om met elkaar een businesscase op te stellen, zodat zij ook hun financiële middelen eventueel hierin kunnen verdisconteren.

De heer Schefferlie: Dat is ook heel goed en ik snap dat je het samen doet en per geval bekijkt. Alleen, we moeten nu wel vaststellen dat we nog steeds voorzien dat we het in de komende jaren willen gaan doen en oppakken en dat we tegelijkertijd constateren dat

het ons altijd geld kost dat nu niet in de begroting is opgenomen. Weet dat u ons gewoon dan op uw pad vindt om eventueel het investeringsplafond wat op te rekken, als dat gewoon in de exploitatie past. Ik denk wel dat we aan dat soort dingen moeten denken als we weten dat dit er nog aankomt.

Wethouder mevrouw Mager: Zeker, dank u wel.
In relatie tot het IHP kwam ook de gymcapaciteit voorbij, om het maar even zo te noemen. De gemeente heeft ook hier een wettelijke taak om de gymnastiekfaciliteiten voor het bewegingsonderwijs te realiseren. In de nieuwbouw van het Gilde zijn geen gymlokalen opgenomen. Dat heeft de raad destijds zo besloten. De gymcapaciteit wordt momenteel Gorinchem-breed onderzocht, dus niet alleen in Gorinchem-Noord, maar over de gehele stad en op basis daarvan gaan we bepalen hoeveel extra gymcapaciteit er nodig is. Daarvoor is € 5 miljoen gereserveerd. Of we dat wel of niet nodig gaan hebben, daar kan ik nu nog niet zo heel veel over zeggen, maar mochten we daar wat van overhouden, dan vloeit dat terug in de IHP-middelen. Ik zou haast zeggen: daar is elke euro welkom.
Dan kom ik meteen op het amendement van D66. Ook daarin wordt gerefereerd aan onderwijshuisvesting als wettelijke taak van de gemeente, wat de komende jaren om grote investeringen vraagt. Ik denk dat we het daar allemaal over eens zijn. Sparen voor deze opgave is noodzakelijk. Dat klopt. Daarom zijn we dat ook gaan doen en hebben we dat in de perspectiefnota en ook in het IHP op deze manier opgenomen. Het amendement stelt voor om in plaats van in ’25, in ‘24 die € 1 miljoen spaar al op te nemen. Het is de goede gewoonte in een amendement of motie een dekking voor te stellen en u stelt voor om dit uit de algemene reserve te halen. Dat betekent wel dat de weerstandsratio zal dalen en dat is nu net wat we niet willen. Ik verwijs even naar de bijdrage van mijn collega hierover, zijnde collega Molengraaf, die hierna nog komt.

De heer Tekir: Voorzitter…

Wethouder mevrouw Mager: Ik ben nog niet helemaal klaar.

De heer Tekir: Nee, maar ik zou toch een vraag willen stellen. Ik hoor de wethouder voor onderwijs iets zeggen over het weerstandsvermogen. Zoals ik in mijn bijdrage had aangegeven, had ik deze vraag al verwacht en ik heb ook nagerekend dat we gewoon binnen de bandbreedte blijven, ook als we een miljoen uit de algemene reserve halen. In die zin blijven we dus binnen het kader en kan dat geen probleem zijn. Maar waar ik me vooral over verbaas, is dat u zei “voor het IHP is elke euro welkom”…..

Wethouder mevrouw Mager: Ja.

De heer Tekir: Maar vervolgens zegt u: die miljoen uit de algemene reserve hoeft niet.

Wethouder mevrouw Mager: Daarom zei ik juist dat ik nog niet helemaal klaar was. Het college herkent deze zorgen en vindt deze insteek zeker waardevol. Zoals u weet, is het IHP een meerjarig traject. Voor het jaar ‘24 is er voldoende budget beschikbaar en werken we gestaag toe naar de uitvoering via businessplannen en op andere manieren. In juni dit jaar ontving u een raadsinformatiebrief met betrekking tot het IHP en de financiën; daarin kunt u dat terugvinden. Voor het komende jaar, dus voor 2024, is er derhalve nog geen probleem, vandaar dat ik dit amendement voor nu ontraad. Maar richting de

perspectiefnota ‘25 ga ik graag met u in gesprek, om het even te bezien in relatie tot de financiële realiteit van dat moment.

De heer Tekir: Ik zou daar toch graag op willen reageren, want deze conclusie zat er al aan te komen, vandaar dat ik mij daar zojuist over verwonderde. Ik hoor de wethouder zeggen dat we voor 2024 voldoende middelen hebben. Ik zou de wethouder via u, voorzitter, willen vragen: heeft u enig idee wat er per 1 januari 2024 in de reserve onderwijshuisvesting zit?

Wethouder mevrouw Mager: Ik refereerde net aan de raadsinformatiebrief van juni dit jaar.

De heer Tekir: Oké, maar ik stel u nu gewoon een concrete vraag.

Wethouder mevrouw Mager: Dat weet ik, maar ik verwijs u ook even naar die brief en die heb ik natuurlijk bij me, dus die kan ik even voorlezen als u dat wilt.

De heer Tekir: Die brief heb ik gelezen en is mij bekend. Ik ben alleen benieuwd: we hebben een reserve voor onderwijshuisvesting, u gaat daarover en hebt u enig idee wat daar per 1 januari 2024 in zit?

Wethouder mevrouw Mager: Dat zal ik eventjes nagaan, want ik kan niet meteen een bedrag noemen, maar ik denk dat u dat misschien wel weet als ik het zo hoor.

De heer Tekir: Ja, daar zit slechts € 512.000 in.

De voorzitter: Wat is uw vraag?

De heer Tekir: Ik heb mijn vraag gesteld, het antwoord is niet gekomen, dus geef ik dat zelf. Er zit slechts € 512.000 in. Als we echt een prioriteit willen maken van onderwijs, verzoek ik mijn collega-raadsleden om daaraan vandaag prioriteit te geven en een start te maken met het sparen.

Wethouder mevrouw Mager: Ik vind het heel prettig dat er op deze manier wordt meegedacht en vooral ook meegerekend, maar ik kom er in tweede termijn graag op terug om te kijken welke rekenmodellen wij hierbij aanhouden, want de cijfers die ik hier heb zijn toch van heel andere aard. Maar nu ik deze cijfers van u heb, lijkt het me handig om daarop in tweede termijn even terug te komen.

De heer Tekir: Voorzitter, het zijn mijn cijfers niet, het staat in hoofdstuk 5.1 van de begroting, overzicht reserves. Het is uw begroting.

Wethouder mevrouw Mager: Klopt, maar dit is voor nu mijn antwoord op uw amendement. Ondanks het feit dat ik op deze manier misschien voor u niet prettig reageer, vind ik het wel een fijn amendement.
Een andere motie is die voor de Uilenhof. Mevrouw Meijer geeft de scholenbouw vleugels. De ideeën van die mevrouw, wat overigens gewoon een bureau is, komen zeker overeen met de manier waarop wij ons onderwijs en schoolgebouwen op elkaar willen afstemmen. Oude scholen renoveren is dus zeker een optie, niet alleen voor de Uilenhof, maar voor nog meer mooie oude schoolgebouwen in Gorinchem. Ze moeten wel voldoen

aan de moderne eisen en aan het passend onderwijs waar we tegenwoordig voor staan, maar voor elk project, dus ook voor de Uilenhof, wordt een scenarioanalyse gemaakt voor het beste huisvestingsscenario en hieruit volgt dan of er sprake kan zijn van renovatie of vervangende nieuwbouw, waarbij u zich kunt voorstellen dat duurzaamheid hoog in het vaandel staat. Ondanks het feit dat Mevrouw Meijer een heel mooi beeld schetst van hoe dat allemaal zou kunnen, en wij ook op de hoogte zijn van haar manier van werken, verloopt een en ander binnen een gemeente nu eenmaal altijd via aanbestedingsprocedures. Op voorhand kunnen wij helaas niet een adviesbureau kiezen, maar wij hopen van harte dat zij daaraan mee zal doen.
'Verenig ook de buitenstad'….

De heer Tekir: Voorzitter, ter verduidelijking: wat is het advies van het college bij die motie?

Wethouder mevrouw Mager: Je kunt uiteraard voorstemmen, het enige is dat wij niet zomaar Mevrouw Meijer even kunnen opbellen om te vragen "wilt u eventjes een plan maken voor de Uilenhof?', aangezien wij gebonden zijn aan investeringsspelregels. Het is overigens wel een mooie manier om te kijken naar oude schoolgebouwen; ik weet niet of u het filmpje heeft gezien, maar zij doen dat heel goed.

De heer De Pagter: Maar er kan toch een opdracht gegeven worden vanuit de school aan deze stichting om een verkennend onderzoek te doen naar renovatie?

Wethouder mevrouw Mager: Ja, maar dan moet u niet bij mij zijn, maar bij de school. Zij zijn daar inderdaad niet aan gebonden. De manier waarop Mevrouw Meijer naar deze materie kijkt is er echt wel één om mee te nemen. Dus ja, een goed idee, alleen qua regelgeving kunnen wij niet zomaar zeggen "we gaan met dit bureau in zee".
Onze ondernemers zijn voortvarend van start gegaan met heroriëntatie op de organisatiegraad van de bedrijventerreinen. Momenteel is men in onze directe omgeving, bij onze buren Altena, Vijfheerenlanden, Sliedrecht, Hardinxveld, hier ook volop mee bezig. De best practices op dat gebied delen we met elkaar. Daarnaast is er intensief contact met de ondernemers zelf, onder andere van IKG; de BIZ zoals we die in onze binnenstad hebben, is een mooi voorbeeld. We faciliteren dit initiatief en als het draagvlak binnen de ondernemers op orde is, is eerdere invoering dan zoals nu gepland in 2025 mogelijk. Dat zou dus betekenen dat het halfjaar, dus 2024, binnen bereik zou liggen. Binnen de begroting zijn middelen aanwezig om ondernemersinitiatieven als deze te steunen en daarbij zet ons bedrijfsleven ook actief in op externe subsidiemogelijkheden, zoals bijvoorbeeld die van de provincie. Over de exacte ondersteuning vanuit de gemeente zijn en gaan we nog in gesprek en we nodigen u van harte uit om volgende week in I&O hierover inhoudelijk verder te praten, onder andere met de ondernemersvereniging zelf.
De herontwikkeling van de Lange Slagenstraat loopt. Het is inderdaad al jaren bekend dat dit een herontwikkelingslocatie is van onderwijsbestemming naar wonen voor doelgroepen. Er wordt hard gewerkt aan scenario's voor dit gebied en een actualisatie van de rapporten uit 2019 hoort daarbij. We hadden de hoop dit jaar een participatietraject op te starten, maar vanwege de mede-afhankelijkheid van derden loopt dit wat uit en richten we ons op het eerste kwartaal van 2024. Ik hoop dat u daar als raadslid of omwonende uw

mening over kunt geven. Daarnaast hebben wij ook oog voor de huidige gebruikers van de gebouwen. Met hen zijn inmiddels gesprekken gaande, zoals afgesproken in de motie van Democraten Gorinchem van eerder.
Ook de toerismebelasting kwam voorbij, om het zomaar te zeggen. Een toeristenbelasting is een wens van deze coalitie en past bij Gorinchem als toeristenstad. We zijn nog maar een van de 30 gemeenten in Nederland die deze belasting nog niet heeft ingevoerd. Samen met hoteliers zoeken we naar de meest optimale manier om deze belasting te innen en daarvoor bestaan in het huidige digitale tijdperk vele mogelijkheden. Eind deze maand zitten we met de hoteliers om tafel om hier met mekaar de meest passende manier voor te vinden. Voorafgaand daaraan is met hen persoonlijk telefonisch contact geweest en de reacties waren begripvol. Daarbij is ook aangegeven dat er een mogelijkheid is om een 1 op 1-gesprek te voeren en even de twijfels uit te spreken. Van deze optie is geen gebruikgemaakt. Eind deze maand gaan we dus kijken naar de optimale invulling en uitvoering hiervan.

Mevrouw Hamann: Voorzitter, ik heb nog een aanvullende vraag aan de wethouder. Hoteliers, ja, dat is goed, maar er zijn ook Bed & Breakfasts, we hebben een overnachtingshaven en camperplaatsen, dus er is nog zoveel meer, denk ik dan.

Wethouder mevrouw Mager: Dat klopt, ik heb hier staan: hoteliers, B&B's, Airbnb's, de jachthaven en campers, dus die zijn in beeld. We zitten nu nog in de opstartfase en zullen via een raadsinformatiebrief en te zijner tijd de vaststelling van de verordening bij u terugkomen.
En toen werd de toeristenbelasting ineens gekoppeld aan arbeidsmigranten. Nou, dat lijkt mij wat onwenselijk, zeker in deze opstartfase. Maar arbeidsmigranten zijn belangrijk. Komend jaar loopt het project BRP (basisregistratie personen). Daar heeft u vorig jaar als raad geld voor beschikbaar gesteld en inmiddels is de projectleider gestart. Arbeidsmigranten zijn een onderdeel van onze samenleving en ze zijn belangrijk voor onze krappe arbeidsmarkt, maar hun positie is – daar refereerde u volgens mij al aan – kwetsbaar, zeker qua huisvesting. In het zojuist genoemde project brengen we huizen in beeld waarin op papier niemand woont, dus niemand geregistreerd is hier in huis, maar waar wel zichtbaar bewoning is. Verder zijn er ook nog veel verzoeken voor realisatie van shortstay en daarop wordt op het moment geanticipeerd. Ik houd u daarvan op de hoogte.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wethouder De Boer.

Wethouder De Boer: Dank u wel, voorzitter. Allereerst een 'x' aantal vragen over afval en afvalstoffenheffing. We kunnen met deze begroting en de verordening eigenlijk voor het eerst in een heel aantal jaren een lichte daling van de afvalstoffenheffing presenteren. In de afgelopen vijf jaar is die in totaal gestegen met bijna 65%, dat is echt fors. Nu is sprake van een daling van een kleine 15%, omdat je natuurlijk met een vast en een variabel deel werkt. Als je uitgaat van de aannames van hoe goed onze inwoners hun afval gaan scheiden, heb je ook nog eens 1,6%, maar als je het afzet tegen de stijgingen die we elke keer hebben gehad, is dat toch goed nieuws voor onze inwoners. In dat kader kan ik de vraag van Democraten Gorinchem over het uitstellen van diftar niet helemaal plaatsen.

Op het moment dat je namelijk gaat uitstellen, zoals bijvoorbeeld Vijfheerenlanden: die hebben een kleine € 25 extra bovenop hun afvalstoffenheffing, juist ook vanwege het uitstellen van die diftar, want anders zou je die stijging dus wel doorzetten.

De heer Schefferlie: Voorzitter. Omdat het wat onduidelijk was, kan ik het misschien toelichten. Wij vroegen ons af of het al genoeg geland is, zeg maar, bij de mensen, hoe het nu werkt, dus of u informatie heeft over de werking van het pasjessysteem. Dat was onze overweging van: goh, zijn we er al aan toe?, bij wijze van spreken.

Wethouder De Boer: Daar kan ik wel het een en ander over zeggen. Diftar begint natuurlijk pas 1 januari, maar het hele beleid bestaat uit een heel aantal elementen die inmiddels ook al een paar maanden draaien. Na het afsluiten van de ondergrondse containers hebben we eerst een korte fase gehad dat er wat meer bijplaatsingen waren, maar we zitten nu eigenlijk op een niveau lager dan vóór de afsluiting van de ondergrondse containers, dus het niveau van bijplaatsing is op dit moment lager dan de jaren hiervoor. We horen ook van de chauffeurs van Waardlanden dat de ondergrondse containers echt behoorlijk minder vol zitten. Het heeft er zelfs al toe geleid, bijvoorbeeld in Oost, dat de routes minder gereden gaan worden, omdat ze echt merken dat er minder in de ondergrondse containers zit. Dus het doel van het afsluiten, het weren ook van inwoners uit andere gemeenten om ons heen die hun afval hier storten, lijkt heel goed te werken. Een van de redenen waarom we het ook deden was dat ook veel bedrijven storten op de ondergrondse containers. In de afgelopen maanden zijn al honderd nieuwe bedrijfscontracten afgesloten bij Waardlanden. Dus in plaats van dat het ten koste ging van het tarief voor onze inwoners, zijn ze er aan de andere kant juist voor gaan betalen. Daarnaast zijn er een heel aantal boetes uitgeschreven, inmiddels al driehonderd, en dat is ook een van de redenen waarom we zien dat die naastplaatsingen aan het teruglopen zijn. We merken ook dat het aantal meldingen die worden gedaan van storingen of een pasje dat gemist is, eigenlijk bijna tot nul zijn teruggebracht.

De heer Schefferlie: Voorzitter, nog een vraagje Als ik de wethouder goed heb gehoord, zou in Oost al een vermindering te zien zijn in de containers…

Wethouder De Boer: En in de binnenstad!

De heer Schefferlie: Dat roept bij mij de vraag op of onze communicatie in alle delen van de stad even duidelijk is overgekomen. Bent u eventueel bereid dat eens na te gaan? Want wij maken ons een beetje zorgen over de vraag of het overal helder genoeg is hoe het straks precies moet.

Wethouder De Boer: Dat konden we voor een deel afleiden uit de vragen die we daarover kregen. We hebben nu zowel bij de gemeente als bij Waardlanden een KCC ingericht die met name in de beginfase heel veel vragen kreeg over de invoering, hoe het werkt, hoe het zit met een pasje, dat ze wel of niet een pasje hadden gekregen, enz. Je merkt dat de meeste vragen op dit moment wel gesteld zijn en dat het nu relatief rustig is. Daar leiden we uit af dat het nieuwe beleid redelijk geland is en in onze optiek zijn we er klaar voor om de volgende stap te zetten op 1 januari. Wel hebben we altijd eerlijk gecommuniceerd, ook naar u, dat we zo'n eerste jaar echt wel moeten nemen als een soort

overgangsfase, waarin we ook gewoon het een en ander uit te proberen hebben, van: hoe landt dat nou, hoe werkt dat nou, komt het bij iedereen aan, hebben we nog extra stappen te zetten? Daar proberen we echt goed van te leren. We hebben er ook niet voor gekozen om aan het einde van het jaar te evalueren, maar al ruim voor de zomer, om te kijken of er richting het einde van 2024 nog nieuwe stappen moeten worden gezet.

De heer Boutachkourt: Voorzitter, bij wijze van interruptie. Ik ben het er helemaal mee eens, en ik vind het ook fijn om te horen, dat we niet pas aan het eind van het jaar gaan evalueren, maar ervóór. In zo'n eerste jaar is dat, denk ik, heel belangrijk. Komt u dan ook terug bij ons, voor de zomervakantie, om die resultaten te delen, zodat we ook tijdig op de hoogte zijn van de effecten van diftar?

Wethouder De Boer: Ja, zeker. Volgens mij heb ik eerder ook in I&O of B&A, ik weet niet meer welke, aangegeven dat Waardlanden de evaluatie gaat uitvoeren voor de zomer en het lijkt me heel goed om dat met elkaar te bespreken, zeker.
Dan, voorzitter, zijn door Stadsbelang vragen gesteld over de ideële instellingen. Daarbij ging het over een voedselbank, kledingbank of speelgoedbank en het gaat bijvoorbeeld ook over de kringlopen die vaak met vrijwilligers draaien en ook een stuk afval aan de achterkant hebben. Vanuit Waardlanden wordt gewerkt aan een soort sponsorregeling in natura, dus niet volledig, want we willen ook een soort natura in het ophalen van de spullen na afloop, of dat zij dat kunnen brengen, ook bij de afvalbrengstations. We gaan wel ook het gesprek aan, want we merken bij sommige organisaties dat er wel ongelooflijk veel gebracht wordt, dat je eigenlijk wilt dat bijvoorbeeld een kringloop dan wat kritischer is aan de voorkant: niet alles innemen als je eigenlijk al zicht hebt dat het onverkoopbaar wordt, maar vooral ook inwoners zelf oproepen om het zelf naar de milieustraat te brengen. Dat is het gesprek dat we nu ook voeren met die partijen. Maar aan de achterkant proberen we dat zo goed mogelijk op te lossen vanuit Waardlanden.

De heer Koçak: Voorzitter, ik wil even terugkomen op die boetes. U had het over driehonderd boetes. Onze fractie krijgt ook signalen dat er bij kleinere, lichtere overtredingen zonder pardon, zonder genade, zonder compassie direct een boete uitgeschreven wordt. Hoe denkt u daarover?

Wethouder De Boer: Ik hoorde rechts van mij de vraag stellen of de heer Koçak soms zelf een boete had gekregen en daarmee een nare ervaring had opgedaan…

De voorzitter: Bij de heer Koçak is er dan wel genade, denk ik! Maar gaat u door.

Wethouder De Boer: Waar we altijd voor gekozen hebben, is om in de beginfase door de handhavers die de straat op zijn gegaan het gesprek te laten aangaan met inwoners als er niet gewenst gedrag werd geconstateerd. We zijn pas na een x aantal maanden overgegaan tot het daadwerkelijk uitschrijven van boetes. Ik heb ook in de krant gelezen van: 'ja, maar het ging echt maar om dat ene doosje', maar dan hoor ik wel terug dat er bij dat doosje toch nog wel zes zakken stonden. Het is hetzelfde als bij een verkeersboete: dat wordt dan vaak toch goedgepraat. Uiteindelijk is het het veroorzaken van zwerfafval in de buitenruimte en volgens mij voelen we allemaal wel aan dat dat eigenlijk niet de bedoeling is.

De heer Koçak: Een laatste poging, voorzitter. Ik besef terdege dat dat werk van onze handhaving is. Ik kan me niet voorstellen dat handhaving met alle inwoners van onze stad gesproken heeft over de werkwijze, of wat dan ook. Er zijn altijd uitzonderingen, hardheidsclausules. Dan mis ik hier echt compassie.

Wethouder De Boer: Misschien voor de duidelijkheid: het zijn niet de handhavers van de gemeente, maar van Waardlanden, ook om te voorkomen dat wij er door prioriteiten niet aan toekomen, want dat was volgens mij in het verleden altijd het probleem: we wilden het eigenlijk wel beboeten, maar uiteindelijk waren er altijd andere prioriteiten die de boventoon voerden. Daarom is er ook in de vorige periode voor gekozen het bij Waardlanden te doen, omdat we dan zeker weten dat er aandacht voor komt. Daarnaast hebben we ook milieucoaches in dienst, die ook echt richting de invoering per gebied, eerst in Hardinxveld, toen ook bij ons, eerst in Oost, toen in West, de straat op zijn gegaan – ik ben zelf ook een keer mee geweest – om het gesprek aan te gaan. Aan het begin stond er ook een sticker op van: gewoon even aanbellen, hé, dat is eigenlijk helemaal niet de bedoeling, weet wel dat we vanaf 'dat' moment gaan beboeten. Dat hebben we echt gedaan. Maar ik vind wel dat het de spuigaten is uitgelopen in Gorinchem als je kijkt naar de bijplaatsingen. Ik vind echt dat het goed is dat we daar een grens trekken met elkaar.

De heer Klein: Voorzitter. Ik wil natuurlijk niet te snel aan de boete van de heer Koçak voorbijgaan, maar ik wil nog even terugkomen op het antwoord dat wethouder De Boer aan ons gaf met betrekking tot instanties als speelgoedbank et cetera. Kan de wethouder toezeggen dat die instanties dit jaar nog de informatie ontvangen over hoe die regeling eruit zal gaan zien, zodat zij niet in paniek hoeven te zijn op 1 januari dat zij extra kosten gaan krijgen omdat zij goede doelen nastreven.

Wethouder De Boer: Wat ik heb begrepen, is dat zij al wel bericht heb gekregen, in elk geval iedereen die op de lijst staat die we in the picture hebben. Volgens mij hebben we in Gorinchem redelijk in the picture wie het zijn. Die hebben eerder al een brief gekregen van: hé, dit zijn de veranderingen die zo meteen vanaf 1 januari gaan gelden en we zijn bezig met een sponsorregeling om dat zo goed mogelijk in te richten voor deze organisaties. En ze worden uiteraard voor januari wel ingelicht over wat dat voor hen betekent.

De heer Klein: Daar ben ik in ieder geval superblij mee. Ik heb ook nog een andere vraag, die ik misschien al eerder had moeten stellen, maar ik ben heel nieuwsgierig of er ook ooit een soort systeem komt net als bij de bankpas, dat het gewoon via de telefoon kan. Ik kan namelijk uit eigen ervaring zeggen dat ik de nodige extra stappen heb moeten zetten omdat ik het pasje niet aan een keycord heb zitten om mijn nek heel de dag. Ik was dus benieuwd of ook dat nog een keertje gaat komen.

De voorzitter: Het wordt nu wel erg gedetailleerd en het lijkt me goed hierna weer terug te keren naar het niveau van de begrotingsraad.

Wethouder De Boer: Ik vertel het u zo bij de borrel!
Voorts is door de VVD nog een vraag gesteld over de lachgascilinders. Omdat het illegaal werd, konden we eigenlijk niet meer goed innemen, waardoor het gewoon bij het restafval

kwam, waardoor je te maken had met explosies in vuilniswagens, in perswagens, maar ook in de afvalverbranding, wat ook allerlei veiligheidsproblemen opleverde. Dat is reden geweest voor alle afvalverwerkers om even de stoute broek aan te trekken en te zeggen: kom ze maar gewoon inleveren, ook al is het illegaal, want de veiligheid van onze mensen gaat vóór op het probleem dat ze nog niet hebben opgelost in Den Haag, om het maar even zo te zeggen. Dus dat doen wij ook bij Waardlanden. Er staat wel het een en ander over op de website. Het lastige is even hoe je de doelgroep, de lachgasgebruiker, 1 op 1 gaat bereiken met andere communicatie, maar we nemen het even als aandachtspunt mee.

De heer Van Santen: Wat de heer De Boer zegt klopt helemaal. Ons ging het echter niet zozeer om die lachgasgebruiker, want die zal die cilinder denk ik niet zelf terug gaan brengen. Maar stel: je bent een goede Samaritaan en je ziet zo'n cilinder liggen, dan krijg je de intentie om dat op te gaan ruimen, zeg maar. Er zijn heel veel mensen in Gorinchem die graag afval opruimen, nou, daar zal dit ook bij horen. In principe kan dat niet, want het is strafbaar om dat ding te vervoeren, laat staan in je auto te leggen. Wat ik dan heb begrepen, is dat, als je dan Waardlanden belt, ze hem komen ophalen. Ik kan me voorstellen, en ik snap ook dat het de boodschap is vanuit de overheid van "we gedogen het, of we doen er voorlopig nog even niks mee, want we zijn aan het wachten op wetgeving" of iets dergelijks, maar hoe kun we nou naar die mensen communiceren van "doe het nou niet zelf, wij komen het op dit moment halen, want als je het zelf doet en je wordt aangehouden ben je strafbaar"? Daar zit ik een beetje mee.

Wethouder De Boer: Daar heb ik nu geen pasklaar antwoord op, dus die vraag neem ik eventjes mee.
Voorzitter. Door Democraten Gorinchem is een amendement ingediend over de kwijtschelding. Die hebben we nu voor het volledige vaste tarief gedaan plus € 40 op het variabele deel. Dat is op zich al vrij ruim. Daarbij ga je eigenlijk uit van de aannames van hoe vaak mensen hun hun zak in de ondergrondse container gaan doen, dat we dat eigenlijk volledig vergoeden, maar op het moment dat je daar overheen gaat, dat je dan ook een vergoeding vraagt, ook van de minima, want het is wel belangrijk dat het ook voor deze doelgroep een stimulans is om hun afval goed te gaan scheiden.

De heer Boutachkourt: Voorzitter, een kort vraagje. Weet onze wethouder wat het gemiddelde aantal kilo's is per inwoner in Gorinchem dat we aan afval weggooien per jaar?

Wethouder De Boer: Van Gorinchem specifiek niet, want het wordt niet bijgehouden per gemeente, maar voor Waardlanden-breed ligt het rond de 230 / 225 kg.

De voorzitter: Het lijkt wel een quiz hier vanavond! Ik weet niet of dat helemaal de bedoeling is.

De heer Boutachkourt: Het Centraal Bureau voor de Statistiek houdt dat wel bij per gemeente, dat is dan weer een voordeel, en dat maakt gewag van gemiddeld bijna 600 kg afval per huishouden. Dat is best aanzienlijk, maar daar zit natuurlijk alles in en als je een beetje goed scheidt, heb ik van de heer Van Houwelingen begrepen, moet het goed komen. Uw voorstel voorziet in een kwijtschelding tot € 40 in de laagbouw. Dat is 26 keer

per jaar, dus één keer per twee weken. Ik zie nog geen echte wetenschappelijke onderbouwing waarom voor 26 keer is gekozen. Ik begrijp helemaal dat je die groep ook wilt stimuleren en ik denk dat dat ook heel belangrijk is, alleen blijft het aantal natuurlijk wel een dingetje. Omdat we nog geen gegevens hebben, wordt het bij deze begroting heel moeilijk om daarvoor een goed tarief op te stellen. Ik ben heel benieuwd hoe u daarnaar kijkt.

Wethouder De Boer: Het is natuurlijk gebaseerd op aannames en we hebben nog geen jaar gedraaid, dus we weten nog niet exact de hoeveelheden; daarin kan ik u heel goed volgen. Er zijn ons al wel 150 gemeenten voorgegaan, dus we hebben wel wat data waarmee we bepaalde aannames kunnen doen. Vanuit Waardlanden hebben we 17 keer aangedragen gekregen: dat je op het moment dat mensen heel goed gaan scheiden uit kunt komen op 17 keer. Nou, dat vonden we misschien wat te gortig, helemaal voor zo'n eerste jaar. Het zou heel mooi zijn als je daar met elkaar naartoe zou kunnen groeien, maar we hebben hem iets omhoog gegooid en gezegd: nou, laten we dan de aanname doen eens in de twee weken. Ik merk zelf uit eigen ervaring dat dat dat ook heel goed haalbaar is, maar dan moet je wel je afval scheiden inderdaad. Daar is die 26 op gebaseerd. U trekt hem wel bijna naar het dubbele en ieder tientje dat er op die kwijtschelding bij wordt gezet betekent voor alle inwoners een euro erbij op de afvalstoffenheffing. Dat is de andere kant, en dat betaal je gewoon met z'n allen. Je moet ergens wel die scheidingsprikkel houden. Als u hem op € 78 zet, moet ik het amendement ontraden, want dat vind ik echt te hoog. Dan zou ik willen adviseren om het iets minder gortig te maken, zeg maar.

De heer Boutachkourt: Ik moet er wel bij zeggen dat wetenschappelijk bewezen is dat de minima een andere manier van stress ervaren en bezig zijn met heel andere dingen dan, met alle respect, u en ik, die misschien wetenschappelijk / universitair geschoold zijn. Ik denk dan ook niet dat we onszelf moeten vergelijken met de gemiddelde inwoner, want dat zijn we, denk ik, zeker niet, ook al denken we dat soms. Maar dan hoor ik ook graag wat het college dan adviseert. Wij vinden in ieder geval 26 keer, dus een keer per twee weken, zeker het eerste jaar echt onvoldoende.

De voorzitter: Wethouder De Boer.

Wethouder De Boer: Ik hoor wat u zegt, maar tegelijkertijd krijg je daarmee het hele vaste deel plus die € 40 kwijtgescholden. Stel dat je het 10 keer meer doet, dan gaat het over een heel jaar over € 15. Het gaat ook weer niet over gigantische bedragen. Als je kijkt naar het gemiddelde en naar waar wat we in andere gemeenten zien, denken wij dat je met die € 40 wel redelijk uit kunt komen. Het enige wat je zou kunnen doen bijvoorbeeld is dat je hem gelijk trekt aan bijvoorbeeld de afvalstoffenheffing van het afgelopen jaar. Dat was € 6 meer en dan kun je aangeven: het is exact hetzelfde bedrag als de afgelopen jaren en dat krijgt u gewoon weer kwijtgescholden et cetera. Maar het voorstel van het college is nu € 40. We denken dat dat echt voldoende is. Als zich echt heel schrijnende gevallen voordoen, is er voor het college alle ruimte, maar ook binnen de verordening, om maatwerk toe te passen. Op het moment dat er iemand langskomt die het echt helemaal niet begrepen heeft, waar heel veel andere problematiek speelt en die driehonderd keer zijn pasje heeft aangeboden, ja, dan heb je een ander gesprek te voeren dan een rekening te sturen. Die mogelijkheid is er altijd om schrijnende gevallen te voorkomen.

De heer Koçak: Wordt die toezegging ook opgenomen in de verordening?

Wethouder De Boer: Nee, die mogelijkheid zit er altijd al in, om in geval van schrijnende gevallen maatwerk toe te passen.

De heer Koçak: Dat staat in de verordening?

De voorzitter: Dit staat altijd in elke verordening.

De heer Schefferlie: Voorzitter, mag ik voor de helderheid toch even een vraag stellen aan de wethouder?

De voorzitter: De heer Schefferlie.

De heer Schefferlie: Begreep ik nou goed dat u zei: op het moment dat we het op hetzelfde niveau houden als het was, dus dat het in ieder geval niet een verslechtering wordt voor de minima, zou het bedrag van € 40 moeten worden aangepast naar € 46? Was dat wat u zei en geeft u daarbij dan een positief advies? Want dan is het voor ons natuurlijk een motivatie om het amendement daarop even aan te passen.

Wethouder De Boer: Nou, voorzitter, dan zult u vooral rond moeten kijken of daar draagvlak voor is. Er zit wel een bepaalde logica achter om het zo toe te passen. Als het amendement zou worden aangepast naar € 46, kan ik uitleggen dat je de lijn van het afgelopen jaar doortrekt naar dit jaar.
Voorzitter. In het kader van duurzaamheid is door ChristenUnie/SGP een vraag gesteld over de buurtbatterij. Dat is volgens mij een heel interessante ontwikkeling. Vanuit de RES is daar dit jaar ook een onderzoek op uitgevoerd, dat is nu klaar en het resultaat daarvan krijgt u volgens mij volgende week al te zien. Door de recente netcongestie is het eigenlijk een nog veel actueler thema geworden. Het niet meer meegenomen in het onderzoek, maar door de manier waarop we ernaar kijken is het nog belangrijker geworden en dat maakt ook wel dat je wat gemakkelijker met partijen, bedrijven, maar ook een netbeheerder als Stedin het gesprek aan kunt gaan over allerlei innovatieve oplossingen als e-hubs, wat op bedrijventerreinen kan werken, maar ook op wijkniveau. Het staat nog wel echt in de kinderschoenen en de eerste voorbeelden zijn nog niet heel rendabel, dus het is echt uitproberen en pionieren, maar dat houden we heel goed in de gaten.
Voorzitter. Tot slot is door het CDA een motie ingediend over bomen voor pasgeboren kinderen. De symboliek is volgens mij heel erg mooi, maar het is helaas wel een motie zonder dekking. Ik heb eens even nagevraagd hoeveel kinderen er eigenlijk worden geboren. Als gevolg van het ziekenhuis dat we hebben zijn dat er overigens meer dan er in Gorinchem blijven wonen. Naar schatting worden zo'n 300 tot 350 kinderen per jaar geboren – meer dan ik dacht –, dat maal € 75 voor een doorsnee boom, komen we toch wel op een bedrag van ruim € 25.000 per jaar dat je hieraan zou uitgeven. En de ervaring met dit soort initiatieven is toch ook wel dat eigenlijk maar een heel klein deel van die bomen ook daadwerkelijk op een goede locatie wordt gepoot en uitgroeit tot een volwassen boom. Aangezien de geldbomen niet tot in de hemel groeien, zouden wij ervoor willen kiezen om dat geld in te zetten om op die plekken waar dat heel hard nodig is, zelf het initiatief te nemen, ook als gemeente, om daar extra bomen bij te gaan planten

om echt op die plek ook impact te maken. Nou, binnenkort komt er ook een soort natuurplan voor, dus daar gaan we u helemaal in meenemen. Maar voor nu zouden wij deze motie willen ontraden.

De heer Schefferlie: Voorzitter, bij wijze van interruptie. Is het dan misschien een idee dat we wel de mogelijkheid bieden dat mensen die het willen, er één komen vragen? Want dan mag je er wel op vertrouwen dat ze hem ook op een goede plek neer willen zetten.

Wethouder De Boer: Het is de vraag of iedereen in zijn achtertuin ruimte heeft voor een grote boom. Dat is weer de andere kant. Bij bijvoorbeeld de klimaatadaptatie hebben we echt met elkaar het gesprek gevoerd over het grote plaatje, dus: waar wil je impact maken met je vergroening, ook met het beperkte budget dat je hebt? En daar hebben we echt andere keuzes gemaakt. Dus nee, ik zou erbij willen blijven om dat niet te doen.

De heer Van der Geest: Voorzitter, als interruptie. We wilden bij de motie niet teveel in de uitvoering schieten, maar de gemeente Dordrecht doet het sinds dit jaar en die geeft bij de geboorte een voucher af waarmee mensen een plant of een boom, wat bij hun situatie past, een struikje of een ander plantje kunnen aanschaffen, en daarmee is in ieder geval niet een bedrag van € 75 gemoeid, anders heb je, denk ik, wel een hele dure plant op je balkon staan. Wij vragen de wethouder daarom: voer het uit zoals u wilt en binnen de perken, maar het zal echt geen € 25.000 kosten.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wethouder Dansen.

Wethouder mevrouw Dansen: Dank u wel, voorzitter. Ik heb een heel stel vragen over jeugdzorg en daar wil ik maar mee beginnen.
In het hele land is helaas sprake van wachtlijsten in de jeugdzorg, met name veroorzaakt door het personeelstekort in de zorg, en deze wachtlijsten baren mij ook zorgen. Ook in de hervormingsagenda Jeugd is dit een thema. Op alle niveaus, rijk, regio en lokaal, wordt eraan gewerkt. Als gemeente hebben wij een belangrijke verantwoordelijkheid bij de inkoop van zorg en het betalen van reële tarieven. De nieuwe inkoopronde start volgend jaar en lokaal kunnen we overbruggingszorg vanuit het sociaal team inzetten om tijdens de wachttijd ondersteuning te bieden. Daar gaan we dan ook maar mee door, want dat wil wel helpen.
Met betrekking tot de hervormingsagenda Jeugd is de vraag gesteld hoe het nu zit met de lokale hervormingsagenda Jeugd. Daarin zullen alle gemeentes en regio's aan moeten tonen welke maatregelen ze treffen om te streven naar een duurzaam en financieel houdbaar stelsel, dus ook in Gorinchem. Als je niet kunt laten zien dat je een fatsoenlijk systeem hebt, moet je ermee aan het werk. Dit plan, dat door een werkgroep in Gorinchem wordt gemaakt, kan worden voorgelegd aan de raad. Dat is onze lokale hervormingsagenda en op dat moment is de raad ook in staat om een uitspraak te doen of hij die ombuiging wil laten uitvoeren.
Dan is de vraag gesteld of de kwaliteit nog gegarandeerd kan worden met de bezuinigingen. Bij alles wat we doen streven we natuurlijk de best passende en kwalitatief juiste zorg voor onze jeugdigen en gezinnen na, ik denk niet dat iemand daaraan twijfelt, en daar ziet dus die hervormingsagenda op toe. Maar achter de vraag ligt een groot

maatschappelijk vraagstuk. Waar nu sprake is van een individuele focus op het kind, moeten we de omslag maken naar een contextgerichte focus, en dat vergt een andere benadering. De problematiek waarmee de jeugdzorg te doen heeft vindt z'n oorzaak in verschillende domeinen, die vragen dus om een sterk samenhangende aanpak en die gaan we proberen in te zetten via de hervormingsagenda Jeugd. Juist die andere aanpak moet ervoor zorgen dat eerder passende zorg wordt ingezet en dat de meest kwetsbare gezinnen en kinderen de zorg krijgen die ze nodig hebben. Dus in theorie zou de kwaliteit niet achteruit moeten gaan. Dat klinkt natuurlijk allemaal heel goed, maar waar we voor moeten waken is dat we het kind in dit geval letterlijk met het badwater weggooien. Een veranderende werkwijze, en in zekere zin een cultuuromslag, want dat is die andere werkwijze, is niet van de ene op de andere dag gerealiseerd. Met andere woorden: we zullen continu moeten waken voor de kwaliteit. Dus de zorg om kwaliteit is terecht en wij zullen daar ook voor waken.
Dan heb ik een aantal vragen met betrekking tot erfgoed…

De heer Tekir: Voorzitter…

De voorzitter: De heer Tekir.

De heer Tekir: Voordat we overgaan op erfgoed – want dat scheelt tijd in de tweede termijn, denk ik –: ik hoor dat ook het college de kwaliteit op de jeugdzorg bewaakt en het aanbod om de lokale hervormingsagenda voor te leggen aan de raad stelt ons enigszins gerust, om daar in ieder geval ook op dat moment samen afspraak over te kunnen maken ten aanzien van de korting die we nu doorvoeren. Ik ben nog wel benieuwd wanneer we dat dan tegemoet kunnen zien.

Wethouder mevrouw Dansen: Ja, dat is op dit moment even moeilijk, want dat heb ik niet in mijn hoofd. Maar we moeten voor de hervormingsagenda Jeugd een foto maken, zoals dat genoemd wordt, dus: wat doen wij op dit moment, hoe staan we ervoor? Als we dat hebben gemaakt, weten we ook hoe we ervoor staan in Gorinchem met onze taken op het gebied van de hervormingsagenda en kunnen we die ook voorleggen aan de raad.

De heer Tekir: Maar ik ga ervan uit dat dat wel in 2024 is, omdat de korting ook in 2024 al ingaat. Is dat ook uw beeld?

Wethouder mevrouw Dansen: We doen echt wat we moeten doen en we hoeven dat op dit moment nog niet te doen, maar we moeten er wel nu aan gaan werken, en dat doen we ook.

De heer Tekir: Dit vind ik nog een beetje cryptisch…

Wethouder mevrouw Dansen: Nou ja, er is een verschil tussen gaan werken aan die foto – onderzoeken hoe we ervoor staan en daar een mooi verslag van maken – en hem al af hebben.

De heer Tekir: Maar u bood net aan die lokale hervormingsagenda voor te leggen aan de raad, dat was ook mijn verzoek. Kan dat dan ook in 2024?

Wethouder mevrouw Dansen: Ja.

De heer Tekir: Oké, helder.

Wethouder mevrouw Dansen: Dat lijkt mij ook logisch.

De heer Tekir: Mij ook, maar ik wil dat wel even met elkaar goed afhechten.

Wethouder mevrouw Dansen: Ik heb volgens mij al een aantal keren gezegd dat ik graag de raad meeneem in wat we aan het doen zijn; daarover ben ik nog niet van gedachten veranderd.
Dan gaan we naar het erfgoed. Gevraagd is of het laboratorium aan de Dalemweg misschien geschikt zou kunnen zijn als kantoortje, c.q. minimuseum. Helaas moet ik zeggen dat dit verhuurd is en op dit moment in gebruik als muziekschool; dus daar moet ik u in teleurstellen. Ik kan wel zeggen dat onze nieuwe erfgoedambtenaar regelmatig overleg heeft met de vestingwerkgroep en natuurlijk ook de Historische Vereniging en net als de wethouder heel goed op de hoogte is van de wensen die daar leven. Dus zij zoeken zelf en wij kijken ook voor ze uit.
Dan de vraag hoe het nu zit met dat erfgoedbeleid. Daarvan kan ik zeggen dat daaraan op dit moment heel hard wordt gewerkt. De erfgoedambtenaar is nog niet zo heel lang in dienst, die komt nieuw binnen en heeft zich ook gewoon moeten inwerken, maar is nu goed op gang. Ze heeft ook heel veel moeite gedaan om kennis te maken met alle stakeholders. Dus op dit moment wordt er gewerkt aan een integraal erfgoedbeleid, waarbij interne en externe stakeholders betrokken zijn, en wat ons betreft blijven.

Mevrouw Hamann: Wanneer kunnen we dat nieuwe beleid tegemoet zien?

Wethouder mevrouw Dansen: Als u mij had laten uitpraten, had ik al gezegd dat in het collegeprogramma staat dat wij uiterlijk 2025 dat integrale beleid voorleggen aan de raad, maar wij hopen dat in 2024 voor elkaar te krijgen. Dat is in ieder geval onze ambitie.
Dan hebben we nog de kerkenvisie, waarover vragen waren gesteld door de PvdA. Zij was wat bevreesd dat wij kerk en staat niet gescheiden hielden. Waarom u dat aan mij vraagt, begrijp ik niet goed, maar dat maakt niet uit. Natuurlijk doen wij dat wel en wij gaan ook geen kerkenvisie voor de kerken maken. Het is van het begin af aan ook voor de gemeentes heel duidelijk geweest dat wij ze daarin willen ondersteunen. We hebben op dit moment een erfgoedadviseur rondlopen en die is in de zomer gestart met een onderzoek naar het opstellen van de kerkenvisie, want het gaat natuurlijk ook om nut, en die heeft ook gekeken naar monumentale en niet monumentale kerken en welke kerkgemeenschappen er zijn. Er is een mooi onderzoek naar gedaan en de kerkgemeentes worden ondersteund bij het opstellen van een kerkenvisie. En voor uw informatie: waarom houdt Erfgoed zich daar nou mee bezig? Welnu, als je subsidie wilt aanvragen voor wat dan ook op het gebied van kerken, heb je een kerkenvisie nodig. Bent u nu gerustgesteld?

De heer Oostrum: Ja, ik zou haast zeggen: mijn gebed is verhoord!

Wethouder mevrouw Dansen: Wat u wilt!
Dan ben ik aan de laatste vragen die aan mij geadresseerd waren door mijn collega over wonen van de SP-fractie. Bij mijn weten gingen die vragen over de kwaliteit van woningen en over de energielabels. Over de energielabels kan ik zeggen dat POORT6 daar

hard aan werkt. In de prestatieafspraken die wij met haar hebben staat dat in 2030 alle woningen minimaal op label B zitten. Zij is ook bezig met het aansluiten van woningen op het warmtenet. Dat is ook een opdracht voor 2030, dan moeten er 1000 woningen aangesloten zijn, en in 2023 worden dat er in ieder geval al 130 in de Alexanderflat, 185 in de Munter- Tichelaar en aan de Gildenweg nog 57. Dat is een optimistisch geluid. Als ik u hoor over iemand die wij John zullen noemen, heb ik begrepen, die in vijftien jaar geen onderhoud heeft gehad, dan vind ik dat heel erg lang. Ik denk ook dat daar dan een probleem mee is, want ik weet dat POORT6 een plan heeft met alle woningen waarin onderhoud gewoon periodiek plaatsvindt. Ik zou het erg op prijs stellen als u mij misschien in contact met die persoon zou kunnen brengen, dan kunnen we eens even verder vragen hoe dat komt.
Dan heb ik nog een laatste, en dat is de motie van D66 'Voorkom dat spoedzoekers op straat belanden'. Niemand wil natuurlijk dat spoedzoekers op straat belanden, dus wij vinden dat een sympathieke motie. Wij doen al heel veel moeite voor behoud van bestaanszekerheid. Wij kijken naar vroege signalen, wij kijken naar de aanpak van financiële problemen en laagdrempelige ondersteuning via het sociaal team. Volgende week is er een I&O over het voornemen tot het starten van een traject voor het toevoegen van flexwoningen, samen met POORT6, wat natuurlijk ook specifiek voor spoedzoekers is. Daarnaast wordt de komende maanden het gemeentelijk vastgoedbeleid geactualiseerd. Voor het reces volgend jaar wordt u daarover geïnformeerd. Wij denken dat het dus niet noodzakelijk is om daarvoor een apart traject op te starten. Dat is ook de reden waarom de motie wordt afgeraden. Ik denk dat ze overbodig is, want we zijn er echt al heel hard mee aan het werk.

De heer Tekir: Het behoeft geen uitleg dat wij dat teleurstellend vinden. Ik zou nog wel het volgende willen zeggen. De flexwoningen en de sessie daarover, dat is ons bekend, maar flexwoningen, en dat verbaast mij, is wel echt iets heel anders dan kortstondige woonoplossingen voor spoedzoekers die op straat dreigen te belanden. Het gaat hier echt om woningen die je realiseert waar mensen van drie tot zes maanden kunnen verblijven om snel orde op hun zaken te stellen, en dat hebben wij op dit moment gewoon niet. Ik zal de laatste zijn die weerspreekt dat er al van alles gebeurt. Tegelijkertijd is dit wel echt de onderkant van de samenleving. Het zijn allemaal mensen zoals u en ik die van de ene op de andere dag in een hele nare situatie terecht kunnen komen, omdat er een live event plaatsvindt in je leven waar je geen rekening mee hebt gehouden. En dan denk ik in alle oprechtheid, voorzitter: wat is erop tegen om binnen onze leegstaande panden een verkenning uit te voeren?

Wethouder mevrouw Dansen: Ik vind het een heel mooi streven en een sympathieke motie, maar ik ga natuurlijk wel over het aspect wonen en niet over het vastgoed binnen deze gemeente.

De heer Tekir: Voorzitter, het college spreekt met één mond!

Wethouder mevrouw Dansen: Het college spreekt met één woord, ja…

De heer Tekir: Niet met één 'woord', maar met één 'mond'!

Wethouder mevrouw Dansen: …maar soms kan ik niet namens het hele college spreken.

De heer Tekir: Ik wil er niet grappig over doen….

Wethouder mevrouw Dansen: Nou, u probeert het volgens mij wel. Maar ik heb hier gewoon geen antwoord op.

De heer Tekir: Dat is eerlijker, ja.

De voorzitter: Dan is het, denk ik, goed om dat mee te nemen in de tweede termijn. Ik zie dat de heer Van Santen het woord wenst.

De heer Van Santen: Ja, voorzitter, ik mis nog een antwoord van de wethouder vastgoed in dit geval, en dat ging over de private huursector waar we het over gehad hebben. Er zijn natuurlijk een hoop nieuwe belastingregels ingevoerd recent, die grote impact hebben op de huursector, op tweede woningen, en wij waren benieuwd hoe het college daartegen aankijkt. Wat voor impact heeft dat nu? Want er zijn een aantal maatregelen aangekondigd in Gorinchem, daar gaan we binnenkort verder over praten, maar wat is de impact van deze regels volgens het college op Gorinchem? En dan doel ik natuurlijk op de vermogensbelasting en de Box 3-heffingen.

Wethouder mevrouw Dansen: Ik heb, vrees ik, niet zo heel veel verstand van belastingregelingen, maar wat is nu precies uw vraag?

De heer Van Santen: Nou, volgens mij heb ik die net gesteld. De woningen in de particuliere verhuur worden zwaarder belast. Dat heeft tot gevolg dat woningeigenaren sneller woningen doorverkopen. Ze gaan niet meer verhuren, ze gaan verkopen. Dat heeft tot gevolg dat die markt op slot komt op het huurgedeelte als je die ontwikkeling op een bepaalde manier gaat sturen. Als wij als Gorinchem op die marktontwikkeling in gaan grijpen, wat voor effect heeft dat dan, gezien deze recente ontwikkelingen?

Wethouder mevrouw Dansen: Daar is natuurlijk al wat op ingegrepen, maar wij hebben gezien dat daar in Gorinchem eigenlijk weinig verandering in is. Wij zijn een van de weinige gemeentes, met name in de Gildenwijk en in de binnenstad, waar het aantal woningen die mensen kopen voor de verhuur niet vermindert. Dus dat loopt niet gelijk met de beweging die je in de rest van Nederland ziet.

De voorzitter: Dan kijk ik naar de heer Oostrum, die nog twee vragen heeft aan de wethouder.

De heer Oostrum: Ja, wij missen nog het antwoord op twee vragen waarvan ik denk dat ze bij deze wethouder vandaan zouden kunnen komen. De eerste was de wijkgerichte individuele benadering van inwoners over energiebesparing, woningisolatie, enzovoort. Wordt die weer opgepakt in de aanloop naar de winter?
Vraag twee. Wij hebben geconstateerd dat er een kleine advertentie is geplaatst waarin staat dat mensen hun energietoeslag weer moeten aanvragen. Kan daaraan meer aandacht worden besteed en iets pregnanter, via social media bijvoorbeeld?

Wethouder mevrouw Dansen: Ik vrees dat u die vraag moet adresseren aan mijn collega.

De heer Oostrum: Het antwoord mag ook in tweede termijn komen.

De voorzitter: En dan de eerste vraag?

De heer Oostrum: De vraag was heel concreet om een meer proactieve benadering van mensen die de energietoeslag voorheen hebben aangevraagd en het tweede deel van de vraag om wat meer proactief ook te zorgen dat mensen benaderd worden, dus niet alleen de kleine advertentie op de gemeentepagina, maar ook via de website, via social media.

Wethouder mevrouw Dansen: Het college komt daar vast in tweede termijn op terug.

De voorzitter: Mevrouw Van Oversteeg.

Mevrouw Van Oversteeg: Ja, voorzitter, ook nog twee vragen, eentje naar aanleiding van het stukje met betrekking tot spoedzoekers of flexwoningen. Begrijp ik het goed dat bij de zoektocht naar de locaties voor flexwoningen niet het gemeentelijk vastgoed is betrokken, of bedoelde u uw antwoord niet zo?

Wethouder mevrouw Dansen: Nee, dat bedoelde ik niet.

Mevrouw Van Oversteeg: Oké, dus die zitten er wel in?

Wethouder mevrouw Dansen: Bij het zoeken naar plaatsen voor flexwonen, maar dan hebben we het over het plaatsen van flexwoningen, willen we gaan kijken naar alle mogelijkheden.

Mevrouw Van Oversteeg: Oké, dan is het helder hoe zich dat verhoudt tot de motie.
Mijn tweede vraag. In eerste termijn heb ik gevraagd naar de stand van zaken met de herontwikkeling van de locatie Lange Slagenstraat voor de Knarrenhof.

Wethouder mevrouw Dansen: Volgens mij hebt u daar antwoord op gehad van wethouder Mager.

De voorzitter: Dames en heren. Op een aantal moties en amendementen is vanuit het college nog geen advisering gegeven. Heeft u daar nog behoefte aan? Want dan geef ik alsnog vanuit het college wethouder Molengraaf het woord.

De heer Schefferlie: Ja, graag.

De voorzitter: Goed. Wethouder Molengraaf.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Voorzitter. Inhoudelijk ben ik al wel op een aantal dingen ingegaan, maar het is misschien goed om het lijstje even langs te lopen. Er zijn volgens mij een achttal moties / amendementen waarop ik advisering zou willen geven. Het eerste amendement betreft het starttarief parkeren van Stadsbelang en Partij van de Arbeid. Daarop kunnen wij positief adviseren.
vervolgens het amendement en de motie ‘Minder schrappen, meer schrapen’. Ik denk dat

ik daar inhoudelijk al een toelichting op heb gegeven. Die willen wij niet adviseren, al was het alleen maar omdat we dan toch door het investeringsplafond gaan. En dat geldt ook voor de amendementen van de Partij van de Arbeid…

De heer Schefferlie: Voorzitter, bij wijze van interruptie en misschien even voor de helderheid. Het klopt dat ons amendement zou kunnen leiden tot een overschrijding van het investeringsplafond. Wij hadden wel voorzien dat het amendement het waarschijnlijk niet zou redden, vandaar dat wij ook een motie hebben ingediend, waarin eigenlijk alleen wordt voorgesteld te bekijken of op de investeringen wat te schrapen valt. U hebt ook over de Nieuwe Hoven positief geadviseerd, dus u ziet hoe snel het kan gaan. Mijn vraag is eigenlijk: kon die dan wel door de beugel, of bedoelde u die ook meteen af te raden?

Wethouder mevrouw Molengraaf: Het is natuurlijk niet alleen het investeringsplafond. U geeft eigenlijk de organisatie de opgave om standaard meer dan 5% te bezuinigen op allerlei investeringen, maar dan wel zonder de essentie te raken. Ik denk dat we dan een enorme exercitie zouden doen over allerlei investeringen, waarbij dan de een zegt ‘ja, dat is wel de essentie’ en de ander ‘nee, dat is niet de essentie’.

De heer Schefferlie: Maar voorzitter, misschien ter verheldering. We hebben daarnet de onderwijshuisvesting gezien en er komt echt nog heel wat aan. Het is echt niet de bedoeling om hier van binnen de boel op stelten te zetten, want we willen niet onnodig veel werk, maar het is eigenlijk veel meer een pleidooi, van: hè, kijk nou nog eens scherp naar al die investeringen. We hebben nu gekozen welke we graag willen houden en welke weg mogen, maar binnen alle investeringen die we nog van plan zijn: zou je daar niet eens op een vlotte manier – ik verwacht ook helemaal geen uitgebreide rapportage – kunnen kijken of daar nog ergens winst valt te behalen, zonder dat we daar nou echt pijn van gaan lijden, zoals we vanavond eigenlijk al vrij gemakkelijk en snel een paar voorbeelden voorbij hebben zien komen. Ik denk dat we ons daar zelf mee kunnen helpen, nogmaals: zonder daar echt een hele intensieve exercitie voor uit te voeren. Het moeten een beetje quick wins zijn met weinig moeite, waarvan je denkt: hé, daar kunnen we eens wat op inzoomen en nader bekijken, met mogelijk wat winst.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Wat ik u toe kan zeggen, is dat we bij de volgende perspectiefnota de exercitie over de investeringen gewoon weer gaan doen. Alleen zeggen “nou, er moet standaard 5% af en dan gaan we kijken of het wel of niet de essentie raakt” vind ik dan toch wel weer een extra opgave. Dus als u aan mij vraagt of wij de investeringen van tijd tot tijd gaan bekijken, zeg ik: ja, dat gaan we standaard doen, want we weten dat we nog allerlei opgaven hebben. Met de keuzes die we nu maken kunnen we het zwembad mogelijk maken, en we houden waarschijnlijk wat extra ruimte over, maar er zal wellicht nog naar meer ruimte gezocht moeten worden, dus we gaan die exercitie meer doen. Maar u hebt zelf ook de lijst van investeringen goed doorgeploegd, neem ik aan, en dan ziet u ook hoe ingewikkeld het is. Wij kiezen er echt voor om een aantal investeringen eruit te halen, waarmee je gewoon dat bedrag realiseert.

De heer Schefferlie: Volgens mij komen we al wat dichter bij elkaar, dus ik doe nog één kleine poging. Ik denk dat we het voorlopig zeker nog een aantal keren opnieuw moeten bekijken, maar dan zullen we niet alleen moeten kijken naar wat we eventueel weer

kunnen schrappen, of kunnen volhouden, maar binnen de investeringen die we wel willen blijven doen eigenlijk ook het voornemen moeten uitspreken om niet alleen beter te ramen, maar ook scherper te kijken wat wel kan en niet moet binnen die investering, om daar wat scherper op te letten. Want ik verwacht echt, juist met de voorbeelden van vanavond, dat we daar winst mee kunnen halen.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Daar zitten we dan, denk ik, toch iets anders in. Wij kijken scherp naar investeringen en de vraag in het college is voortdurend: kan het niet voor minder? Over het algemeen denk ik dat we door de jaren heen nu zullen zien dat de meeste investeringen meer geld gaan kosten als we ze goed willen uitvoeren. Dus ik ben er niet optimistisch over dat we daarmee de bedragen binnen gaan halen. Maar wat ik al zei: ik kan wel toezeggen dat we elke keer bij de perspectiefnota de exercitie ten aanzien van de investeringen opnieuw zullen uitvoeren en dan zullen uitleggen waar het minder kan en welke er eventuele uit kunnen. Die exercitie gaan we doen, maar niet aan de hand van deze motie met 5% over alles, en dan kijken of we de essentie wel of niet raken.
De amendementen van de Partij van de Arbeid over de trein die nog kan komen en het lenen van geld dat geld kost, hangen eigenlijk met elkaar samen. Omdat die door het investeringsplafond gaan, zal het niet verrassend zijn dat we die niet willen adviseren.
Ik zou nog even terugkomen op het amendement van D66 over het sparen voor onderwijs. Vanuit financiën is aangegeven wat dat betekent voor ons weerstandsvermogen. We blijven dan weliswaar binnen de bandbreedte, maar we gaan wel heel erg dicht naar de onderste rand: we komen dan op 1.49 uit. Daarmee verschuif je eigenlijk geld van de algemene reserve naar een reserve voor onderwijs. Nou is het niet zo dat ik het geld dat in de algemene reserve staat ergens op mijn kamer in een zak heb zitten. Dat geld zullen we dan moeten lenen, om het naar de reserve onderwijs te doen, en daarmee gaan we dus door het investeringsplafond heen. Dus dat is nog een reden om dat niet te doen. Derhalve adviseer ik hierover negatief.

De heer Tekir: Fijn dat er een wat inhoudelijkere reactie komt op dat voorstel. Het klopt: het weerstandsvermogen gaat van 1.54 naar een 1.49, dus inderdaad een kleine marge. Ik neem aan dat dat niet het verschil hoeft te maken. Wat betreft het investeringsplafond: met de voorstellen die voorliggen maken wij € 11,4 miljoen ruimte en de overschrijding die we hadden was € 9,6 miljoen. Er resteert dus nog een kleine € 2 miljoen aan ruimte die we straks hebben en het voorstel dat wij doen is slechts € 1 miljoen. Dat we moeten lenen, klopt, maar dat doet niets af aan het wel of niet sparen voor onderwijs, want we moeten sowieso lenen op het moment dat we een investering doen, of we nou wel of niet een miljoen voor onderwijs sparen. Ik vind dat argument dus eigenlijk niet opgaan.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Dat gaat wel op, want je haalt het uit de algemene reserve, met alle nadelen die ik net geschetst heb. We creëren inderdaad ruimte in het investeringsplafond omdat we een aantal investeringen niet doen, maar daar doet u het niet uit, u doet het uit de algemene reserve. Dat is het advies dat ik gekregen heb en dat ik doorgeef.

De heer Tekir: Voorzitter, ik probeer het nog een laatste keer. Ik snap dat u dat advies gekregen hebt, maar het argument dat u daarbij opvoert dat we dan geld moeten lenen geldt voor alle reserveringen die we hebben. Het doet er dus niet toe of dat in de algemene

reserve zit, of in de reserve onderwijshuisvesting. Op het moment dat wij, kennelijk met een businesscase, in een pand gaan investeren, moet er geleend worden. Het maakt echt geen verschil of dat geld in de algemene reserve zit of in de reserve onderwijshuisvesting. Wat wel verschil uitmaakt, is dat we alvast in een hele duidelijke richting, namelijk onderwijs, geld opzij leggen.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Nogmaals: de algemene reserve is een soort papieren werkelijkheid. Op het moment dat je het in de onderwijsreserve gaat storten, moet je het geld daarvoor gaan lenen. Dat is wat ik heb gehoord.

De heer Tekir: Ik wil dan toch dat dit even ambtelijk wordt uitgezocht, want dat klopt niet. Op het moment dat we van de algemene reserve boekhoudkundig € 1 miljoen doorschuiven naar de reserve onderwijshuisvesting, moeten we daar geen geld voor lenen. Dat klopt gewoon niet. Ik wil wel dat we op basis van feiten en financiële techniek dit debat voeren, want anders wordt het heel lastig.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ik zie de mannen denken daar, dus dat komt goed.

De voorzitter: Ik denk dat u allebei uw punt hebt gemaakt. Graag de volgende.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Het amendement van CDA en Democraten Gorinchem 'Banneweg ipv Nieuwe Hoven'. Ik denk dat ik daar al een antwoord op gegeven heb: die adviseren wij negatief. Wij willen echt de fietsveiligheid op de Nieuwe Hoven aanpakken.
Hiermee heb ik ze volgens mij gehad.

Mevrouw Van Oversteeg: Voorzitter…

De voorzitter: Mevrouw Van Oversteeg.

Mevrouw Van Oversteeg: In eerste termijn heb ik een vraag gesteld over een plan van aanpak voor de aankoop van het belastingkantoor.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Daarop wil ik in tweede termijn terugkomen, want nu ben ik eigenlijk alleen maar over de moties en amendementen adviserend opgetreden.

De voorzitter: Daarmee zijn we aan het einde gekomen van de eerste termijn. Volgens het programma gaan we nu schorsen, opdat de fracties zich kunnen voorbereiden op de tweede termijn. We lopen inmiddels een halfuur uit, wat natuurlijk ook te maken heeft met de nodige interrupties, vragen et cetera. Problematisch hoeft dat niet te zijn, want vaak zie je dat we in de loop van de dag wel weer tijd inhalen. Ik stel voor nu ruim een halfuur te schorsen, tot negen uur. Ik zie dat niemand daartegen bezwaar heeft. Ik schors derhalve de vergadering (20.26 uur).

Schorsing

De voorzitter: De vergadering is heropend (21.04 uur).
Dames en heren. Wij zijn op dit moment bezig met de behandeling van de begrotingsstukken. De eerste termijn, zowel voor de fracties als voor het college, is

geweest en we starten nu met de tweede termijn, waarin de fracties reageren op elkaar en op de beantwoording vanuit het college. De spreektijd bedraagt maximaal vijf minuten per fractie. Ik begin weer in de volgorde van de verkiezingsuitslag 2022. Allereerst de heer Klein van Stadsbelang.

Repliek

De heer Klein: Bedankt, voorzitter. Ik wil eigenlijk een compliment geven aan D66 voor haar positiviteit over de begroting. Dat mag ook wel eens een keer benoemd worden. Voordat ik overga naar de moties en amendementen die zijn ingediend, wil ik daarnaast nog opmerken dat ik blij ben met de toezegging van de wethouder dat de instanties die zich inzetten voor minderbedeelden, speelgoedbank, weggeefwinkel, voedselbank et cetera, voor het eind van het jaar in ieder geval geïnformeerd zullen worden over hun regeling en hoe ze daarmee om kunnen gaan. Verder zijn we natuurlijk heel blij met het advies over ons eigen ingediende amendement met betrekking tot het starttarief. Steun hem allen!
Het amendement met betrekking tot afval scheiden betaalbaar. Zojuist was er al een discussie gaande met de wethouder, of in ieder geval een duiding vanuit de wethouder, en ook in de schorsing hebben ze wat gesprekken gevoerd. Ons lijkt het heel logisch om dit tarief maximaal te verhogen, eventueel naar 46 euro, om de simpele reden dat je het dan gelijk trekt aan de rest van Gorinchem. Een meerpersoonshuishouden betaalt op dit moment € 371 voor het onbeperkt storten van afval. Komend jaar gaan zij € 325 vast tarief betalen en vervolgens moeten zij hun scheiding maximaliseren om hun restafval te minimaliseren en zodoende uit te komen op hetzelfde bedrag, bij voorkeur zelfs lager, zodat we de unieke situatie hebben dat je minder afvalstoffenheffing gaat betalen. Kortom, wij zouden willen voorstellen, en misschien is het ook al gebeurd, om het amendement te wijzigen naar € 46, en dan zijn wij meer dan bereid om het voorstel te steunen.

De heer Schefferlie: Voorzitter, misschien mag ik de heer Klein een suggestie doen. Wij zullen het amendement handhaven en we zullen straks motiveren waarom we dat doen. Dat neemt niet weg dat u ons amendement mag kopiëren – het zal niet de eerste keer zijn – en daarin het bedrag op € 46 kunt vaststellen. Dan zal het amendement het ongetwijfeld wel halen.

De heer Klein: In ieder geval bedankt voor de suggestie. We zullen zo meteen in overweging nemen of het wat is. Wij vinden in ieder geval dat iedereen de motivatie moet hebben om afval te scheiden, en dat zien wij ook in het bedrag van € 40.
Vervolgens ga ik door naar het niet wachten met sparen voor onderwijs. We begrijpen dat daar ook een discussie over gaande is als die net ook niet helemaal helder was, dus daar wachten we even nog rustig op de tweede termijn, of die daar verheldert en of dan al dan niet aangepast gaat worden.
‘Verenig ook de buitenstad’ kunnen wij steunen.
Naar aanleiding van de motie van ChristenUnie/SGP met betrekking tot de Uilenhof, kan ik in ieder geval zeggen dat ik de gangen en het speelplein, om het zo te noemen, jarenlang goed heb onderhouden in mijn vrije tijd. Het is inderdaad een mooi pand en wij kunnen de motie in dat opzicht steunen.

De motie ‘Voorkom dat spoedzoekers op straat belanden’ zien wij toch een beetje als vooruitlopen op waar we als gemeente mee bezig zijn en daarom zullen wij die niet steunen.
‘Groen voor groentjes’. Er wordt over verschillende kosten gepraat en volgens mij zal de motie worden aangepast. Daarom wachten we even tot de tweede termijn. Op het moment dat de motie aangepast wordt, snappen wij dat het een sympathiek voorstel is en als daar de kosten niet de spuigaten uitlopen, willen wij die nog wel steunen.
Het amendement ‘Minder schrappen, meer schrapen’…

De heer Schefferlie: Voorzitter, dat amendement zullen wij intrekken.

De heer Klein: Nou, dat scheelt in ieder geval weer een keer stemmen; bedankt heer Schefferlie.
Dan gaan we door naar ‘Wacht tot het rode licht gedoofd is’ van de PvdA. Tijdens het debat had ik er een beetje moeite mee om te begrijpen wat daar nu de insteek van was, maar uiteindelijk trekken wij de conclusie dat er eigenlijk geen keuze wordt gemaakt en dan een apart potje wordt gemaakt. Nou, daar zien we het niet helemaal in zitten, zeker niet omdat dat uiteindelijk ook weer tot consequentie zal hebben dat we door het investeringsplafond heen moeten.
Van het amendement inzake de investering in de Nieuwe Hoven zijn wij mede indiener, dus dat lijkt me voor de hand liggend.
Ten aanzien van het amendement ‘Banneweg ipv van Nieuwe Hoven’ heb ik zojuist ook al gezegd dat wij het eigenlijk een hele logische stap vinden om in de Banneweg een knip te zetten en dat we dat niet zien als definitief schrappen, maar juist opschuiven en juist dat de Nieuwe Hoven aanpakken, met name de fietsverbinding, cruciaal gaat zijn om een veilige en goede fietsverbinding uiteindelijk naar de scholencampus te creëren. Dus dat zullen wij niet steunen.
Met betrekking tot het amendement ‘Nieuwe doelen voor De Nieuwe Doelen’ kiezen wij heel duidelijk voor cultuur, dus dat zullen wij niet steunen.
De motie ‘Minder schrappen, meer schrapen’ vinden wij vanuit Democraten Gorinchem een sympathieke motie, maar zoals zojuist in het debat zijn wij heel erg bang dat dat juist ervoor gaat zorgen dat we overal de druk op gaan leggen, dat er geschaafd moet worden en dan zijn wij meer voor gewoon een concrete keuze om een project anders aan te aan te vliegen dan dat we overal van af gaan schaven.
Tot slot de motie ‘Geld lenen kost geld’ van de PvdA. Die stelt ook voor om door het investeringsplafond te gaan en die zullen wij niet steunen.
Dank u wel, voorzitter.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Schefferlie, Democraten Gorinchem.

De heer Schefferlie: Voorzitter. Ik heb via-via begrepen dat de voorzitter van ons college zich na de collegevergaderingen vaak afvraagt: hebben we het goede gedaan voor Gorinchem? Wij vragen ons dat in ieder geval vanavond ook af en wij zijn bang dat dat niet het geval is. Wij hadden veel liever gezien dat we station Gorinchem-Noord hadden durven aanhouden in onze begroting. Het kan best zijn dat we niet zeker weten wanneer en of het komt, maar wij vermoeden wel dat een hoop potentiële kopers van Gorinchem-Noord dat meewegen over hoe we hier verder gaan met de voorzieningen zoals we ze ooit

bedacht hadden. Je kunt het ook virtueel laten staan, in afwachting van hoe dat precies gaat, maar dan heb je nog steeds de uitstraling dat je het zou doen. Het kan zomaar zijn, zoals wij geïnformeerd zijn, dat het een aanzienlijke afname van de grondwaarde teweegbrengt. Wij vinden het jammer dat dat aspect niet door het college is uitgezocht voordat we dit besluiten op deze manier nemen. Daarbij speelt ook mee dat wij het niet zo erg hadden gevonden als het gewoon virtueel opgenomen blijft worden in de begroting. Dat kunnen wij ons veroorloven, omdat we het niet zo erg vinden als dat investeringsplafond in ieder geval op papier overschreden zou worden. Maar dat ligt nogal gevoelig in de coalitie, hebben we begrepen, zo gevoelig zelfs dat we het laatste miljoen dat we nodig zouden hebben voor de Banneweg, of zelfs de laatste 900.000 euro, toch maar niet doen, en dat is jammer, want het gaat daar ook om fietsveiligheid, het oversteken en de doorstroming. Het laatste stukje doen we dan niet. Ik hoop dat Stadsbelang de spandoeken nog heeft, want dan kunnen ze die bij de volgende verkiezingen weer ophangen: nou, misschien dat we deze keer wel gaan doen wat we beloofd hebben, want die laatste 9 ton wilden we niet en het kan echt niet zo zijn…

De heer Klein: Ik wil de heer Schefferlie er toch aan herinneren dat wij sowieso in principe al heel graag een knip wilden zetten in dit project. Zoals ik in mijn eerdere pleidooi ook al zei: we kunnen hem van goud maken, maar dan is het gewoon een hele drukke weg die van goud is. Nogmaals: wij zien dit meer als schuif hem op in de tijd, doe eerst het eerste gedeelte, beoordeel wat er gebeurt, en inderdaad: dit plan is niet weg. Wij snappen ook dat het laatste stuk van groot belang kan zijn, maar laten we nou eerst uitvoeren wat er is en dan die stap verder zetten. Nou ja, en dat kan mogelijkerwijs in – wat zal het zijn? – 2029, ’28; geen idee, voorzitter.

Mevrouw Van Oversteeg: Voorzitter. Ik hoor de heer Klein zeggen van ‘ja, dat had eigenlijk überhaupt onze voorkeur’, maar een amendement van die strekking dat destijds is ingediend, heeft het toen niet gehaald. Dus het besluit is gewoon een democratisch genomen besluit en de uitleg die er nu aan wordt gegeven is om hem wel daadwerkelijk te schrappen. Dus als u zegt “wij willen toch nog in de pipeline houden dat die in de toekomst uitgevoerd kan worden’, dan zou ik zeggen: laten we dan toch het college om een toezegging of iets dergelijks vragen om dat mogelijk te maken, zodat we wel vast kunnen houden aan het besluit dat we daarover hebben genomen.

De heer Klein: Voorzitter. Volgens mij heeft de wethouders zojuist ook aangegeven dat in ieder geval de gronden aangekocht gaan worden, dus dat het project op ieder moment weer herstart kan. Misschien ben ik te onervaren in de ambtelijke wereld, maar in het bedrijfsleven kun je gewoon schuiven met plannen. Blijkbaar heet het hier dan gelijk ‘schrappen’. Wij zien het liever als opschuiven in de tijd en zoals ik in mijn eerdere pleidooi al aangaf: als we nou de Nieuwe Hoven opsplitsen qua project, hebben we mogelijk al het eerste miljoen te pakken en dan kunnen we misschien alsnog, op het moment dat alle eerste fases over zijn, een succes zijn, overgaan naar het laatste deel van het plan. Maar op dit moment zien wij geen meerwaarde om het in de boeken te houden.

De heer Schefferlie: Voorzitter, als ik mag vervolgen. Wij denken juist dat de Gorcumer nu duidelijkheid wil, dat dit probleem echt eindelijk eens een keer wordt opgelost en dat we niet in het midden laten of er in de toekomst misschien nog wel geld voor is. En weet

u wat extra vreemd is: het was nog maar in september dat het college een voorstel deed voor het Caribabad met € 9 miljoen overschrijding van het investeringsplan. Wij zijn dus niet knettergek als we nu zouden zeggen van: joh, is negen ton nog te veel gevraagd om als overschrijding te hanteren, als we daarmee duidelijkheid kunnen geven, van: 'Gorinchem, we gaan dit probleem nu wel een keer oplossen en niet voor driekwart, zodat u op het laatst toch nog in de file blijft staan en bij de Johanneskerk kunt kijken naar allerlei mooie spreuken, met alle geduld van de wereld. Dat willen we gewoon niet, we willen dit oplossen. Het is jammer als de coalitie zich laat gijzelen, zeg maar, door de echt wel enorme waarde die Gorcum Actief in ieder geval hecht aan absoluut niet dat investeringsplafond enigszins oprekken, ondanks die grote investering voor het zwembad die we nu doen. U laat zich echt gijzelen, want ik geloof gewoon niet dat een aantal partijen hier, en ik herinner me ook nog de vorige discussie over de Banneweg, met name ChristenUnie/SGP, maar ook de wethouder toen, over de deskundigen die daarover vertelden. U gaat volgens mij iets doen wat u helemaal niet wilt. Lang leve de open gesprekken in deze raad!
Voorzitter. Het is helder waar wij voor staan als het gaat om de Banneweg.
Ik wil ook een paar korte reflecties geven op de inbreng van andere fracties; dat is ook wel zo aardig.
ChristenUnie, verklein de kloof. Daar blijven we medestander van en ik hoop dat u zich met ons gaat inzetten voor minder geheimhouding, dat kost niet eens wat, en dan kunnen we die kloof wel verkleinen.
We steunen ook de SP in de oproep van: hé, bestuur ga POORT6 eens wat meer aanjagen voor die leefbaarheid en voor de sociale huurkwaliteit in die woningen daar. Hartstikke goed.
Voorzitter. Er blijven grote zorgen bij ons over vandaag. Over het IHP horen we de wethouder zeggen dat die plannen er nog wel zijn, maar dat er geen geld voor is in deze begroting. Dus hoezo niet nog eens een keer extra kijken naar de investeringen die we allemaal van plan zijn, of het net wat minder kan? Alleen vanavond al hebben we van het ene op het andere moment € 1 miljoen van de Nieuwe Hoven afgehaald. Maar verder willen we vooral die motie niet omarmen. Dat vinden wij jammer en onbegrijpelijk, want we zullen hem nodig hebben als we de onderwijshuisvesting willen gaan doen, zoals de kinderen dat gaan verdienen, want er staan nu gewoon niet voldoende middelen voor in onze begroting. Jeugdzorg blijft ook voor ons een grote zorg.
Voorzitter. Ik stap over, en in sneltreinvaart beloof ik u, naar de amendementen en moties. Het amendement 'Geen starttarief voor bewoners' van de Partij van de Arbeid en Stadsbelang willen wij ondersteunen.
'Hou afvalscheiding betaalbaar' is ons eigen amendement. Wij willen dat heel graag houden. Ik za het kort toelichten. Wij vinden dat we nog niet zeker weten hoe het allemaal gaat met dat afval, en dan gaan wij toch niet op onze minima experimenteren of dit misschien wel kan? Via de regeling die nu wordt voorgesteld, en misschien zelfs ook met het amendement van Stadsbelang om er dan iets op toe te voegen, kun je één zak in de twee weken wegbrengen, om niet tot meer kosten te komen dan nu. Wat wij voorstellen, is die € 78, waardoor we minimaal één zak per week kunnen doen en daarvoor dan, zeg maar, die kwijtschelding krijgen. Eén zak per week voor minima in plaats van één in de

twee weken vinden wij veel reëler om een goede start te maken met deze nieuwe manier van doen.
‘Niet wachten met sparen voor onderwijs’ willen wij steunen.

De heer Van Santen: Even een korte vraag over dat amendement van u. Ik begrijp dat u dat wilt handhaven. In het amendement wordt onderscheid gemaakt tussen laagbouw en hoogbouw...

De heer Schefferlie: Nee hoor, alleen in de motivatie is dat nog. Er staat bij dat de laagbouw er last van heeft dat je eigenlijk maar één zak in de twee weken kunt doen met de huidige regeling, omdat de laagbouw meer betaalt, namelijk ongeveer 1,5 euro, dan mensen in de hoogbouw en de binnenstad. Die hoeven minder te betalen, waarschijnlijk omdat ze zelf geen ruimte hebben om afval te bewaren.

De heer Van Santen: Dus in de motivatie staat dat, maar dat is dan het amendement dat ingediend was, begrijp ik.

De heer Schefferlie: Nee, de motivatie is, zeg maar, dat je vooral mensen die in de laagbouw wonen tekort doet als je die teruggave tot 40 euro zou beperken.

De heer Van Santen: Laatste vraag: maar u relateert dan het feit minima aan welk type woning ze hebben, laagbouw of hoogbouw?

De heer Schefferlie: Nee, nee, daar wordt geen onderscheid in gemaakt. Voor alle categorieën geldt dan dat de minima een kwijtschelding krijgen voor maximaal € 78. Alleen zullen mensen in de hoogbouw in de binnenstad daar minder snel toe komen, omdat die maar 50 cent per zak betalen.
Voorzitter. ‘Verenig ook de buitenstad’, mooi, die dienen wij graag samen in met de VVD. Het is haar idee, voor de helderheid.
De motie over de Uilenhof steunen wij graag. We zien die Mevrouw Meijer, of wie het ook is, vooral als een voorbeeld hoe je dat kunt toepassen. En het hoeft natuurlijk niet per se die te zijn, dus laten we vooral moties ook naar de geest te kunnen uitleggen.
‘Voorkom dat spoedzoekers op straat belanden’ willen wij steunen.
‘Groen voor groentjes’ gaat ‘m niet worden. Laten we dan afspreken dat wij als raad in ieder geval iedere collega die weer voor een extra Gorcumer zorgt wel zo’n boom geven.
Ons eigen amendement ‘Minder schrappen, meer schrapen’ hebben wij ingetrokken.
‘Wacht tot het rode licht gedoofd is’ vond ik een hele angstige kreet vanuit de Partij van de Arbeid. Ik had eigenlijk het idee dat het rode licht allang gedoofd was sinds die GroenLinks-invasie, maar goed, u wilt er nog even op wachten. Fijn dat er in ieder geval nog een lampje brandt. Wij kunnen het amendement niet volgen, omdat het eigenlijk in strijd is met onze eigen betogen en voorkeuren.
Voorzitter. Over het amendement ‘Investering De Nieuwe Hoven’ van Gorcum Actief wil ik gelijk maar een stemverklaring afleggen. Wij hebben liever die Banneweg dan de Nieuwe Hoven. Als deze raad dan toch voor die Nieuwe Hoven kiest, hebben we liever de vorm van Gorcum Actief, namelijk: doe maar in de helft, want zo makkelijk kun je gewoon een beetje schaven; dan steunen we dat wel.

Uiteraard steunen we nog steeds ons eigen amendement, samen met het CDA, om juist wel die Banneweg te doen.
'De nieuwe doelen'; nee, nee, wij gaan niet de dagbesteding van de heer Polatli omver werpen. Wij wachten met smacht op die uitwerking en we willen Gorinchem die cultuurvoorziening gunnen.
Onze eigen motie over dat schrapen in plaats van schrappen: voorzitter, waar is de bestuurlijke charme? Leg hem uit naar de geest. Wij schrappen bij deze die 5%. Het was veel meer een creatieve oproep: hou eens een keer een sessie met mensen hier in huis die achter die investeringen staan van, hé, waar kunnen we nog wat minder doen zonder dat het, zeg maar, omvalt qua intentie? Wij hopen nog steeds – laatste poging – om die omarming te nemen van dit idee. U gaat het geld nog nodig hebben.
Tenslotte de Partij van de Arbeid met 'Geld lenen kost geld'. Ook dat idee is niet in overeenstemming met onze eigen ideeën, voorzitter.

De heer Oostrum: In uw eigen amendement had u het ook over overschrijden van het investeringsplafond.

De heer Schefferlie: Ja, dat klopt. Wij zijn er niet tegen om het investeringsplafond te overschrijden, maar dat wil niet zeggen dat ik met de inhoud van uw amendement mee kan.

De heer Oostrum: Maar dat gaat alleen maar over het overschrijden van het investeringsplafond om het Caribabad daarmee te dekken.

De heer Schefferlie: Ja, nee, oké, nou goed, ik zal er nog eens naar kijken. Ik had het anders uitgelegd, maar hier moet u het even mee doen.
Dank u wel.

Motie (5d) M02: Minder schrappen, meer schrapen, versie 2
De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 9 november 2023;
draagt het college op:
- actief te kijken naar alle investeringen en daarbij zorgvuldig na te gaan of hier op creatieve wijze op bezuinigd kan worden (in theorie ca. 6 miljoen) zonder dat de essentie van deze investeringen verloren gaat;
- de gemeenteraad hierover uiterlijk bij de volgende perspectiefnota te informeren.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Oostrum, PvdA.

De heer Oostrum: Voorzitter. We hebben in eerste termijn vooral geluisterd naar argumenten, zowel van fracties als van het college, over de diverse investeringen. Vaak komt het er dan op neer dat er achter het schrappen van een investering mogelijk nog een nieuwe kans komt, of een nieuwe noodzaak. Station Gorinchem-Noord: hele goede argumenten om te kijken, van: misschien komt er later nog een keer een kans om hem alsnog te realiseren. Herinrichting van de Banneweg, fase 2 zuid: misschien is het straks toch nog nodig om hem uit te voeren. De Nieuwe Hoven, wel of niet volledig voor één of voor € 2 miljoen? Het IHP: is er voldoende geld voor, of moet er nog geld bijkomen?
Voorzitter, ons devies is: houd ruimte, en daar ziet ons amendement op: houd ruimte voor andere investeringen. De wethouder heeft een heel mooi pleidooi gehouden voor Kweeklust. Eigenlijk heeft ze ons overtuigd. Wij geloven dat het inderdaad voor minder

geld kan. Je zou haast zeggen: het is meer dan 5% minder, meneer Schefferlie! Dus als je er goed naar kijkt, lukt het ook af en toe nog wel eens om het voor minder geld toch nog beter te doen, maar het geeft gelijk een kans. Voor een onverwacht grote investering als het Caribabad mag je, nee: moét je volgens mij, bereid zijn om het investeringsplafond te overschrijden, en dat was het college ook in eerste instantie, met € 9,5 miljoen zelfs. Daarom wijs ik toch nog maar even op de amendementen die we hebben ingediend en ik heb ze inmiddels aangepast. Uit het amendement heb ik verwijderd dat wij Kweeklust niet willen schrappen en ik heb uit het amendement de opmerkingen over Gorinchem-Noord en over de Banneweg verwijderd, omdat wij gewoon in algemene zin meer ruimte willen houden. Dus het amendement luidt nu dat wij meer ruimte willen houden in het investeringsoverzicht, € 3 miljoen, en die € 3 miljoen dekken we vervolgens door in het financieringsoverzicht € 3 miljoen ruimte te creëren. Voor het Caribabad moet € 3 miljoen overschreden worden van het investeringsplafond. Dat is eenmalig. Het scheelt in de komende jaren inderdaad een bedragje op het investeringsplafond, maar dat is een klein bedrag in verhouding tot de € 5,5 miljoen die we als investeringsplafond hebben staan.

De heer Schefferlie: Voorzitter, bij wijze van interruptie. Als ik u goed begrijp, betekent dit dat u uw motivatie loslaat – en dat was voor ons de belemmering –, waarin u zegt dat Gorinchem-Noord niet hoeft en de Banneweg niet en we houden dan wel Kweeklust. Als u dat allemaal wegschrapt en zegt dat u gewoon wat meer ruimte wilt, dan vindt u ons…

De heer Oostrum: Ik ga hem voorlezen. Het amendement 'Wacht tot het rode licht gedoofd is, er kan nog een trein komen' trekken we in en daarvoor in de plaats komt een nieuwe amendement, luidende 'Meer ruimte voor investeringen'. Dat amendement luidt:
"Toevoegen van nieuwe beslispunten 8 en 9 in het raadsvoorstel.
8. In de investeringsplanning rekening te houden met € 3.000.000 (extra) investeringsruimte voor nader te bepalen investeringen.
9. Het investeringsplafond eenmalig te overschrijden met € 3.000.000,- investeringsruimte voor het Caribabad.
Het oude beslispunt 8 om te nummeren naar 10.
Motivatie
Het handhaven van een (extra) investeringsbudget van € 3 miljoen biedt ruimte voor nader te bepalen investeringen. Door het toevoegen van een nieuw punt 8 ontstaat een gat in de investeringsruimte voor het Caribabad. Daarom wordt bovendien een nieuw punt 9 toegevoegd om de investeringsruimte voor het Caribabad te completeren en daarmee het investeringsplafond eenmalig te overschrijden."
Dat is het nieuwe amendement, voorzitter, en daarmee is ook de motivatie van het amendement bij het Caribabad enigszins aangepast, maar de inhoud blijft hetzelfde: € 3 miljoen overschrijding van het investeringsplafond om het Caribabad te realiseren.

Mevrouw Van Oversteeg: Voorzitter. Misschien heb ik dat net gemist, maar wat stelt de heer Oostrum dan voor met betrekking tot de voorstellen voor het schrappen van Noord, Banneweg en Kweeklust?

De heer Oostrum: In feite heb ik al die punten laten staan en ik maak extra investeringsruimte voor nader te bepalen investeringen, en dat kunnen zijn Gorinchem-Noord, de Banneweg, de Nieuwe Hoven, een IHP, kortom, iedere kans die zich kan

voordoen in de komende periode, en daar kunnen we nadere besluiten over nemen. Dus we creëren € 3 miljoen ruimte aan de ene kant en overschrijden het investeringsplafond met € 3 miljoen om het Caribabad te realiseren, en dat is een eenmalige overschrijding, omdat dit een onverwachte, grote investering was die ineens op ons is afgekomen.

Mevrouw Van Oversteeg: Als ik nog een vervolgvraag daarover mag stellen. U geeft eigenlijk aan dat we dan wat meer financiële ruimte hebben waardoor je dat soort overwegingen kunt maken. Heeft u dan ook een bepaald tijdpad in gedachten voor wanneer u dan die overweging gemaakt wilt hebben?

De heer Oostrum: Als het even kan voor de perspectiefnota 2025-2028. Ik kan me ook voorstellen dat het niet nodig is om het voor die tijd uit te geven, maar de ruimte is er dan in ieder geval om in de komende jaren nog wat extra investeringen te doen, als die op ons afkomen. Ik overschrijd dus liever het investeringsplafond eenmalig voor een hele grote investering ten behoeve van het Caribabad dan dat we straks voor elk half miljoen of miljoen voor kleinere zaken die nodig zijn, noem even de Banneweg, het investeringsplafond moeten overschrijden.
Voorzitter, dan kom ik bij de moties en amendementen.
'Geen starttarief voor bewoners' hebben wij mede ingediend, en daar zijn we dus voor.
Bij 'Hou afvalscheiding betaalbaar' ga ik toch eens kijken of ik een verbinding kan maken. Als de één zegt '35 zakken' en de ander zegt '€ 78', dan zeggen wij: joh, als je nou tot elkaar komt en je doet het voor 52,5 euro, dan gaan wij ook mee in dit amendement.
'Niet wachten voor sparen met onderwijs' gaan we in mee.
'Verenig ook de buitenstad' gaan we ook in mee.
'Uilenhof aan Oude Hoven' is een heel sympathiek idee, maar het is aan het schoolbestuur van de Uilenhof om dat te regelen.
'Voorkom dat spoedzoekers op straat belanden' zijn we voor.
'Groen voor groentjes' vinden we een fantastisch initiatief. Vooral doen. We zijn voor.
'Investering De Nieuwe Hoven' klinkt aardig, maar wij gaan voor de goede oplossing en we laten dus die ruimte in ons amendement zien.
'Nieuwe doelen voor De Nieuwe Doelen'. Ik vind het een gemiste penalty, zou ik haast zeggen, een strafschop waardig.
'Minder schrappen dan schrapen'. Volgens mij werd daarin nog met nadruk gezegd dat de Banneweg overeind gehouden moet worden, dus die zullen we niet steunen.

Amendement (5d) A06: Meer ruimte voor investeringen
De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 9 november 2023;
besluit aan het raadsvoorstel nieuwe beslispunten 8 en 9 toe te voegen:
8. In de investeringsplanning rekening te houden met € 3.000.000 (extra) investeringsruimte voor nader te bepalen investeringen.
9. Het investeringsplafond eenmalig te overschrijden met € 3.000.000,- investeringsruimte voor het Caribabad.
En het oude beslispunt 8 om te nummeren naar punt 10.
Motivatie
Het handhaven van een (extra) investeringsbudget van €3 miljoen biedt ruimte voor nader te bepalen investeringen. Door het toevoegen van een nieuw punt 8 ontstaat een gat in de investeringsruimte voor het Caribabad. Daarom wordt bovendien een nieuw punt 9 toegevoegd om de investeringsruimte voor het Caribabad te completeren en daarmee het

investeringsplafond eenmalig te overschrijden.

Amendement (5e) A02: Geld lenen kost geld
De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 9 november 2023;
besluit onder punt uit het raadsvoorstel sub D toe te voegen:
D. € 3 miljoen; door eenmalig overschrijden van het investeringsplafond en daarmee bovendien ophogen van het door de gemeenteraad vastgestelde schuldenplafond.
Motivatie
Met het toevoegen van € 3.000.000 (extra) investeringsruimte voor nader te bepalen investeringen in de investeringsplanning valt een deel van de door het college voorgestelde investeringsruimte voor het Caribabad weg. Met dit amendement stelt/stellen indiener/s voor om eenmalig het investeringsplafond (en daarmee ook het door de gemeenteraad vastgestelde schuldenplafond) te overschrijden. Daarmee blijft de door het college voorgestelde (ruim) € 2 miljoen investeringsruimte binnen het investeringsplafond beschikbaar voor nieuwe investeringen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan gaan we verder met de heer Van Santen, VVD.

De heer Van Santen: Voorzitter, dank u wel. Toch mooi dat ondanks de beperkte ruimte vanavond iedereen in ieder geval meedoet om creatief te zijn, om te kijken hoe we met elkaar in het belang van de stad tot het beste kunnen komen. Dat vind ik mooi en we zien ook een aantal goede ideeën vanavond en ook wel een aantal die toch in onze optiek wat onhaalbaar zijn. We lichten dat graag toe.
Ik zal de moties en amendementen langs gaan.
Het amendement omtrent het starttarief voor bewoners van Stadsbelang vinden we eigenlijk wel logisch, want als je bij iemand tien minuten of een kwartiertje op bezoek wilt, zit je anders meteen aan dat starttarief vast en dit lijkt ons dan een betere oplossing, dus dat gaan we zeker steunen.
Als het gaat om het amendement van Democraten Gorinchem ‘Hou afvalscheiding betaalbaar’, volgen wij eigenlijk wel de retoriek van collega Klein net. Dat was een mooie handreiking volgens mij. Ik zou u willen aanbevelen dat nog eens goed in overweging te nemen, want dat leek ons een beter idee. En anders kunnen wij daar ook niet in meegaan. Dan ‘Niet wachten met sparen voor onderwijs”. Op dit moment volgen we daarin de redenering van de wethouder, maar we zijn benieuwd of de wethouder daar in tweede termijn nog iets over wil zeggen.

De heer Tekir: Voorzitter, ter verduidelijking: wat vindt de VVD-fractie eigenlijk zelf? Stel dat het technisch klopt en we kunnen dat miljoen verschuiven.

De heer Van Santen: Ja, je kunt naar alles schuiven. Dat zou je voor alle opdrachten kunnen doen. Voor het zwembad kun je nu ook alvast gaan sparen, je kunt voor allerlei opgaven alvast gaan sparen. Ik denk dat we dat in dit deze begroting ook gaan doen, we gaan sparen Als het gaat om de opgave onderwijs: wij vinden die ontzettend belangrijk, dus de vraag, wat zullen we doen? Nou, wij volgen de redenering als het gaat om het weerstandsvermogen, dat dat een stuk verlaagt, en ook dat het vanuit de algemene reserve toch lastig zal zijn dan. Dus we zijn wel benieuwd hoe het college daartegen aankijkt.

De heer Tekir: Even richting de heer Van Santen. U geeft aan dat we ook in deze begroting gaan sparen, maar dat is niét het geval, en dat is wat we met dit amendement juist wel willen.

De heer Van Santen: Nee, we gaan wel sparen, maar niet dit jaar al, zeg maar.

De heer Tekir: Maar u gaf aan dat we ook in deze begroting gaan sparen en dat is dus niet het geval.

De heer Van Santen: Wat zei u nou net? Wanneer gaan we sparen?

De heer Tekir: Het college gaat ervan uit dat we vanaf 2025 sparen en we zitten vanavond bij elkaar voor de begroting 2024. Wij stellen voor om vanaf 2024 al te sparen.

De heer Van Santen: Ja, maar we hebben het ook over een meerjarenbegroting hier en daar kijken we alvast naar.

De heer Tekir: Wij autoriseren hier de begroting 2024….

De heer Van Santen: Dat klopt, maar daar staat ook het meerjarenperspectief in.

De heer Tekir: Nee, we autoriseren niet de meerjarenbegroting, en ik zie de voorzitter knikken. Ik wil vanavond verdere technische discussies voorkomen. Ik was alleen benieuwd naar de mening van de fractie van de VVD.

De heer Van Santen: Oké, maar wij kijken ook naar het meerjarenperspectief, dat wordt hier ook in benoemd.
De VVD. Dat is de motie die we zelf hebben ingediend, samen met Democraten Gorinchem overigens. Goed om te horen dat de daar voorgestelde termijn haalbaar lijkt en dat we wat ruimte hebben voor zoiets uit de economische pot, begreep ik, en ook dat daar blijkbaar snelheid mee wordt gemaakt. Het is fijn om dat te horen.
Dan de motie van ChristenUnie/SGP over de Uilenhof. Wij vonden dat eigenlijk wel een goed verhaal, maar we begrepen ook dat er juridisch iets niet zou kunnen. We zijn benieuwd hoe de ChristenUnie daartegen aankijkt.
Met de spoedzoekers zijn we ook al druk bezig, begrepen wij.
‘Groen voor groentjes’ vonden wij ontzettend sympathiek, ook omdat er in het verleden van die geboorteboekjes waren, en die zijn toen afgeschaft of uitgefaseerd, of iets dergelijks, en dat vonden wij als fractie ontzettend jammer. In dat kader ging het niet om een boom, maar om het gebaar, en dat kunnen we heel erg beamen. Ik hoorde iets over vouchers, of andere zaken. Ik weet dat ze om ons heen ook andere leukigheden hebben, slabbetjes, rompertjes of iets dergelijks, maar ons gaat het even om het gebaar. Dus ik ben ook wel benieuwd wat het college hier nog kan doen, want wij vonden dat dus een ontzettend leuke motie eigenlijk.
Dan kom ik even bij het stukje vanuit Democraten Gorinchem. Ik begrijp dat het amendement inmiddels geschrapt is en dat alleen de motie nog overeind staat. De VVD is ook eigenlijk altijd kritisch in de basis als het gaat om realistisch begroten, dus dat willen we ook altijd wel. Er zijn vanavond wel een aantal concrete voorbeelden daarin genoemd, maar wij denken ook heel eerlijk, kijkend naar de huidige tijd, waarin alles duurder wordt, de rente gaat omhoog, enz., dat de kansrijkheid toch wat klein is.

De heer Schefferlie: Voorzitter, bij wijze van interruptie. Het gaat er niet om, zeg maar, om te kijken of u wel goed heeft geraamd, maar ik probeer telkens te vertellen dat het

erom gaat te zien of het kan met wat anders of minder, waardoor je de essentie overeind houdt, zeg maar. En juist omdat een hele hoop dingen duurder worden, wat u terecht zegt, zou het kunnen helpen om dit ook te doen, maar goed.

De heer Van Santen: Dat is ook zo en daar zou ik wel wat meer concrete voorbeelden van willen. Als ik het college goed begrijp, zou dat best een behoorlijke exercitie kunnen worden. Dus als u daarvan concrete voorbeelden heeft in de toekomst, houden we ons aanbevolen.

De heer Schefferlie: Een voorbeeld is dat je de Nieuwe Hoven op één avond van 2 miljoen naar 1 miljoen kunt brengen en dat je van Kweeklust zó 20% af kunt halen. Dus het zou toch zot zijn als er niet nog wat meer af zou kunnen.

De heer Van Santen: Die beide zijn concreet inderdaad en daar kunnen wij in meegaan, maar ik ben benieuwd naar de volgende.
De Partij van de Arbeid willen we in ieder geval de prijs uitreiken voor de beste titel: 'Wacht tot het rode licht is gedoofd, er kan nog een trein komen'. In het verhaal over het schuldenplafond gaan we echter niet mee.
Dan hebben we nog de Nieuwe Hoven / Banneweg. Ik begrijp dat de prioriteit op de fietsveiligheid komt te liggen en wij hebben ook in onze eerste termijn benadrukt dat dat voor ons het belangrijkste is. Dus dat kunnen we steunen als het gaat om de motie van Gorcum Actief. Daarmee beantwoord ik ook meteen de vraag omtrent de Banneweg.
'Nieuwe doelen voor De Nieuwe Doelen' van het CDA. Kijk, wij gaan wel voor een levendige binnenstad en cultuur hoort daar wat ons betreft gewoon bij. Die prioriteit heb ik ook benadrukt, ook in de eerste termijn.
Het schuldenplafond, daar gaan wij niet overheen, dat is dan richting de Partij van de Arbeid, dus daar kunnen we ook niet in mee.
Dan heb ik nog even twee dingen richting het college, heel kort. Wij horen heel graag van het college hoe we als inwoners moeten omgaan met de lachgascilinders. Daar komt het college op terug, hebben wij begrepen.
Tot slot. Wij zijn ondanks alle uitdagingen toch wel content met het feit dat hier een sterke begroting ligt, en nogmaals: fijn dat we, ondanks de verschillen die er zijn, een constructieve avond hebben.

De voorzitter: Dank u wel, de heer De Pagter, ChristenUnie SGP.

De heer De Pagter: Dank u wel, voorzitter. Gaandeweg de avond worden allerlei creatieve ideeën met elkaar gedeeld en wordt gekeken waar we samen op kunnen trekken. Ik zal de moties en amendementen behandelen.
'Starttarief voor bewoners', het amendement van Stadsbelang, zullen we steunen.
Wat betreft het amendement van Democraten Gorinchem, 'Hou afvalscheiding betaalbaar', wij hebben ook altijd oog voor de minima, alleen voelt het nu alsof er wat gerommel in de marge gaat plaatsvinden over € 6, over € 10 en over € 78. Wij willen graag de eigen verantwoordelijkheid neerleggen waar die is en die ligt bij ons allemaal om goed afval te scheiden…

De heer Schefferlie: Maar voorzitter, bij wijze van interruptie: het verschil tussen 40 en 78 euro is 38 euro en ik denk niet dat dat gerommel in de marge is voor de minima.

De heer De Pagter: Nee, maar er wordt gezegd € 6, € 38 en u gaat uit van € 38...

De heer Schefferlie: U had het over ons amendement en dat staat nog op € 78. Ik neem aan dat u dat geen gerommel in de marge vindt voor minima.

De heer De Pagter: Nee, dat vind ik geen gerommel in de marge. Aan de hand daarvan volgen wij wel wat de wethouder heeft aangegeven, dat het gewoon niet uit kan.
De motie 'Niet wachten met sparen voor onderwijs'. Ik wil er nog even over nadenken hoe we dat gaan doen, want wellicht kan het miljoen dat van de Nieuwe Hoven wordt afgehaald naar onderwijs gaan.
De motie 'Verenig ook de buitenstad' zullen wij steunen.
Wij hebben begrepen dat op onze motie over de Uilenhof een beperking zit op juridische zaken om dit uit te voeren. We willen daarom de motie aanpassen, zodat we meer in de geest van de motie zullen gaan handelen. Bij de uitwerking zullen we dan kijken of het gebouw Uilenhof bewaard kan worden. We zullen de stichting Mevrouw Meijer niet uitnodigen, maar roepen u op inspiratie op te doen bij deze stichting en bij andere stichtingen, zodat we renovatie wel kunnen hanteren en niet alles gelijk plat gooien en de sloopkogel erdoorheen halen.

De heer Tekir: Voorzitter, mag ik daarover een verduidelijkingsvraag stellen?

De voorzitter: Ga uw gang.

De heer Tekir Onlangs hebben we het IHP vastgesteld en op verschillende plekken in het IHP staat al dat renovatie een duidelijke optie is. Ik citeer bijvoorbeeld pagina 36: we krijgen straks haalbaarheidsonderzoeken die we per project gaan beoordelen en die hebben als doel om een definitieve afweging tussen nieuwbouw of renovatie te maken. Het is ook iets wat het college continu herhaalt, dat nieuwbouw niet per definitie de oplossing is. Vindt u het dan nog noodzakelijk om die motie in te dienen? Want het gaat dan enkel nog om een keuze om te renoveren, maar die keuze hebben we al gemaakt als raad. Ik snap ook niet dat het college de motie dan niet overbodig verklaart, maar dat terzijde.

De heer De Pagter: Ik denk zeker dat het goed is als het gebouw voor de Uilenhof bewaard zou blijven. Daarom hebben wij de motie ingediend om daar zeker naar te kijken en niet zomaar iets te af te breken wat in de wijk een plek heeft en in de wijk hoort. Daarnaast zou je natuurlijk ook een hoop bouwmaterialen kunnen besparen.

De heer Tekir: Begrijp me goed: daar ben ik het hartstochtelijk mee eens, en trouwens ook deze hele raad. Maar dat besluit hebben we al genomen. Per haalbaarheidsonderzoek wordt de definitieve afweging gemaakt renovatie of nieuwbouw. Dus daar zijn wij nog voor aan zet. Ik snap daarom uw motie niet goed.

De heer De Pagter: Prima als u hem niet snapt; dat mag.

De heer Tekir: Maar u mag hem wel toelichten, als u meer bedoelt dan in het IHP staat.

De heer De Pagter: Ik zei net dat onze motie oproept om bij een stichting zoals Mevrouw Meijer inspiratie op te doen voor renovatie.

De heer Tekir: Dat vinden wij iets te mager voor een motie, maar goed.

De heer De Pagter: De motie 'Voorkom dat spoedzoekers op straat belanden' zullen wij niet steunen.
'Groen voor groentjes': dat hangt er vanaf hoe het CDA eventueel deze motie aanpast, of anders neerzet. Een serieuze boom kost serieus geld en daar willen we nog even wachten.
In het amendement van de PvdA zullen wij niet meegaan. We willen vast blijven houden aan het investeringsplafond en we willen daar ook mee doorgaan.
Als op de investering in de Nieuwe Hoven € 1 miljoen bespaard zou kunnen worden, zou dat wellicht het miljoen kunnen zijn dat D66 graag wil hebben richting het onderwijs. Als dat geschoven kan worden, zullen we daarmee instemmen.
Het amendement 'Banneweg ipv Nieuwe Hoven'. Dat we de Banneweg niet kunnen realiseren heeft onze fractie wel geraakt. Echter, we hebben keuzes te maken en dat zijn ook keuzes die voor ons zelf niet positief zijn, maar we zullen daar niet in meegaan.
In het amendement 'Nieuwe doelen voor De Nieuwe Doelen' zullen we ook niet meegaan.
'Minder schrappen, meer schrapen' is een sympathieke motie. Echter, de wethouder heeft ook aangegeven dat er van alles aan gedaan wordt om te kijken waar geld bespaard kan worden. Desalniettemin kan ik ook van onze kant zeggen dat we een positief gesprek hebben gehad afgelopen week met elkaar om te kijken wat er mogelijk is. Ik wil graag het college vragen of we volgend jaar wederom een sessie kunnen hebben qua investeringen, maar wel met het verzoek wat meer tijd te geven om die met elkaar te bespreken en door te kunnen nemen.

De heer Schefferlie: Voorzitter, bij wijze van interruptie Misschien is het goed om te vertellen dat het eigenlijk gewoon bij de perspectiefnota had moeten gebeuren en ik neem aan dat het volgend jaar wel op dat moment gebeurt. Dit was eigenlijk gewoon een inhaalrace, maar op dat moment horen we natuurlijk alle goede perspectieven te krijgen.

De heer De Pagter: En wat betreft het amendement van de PvdA, 'Geld lenen kost geld', daar zullen wij ook niet in meegaan.
Dat was het, dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan mevrouw Hamann, Gorcum Actief.

Mevrouw Hamann: Dank u wel, voorzitter. Station Gorinchem-Noord ligt toch wel heel gevoelig in deze raad en ik kan me dat ook wel voorstellen, want ik ben, misschien samen met nog een aantal raadsleden, iemand die zich kan herinneren dat de NS zei: nou, dat onrendabele spoorlijntje, daar kappen we mee, die sluiten we gewoon, stoten we af, is niet rendabel, doen we niet! Onze burgemeester was toen Piet IJssels, en die zei: wát, geen spoorlijn naar Dordrecht?, zijn ze nou helemaal, nou, dan gaan we het zelf doen!, zoals zoveel van die zaken opgepakt werden door deze gemeente in die tijd. De visie was, en die was er zeker bij het bedrijfsleven en scholieren: we hebben zo'n spoorlijn nodig. Dat was ook zo en die spoorlijn is gered. Het is nu de BV MerwedeLingelijn, daar betalen

we ook elk jaar aan, en er zijn een heleboel stations aangelegd. Ik hoor zelfs reizigers mopperen dat er teveel stations zijn, want het duurt een eeuwigheid voor je eindelijk eens een keer in Dordrecht bent. Maar de spoorlijn is gered en die doet het nog steeds.
Station Gorinchem-Noord was bedoeld voor het toenmalig geplande duurzame bedrijventerrein Gorinchem-Noord – dat is het trouwens nog steeds – en daar moest natuurlijk iedereen met het OV komen, want dat was in die tijd het ideaalbeeld van een bedrijventerrein waar al het personeel met de trein komt. Maar ProRail vond dat niet goed. Die zei: We hebben hier een spoorwegovergang, we gaan hier geen station bouwen. Dus het station verschoof deze kant op en zou volgens het plan nu bij de Haarsekade moeten komen achter de gemeentewerf. Dat is anderhalve kilometer van hier, dat kun je lopen! Waar hebben we het over!? Bovendien zijn de kosten na vijftien jaar, want ze staan al vijftien jaar in onze boeken te drukken, vele malen hoger. En dan heb ik het nog niet eens gehad over de toegangswegen, paden weet ik veel wat er allemaal bij moet. En je kunt je nog afvragen – dat is dan weer het nieuwe denken – of je als gemeente stations moet gaan bouwen. Alles bij elkaar denk ik dat het schrappen van Gorinchem-Noord uit de boeken moet, dan is hij dus uit onze administratie, maar nog niet uit ons hoofd...

De heer Schefferlie: Voorzitter bij wijze van interruptie: is mevrouw Hamann er zeker van dat het schrappen van het station geen negatief effect heeft op de grondwaarde van Gorinchem-Noord? Want dan denk je dat jezelf helpt, maar dat doe je dan natuurlijk niet.

Mevrouw Hamann: Ik hoop echt dat het bedrijventerrein Gorinchem Noord over een jaar of vijf of zo eens een keer wordt uitgegeven, of wanneer het dan eindelijk eens een keertje komt. Daar komt een afrit van de A27 naar het bedrijventerrein en het bedrijventerrein is helemaal afhankelijk van die afrit, niet van station Gorinchem-Noord, maar wel van die afrit. We hebben in Gorinchem te maken met een missing link op het spoor: de lijn Utrecht-Breda hebben wij niet en die gaat ook never nooit komen, want het rijk gaat dat vast niet doen. Dus wat rijdt er tussen Utrecht, Breda en Gorinchem: bussen, en die gaan als een speer. Dus als wij straks bij Gorinchem-Noord de A27-afrit hebben, kun je hupsakee met die bussen, snelbussen, weet ik veel, naar dat bedrijventerrein. Dus ik zie daar best wel kansen voor een hub en voor een goed openbaar vervoer. Maar stel je nou voor dat er dan toch kopers zijn voor dat bedrijventerrein die per se een spoorlijn van de MerwedeLingelijn willen, nou, dan gaan we gewoon kijken of dat kan, want tegen die tijd verkopen we Gorinchem-Noord en hebben we weer geld in kas. Kijk, zo doen we dat!

De voorzitter: Er stond voor deze termijn maximaal vijf minuten per fractie!

Mevrouw Hamann: Maar vijf minuten!?

De voorzitter: Ja, ja.

Mevrouw Hamann: En dan heb die hele Banneweg nog niet gehad!

De voorzitter: Ik stel u voor dat u even een selectie maakt uit de moties en amendementen die u nog langs wilt.

Mevrouw Hamann: Ik wilde Gorinchem-Noord echt even graag delen, want dat ligt zo gevoelig…

De heer Schefferlie: Ja, want dit lijkt wel een boemeltreintje!

Mevrouw Hamann: Een boemeltreintje ja, oké. Nou, dan ga ik gelijk door het lijstje, jongens…

De voorzitter: Met de intercity!

Mevrouw Hamann: Ja.
Amendement A01 van Stadsbelang en PvdA is helemaal logisch en steunen wij.
Afvalscheiding naar € 46 vind ik oké. Doe dat nou, dan stemmen wij in. Maar wij vinden het wel belangrijk dat ook minima die prikkel hebben om dat afval te scheiden.
'Niet wachten met sparen voor onderwijs' vinden wij een sympathiek amendement. Ik zou het best graag willen doen, maar ik heb hem nog even op 'weet niet' staan, in afwachting van het antwoord van de wethouder. Ik begrijp namelijk dat we dat miljoen dan moeten gaan lenen en dan kost het weer rente, dus dat vind ik niet slim.
'Verenig ook de buitenstad' van de VVD. Heel bijzonder: we hebben een helderziende in huis! De heer Van Santen snapt maar zo dat volgende week donderdag IKG hier bij een I&O presentaties komt geven over beveiliging van hun bedrijventerreinen. Wij hebben een ongelooflijk warm hart voor het bedrijfsleven en willen dat zeker steunen, maar ik hoor het liever van het IKG, want er komen vier mensen van IKG spreken donderdag – het is een dubbele sessie, heel belangrijk, jullie moeten er allemaal zijn – en die gaan dan praten over een soort super-BIZ, daar willen ze steun voor. Dat willen we heel graag doen, maar we willen eerst horen wat het plan is…

De voorzitter: Wilt u nu uw punt maken?

Mevrouw Hamann: …, anders gaan we het niet steunen.

De heer Van Santen: Mag ik even interrumperen?

De voorzitter: U gaat het niet steunen. Ik laat de heer Van Santen nog een reactie geven.

Mevrouw Hamann: Dit is echt een idee van IKG!

De heer Van Santen: Helderziendheid is iets wat ik ambieer, maar niet heb in ieder geval, dat kan ik u wel zeggen. En over die opmerking: ik heb dat nergens uit opgemaakt. Het is voor het eerst dat ik dat hoor vanavond. Dus ik ben wel benieuwd waarop u dat baseert. Ik dacht even dat u op de auto doelde van het CDA, maar dat is dus niet het geval. We hebben geen helderziende in ons midden.

Mevrouw Hamann: Nou, in iBabs staat de agenda met vier sprekers van IKG!

De heer Van Santen: Dat stond er gisteren niet.

De voorzitter: Maar u steunt het in ieder geval niet.

Mevrouw Hamann: Nee, dat ga ik niet doen.

De voorzitter: De laatste punten nog, mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: 'Uilenhof', ja, prachtig.

‘Spoedzoekers’, daar wordt aan gewerkt.
‘Groen voor groentjes’, die bomen voor baby’s: ja, daar wil ik nog iets over zeggen. Er zijn heel veel baby’s die niet Gorcums zijn en hier geboren worden in het ziekenhuis. Dat vind ik dus niet zo’n goed plan, maar wat wel heel leuk is als er een baby’tje is geboren, is van die bloemenzaadjes samen kweken. Ik zie echt heel veel leuke andere mogelijkheden dan bomen geven.
‘Wacht tot het rode licht gedoofd is’. Ik heb in eerste termijn heel veel gezegd over het investeringsplafond, dat ga ik niet nog een keer doen.
De Banneweg. Wij hebben in januari een amendement ingediend, onder andere met de Partij van de Arbeid, om die Banneweg in tweeën te knippen. Dat amendement is niet gelukt, maar de wethouder heeft toen wel toegezegd dat we eerst de eerste fase doen en dan gaan evalueren. Dus we gaan nu eerst de eerste fase doen en na een jaar of wat evalueren en kijken hoe het gaat. En dan gaan we eens even goed kijken hoe het daar moet.
Ik wil mijn verbazing uitspreken over een amendement van het CDA om het hele grote podium maar gewoon te schrappen voor Gorinchem. Dat vind ik echt een ‘no go’, daar praat ik verder niet eens over.
‘Minder schrappen, meer schrapen’ is sympathiek, net als ‘Geld lenen’. Meedenken is goed, maar er is niet zo’n noodsituatie dat we nu de plafonds moeten overschrijden. Ik denk dat we gewoon heel erg goed op de centjes moeten letten en daar houden wij het bij. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Tekir, D66.

De heer Tekir: Voorzitter, dank u wel. Zeker aan het begin van de vergadering had ik het gevoel dat we een beetje dezelfde taal beginnen te spreken met in ieder geval de wethouder financiën als het gaat om de financiële keuzes, maar dat wordt dan wel ineens onderbroken als het gaat om de financiële techniek. Het levert dan wel complimenten op vanuit Stadsbelang, en dat is fijn, maar tegelijkertijd is het jammer dat die complimenten niet worden vertaald in steun voor amendementen en moties. Maar goed, dat is hun keus.

De heer Klein: Voorzitter. Volgens mij was de heer Tekir druk bezig met aanpassingen en in gesprek met de ambtenaren, dus ik ben benieuwd waarmee hij ons gaat verrassen op dit moment.

De heer Tekir: Ik ga een poging doen. Ik zei al: op het moment dat het financieel en technisch wordt, hebben we het geluk hier dat we een beroep mogen doen op de ambtelijke ondersteuning en ik moet zeggen: deze zaal voelt voor mij altijd als een warm bad, maar in een kamer met twee financials was het ook een warm bad. Volgens mij hebben we een modus gevonden waarin het amendement ten aanzien van ruimte voor onderwijs zuiverder wordt door een aanpassing te doen en de dekking in het investeringsplafond op te nemen in plaats van de algemene reserve. Ik zal u verder niet vermoeien met de techniek, want ik begrijp dat die echt weerbarstig is aan de achterkant, maar waar het op neerkomt is – en dat was de hele aanleiding ook voor het amendement –: met alle voorstellen die nu voorliggen creëren we ruimte van € 11,4 miljoen en we hadden een overschrijding van € 9,6 miljoen, dus eigenlijk creëren we meer ruimte dan de overschrijding die we hadden. Er zit in ieder geval nog € 1,8 miljoen aan ruimte in en

dat zou later vanavond alleen maar kunnen toenemen, bijvoorbeeld als het amendement van Gorcum Actief wordt aangenomen. Die dekking is nu opgenomen in het amendement, waarmee we in ieder geval de financiële discussie achterwege kunnen laten en ons kunnen richten op het idee van het amendement, namelijk in 2024 al sparen voor onderwijs. En, voorzitter, dat is echt broodnodig. De fractie van D66 strijdt niet alleen in deze raadzaal voor onderwijshuisvesting, maar ook landelijk. Ik heb bijvoorbeeld eerder dit jaar gelobbyd bij in ieder geval onze Tweede Kamerfractie en de toenmalige woordvoerder Paul van Meenen gesproken om extra middelen vrij te maken voor onderwijshuisvesting. Regelmatig spreek ik ook onderwijsbestuurders hier in de stad. Ik hoop echt dat wij als gemeente ook een statement kunnen maken, om de onderwijsambities die we hebben kracht bij te zetten door daar alvast een belangrijke stap in te zetten. Ik heb er alle hoop op dat de aanpassing die nu voorligt op steun van de hele gemeenteraad kan rekenen. Waar het gaat om de vraag of er nou wel of geen extra ruimte is met die € 1,8 miljoen, begrijp ik dat het college daarop terugkomt en dat dat om een correctie vraagt in de formulering van het voorstel dat voorligt, maar dat is aan het college.
Voorzitter. De puzzel en de voorstellen die vanavond voorliggen. Ik zal ze niet meer een voor een langslopen, maar het is wel goed om te noemen dat, als het gaat om station Gorinchem-Noord, wij kunnen meegaan met het voorstel om dat voorlopig te schrappen. Ik heb in mijn eerste bijdrage aangegeven dat we het doorzetten daarvan op dit moment voorbarig zouden vinden. Tegelijkertijd zou ik daaraan willen toevoegen dat wat ons betreft die plannen niet in de ijskast gaan, maar in de koelkast. Op het moment dat Gorinchem-Noord echt tot ontwikkeling komt – en dan speelt voor ons nadrukkelijk ook de ontwikkeling van woningbouw –, moeten we, denk ik, ook het lef hebben om hierop door te pakken en hopelijk is er dan ook financiële ruimte.
Wat betreft de Banneweg: daarin gaan we het amendement steunen om dat volledig af te ronden. De discussie die we daarover eerder dit jaar hebben gehad en het pleidooi vanuit het college om dat tracé volledig af te ronden, zodat die doorstroming echt op gang komt, zijn ons bijgebleven, en dat vinden wij nog steeds belangrijk. Op het moment dat je daarin € 15 miljoen investeert – daar ging het volgens mij in totaliteit om –, wil je ook dat het effect sorteert. Dus aan de Banneweg houden we vast.
Ik heb even getwijfeld of ik wel of niet iets zou zeggen over het amendement van het CDA inzake De Nieuwe Doelen. Ik vind het oprecht, en dat meen ik serieus, moedig van het CDA om een voorstel te doen dat weliswaar indruist tegen alle besluiten die we hier in dit huis hebben genomen, maar waarmee u wel probeert ons aan het denken te zetten. Ik begrijp – en ik geloof ook in die intentie van het CDA – dat u geen afbreuk wilt doen aan de cultuursector. Tegelijkertijd denk ik wel: we hebben op dit dossier zoveel beloftes gedaan en recente besluiten genomen, dat het echt niet geloofwaardig zou zijn als we dat nu terug gaan draaien. Laten we dat dan ook niet doen.
Voorzitter, dan kom ik langzaamaan toe aan de moties en amendementen. Maar eerst wil ik nog een pleidooi houden. Wij hebben sinds de perspectiefnota als raad de regie genomen, zou je kunnen zeggen, om samen met het college zelf de investeringspuzzel te leggen. Ik hoorde de wethouder net zeggen dat dat zo goed is bevallen dat we dat jaarlijks kunnen herhalen. Ik vind het een prima idee dat het college dat jaarlijks herhaalt. Sterker nog, ik gaf het in eerste termijn al aan: die investeringsopgave, de olifant die nu eindelijk

wordt benoemd, of bij de kraag gevat, hebben we nu in het vizier. Maar ik ga er wel vanuit dat het college de verantwoordelijkheid pakt om daar voorstellen voor te doen aan de raad en dat we niet jaar-in, jaar-uit in deze raad met allerlei voorstellen gaan schieten om te plussen of te minnen. Voor deze keer vind ik het prima, maar ik zou wel willen bepleiten deze onoverzichtelijkheid in het debat bij de volgende begroting te voorkomen, Dat voorkomt ook dat we ons minder kunnen richten op de essentie van de beleidsvoorstellen die hier voorliggen en wij zouden het betreuren als dat wordt voortgezet. Ik hoop dat het college dat ook zo ziet.

De voorzitter: Ik stel voor dat u naar de moties en amendementen gaat.

De heer Tekir: Dat was ik van plan. Ik ga ze overigens niet allemaal langslopen, voorzitter; dit ter geruststelling.
Over de motie van de VVD, 'Verenig ook de buitenstad', verkeren we een beetje in dubio. De motie roept op om het ondernemersfonds te ondersteunen, ik neem aan financieel. Tegelijkertijd is er geen enkel bedrag genoemd, dus het komt over als een soort blanco cheque. Een tweede twijfel komt voort uit het feit dat dit slechts is gericht op een bepaald deel van de stad. Er zijn ook allerlei ondernemingsverenigingen of ondernemersfondsen mogelijk die in winkeltrips in de wijken opgericht zouden kunnen worden en als we het hier doen voor de IKG, voor de grote jongens, zou ik ervoor willen pleiten om dat ook voor de kleinere jongens, de kleine middenstandondernemer, door te zetten, dat we daar echt consistent in zijn.

De heer Van Santen: Voorzitter, in reactie daarop. Een bedrag is bewust achterwege gelaten, ik heb ook uitgelegd waarom: we moeten nog in gesprek over de vraag wat het precies moet zijn. Ik heb wel een richting daarin genoemd. En inderdaad, nu ligt dit concrete plan er, dus ik zou dit dan omarmen. Dat weerhoudt u er niet van om dat ook voor de kleine verenigingen te initiëren als die er zijn. Het een sluit het ander niet uit wat mij betreft. Maar dit is nu een concrete actie en een concreet plan en daarover willen we verder in gesprek met ondernemers.

De heer Tekir: Dat snap ik, maar ik heb nog geen plan gezien en dat vind ik lastig. Waar het mij vooral om gaat, is dat we dit breder zien dan alleen een enkel bedrijventerrein.

De heer Van Santen: Het klopt wat de heer Tekir zegt, maar er zijn al wel concrete plannen in de omliggende gemeenten en volgende week wordt concreet actie ondernomen om een en ander verder toe te lichten, heb ik begrepen.

De heer Tekir: Ik hoor straks graag hoe het college deze motie denkt te kunnen uitvoeren, zodat we daarover een oordeel kunnen vellen.
Over het investeringsplafond zijn verschillende amendementen ingediend, die zal ik even bij elkaar pakken. Voor D66 is het investeringsplafond geen heilig huisje. Alleen de volgorde waarin we dat doen is wel heel cruciaal. Wij zijn vanavond juist blij dat we eerst de exploitatie, in ieder geval voor 2024, sluitend hebben gekregen en vervolgens binnen de gehele investeringsplanning hebben gekeken hoe we ruimte kunnen maken door echte keuzes te maken met elkaar. Nou, dat is gelukt, het levert zelfs meer ruimte op dan we aan overschrijding op tafel hadden liggen. Mocht in de toekomst blijken dat het na al deze

acties en evaluaties alsnog knelt, dan mag dat best een keer op tafel komen, maar wij hechten wel aan de goede volgorde daarin en daarom kunnen wij vanavond niet instemmen met een aanpassing van het investeringsplafond.

De heer Oostrum: Meneer Tekir, u bent tegen het aanpassen van het investeringsplafond, dat zijn wij ook, maar een eenmalige overschrijding is iets anders dan een aanpassing. De aanleiding is dat er een enorme investering gepleegd wordt in het Caribabad, een onvoorziene investering die plotseling op ons af kwam. Dat zijn voor ons de argumenten om het investeringsplafond eenmalig te overschrijden. W overschrijden het 'maar' met € 3 miljoen, en dat doen we om € 3 miljoen ruimte te houden voor die andere investeringen die u bijvoorbeeld in de koelkast zet.

De heer Tekir: Volgens mij hebben we het Caribabad juist van dekking voorzien, daar was die hele exercitie op gericht. Sterker nog: met die ruimte van € 11,4 miljoen hebben we op dit moment al netto € 1,8 miljoen ruimte binnen het investeringsplafond. Dat is nu ook de dekking, zeg maar, voor onderwijs, om daar € 1 miljoen uit te halen, en mogelijk vanavond meer, nogmaals: als het amendement van Gorinchem Actief wordt aangenomen. Dus zolang dat niet nodig is, is ons pleidooi, hoeven we daar niet aan te tornen, maar het is ook niet uitgesloten en daarmee geen heilig huisje.
De laatste motie waarop ik wil reageren is 'Groen voor groentjes'. Heel sympathiek. We zouden het college toch nog in overweging willen geven om die te omarmen en een modus te vinden waarin die wel uitvoerbaar is. Ik vond de suggestie van de heer Schefferlie een hele praktische. Mochten mensen daar behoefte aan hebben, en dat dat hoeft niet per se de grootste boom in een straat te zijn, een plant is ook prima: het gaat om het idee dat nieuw leven in Gorinchem leidt tot nieuw groen,
Daarmee zou ik willen afsluiten, voorzitter. Dank u wel.

Amendement (5a) A04: Niet wachten met sparen voor onderwijs, versie 2
De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 9 november 2023;
stelt voor het volgende beslispunt toe te voegen aan het raadsvoorstel:
een bedrag van 1 miljoen euro toe te voegen aan de reserve onderwijshuisvesting in 2024 en deze toevoeging te financieren uit de beschikbare ruimte binnen het investeringsplafond..
Motivatie
De komende jaren wordt een forse investeringsopgave voor onderwijshuisvesting verwacht. In het Integraal Huisvestingsplan – vastgesteld in april 2023 – is rekening gehouden met 25 miljoen euro voor de vijf meest urgente scholen. De dekking hiervoor is echter vooralsnog niet beschikbaar. Om die dekking alsnog te realiseren is er bij de perspectiefnota besloten om jaarlijks 1 miljoen euro te sparen voor toekomstige investeringen in het onderwijs. Het college stelt voor om dit spaarsysteem vanaf 2025 in te laten gaan. De indieners van dit amendement stellen voor om daar niet mee te wachten. Om het Uitvoeringsprogramma 2023-2026 te realiseren is het cruciaal om zo vroeg mogelijk alle zeilen bij te zetten. Met dit amendement benutten we het begrotingsjaar 2024 door nu al een eerste toevoeging van 1 miljoen euro mogelijk te maken in de reserve onderwijshuisvesting.
Daarmee beogen de indieners van dit amendement om geen vertraging op te lopen in de vernieuwing en verduurzaming van onze scholen. Ieder schoolgebouw in Gorinchem dient een veilige en gezonde leeromgeving te bieden voor kinderen. We willen geen concessies doen aan onze wettelijke plicht voor onderwijshuisvesting.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Van Oversteeg, CDA.

Mevrouw Van Oversteeg: Voorzitter, dank u wel. Vanavond horen we gedeelde

geluiden over de financiële toekomst en de wijze waarop we die tegemoet treden. Alleen de weg ernaartoe die wij voor ogen hebben is, zo lijkt het nu, voor de meesten hier in de zaal toch een andere. Maar goed, dat mag natuurlijk. We zijn wel blij om te horen dat het tegen het licht houden van de investeringen en de ruimte-index in de exploitatie een blijvende exercitie wordt. We willen daarbij ook de suggestie nog eens meegeven die we ook hebben gedaan na de sessies over de investeringen, namelijk: maak nou ook eens een schifting van wat er al heel erg lang in staat, waar al een onderbouwd plan voor is, waar je al in de uitvoering bent en waar niet, zodat je ook een wat minder vertekend beeld daarin krijgt. Dus wij zien ernaar uit om dat te doen, maar inderdaad wel ook in proportie, zodat we ook de focus op de beleidsterreinen kunnen houden.
Voorzitter. Het zal niet verrassen dat wij teleurgesteld en verdrietig en dergelijke zijn rondom de argumenten die we hebben uitgewisseld over het schrappen van het station, maar ook over de Banneweg – twee onderwerpen die ons erg aan het hart gaan. We zouden nog een laatste poging willen doen, een soort laatste reddingsboei willen uitgooien, want als we goed kijken, zien we dat we eigenlijk meer financiële ruimte creëren dan we nodig zouden hebben om in ieder geval de grote investering voor het Caribabad te dekken. En als het amendement van Gorcum Actief rondom de Nieuwe Hoven het haalt, zouden we dan toch niet alsjeblieft willen overwegen om op de Banneweg een plan uit te voeren dat ook daadwerkelijk de problemen daar oplost? Zie het als een hartenkreet, voorzitter. Ik hoop echt dat we op die manier de financiële ruimte daarvoor gaan inzetten.
Ik wacht nog op de beantwoording door het college van de openstaande punten rondom de inpassing in de omgeving van Kweeklust en het plan van aanpak voor het belastingkantoor. Dus dat nog even als reminder.
En dan nog even kort de moties en amendementen, waaronder die van onszelf. Allereerst het amendement ‘Nieuwe doelen voor De Nieuwe Doelen’. Laten we eerlijk zijn: wij hadden niet verwacht dat dat op een enorme steun zou kunnen rekenen. De heer Tekir zegt het eigenlijk heel netjes: wij wilden hiermee ook laten zien dat we die keuzes durven maken en dat we daarin ook oplossingsgericht willen denken. Volgend jaar gaan we daar verder over spreken en we vragen dan wel om dan ook echt binnen de perken te blijven. Want de ruimte in de exploitatie die het schrappen van deze investering zou betekenen en die je dan kunt inzetten voor het brede culturele veld, dat heeft toch een zaadje geplant bij ons, wat voor kansen dat eigenlijk ook zou kunnen bieden. We zullen dit proces echt heel kritisch volgen.
Over zaadjes gesproken, dan komen we bij de motie ‘Groen voor groentjes’. Ik begrijp dat we die eerst even formeel moeten intrekken en dan bij dezen weer opnieuw moeten indienen, omdat we hem willen aanvullen met ook bloembollen, bloemzaadjes, en eigenlijk ook het college de vrijheid willen geven om het uit te voeren binnen de geest van de motie, om vooral het gebaar centraal te laten staan, eigenlijk wat de heer Van Santen ook zei. Laten we het ook uitvoerbaar houden, binnen de perken van de financiële middelen, maar vooral ook om zo'n gebeurtenis ook mooi groen te laten zijn.
Ten slotte nog de moties en amendementen van de andere fracties waarbij we stil willen staan. ‘Geen starttarief voor bewoners’ kunnen wij steunen. Ik heb als aantekening gemaakt dat we het een heel logische onderbouwing vinden, dus daar kunnen we in meegaan.

‘Verenig ook de buitenstad’ vinden wij een hele belangrijke, ook voor ons ondernemersklimaat. En dat mag wat ons betreft best ook geld kosten. We zien de uitvoering daarvan graag tegemoet.
De motie over spoedzoekers van D66. Ik hoor veel verschillende fracties zeggen dat daaraan al wordt gewerkt, maar als ik dan de beantwoording van het college hoor, vind ik het nogal tegenvallen hoeveel daaraan wordt gewerkt. Ik vind het eigenlijk heel goed en logisch om hier ook het leegstaand gemeentelijk vastgoed in te betrekken, dus daarom zullen wij die ook steunen.
De motie over de Uilenhof hebben wij opgevat als een soort oproep tot het voorkeursscenario om dat gebouw te renoveren en dat kunnen wij alleen maar aanjagen. Dank u wel.

Motie (5a) M05: Groen voor groentjes, versie 2
De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 9 november 2023;
roept het college op om elke nieuw geboren inwoner van Gorinchem een geboorteboom of -plant, bloembollen of bloemenzaad te schenken.
Motivatie
De gemeente wil jaarlijks ongeveer 180 bomen extra per jaar planten. Dit draagt bij aan een groene en gezonde leefomgeving. Op dat voornemen willen we graag verder bouwen en in het verlengde van onze motie ‘een boom voor iedereen’. Met deze motie stellen we voor om, bij de geboorte van een kind, namens de gemeente een boom of plant naar keuze. Dit is een mooi cadeau met een verwijzing naar groei en ontwikkeling. Ook draagt dit bij aan de doelstelling om meer groen in tuinen en op balkons en de biodiversiteit te vergroten.

De voorzitter: Dank u wel. Dan de heer Van Houwelingen, SP.

De heer Van Houwelingen: Dank u wel, voorzitter. Ik ben zeer tevreden met de beantwoording van onze vragen en opmerkingen, dus vanwege de tijd ga ik hier niet te veel meer op in. Nu had ik wel een motie in concept staan om de verblijfsbelasting aan de toeristenbelasting te koppelen, maar ik begreep uit de beantwoording dat die binnenkort meer gestalte gaat krijgen en omdat er al volop wordt ingezet om de arbeidsmigranten beter in kaart te krijgen, is het dus nog te prematuur, maar ik houd hem goed bij me!
Dat POORT6 in 2030 voor alle huizen op label B wil zitten, is veel beter dan de wettelijke verplichting, die ruimte geeft tot label C/D, dus daar zijn we ook heel blij mee.
Of ik de wethouder in contact kan brengen met onze John, zal ik even na moeten vragen, maar ik weet wel dat de familie Badi en Rianne, waaraan ik eerder refereerde, wel degelijk contact hebben en dat gaat toch stroef en heeft wel wat smeerolie nodig.
Verder de investeringen. Het lijkt bijna wel of Black Friday al begonnen is met al die euro’s, maar dat duurt nog even. De discussie gaat vooral over het investeringsplafond: willen we er wel of niet overheen? Wat de SP betreft gaat dat niet gebeuren, niet alleen omdat dit simpelweg is afgesproken bij het vormen van de coalitie, maar ook omdat ik hier persoonlijk niet achter sta. Want wanneer je het geld niet hebt, is investeren natuurlijk lastig, dan zou je weer een extra lening aan moeten gaan en ik ben zelf niet zo’n fan van leningen. Dat is ook de reden waarom mijn persoonlijke huishoudboekje wel positief staat, want wanneer je zo strak erin staat, is het een uitdaging hoe je met een kleine investering toch grote klappers kunt maken. Dat vind ik zelf fijn, omdat we dan moeten overwegen waar en wanneer we moeten investeren en of het noodzakelijk is. Daarnaast

kies ik ook altijd voor zekerheid. Dus alleen voor het hoogst noodzakelijk zal ik zelf persoonlijk een lening aangaan, en dat betekent keuzes maken. Zo zie ik ook het voorstel wat betreft de investeringen. De keuzes die hierin gemaakt worden vind ik logisch. Het station op Noord bijvoorbeeld. Natuurlijk zijn wij als SP voor OV, maar het station is primair niet onze opgave, maar die van ProRail. En daarnaast kan OV makkelijk met busverbindingen. Het fietsen is eerder ook al aangehaald. Het gaat maar om 2 km, dat is die 7 minuten, of wat meneer Klein doet in 5 minuten: fietsen. Sterker nog: fietsen van het station naar bijvoorbeeld Waardlanden is sneller dan lopen van Waardlanden naar het station Noord. In dat geval zou ik dus vooral investeren in extra grote fietsenstallingen bij het station, dan hou je een hele hoop in je eigen zak. Ook ben ik er niet van overtuigd dat het bijzonder noodzakelijk is voor bijvoorbeeld het vestigen van bedrijven op Noord, of dat het daardoor meer aantrekkelijk zou worden, want dan kijk ik naar Schelluinen, en dat is behoorlijk goed gevuld, ondanks het ontbreken van een station daar.
Ik denk dat duidelijk is dat de moties amendementen voor het loslaten van het plafond, of Noord vooraan zetten, niet door ons gesteund zullen worden, ook niet in ruil voor een zwembad of De Nieuwe Doelen. Ook de Nieuwe Hoven volledig schrappen vinden wij geen goed idee. Dat fietspad bijvoorbeeld: wanneer je een pak melk in je tas hebt zitten en je rijdt eroverheen, dan kom je echt thuis met een milkshake. Het fietspad moet gewoon aangepakt worden, net als de fietsveiligheid en het oversteken. Niet voor niets hebben we een paar weken geleden het initiatiefvoorstel fietsveiligheid ingediend, juist om problemen aan te pakken. Daarom doen we ook met het voorstel van Gorcum Actief mee.
Alles met 5% afromen, het schaven of nogmaals schouwen daarvan, gaat mijns inziens veel inzet vragen, omdat het op toch op detailniveau lijkt te gaan. Scherp inkopen gebeurt al, lijkt me. Goedkope materialen waardoor de kwaliteit omlaag gaat, lijkt me niet wenselijk. Dingen half uitvoeren is ook geen optie en aan de andere kant zijn materiaal en arbeid al fors gestegen. Ik denk gewoon, je kunt niet alles blijven doen. Het gaat om keuzes maken.
Starttarief parkeren, veel eerlijker dan een € 2 starttarief, geeft ook meer mogelijkheden voor een bezoekje van een uurtje zoals wij – ik ben een oud-Hardinxvelder – een bakkie doen, al is op de fiets, of via een OV-verbinding voor de bovenstad misschien nog beter.
De Uilenhof. Onderzoeken van een gebouw om nuttig te hergebruiken en misschien daarmee wel geldbesparend te zijn, ja, dat is duurzaam, circulair, en gezichtsbepalende panden wil je behouden. Het kwam ook terug in mijn eerste termijn: behouden wat we kunnen en nieuwbouw pas wanneer nodig. Dat zullen we steunen als het qua regelgeving kan en mag.
Het kwijtschelden van het afvaltarief. Wanneer je minima voorstaat, zijn onze oren gespitst. Daarnaast zijn we ook zeer kritisch op diftar geweest. Natuurlijk zijn we zeer benieuwd naar de effecten van diftar. Ik had een heel verhaal over hoe ik dat thuis allemaal doe, maar u kwam zelf met cijfers van het CBS over 600 kg afval en die heb ik dus ook geopend. Dat is het volledige afval: rest, groen, plastic, papier en zelfs puin. De reststroom in 2022 is 225 kg en wanneer wordt uitgegaan van 10 kg per zak, komen we dan op 23 stortingen. Dat geeft nog meer ruimte voor de minima om te storten met wat nu al wordt aangeboden. Maar goed, niemand, en ik zeker niet, is de gemiddelde Gorcumer, dus met een kleine verruiming voor kwijtschelding kan ik zeker meegaan, maar dat wordt zeker geen € 78.

De heer Schefferlie: Dus de SP vindt één zak per week voor minima eigenlijk al te veel om kwijt te schelden?

De heer Van Houwelingen: Eén zaak extra te veel?

De heer Schefferlie: Nee, één zak per week. Ons voorstel komt erop neer dat de minima kwijtschelding krijgen voor één zak per week en mijn vraag is of de SP dat teveel vindt om aan de minima kwijt te schelden.

De heer Van Houwelingen: Nou ja, dan ga ik toch even naar mijn persoonlijke situatie...

De heer Schefferlie: Nee, we hebben het over minima!

De heer Van Houwelingen: Ja, maar wanneer ik dan even kijk naar een behoorlijk huishouden, zelf zijn we met z'n vijven en ik ben echt sinds juni of mei, toen het pasjessysteem werd ingevoerd, puntjes aan het zetten op mijn kalender. Wanneer ik hem opendoe, kom ik ruimer uit dan één zak per twee weken, bijna drie weken.

De heer Schefferlie: U hebt het bij de financiën van de gemeente over uw eigen huishoudboekje, u hebt het nu over uw eigen afvalinzameling, laten we ons gewoon verplaatsen in waar het nu over gaat. Het gaat nu over minima.

De heer Van Houwelingen: Ik refereer ook aan de cijfers die net werden aangegeven en dan zie ik dat daar zelfs nog meer ruimte in is.

De heer Schefferlie: Oké, om een lang verhaal kort te maken: u zegt dat voor minima één zak in de twee weken wel genoeg is?

De heer Van Houwelingen: Ik denk dat het haalbaar is, zeker weten.
'Groen voor groentjes' is een heel leuk idee. Ik heb zelf ook drie bomen geplant. Veel tuinen zien er tegenwoordig ook al uit als halve crematoria met alle beton en grind. Dat is een kwestie van smaak, ik ben er niet zo van. Ik had het zelfs nog leuker gevonden wanneer we hiermee misschien wel een Bliekenbos hadden aangeplant in de openbare ruimte. Dan hadden we vanavond een Bliekenbon, een Bliekenpas en een Bliekenbos gehad. Ik verwacht niet dat mensen met een stenen achtertuin nu wel een boom daarmee gaan planten, maar ja, een kunstplant zie ik ook weer niet zitten. Bollenzaadjes, nieuw leven voor nieuw leven, daar kan ik wel achter staan wat dat betreft. Dat lijkt mij een leuk idee. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Hiermee zijn we aan het einde gekomen van de tweede termijn van de raad. Volgens de planning moeten we nu een halfuur schorsen, zodat het college zich kan voorbereiden op de tweede termijn. Maar via de app heb ik even contact gehad en het kan beperkt worden tot een kwartier. Met uw goedvinden stel ik daarom voor dat we nu de vergadering een kwartier schorsen. U kunt daarmee instemmen, stel ik vast. Dan schors ik de vergadering voor een kwartier (22.22 uur).

Schorsing

De voorzitter: Dames en heren, ik heropen de vergadering. Wij zijn bezig met de behandeling van de begroting. We hebben de tweede termijn van de fracties gehad en we

gaan nu over op de tweede termijn van het college. Ik geef wethouder Molengraaf het woord.

Dupliek

Wethouder mevrouw Molengraaf: Voorzitter, dank u wel. Ik ga proberen nog wat losse eindjes terug te koppelen. Er is een vraag gesteld over de participatie rondom het AZC. Als ik de heer Schefferlie goed begrepen heb, vroeg hij ook de raad te betrekken in die participatie. Ik herinner me dat de heer Schefferlie ook gevraagd heeft of de raad een keer in gesprek zou kunnen gaan met het COA. Dat heb ik het COA gevraagd en daar staan zij zeker voor open. Het lijkt me goed dat u de agendacommissie vraagt of zij een avond wil inplannen voordat de omgevingsvergunning van het COA een feit is, want dan kunt u ook als raad nog het een en ander vinden van het plan dat zij maakt voor het AZC. Ik hoop dat dat de participatie is waar u naar op zoek bent.

De heer Schefferlie: Ja, en het ging mij ook een beetje om wat ik van de omwonenden heb gehoord, namelijk dat het fijn zou zijn als de raad goed op de hoogte blijft van wat er met hen besproken wordt vanuit de zorg die daar bestaat over de manier waarop alles gefaciliteerd wordt.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Het lijkt me goed met het COA af te spreken dat dat bijvoorbeeld in de nieuwsbrief die u ook nu elk kwartaal krijgt meegenomen weordt.
Mevrouw Van Oversteeg heeft een vraag gesteld over de inpassing van Kweeklust. Die heb ik al beantwoord, maar toen was u uw dochter op bed aan het leggen denk ik. Dus als de burgemeester het toestaat, wil ik daarop nog even kort terugkomen. De stedenbouwkundige heeft geadviseerd ervoor te zorgen dat het een losstaand gebouw is, zodat het bastion zichtbaar blijft, en ook Erfgoed sluit daarbij aan. We gaan de buitenkant zo netjes mogelijk aftimmeren met iets moois van hout of wat dan ook en er is een burgerinitiatief om daar groen toe te voegen – die worden door de Spreekkamer ook nog begeleid daarin, meen ik –, en dat zou uit ‘Bliek in actie’ of zo kunnen.

De heer Van der Geest: De vraag die open stond uit de eerste termijn was of in die € 3 miljoen de aankleding van het gebouw zit; dat moest u nog even checken.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ja, ik heb begrepen dat dat het geval is.
Een vraag is ook gesteld over aankoop van panden door het COA, het plan van aanpak rondom het belastingkantoor. Het amendement heeft volgens mij altijd ten doel gehad te zorgen dat daar geen vluchtelingenopvang meer kan zijn. Dat is volgens mij wat we willen. We zijn bezig met de gebiedspaspoorten voor de Gildenwijk onder de omgevingsvisie en die gaan we voor de perspectiefnota opleveren. Daarin gaan we ook zorgen dat in de bestemming komt te staan dat daar geen vluchtelingenopvang kan zijn. Verder zijn we bezig te bezien hoe we op een goede manier kunnen zorgen dat het COA dat pand verkoopt. We hebben er geen geld voor gereserveerd omdat we ervan uitgaan dat we het zo kunnen regelen dat we het zelf niet aan hoeven te kopen. Maar volgens mij moeten we uitgaan van het doel: voorkomen dat er opnieuw vluchtelingenopvang gerealiseerd wordt.

Mevrouw Van Oversteeg: Voorzitter. Ik zou dat toch graag iets willen aanscherpen. Het doel onderschrijf ik, maar vervolgens rijst een andere vraag. We hebben eerst geprobeerd het op een andere wijze te regelen, om zelf plannen voor herontwikkeling en dergelijke te maken. Dat bleek onvoldoende, waardoor we eigenlijk tot een overtreffende trap zijn gegaan door het te willen kopen, omdat we daarmee het eigendom verwerven en dan dus de maximale regie hebben. Uiteindelijk brengt dat ook een verantwoordelijkheid met zich mee, van: wat wil je dan op die toekomstige plek? Ik snap het antwoord rondom dat gebiedspaspoort, maar dan nog is er echt een concrete verwachting dat je daar gewoon een investering voor moet doen en dat het ook een plan van aanpak vraagt voor de manier waarop het herontwikkeld wordt. Wat wordt dat dan? Soms wordt heel makkelijk uitgegaan van woningbouw, maar dat is wat ons betreft echt nog wel de vraag. Dus dat zijn wel punten waarvan we echt verwachten dat het ook een nadere uitwerking vergt. Die nadere uitwerking hoeven we vanavond niet te doen, maar wij zien daar wel graag volgend jaar wat meer concreetheid in, en ook daarin onze rol vervuld.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Helder.

De heer Tekir: Voorzitter, zou ik een verduidelijkingsvraag mogen stellen op dit punt?

De voorzitter: Ga uw gang.

De heer Tekir: Het antwoord van de wethouder verbaast mij enigszins. Ik deel overigens de intentie, maar in de begroting las ik juist dat we het voormalig belastingkantoor binnen twee maanden na beëindiging van het gebruik door het COA gaan aankopen en dat dat uiterlijk eind 2024 zal gebeuren. Begrijp ik goed dat die tekst niet meer actueel is?

Wethouder mevrouw Molengraaf: Dat is volgens mij de vertaling van het amendement. Ik heb al eerder aangegeven dat het eigenlijk niet in de vastgoedstrategie past. Wij zouden normaal gesproken zo'n pand nooit aankopen. Je zou in overleg gaan met POORT6 om te kijken of zij daar iets mee kunnen, of er een gezondheidscentrum in kan, of weet ik veel, of misschien samen in de markt zetten met de locatie 't Gilde die vrijkomt. Dus we zijn wel echt op zoek om een goede oplossing te vinden, waarbij we zorgen dat er geen vluchtelingenopvang meer in kan, dus dat het COA het verkoopt en dus de regie kwijt is, maar zelf kopen we het liever niet aan, want dan heb je een pand waar je eigenlijk geen bestemming voor hebt. Het is best een complex vraagstuk, waarbij we goed zullen moeten kijken hoe we dat allemaal tijdig organiseren. Mocht het zo zijn dat we tot de conclusie komen dat het toch eigenlijk niet anders dan dat we het zelf gaan aankopen, dan komen we bij u terug om het budget te regelen. Dat kan dan niet anders. Maar als u mij diep in mijn hart kijkt, doe ik dat liever niet.

De voorzitter: De heer Schefferlie.

De heer Schefferlie: Als we dat dan gaan doen, betekent dat wel dat we het investeringsplafond gaan overschrijden.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ja, of investeringen schrappen.

De voorzitter: Mevrouw Van Oversteeg

Mevrouw Van Oversteeg: Ik snap heel goed wat de wethouder zegt en ik kan het ook best voor een groot gedeelte volgen, maar wat ik wel echt wil benadrukken is dat we niet voor niets dit ingrijpende middel hebben gekozen. Ik vind het een goede volgorde om eerst te kijken wat je ermee wilt doen, dan daarnaar te handelen en als er dan een betere oplossing voorhanden is, nou, dan weet ik zeker dat we daar hier het goede gesprek over zullen voeren, maar verlies daarbij ook omwille van de tijd – want het is alweer snel 2024 – niet uit het oog dat we dan in het uiterste geval toch gewoon zelf moeten aankopen, met de financiële gevolgen van dien.

De voorzitter: De heer Van Santen.

De heer Van Santen: Volgens mij is de intentie helder. Het past niet in ons vastgoedbeheer, begrijp ik nu, maar als we het dan toch zouden moeten aankopen, is de intentie ook om het weer snel te verkopen, neem ik aan. Dus dan heft dat elkaar weer op, ga ik van uit.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Bijvoorbeeld.
Dan zijn er vragen die ik denk ik heb laten liggen. De energietoeslagen onder de aandacht brengen, daar heb ik wel iets over gezegd. Ik heb toegezegd dat we daar werk van gaan maken en daarbij horen de acties op energiearmoede die we afgelopen tijd volle bak hebben ingezet. Daar gaan we ook gewoon mee door, dus daar hoeft u zich geen zorgen over te maken.
Ik ben nog een antwoord schuldig, aanvullend op het spoedzoekersverhaal. Wij hebben nu nog 83 panden in eigendom, dus de lijst is inderdaad verouderd. Heel veel van die panden zijn scholen, het theater, nou ja, dat soort dingen, waar je niet direct spoedzoekers in kunt zetten. In gebouw C zit een andere huurder en je moet daar ook wel ingrijpend gaan verbouwen, wil je het geschikt maken voor verblijf door mensen. Veel andere panden zitten in leegstandsbeheer, dus daar zitten al mensen die je dan op straat zou moeten zetten om spoedzoekers te huisvesten. We zien dat het een enorm probleem is, zoals de hele woningnood een enorm probleem is, en steeds meer mensen in aanmerking komen voor urgentie. Toen ik jong was, en de lucht nog blauw en zo, kreeg je al urgentie als je ging scheiden. Dat is al lang niet meer zo. Voor urgentie moet je echt wel heel erg hoog in de nood zitten. Het is een probleem dat niet heel makkelijk te tackelen is. Wij hebben eigenlijk niet echt panden waarvan we denken dat die kansrijk zijn om spoedzoekers te huisvesten. We gaan juist het traject met POORT6 in, onder andere voor de flexwoningen, want als je mensen in flexwoningen zou kunnen huisvesten, wie weet komt er dan toch weer iets vrij. Het is een verschrikkelijk lastig onderwerp, maar vanuit vastgoed is dit waar we staan.

De heer Tekir: Even specifiek het pand aan het Stadhuisplein, gebouw C. Wij waren een beetje op het verkeerde been gezet, want in de begroting stond dat het nog leeg stond, maar toen bleek het wel verhuurd. Is het nu volledig verhuurd aan Syndion?

Wethouder mevrouw Molengraaf: Nee.

De heer Tekir: Dus er is nog leegstand?

Wethouder mevrouw Molengraaf: Er is nog leegstand, ja.

De heer Tekir: Maar zou er dan in ieder geval een gesprek over kunnen worden gevoerd met Syndion? Dat is immers juist de partij die onderdak zou kunnen faciliteren aan spoedzoekers. Kunnen we die weg even bewandelen om te kijken of er mogelijkheden zijn? Want kennelijk is er nog iets leeg.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ja, maar wat ik al aangaf: dan zou je er toch bepaalde faciliteiten in moeten gaan zetten, dus dan ga je kosten maken aan dat gebouw. Volgens mij zou mijn collega dan met POORT6 in gesprek moeten gaan, om na te gaan of zij dat daar zou willen doen. Het is een suggestie waar we best over na kunnen denken.
Dan moet ik nog iets corrigeren. In het debatje daarnet met D66 over de € 1,8 miljoen van Gorinchem-Noord heeft de heer Tekir er terecht op gewezen dat in het voorstel 'Investeringen in balans en uitvoering geven aan motie 363' onder punt 5 staat: de middelen die door de voorgestelde besluiten 1 t/m 4 niet nodig zijn in de afschrijvingsreserves in te zetten. Daar moet staan 'reserves', en dat komt omdat wij onterecht uitgingen van afschrijvingsreserves voor Gorinchem-Noord, maar Gorinchem-Noord kende een bestemmingsreserve, dus dat moet gewoon 'reserves' zijn. Het maakt verder voor het voorstel niet veel uit, maar nu is het correct. Ik heb begrepen van de griffie dat dat aangepast kan worden. En die € 1,8 miljoen wordt over 40 jaar uitgesmeerd.
Nog even voor de discussie, want ik hoorde van alles door elkaar lopen: als het voorstel voor de investeringen zoals het nu ligt aangenomen wordt, krijgen we ruimte voor € 2 miljoen. Als het voorstel voor de Nieuwe Hoven, de motie of het amendement van Gorcum Actief, aangenomen wordt, betekent dat niks voor het investeringsplafond. Want voor het oorspronkelijke voorstel Nieuwe Hoven zouden we € 2 miljoen uit de reserve infra halen en nu halen we er maar € 1 miljoen uit. Dus dat miljoen blijft gewoon in de reserve infra, wat, denk ik, ook hard nodig is, want daar hebben we ook nog allerlei opgaven
De suggestie om het gesprek over de investeringen regelmatig te voeren, en de motie die daarvoor nu aangepast is door Democraten Gorinchem, lijkt me een goede, als ik de € 6 miljoen die er nog in staat die in theorie bespaard kan worden mag zien als het bedrag waar we naar streven.

De heer Schefferlie: Die € 6 miljoen is in de aanpassing geschrapt.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ik zag hem in iBabs nog staan, maar als die geschrapt is, lijkt het me een prima motie. Ter geruststelling van mevrouw Van Oversteeg voeg ik eraan toe dat we het niet weer met een enorme exercitie gaan doen, maar ik denk dat het voor deze keer best nuttig was om er zelf mee aan de slag te gaan. We gaan u richting de perspectiefnota, denk ik, op dezelfde manier weer een voorstel doen, waarvan wij zeggen: nou, wij denken dat wij hier nog besparingen zouden kunnen realiseren, en daar het gesprek met elkaar over aangaan voordat de perspectiefnota behandeld wordt. Dat lijkt me een hele goeie, voorzitter.

Mevrouw Van Oversteeg: Voorzitter, mag ik nog iets vragen over het punt dat de wethouder net maakt met betrekking tot de ruimte die dan ontstaat?

De voorzitter: Ga uw gang.

Mevrouw Van Oversteeg: Ik hoorde de wethouder zeggen dat, als het voorstel wordt aangenomen zoals het er nu ligt, we daarmee € 2 miljoen vrijspelen en als dan het amendement van Gorcum Actief met betrekking tot de Nieuwe Hoven wordt aangenomen, dat optelt tot € 3 miljoen.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Nee, dat zeg ik juist niét.

Mevrouw Van Oversteeg: Misschien kunt u het dan nog een keer zeggen.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ik herhaal het nog een keer Als het investeringsvoorstel dat we nu gedaan hebben aangenomen wordt, komt er € 2 miljoen ruimte in het investeringsplafond. Die ruimte spelen we vrij. Als het amendement van Gorcum Actief aangenomen wordt, betekent dat niks voor het investeringsplafond. Dat wordt niet € 3 miljoen, dat blijft gewoon € 2 miljoen, maar die € 1 miljoen blijft in de infra.

Mevrouw Van Oversteeg: Ik snap het ja, excuus. Maar dan blijft mijn punt hetzelfde. Ik ben hard op zoek, samen met een aantal andere gemeenteraadsleden, om te kijken van, nou, die € 2 miljoen waar komt dat nou mee overeen: met de tweede fase van de Banneweg. Waarom besteden we de ruimte die dan wordt vrijgespeeld niet gewoon aan dat besluit?

Wethouder mevrouw Molengraaf: Ook vanavond komen er weer allerlei wensen over de tafel, we hebben ook allerlei risico's benoemd…

Mevrouw Van Oversteeg: Maar dit is geen wens, voorzitter, dit is een besluit dat we al hebben genomen.

Wethouder mevrouw Molengraaf: En voor u is het ook een wens dat we dat alsnog gaan doen. Het is goed om de ruimte van € 2 miljoen straks integraal af te wegen. We krijgen ook nog uitdagingen op jeugdzorg en sommige dingen zullen wellicht toch duurder uitvallen. Ik denk dat het helemaal niet verkeerd is om die € 2 miljoen te laten staan en niet direct weer uit te geven. Daarbij komt dat we torenhoge ambities hebben in Gorinchem, op het gebied van scholen bouwen, op het gebied van bruggen bouwen, op het gebied van wegen aanleggen. Wij kunnen dat niet allemaal in een aantal jaar doen. We zien jaar op jaar dat investeringen doorgeschoven worden, et cetera. Dus er gaat volgens mij niks mis als we zeggen: we gaan de eerste fase van de Banneweg doen. We maken het niet onmogelijk om de tweede fase te doen door die gronden aan te kopen en tegen die tijd kunnen we kijken: oké, wat vinden we nu het zwaarst wegen?

Mevrouw Van Oversteeg: Voorzitter, mijn laatste opmerking hierover, want ik wil het debat van eerder dit jaar niet over doen. Ik voel me eerlijk gezegd nu wel een beetje gepiepeld, omdat ik het idee had dat dit een uitvloeisel is van het schrappen van investeringen en al dat soort zaken. Maar nu hoor ik dezelfde argumenten als we toen hebben gehoord bij het amendement dat het niet heeft gehaald. Dit wordt via een omweg toch weer ingebracht, waarmee we naar ons idee echt haaks staan op het besluit dat we hebben genomen. Ik begrijp dat daar nu een meerderheid voor is, maar ik vind dat wel erg teleurstellend voor het democratisch proces dat we daarvoor hebben doorlopen.

De heer Van Santen: Voorzitter. Ik heb gehoord wat u net aangaf richting Democraten Gorinchem. Er is een aanpassing gedaan op dat amendement en dan zegt u: op basis daarvan kunnen we dat wel positief adviseren.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Het is geen amendement, maar een motie.

De heer Van Santen: Sorry, de motie. Maar in eerste termijn zei u dat het een behoorlijke exercitie zou zijn en dat u niet wist of dat gehaald zou kunnen worden. Hoe ziet u dat nu dan? Is het al een lopend traject, of hoe moet ik dat zien?

Wethouder mevrouw Molengraaf: Gedeeltelijk is het een lopend traject, we zijn dat sowieso al van plan, maar we gaan het nu ook met een voorstel naar de raad brengen, is het idee. In de oorspronkelijke motie stond het schaven met 5%, dus echt een soort taakstelling, en daarvan heb ik gezegd dat je daarmee de organisatie wel met een enorme exercitie zou opschepen, en dat doe ik liever niet. Hoe lang de investeringen al in de boeken staan, of het bedrag nog reëel is, of het nog reëel is dat we ze gaan uitvoeren, dat zijn vragen waar we constant kritisch naar zullen moeten kijken, en onder druk doe je dat sneller dan wanneer je genoeg geld hebt. Zo werkt dat nu eenmaal. Dat is eigenlijk het voorstel en daar vind ik die motie nu beter bij passen.

De voorzitter: De heer Tekir.

De heer Tekir: Dank u wel. De suggestie van het CDA zou ik nog even willen aanvullen, daar waar het gaat om een integrale afweging. Ik hoorde de wethouder zeggen dat we dit soort zaken integraal zouden moeten afwegen, en daar ben ik het hartstochtelijk mee eens. Maar wat ik me dan wel afvraag is het volgende. De begroting is bij uitstek het moment om alles integraal af te wegen. U heeft hier heel hard aan gewerkt, ik zal de laatste zijn die dat ontkent, de ambtelijke organisatie heeft hard aan deze voorstellen gewerkt, we hebben Exceldocumenten gekregen, enz. Maar ook wij, raadsleden, hebben er sinds de perspectiefnota in de aanloop naar deze begroting veel tijd en energie in gestoken om die investeringspuzzel samen te leggen, omdat dit juist een integrale afweging is. En als je dan nu te horen krijgt van, ja, we gaan het een keer bij de integrale afweging doen, dan denk ik: dít is het moment, we hebben nu juist alles bekeken. Ik vind het jammer dat u daarmee suggesties uit de raad naar de toekomst schuift.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Nou ja, ik hoor diverse ideeën om die € 2 miljoen alvast uit te gaan geven, waarvan ik dan denk: dat moet je volgens mij toch echt tegen elkaar kunnen afwegen en ik denk dat dat nu een lastige is. U wilt € 1 miljoen voor onderwijs, het CDA wil de Banneweg afmaken, en zo kan iedereen nog wel een wens hier op tafel leggen. Ik denk dat het fijn is dat we die ruimte gewoon nog even laten staan voor wat het is.

De heer Tekir: Voorzitter, toch even, voor de scherpte van het debat. Ik vind het prima als het college zegt dat het die ruimte wil behouden, maar ik vind het geen recht doen aan de inspanningen vanuit deze raad als we stellen van ‘ja, maar dit is geen integraal afwegingsmoment, dat doen we later wel een keer’. We hebben er echt avonden en avonden in gestoken om tot deze puzzel te komen en laten we dan niet doen alsof dit geen integrale afweging is. Dit is dé integrale afweging. We hebben al die investeringen een

voor een tegen elkaar afgewogen. En overigens: ja, wij willen onderwijs, dat is omdat de raad dat besluit heeft genomen.

De voorzitter: Ik hoor nu wel voortdurend dezelfde argumenten. Ik denk dat het uitgewisseld is en dat zal zo meteen ook in de stemming tot uitdrukking komen. De wethouder vervolgt haar betoog.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Kort nog even, voorzitter. Ik wil absoluut niet de indruk wekken dat ik al het werk dat de raad gedaan heeft, en waar ik heel veel respect voor heb, alle vrije avonden die u opgeofferd heeft daarvoor, als min zou willen beschouwen. Misschien heb ik mijn woorden niet helemaal goed gekozen, maar goed, het college wil toch wel heel graag die € 2 miljoen ruimte nog even niet gelijk uit gaan geven aan dingen.

De heer Schefferlie: Voorzitter, sorry hoor en ik zal het kort houden, maar dit is waar het gewoon vanavond over gaat. Het is een integrale afweging en ja, een deel van de raad wil die Nieuwe Hoven nu eenmaal liever doen, ondanks het eerdere besluit over de Banneweg. Nu zegt de wethouder ook 'ja, dan moeten we hem later maar weer eens integraal gaan afwegen tegen alle keuzes die dan te maken zijn met jeugdzorg, onderwijshuisvesting et cetera', dus daarmee moeten we vanavond wel vaststellen dat die afronding van de Banneweg zeer op losse schroeven komt te staan door de keuze die de meerderheid van de raad nu helaas gaat maken.

Wethouder mevrouw Molengraaf: Dat is uw conclusie.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wethouder Mager.

De heer De Pagter: Voorzitter….

De voorzitter: De heer De Pagter.

De heer De Pagter: Formeel moet ik onze eerste motie nog intrekken en een nieuwe motie indienen.

Motie (5a) M06: Uilenhof aan Oude Hoven: voorkeursscenario renovatie, versie 2
De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 9 november 2023;
roept het college op om:
1. bij het uitwerken van scenario's voor het schoolgebouw Uilenhof aan de Oude Hoven als primaire insteek te nemen om haalbaarheid van renovatie van het huidige gebouw te verkennen;
2. hiertoe inspiratie op te doen bij organisaties zoals bijvoorbeeld Stichting Mevrouw Meijer en de raad hierin mee te nemen.

Motivatie
Het schoolgebouw aan de Oude Hoven is robuust en markant vormgegeven in een mooie wederopbouwarchitectuur en prachtig ingepast in de woonwijk. Vele duizenden- en meerdere generaties Gorcumers en oud-Gorcumers hebben hier een schoolcarrière doorlopen en hier heel veel herinneringen liggen. Hoewel dit gebouw niet formeel deze status heeft, wordt dit gebouw door velen als een monument ervaren. Wat de indiener(s) van deze motie betreft mag – wanneer een renovatie goed haalbaar blijkt en het gebouw weer decennia mee kan – ook dit gebouw worden toegevoegd aan de lijst gemeentelijke monumenten.
De huidige situatie is dat dit gebouw hoog op de urgentielijst staat om fors aangepakt te worden binnen het integraal huisvestingsplan onderwijs. Het gebouw voldoet niet meer aan de

huidige eisen. In eerdere besprekingen met de gemeenteraad kwam de optie van nieuwbouw op een andere locatie prominent naar voren.
Wanneer gekozen wordt voor renovatie wordt ook invulling gegeven aan de verduurzamingsambitie: naast een upgrade wat betreft isolatie en technische installaties, levert ook het hergebruik van materialen en het vasthouden van alle energie die in het gebouw vastligt een forse bijdrage.
Stichting Mevrouw Meijer streeft ernaar om – zowel vanuit duurzaamheid als ook architectuur – waar haalbaar renovatie toe te passen en dus niet te snel de stap te maken naar een nieuwbouw scenario. Vanuit deze stichting wordt gekeken naar de oorspronkelijke bedoeling, ontwerp en materiaalkeuze van het gebouw en wordt verkend of daarvandaan relevantie voor de komende decennia is te realiseren als schoolgebouw. Mevrouw Meijer kan een rol pakken in een 1e fase van onderzoek en bewustwording.
De gemeenteraad wil na deze fase in gesprek met het college (en schoolbestuur) om de uitkomsten en vervolgproces te bespreken.

De voorzitter: Dank u wel, die staat inmiddels op iBabs. Wethouder Mager.

Wethouder mevrouw Mager: Mooi, daar kan ik daar zo op anticiperen.
Voorzitter. Ik ben D66 nog een antwoord schuldig op de uitspraak ‘een half miljoen reserve en meer niet’. Technisch gezien heeft u gelijk, maar daarnaast ligt er nog ruim € 30 miljoen op de plank. Natuurlijk is er in de toekomst meer nodig, maar inmiddels is ook wel bekend hoe we dat wel of niet willen gaan invoeren en hoe we daaraan met u samen vorm en inhoud willen gaan geven.

De heer Tekir: Voorzitter, een verduidelijkingsvraag daarover: over welke € 30 miljoen heeft u het en waar staat dat in de begroting?

Wethouder mevrouw Mager: U gaf net zelf aan dat u de raadsinformatiebrief van juni tot u hebt genomen, om het zo maar te zeggen. Het zijn, zeg maar, de bedragen die nog staan vanuit eerdere begrotingen, dus de ruimte in de jaarrekeningen. Als je die bij elkaar optelt, kom je tot dit bedrag. Ik wil het wel helemaal specifiek geven, tot achter de komma, maar dit is ongeveer de benadering.

De heer Tekir: Ik vind dit spijtig…

Wethouder mevrouw Mager: Nou, ik niet, want ik heb hier wel iets meer dan u zei.

De heer Tekir: Voorzitter, mag ik het woord?

Wethouder mevrouw Mager: Sorry.

De voorzitter: De heer Tekir.

De heer Tekir: Dank u wel, voorzitter. Ik heb die RIB echt gelezen, maar de wethouder maakt een denkfout. Die € 30 miljoen is inderdaad beschikbaar voor al die integrale huisvestingsplannen die we in het verleden hebben vastgesteld, dat zijn allemaal plannen die oud zijn. En ja, voorzitter, vóór dit college hadden wij integrale huisvestingsplannen die van dekking waren voorzien en die voeren we nu ook uit. Waar het vanavond om gaat, is het integraal huisvestingsplan dat wij dit jaar hebben aangenomen met vijf scholen die u zelf urgent vindt. Daar is slechts vijf ton voor beschikbaar en de komende jaren jaarlijks € 1 miljoen erbij. U kunt die dingen niet met elkaar vermengen. Die € 30 miljoen is beschikbaar voor oude plannen; dat voeren we uit. Het gaat om uw eigen plan, om het IHP ‘23.

Wethouder mevrouw Mager: Dat ben ik met u eens, maar het gaat natuurlijk om de uitvoering. Met de vaststelling van het IHP heeft u ook het uitvoeringsplan-IHP vastgesteld, en ook van de keer daarvoor. Dus je kunt wel zeggen dat je nu niks hebt, maar er zijn heel veel plannen die nog uitgevoerd moeten worden en we hebben dus ook nog heel veel jaren om zowel te sparen, als op een andere manier te kijken hoe we aan de gelden komen die we nodig hebben per school. Naast sparen, kijken we ook nog wat we over hebben van de jaarrekeningen en zijn de scholen zelf ook bezig met het zoeken van financiële ruimte. Ik verval in herhaling….

De heer Tekir: Voorzitter, ik rond af. Dat ik de wethouder financiën moet overtuigen is tot daar aan toe, maar dat we de wethouder onderwijs niet eens kunnen overtuigen om haar eigen plan kracht bij te zetten, vind ik echt spijtig.

Wethouder mevrouw Mager: Dat kan, maar de wethouder onderwijs is heel blij dat er in ieder geval geld gereserveerd is, waarmee we nog heel veel mooie dingen kunnen doen de komende jaren. Sparen voor onderwijs staat dus vast, en om het nog maar even aan te geven: dat sparen doe je voor de lange termijn en niet alleen voor 2024.
Vandaag staat het raadsvoorstel ‘Investeringen in balans’ ook op de agenda en daarmee zouden we € 2 miljoen aan ruimte kunnen creëren. We zijn inmiddels een halfjaar heel erg intensief aan de slag met elkaar om dit te realiseren en ondanks het feit dat uw motie mij als portefeuillehouder uiteraard zeer aanspreekt, is het niet fair om na een halfjaar puzzelen de helft daarvan nu vanavond aan het IHP toe te kennen. Daarom herhaal ik mijn suggestie om richting de perspectiefnota dit nogmaals integraal te bezien, temeer daar we dit voor 2024 nog niet nodig hebben. Wellicht kan de aanname van de motie van Democraten Gorinchem daar nog soelaas in bieden.
De motie over de Uilenhof is inmiddels aangepast. Het handelen in de geest van deze motie, het inspiratie opdoen, het kijken naar nieuwbouw of renovatie en de afwegingen die je daarin kunt maken, scenarioanalyses, ja: voor een karakteristiek gebouw als de Uilenhof lijkt dat een heel mooi verhaal. Dit komt natuurlijk ook aan bod in de businesscase, of de weg daarnaartoe en een bureau als Mevrouw Meijer kan hier wat in betekenen. Daar zijn strakke juridische kaders voor, waar ik al eerder aan memoreerde, en ook aanbestedingsregels. Maar met de herformulering van de motie kan deze worden meegenomen.
Verder heb ik nog wat toe te voegen met betrekking tot het ondernemersfonds. Tijdens de behandeling van de perspectiefnota heb ik de toezegging gedaan om een investeringsfonds in Gorinchem te stimuleren of te faciliteren, en dat is gehoord. Ondernemend Gorinchem blijkt enthousiast, mede vanwege de verlenging van de BIZ, zeg maar een ondernemersfonds, maar dan alleen voor onze binnenstad. Een ideaal voorbeeld voor de stadsgenoten. Het mooie van dit verhaal is dat het initiatief niet bij de gemeente ligt, maar dat de ondernemers dit zelf oppakken, onderzoeken en communiceren. Juist daarom is het goed om als gemeentebestuur steun hiervoor uit te spreken. Binnen de economiefinanciën zijn ook middelen beschikbaar en ook ambtelijk wordt dit gefaciliteerd. En ja, IKG neemt het voortouw hierin, zeer actief, en daarmee zijn ze ook sneller dan wij het hebben opgenomen in ons programma. Maar omdat zij het voortouw hierin nemen en zich er terdege van bewust zijn dat ook niet-leden betrokken moeten worden, zijn wij heel blij met hun initiatief. Per bedrijventerrein wordt dit

opgepakt en zoals ik in mijn eerste termijn al aangaf zetten omliggende gemeenten en de respectievelijke bedrijven aldaar actief in op ondernemersfondsen. Met elkaar willen we toch prettige winkelgebieden en bedrijventerreinen en zo'n fonds zal daar zeker aan bijdragen.
Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. Dan wethouder De Boer.

Wethouder De Boer: Dank voorzitter. Volgens mij kan ik het kort houden. Ik heb nog een vraag van de VVD openstaan over lachgascilinders. Ik heb het even nagegaan. Mensen kunnen gewoon een fictiemelding maken, dan haalt de buitendienst ze veilig op en brengt ze naar Waardlanden toe. Ze hebben instructies gekregen over hoe ze dat op een veilige manier kunnen doen. We zullen dit ook communiceren, onder andere naar de vele afvalrapers die we hebben, dat dat de manier is hoe je daarmee het beste kunt omgaan. Maar ga er vooral niet zelf mee zeulen, want daarmee kun je inderdaad in de problemen komen.
Ten aanzien van het amendement van Democraten Gorinchem had ik een handreiking gedaan, om te kijken of we er samen uit konden komen. U houdt eraan vast, dat is prima, maar dan blijf ik ook bij het advies om ook gewoon voor de minima die scheidingsprikkel te behouden.
De motie van het CDA is inmiddels ingeperkt en dat moet volgens mij ook echt, want waar we aan de ene kant een hele organisatie hebben gevraagd om helemaal door te lichten wat een tandje minder zou kunnen, kunnen we dat aan de andere kant op een avond als deze niet zomaar gaan vervangen voor dingen die wel leuk zijn, maar ook weer niet per se direct nodig. Maar goed, het symbool is volgens mij mooi. Ik zou echt willen voorstellen om het klein te houden, dus bijvoorbeeld het bloemenmengsel dat er nu in staat, wat goed is voor de biodiversiteit en de bijtjes – gewoon een lief gebaar om de jongste inwoners van deze gemeente een warm welkom te geven. Als ik het zo mag uitleggen, zou ik daarin mee kunnen gaan.

Mevrouw Van Oversteeg: De uitvoering laten we aan het college. Keep it simple, zou ik zeggen.

De voorzitter: Dan zijn wij hiermee aan het einde gekomen van de tweede termijn van het college. Mag ik aannemen dat u geen schorsing wilt en dat we over kunnen gaan tot stemming over de amendementen, moties en raadsvoorstellen? Dat is het geval.

5.a Vaststellen moties en amendementen begroting 2024

De voorzitter: Aan de orde is het amendement A01, 'Geen starttarief voor bewoners'. Wenst iemand hier een stemverklaring over af te leggen? Dat is niet het geval, dan breng ik dit amendement in stemming.

Het amendement wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aangenomen.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Bahlmann, Boutachkourt, Van Gammeren, Van der Geest, mw. De Groot, mw. Hamann, Houtepen, Van Houwelingen, Klein,

Koçak, Krol, mw. Metz, Oostrum, mw. Van Oversteeg, De Pagter, mw. Pellikaan, Roeland, Van Santen, Schefferlie, Tekir, Van Veen, Van Willigen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

De voorzitter: Dan het amendement 'Hou afvalscheiding betaalbaar'. Iemand hierover een stemverklaring? Mevrouw De Groot.

Mevrouw De Groot: Dank, voorzitter. Wij waren 'an sich' wel enthousiast over het verbreden van het aantal zakken voor minima, alleen vinden we de € 78 toch teveel, want we willen ook iedereen blijven stimuleren om afval goed te blijven scheiden.

Amendement A02 wordt hierna in stemming gebracht en met 18 tegen 6 stemmen verworpen.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Boutachkourt, mw. Pellikaan, Schefferlie, Tekir en Van Willigen.

Tegen hebben gestemd de leden Bahlmann, Van Gammeren, Van der Geest, mw. De Groot, mw. Hamann, Houtepen, Van Houwelingen, Klein, Koçak, Krol, mw. Metz, Oostrum, mw. Van Oversteeg, De Pagter, Roeland, Van Santen, Van Veen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

De voorzitter: Amendement A03, 'Niet wachten met sparen voor onderwijs' is ingetrokken. Dan gaan we naar amendement A04, 'Niet wachten met sparen voor onderwijs versie 2'. Wenst iemand hier een stemverklaring over af te leggen? De heer Klein.

De heer Klein: Wij zaten een beetje in dubio van hoe hiermee nu om te gaan, maar wij volgen het advies van het college om dit niet te steunen.

Het amendement wordt hierop in stemming gebracht en met 15 tegen 9 stemmen verworpen.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Boutachkourt, mw. De Groot, Koçak, Oostrum, mw. Pellikaan, Schefferlie, Tekir en Van Willigen.

Tegen hebben gestemd de leden Bahlmann, Van Gammeren, Van der Geest, mw. Hamann, Houtepen, Van Houwelingen, Klein, Krol, mw. Metz, mw. Van Oversteeg, De Pagter, Roeland, Van Santen, Van Veen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

De voorzitter: Aan de orde is motie M01, 'Verenig ook de buitenstad'. Iemand hierover een stemverklaring? Mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: Voorzitter. Ik zal dat voorstel niet steunen, want donderdag komen de vier mensen van IKG praten en dan hoor ik graag van hen wat de plannen en de bedoelingen zijn.

De motie wordt hierop in stemming gebracht en met 21 tegen 3 stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden Bahlmann, Boutachkourt, Van Gammeren, Van der Geest, mw. De Groot, Houtepen, Van Houwelingen, Klein, Koçak, Krol, mw. Metz, Oostrum, mw. Van Oversteeg, De Pagter, mw. Pellikaan, Roeland, Van Santen, Schefferlie, Van Veen, Van Willigen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

Tegen hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, mw. Hamann en Tekir.

De voorzitter: Motie M02, ‘Uilenhof aan Oude Hoven: voorkeursscenario renovatie’ is ingetrokken. Aan de orde is motie M03, ‘Voorkomen dat spoedzoekers op straat belanden’. Iemand een stemverklaring? Dat is niet het geval.

De motie wordt hierop in stemming gebracht en met 13 tegen 11 stemmen verworpen.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Boutachkourt, Van der Geest, mw. De Groot, Koçak, Oostrum, mw. Van Oversteeg, mw. Pellikaan, Schefferlie, Tekir en Van Willigen.

Tegen hebben gestemd de leden Bahlmann, Van Gammeren, mw. Hamann, Houtepen, Van Houwelingen, Klein, Krol, mw. Metz, De Pagter, Roeland, Van Santen, Van Veen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

De voorzitter: Motie M04, ‘Groen voor groentjes’ is ingetrokken. Aan de orde is motie M05, ‘Groen voor groentjes versie 2’. Wenst iemand hier een stemverklaring over af te leggen? Niet het geval.

De motie wordt in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Bahlmann, Boutachkourt, Van Gammeren, Van der Geest, mw. De Groot, mw. Hamann, Houtepen, Van Houwelingen, Klein, Koçak, Krol, mw. Metz, Oostrum, mw. Van Oversteeg, De Pagter, mw. Pellikaan, Roeland, Van Santen, Schefferlie, Tekir, Van Veen, Van Willigen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

De voorzitter: Aan de orde is motie M06, ‘Uilenhof aan Oude Hoven: voorkeursscenario renovatie versie 2’. Iemand hierover een stemverklaring? Niemand.

De motie wordt hierop in stemming gebracht en met 22 tegen 2 stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden Bahlmann, Boutachkourt, Van Gammeren, Van der Geest, mw. De Groot, mw. Hamann, Houtepen, Van Houwelingen, Klein, Koçak, Krol, mw. Metz, Oostrum, mw. Van Oversteeg, De Pagter, mw. Pellikaan, Roeland, Van Santen, Schefferlie, Van Veen, Van Willigen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

Tegen hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk en Tekir.

De voorzitter: Aan de orde is het raadsvoorstel inzake de begroting 2024.

5.b Begroting 2024-2027 (*2023-882922*)

De voorzitter: Ik bied de mogelijkheid tot het afleggen van een stemverklaring.

De heer Tekir: Voorzitter. Bij dit voorstel hebben wij twee zorgen. Allereerst de uitvoering van de jeugdzorg en de effecten van de korting die we daarop gaan doorvoeren. Met de toezegging die is gedaan om de lokale hervormingsagenda in ‘24 voor te leggen aan de raad, hopen we dat we daar alsnog grip op krijgen en lokale keuzes kunnen maken. De tweede zorg die wij hebben is het IHP, de onderwijshuisvesting, het gemis aan dekking die wij wel denken nodig te hebben in 2024. Dus op die twee punten houden wij nog een kanttekening. Met alle andere investeringen kunnen wij instemmen en met die kanttekening zullen wij voorstemmen.

De heer Schefferlie: Voorzitter. Ik sluit me volledig aan bij de stemverklaring van de heer Tekir.

Het raadsvoorstel wordt hierop in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Bahlmann, Boutachkourt, Van Gammeren, Van der Geest, mw. De Groot, mw. Hamann, Houtepen, Van Houwelingen, Klein, Koçak, Krol, mw. Metz, Oostrum, mw. Van Oversteeg, De Pagter, mw. Pellikaan, Roeland, Van Santen, Schefferlie, Tekir, Van Veen, Van Willigen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

5.d Investeringen in balans en uitvoering geven aan motie 363 'Besturen is keuzes maken met een open vizier' (*2023-885335*)

De voorzitter: Aan de orde zijn allereerst de amendementen en de moties. Amendement A01, 'Minder schrappen, meer schrapen', is ingetrokken. Dan hebben we het amendement 'Nieuwe doelen voor De Nieuwe Doelen'. Wenst iemand hierover een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval.

Amendement A05 wordt in stemming gebracht en met 22 tegen 2 stemmen verworpen.

Voor hebben gestemd de leden Van der Geest en mw. Van Oversteeg.

Tegen hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Bahlmann, Boutachkourt, Van Gammeren, mw. De Groot, mw. Hamann, Houtepen, Van Houwelingen, Klein, Koçak, Krol, mw. Metz, Oostrum, De Pagter, mw. Pellikaan, Roeland, Van Santen, Schefferlie, Tekir, Van Veen, Van Willigen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

De voorzitter: Het amendement 'Wacht tot het rode licht is gedoofd, er kan nog een trein komen' is ingetrokken'. Dan komen we bij het amendement 'Wacht tot het rode licht is gedoofd, er kan nog een trein komen versie 2'.

Amendement A06 wordt in stemming gebracht en met 17 tegen 7 stemmen verworpen.

Voor hebben gestemd de leden Boutachkourt, mw. De Groot, Koçak, Oostrum, mw. Pellikaan, Schefferlie en Van Willigen.

Tegen hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Bahlmann, Van Gammeren, Van der Geest, mw. Hamann, Houtepen, Van Houwelingen, Klein, Krol, mw. Metz, mw. Van Oversteeg, De Pagter, Roeland, Van Santen, Tekir, Van Veen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

De voorzitter: Dan het amendement 'Banneweg ipv Nieuwe Hoven'. Iemand hierover een stemverklaring? Dat is niet het geval.

Amendement A04 wordt hierop in stemming gebracht en met 16 tegen 8 stemmen verworpen.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Boutachkourt, Van der Geest, mw. Van Oversteeg, mw. Pellikaan, Schefferlie, Tekir en Van Willigen.

Tegen hebben gestemd de leden Bahlmann, Van Gammeren, mw. De Groot, mw. Hamann, Houtepen, Van Houwelingen, Klein, Koçak, Krol, mw. Metz, Oostrum, De Pagter, Roeland, Van Santen, Van Veen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

De voorzitter: Dan het amendement ‘Investering de Nieuwe Hoven’. Iemand die een stemverklaring wenst af te leggen? De heer Schefferlie.

De heer Schefferlie: Voorzitter. Zoals vandaag duidelijk is geworden, vinden we het een slechte keuze om de Nieuwe Hoven voorrang te geven boven het afmaken van de Banneweg. We schrikken ook van het idee van de volledige uitvoering, dat karakteristieke bomen verwijderd zouden worden. Maar dit amendement vinden we in ieder geval minder erg dan het aanvankelijke voorstel en daarom zullen we dat steunen.

Amendement A03 wordt hierop in stemming gebracht en met 19 tegen 5 stemmen aangenomen.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Bahlmann, Boutachkourt, Van Gammeren, mw. Hamann, Houtepen, Van Houwelingen, Klein, Krol, mw. Metz, De Pagter, mw. Pellikaan, Roeland, Van Santen, Schefferlie, Tekir, Van Veen, Van Willigen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

Tegen hebben gestemd de leden Van der Geest, mw. De Groot, Koçak, Oostrum en mw. Van Oversteeg.

De voorzitter: De motie ‘Minder schrappen, meer schrapen’ is ingetrokken. Daarvoor is de motie ‘Minder schrappen, meer schrapen versie 2’ ingediend. Wenst iemand een stemverklaring af te leggen?

De heer Klein: Ik begreep zojuist uit de discussie dat het bedrag van € 6 miljoen uit de motie was gehaald, maar in iBabs zie ik het nog steeds staan, dus ik ga er even vanuit dat daar een zwarte streep doorheen wordt gegeven.

De heer Schefferlie: Het is wel doorgegeven, maar kennelijk niet helder genoeg. Het is zeker de bedoeling dat dat doorgestreept wordt, want als je er geen taakstelling meer in hebt staan, kun je ook zo'n bedrag niet opgeven.

De heer Klein: Helder, dan zullen wij ermee instemmen.

De heer Van Santen: Voorzitter. Los van de opmerking van de heer Klein vindt onze fractie eigenlijk dat dit ook gewoon normale bedrijfsvoering moet zijn. In dat kader zou dit overbodig moeten zijn. Tegelijkertijd zien we in deze motie ook de goede bedoelingen en daarom zullen we ermee instemmen.

De heer Tekir: Voorzitter. Na het teleurstellende verloop van deze avond, waarbij in een integrale afweging voorstellen uit de raad van tafel worden geveegd door het college, vinden wij dit nadrukkelijk een verantwoordelijkheid van het college. Dus wij zullen instemmen met de motie, maar wij verwachten hiermee de inspanningsverplichting van het college en niet van de raad.

Motie M02 wordt hierop in stemming gebracht en met 23 stemmen tegen 1 stem aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Bahlmann, Boutachkourt, Van Gammeren, Van der Geest, mw. De Groot, mw. Hamann, Houtepen, Klein, Koçak, Krol, mw. Metz, Oostrum, mw. Van Oversteeg, De Pagter, mw. Pellikaan, Roeland, Van Santen, Schefferlie, Tekir, Van Veen, Van Willigen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

Tegen heeft gestemd het lid Van Houwelingen.

De voorzitter: Dan gaan we naar het raadsvoorstel 5.d.: Investeringen in balans en uitvoering van motie 363 ‘Besturen is keuzes maken met een open vizier’. Wenst iemand hierover een stemverklaring af te leggen?

Mevrouw Van Oversteeg: Voorzitter. Wij zullen tegen dit voorstel stemmen, hoewel dit natuurlijk een uitvloeisel is van de motie die wij hadden ingediend bij de perspectiefnota en het amendement bij het Caribabad. Maar dan is het toch eigenlijk een hele wrange constatering dat we van het overschrijden van het investeringsplafond van min € 10 miljoen naar nu een voorstel komen waarin € 2 miljoen wisselgeld wordt gemaakt, waarmee we een democratisch genomen besluit niet zullen uitvoeren. Wij vinden dat onbegrijpelijk en daarom zullen we tegenstemmen.

De heer Schefferlie: Voorzitter. Om dezelfde redenen vinden wij het niet afmaken van de Banneweg onverteerbaar en zullen wij het voorstel niet steunen.

De heer Tekir: Voorzitter. Zoals uit onze bijdrage al bleek, zitten hier goede voorstellen in en minder goede voorstellen. In die minder goede categorie valt voor ons een hele belangrijke pijler, namelijk onderwijshuisvesting, een besluit dat wij al hebben genomen. Wij hebben er geen vertrouwen in dat wij met deze puzzel onze ambities vanaf 2024 kunnen uitvoeren en omdat dat voor ons zo cruciaal is, zullen wij tegen dit voorstel stemmen.

De heer Oostrum: Voorzitter. Ook wij zullen tegen dit voorstel stemmen, omdat wij van mening zijn dat hier duidelijk extra investeringsruimte had kunnen worden opgenomen. Daarom hebben we dat amendement ingediend. Wij waren voor het overschrijden van het investeringsplafond voor de dekking van het Caribabad, dus we zullen hier tegen stemmen.

Het raadsvoorstel wordt hierop in stemming gebracht en met 13 tegen 11 stemmen aangenomen.

Voor hebben gestemd de leden Bahlmann, Van Gammeren, mw. Hamann, Houtepen, Van Houwelingen, Klein, Krol, mw. Metz, De Pagter, Roeland, Van Santen, Van Veen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

Tegen hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Boutachkourt, Van der Geest, mw. De Groot, Koçak, Oostrum, mw. Van Oversteeg, mw. Pellikaan, Schefferlie, Tekir en Van Willigen.

5.e Raadsvoorstel Toekomstvisie Caribabad (*2023-885751*)

De voorzitter: Amendement A01, ‘Geld lenen kost geld’ is ingetrokken en vervangen door amendement A02, ‘Geld lenen kost geld, versie 2’. Wenst iemand hierover een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval.

Amendement A02 wordt in stemming gebracht en met 15 tegen 9 stemmen verworpen.

Voor hebben gestemd de leden Bahlmann, Van Gammeren, Van der Geest, mw. Hamann, Houtepen, Van Houwelingen, Klein, Krol, mw. Metz, mw. Van Oversteeg, De Pagter, Roeland, Van Santen, Van Veen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

Tegen hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Boutachkourt, mw. De Groot, Koçak, Oostrum, mw. Pellikaan, Schefferlie, Tekir en Van Willigen.

De voorzitter: Dan is het raadsvoorstel zelf aan de orde. Wenst iemand hierover een stemverklaring af te leggen? Dat is niet het geval.

Het raadsvoorstel wordt hierop in stemming gebracht en met algemene stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Bahlmann, Boutachkourt, Van Gammeren, Van der Geest, mw. De Groot, mw. Hamann, Houtepen, Van Houwelingen, Klein, Koçak, Krol, mw. Metz, Oostrum, mw. Van Oversteeg, De Pagter, mw. Pellikaan, Roeland, Van Santen, Schefferlie, Tekir, Van Veen, Van Willigen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

5.f Septembercirculaire gemeentefonds 2023 (*2023-882554*)

Zonder hoofdelijke stemming wordt met algemene stemmen conform het voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

6. Hamerstukken

6.a Overzicht begrotingswijzigingen 9 november 2023 (*2023-887185*)

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming wordt conform het voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

6.b 1e begrotingswijziging 2024 (*2023-887174*)

De heer Tekir: Voorzitter. Ik vind het prima dat deze procedurele besluiten nu worden genomen en we zullen ook niet tegenstemmen, maar het spreekt voor zich dat wij niet instemmen met de verwerking van de voorstellen waar wij tegen hebben gestemd.

Met inachtneming van deze kanttekening van D66 wordt hierna zonder hoofdelijke stemming conform het voorstel van burgemeester en wethouders besloten.

7. Moties vreemd aan de orde van de dag.

De voorzitter: Dames en heren. We hebben nog twee moties vreemd aan de orde van de dag. Ik geef mevrouw Metz het woord.

Mevrouw Metz: Dank u wel, voorzitter. Kerst is voor veel mensen de gezelligste en mooiste tijd van het jaar, maar het is ook een drukke tijd voor iedereen. We moeten cadeautjes kopen, onze boodschappen doen, omdat we een heerlijk kerstdiner of andere hapjes willen maken. Maar ook voor onze ondernemers en hun personeel is het een ontzettend drukke tijd. Dit jaar valt kerstavond op zondag 24 december en oudejaarsdag op zondag 31 december Omdat de feestdagen op maandag en dinsdag vallen, zullen naar verwachting de drukste dagen plaatsvinden op zondag. Op de zondagen zijn vele winkels open van 12 tot 5. Nu hebben we signalen gekregen van verschillende ondernemers dat

ze het fijn zouden vinden als de winkels eerder open mogen op deze twee datums, omdat een hoop mensen hun versproducten ‘s morgens willen halen, of nog snel wat laatste cadeautjes, ‘s middags nog een hoop voor te bereiden hebben en dan hun kerstavond gaan vieren met familie of met vrienden, en ook om zo wat meer spreiding over de dag te hebben en niet alle drukte tussen 12 en 5 in de winkels en op het parkeerterrein te hebben. Om deze enorme piek in de middag te voorkomen, stellen wij voor om de toegestane openingstijden eenmalig aan te passen van 12 tot 5 naar 9 tot 5 voor alle ondernemers in Gorinchem. Hiermee zal de drukte zich spreiden over de hele dag en zal dit voor minder problemen zorgen bij ondernemers en winkelend publiek. Mochten er ondernemers zijn die de gewone tijden willen hanteren, dus gewoon van 12 tot 5, dan moet dat ook kunnen. Iedereen moet voor zichzelf een beslissing kunnen nemen of ze wel of niet eerder open willen. Daarom dienen wij namens PvdA, VVD en Gorcum Actief een motie in, waarin wij vragen, eenmalig voor ondernemers en bedrijven de toegestane openingstijden op zondag 24 december en 31 december 2023 te verruimen van 12 tot 5 naar 9 tot 5 en eventueel onderzoek te doen hoe deze uitzondering structureel opgenomen kan worden binnen de Verordening Winkeltijden Gemeente Gorinchem, en wijzig dit bij de vernieuwde versie.

Motie M07: Meer tijd voor de feestdagen
De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 9 november 2023;
verzoekt het college

- eenmalig voor ondernemers en bedrijven de toegestane openingstijden op zondag 24 december 2023 en 31 december 2023 van 12:00 tot 17:00 te verruimen naar 09:00 tot 17:00;
- te onderzoeken hoe deze uitzondering structureel opgenomen kan worden binnen de ‘Verordening winkeltijden gemeente Gorinchem’ en wijzig dit bij de vernieuwde versie.

De voorzitter: Dank u wel. Ik kijk even rond of leden vanuit uw raad hierop willen reageren. De heer Van Houwelingen.

De heer Van Houwelingen: Dank u wel, voorzitter. Ja, ik hoor ‘eenmalig’, maar vaak komt het neer op de bekende vinger en later de hele hand. Het verruimen van winkeltijden wil de SP toch echt beperkt houden, omdat het voor werknemers en kleine zelfstandigen belangrijk is dat er ook een moment is waarop winkels in meerderheid gesloten zijn. Extra ruime koopzondagen bevoordelen namelijk het grootwinkelbedrijf ten opzichte van de kleine middenstanders en voor de kleine middenstand leiden extra ruime koopzondagen nauwelijks tot meer omzet, maar winkeliers moeten wel langer in een winkel blijven staan om hetzelfde te verdienen. Een oude wijsheid is dan ook: een euro kan maar één keer uitgegeven worden. Als winkels bijvoorbeeld acht uur open zijn in plaats van vijf betekent dat niet dat de klant meer te besteden heeft, alleen dat hij hetzelfde geld in acht uur in plaats van vijf uur zal besteden. Tel uit je winst als winkelier. Maar niet onbelangrijk zijn ook de werknemers. Veel werknemers worden, of voelen zich in ieder geval, gedwongen om extra te werken. Vakbonden hebben ook aangegeven dat velen dat tegen hun zin doen. Van de werknemers zou best 33% langer willen werken, maar 47% absoluut niet. Tegelijkertijd zei 27% van die medewerkers zich hiertoe gedwongen te hebben gevoeld door zijn of haar werkgever. Nu heb ik begrepen dat er met de ondernemers is gesproken, maar wat vinden de werknemers van uw voorstel? Daar ben ik wel benieuwd naar?

Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van Santen.

De heer Van Santen: Dank u, voorzitter. Ik zal me beperken tot een aanvulling, want ik vind dat mevrouw Metz het al heel netjes heeft verwoord. Voor de VVD staat vrijheid voorop en die gaat vaak hand in hand met verantwoordelijkheid. Dat dat goed samengaat in Gorinchem hebben de winkeliers de afgelopen jaren eigenlijk al bewezen, want ze hebben al de vrijheid om open te gaan op zondag wanneer ze willen, even los van de tijden natuurlijk, en ze kiezen er dan zelf voor om dat wel of niet te doen. Dat geldt ook voor de mensen die naar de winkels gaan. Het werkt twee kanten op en dat is overigens in heel veel steden, met name de grote steden, al jaren het geval. Waarom zou je dan voor anderen moeten beslissen? Wij denken dat je dat helemaal niet moet doen en dat je mensen de ruimte moet geven. Het voorstel dat voorligt is, zeker gezien de samenloop van omstandigheden die dit jaar plaatsvindt, helemaal prima, niet alleen voor de spreiding van de drukte, maar ook simpelweg om de omzetkansen te vergroten. Dan heb je natuurlijk nog de uitdaging hoe je dat structureel gaat oplossen met schrikkeljaren en dergelijke. Nou ja, dan is die structurele opzet, zoals het nu staat omschreven, hartstikke goed, vandaar dat wij deze motie van harte mede indienen.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Van der Geest.

De heer Van der Geest: Voorzitter. Eigenlijk heeft de heer Van Houwelingen al uitgebreid uitgelegd hoe ook wij erin zitten. Het is het uitsmeren van omzet en echt niet het verhogen van omzet, dus die lijn kunnen we gewoon volgen. We vinden ook dat we de plicht hebben om werknemers en kleine ondernemers die onze stad juist die kleur geven – dat zien we ook heel vaak op de koopzondagen: de grote ketens, de grote bedrijven, zijn wel open en de kleine winkels zijn een keer per maand open – te steunen. Daarnaast is dit een lang participatietraject geweest, nog onder wethouder Freije, om tot een goede balans te komen tussen koopavonden en koopzondagen met alle ondernemers. Dat heeft maanden geduurd en dan vind ik het ook niet passend om hier op één avondje al deze belangen aan de kant te schuiven voor twee dagen. Los van de waardering die wij hebben voor mevrouw Metz om deze motie op te stellen, zullen wij tegenstemmen.

De voorzitter: De heer Koçak.

De heer Koçak: Ik heb een vraag aan de heer Van der Geest. Wat vindt u ervan dat een aantal ondernemers graag de keuzemogelijkheid hebben om de openingstijden te verruimen?

De heer Van der Geest: Mevrouw Metz heeft een ronde gemaakt langs ondernemers en een aantal heeft positief gereageerd en een aantal niet. Dat is een kleine steekproef geweest en niet een uitgebreid traject waarin iedereen is bevraagd. Uit het besluit dat volgens mij in 2016 of 2017 genomen is, ook door de raad, is een gebalanceerd verhaal gekomen hoe we met die 12 tot 5 op zondag omgaan. We vinden niet dat we dat met één motie nu hier aan de kant kunnen schuiven..

De heer Koçak: Het is een keus en die keus geven we eenmalig.

De heer Van der Geest: Maar dan gaat de heer Koçak wel voorbij aan het feit dat kleine ondernemers zich gedwongen voelen mee te gaan in het stramien van grote bedrijven om ook open te gaan. De omzet wordt niet verhoogd, maar wordt uitgesmeerd. Maar als de grote keten daarnaast wel open is en de kleine ondernemer niet, dan voelt die kleine ondernemer zich toch gedwongen die extra uren te maken, of die werknemers extra aan het werk te zetten, en dat is niet de bedoeling, vinden wij.

De voorzitter: Mevrouw Metz.

Mevrouw Metz: Hier wil ik even op inhaken. Het is sowieso niet de bedoeling om hier meer inkomsten door te gaan genereren. Deze dagen vallen nu eenmaal op maandag en dinsdag, waardoor meer drukte op de zondag verwacht wordt. Ik heb meerdere ondernemers gesproken en er waren inderdaad ondernemers bij die de tijden van 12 tot 5 prima vonden, maar we hebben ook heel veel mensen gehoord die een verruiming wel heel prettig zouden vinden. Er mag zeker geen dwang mee gemoeid zijn, iedere winkelier moet dat voor zichzelf kunnen beslissen. Dat is de vrijheid die je iemand dan zou moeten kunnen geven.

De voorzitter: De heer De Pagter.

De heer De Pagter: Dank u wel, voorzitter. Het zal voor u geen verrassing zijn dat wij deze motie niet steunen. We snappen dat het drukke dagen zijn voor ondernemers en dat de omzetten wellicht aanzienlijk zijn, maar we zijn ook allemaal mensen die kunnen rekenen en kunnen plannen. Je kunt vooraf plannen wanneer je je inkopen wilt doen voor de feestdagen. Dat hoef je niet uit te stellen tot het laatste moment, op die zondag. Ook kun je online je boodschappen doen. Daarnaast is volgens mij tweede kerstdag al een dag waarop winkels opengaan. Wij vinden dat de zondag een dag van rust is waarop je mag uitrusten van je wekelijkse inzet en je tijd mag doorbrengen met je gezin, met je geliefden en dierbaren. Dat is belangrijke tijd en daarom zullen wij niet instemmen met deze motie.

De voorzitter: De heer Van Willigen.

De heer Van Willigen: Voorzitter, ik mag de rij sluiten, dat vind ik heel fijn. Ik vind niet dat wij ons als raad moeten bemoeien met de verhoudingen tussen werkgever en werknemer, want dan kunnen we wel voor de hele wereld gaan zorgen. Dat is helemaal niet aan ons. We vinden het een heel sympathiek voorstel, omdat het zeker in deze bijzondere omstandigheden ruimte geeft aan diegenen die behoefte aan die ruimte hebben, en dat moet die particuliere winkelier of de grote winkelier maar doen. En, meneer De Pagter: u moedigt toch niet aan om in Gorinchem online te gaan kopen? Wij gaan toch wel voor de lokale winkelier, denk ik hè?

De heer De Pagter: Het ging over supermarkten.

De voorzitter: Anderen nog?

De heer Van Houwelingen: Ja, ik wil nog even reageren, want ik vind toch wel dat hier erg wordt voorbij gegaan aan de rol tussen werknemer en werkgever. Echt niet iedere vakkenvuller of caissière of dergelijke durft zomaar tegen de chef in te gaan. Een paar weken voordat deze dagen komen, wordt aangekondigd van ‘joh, we gaan toch nog even

‘s ochtends erbij werken’. Ik vind dat wel degelijk een belangrijk punt om mee te nemen.

De heer Van Willigen: Meneer Van Houwelingen, het gaat om drie uur. Als u zich zo druk maakt over de verhoudingen tussen werkgever en werknemer, wordt het erg druk in deze raadzaal de komende maanden.

De voorzitter: Mevrouw Metz.

Mevrouw Metz: Daar wil ik ook even wat op aanvullen. Ik heb bepaalde mensen gesproken en ook gevraagd – u kunt me geloven of niet – hoe dat zit met de verhouding met werknemers, of ze verplicht worden. Kijk, verplichten kun je nooit iemand en er zijn altijd mensen die op zondag vanwege hun geloofsovertuiging, die we allemaal moeten respecteren, niet willen werken. Dus ik denk dat daar zeker geen dwang achter zit en dat iedereen daarin vrij gelaten wordt. Er werd zelfs gezegd: natuurlijk is het fijn dat wij opengaan en dan zullen we misschien iets minder capaciteit hebben dan we normaal doordeweeks hebben, maar de capaciteit die we hebben is ons heel erg dierbaar, waardoor we wel gewoon die drie uurtjes eerder open kunnen en gewoon veel meer spreiding over de rest van de dag hebben.

De heer Van Houwelingen: Mag ik daarop nog even reageren, voorzitter?

De voorzitter: Zeker.

De heer Van Houwelingen: Ik begrijp dat het qua wetgeving heel goed geregeld is wanneer er wel en niet sprake is van dwang. Je kunt niemand qua geloof dwingen tot extra werktijden et cetera, maar het hangt er natuurlijk maar net van af hoe de verhouding met je leidinggevende is. Kun je zomaar open zijn en nee zeggen, of word je dan gestraft? Het is zeker bij de grotere ketens gebeurd – ik gaan geen namen noemen –dat je dan daarna zomaar uren verliest. Het is een feit in Nederland en daar wil ik zeker voor waken.

Mevrouw Metz: Ook dat begrijp ik en ik mag toch echt hopen dat dat allemaal niet gebeurt. Er zullen inderdaad uitzonderingen op de regel zijn, ongetwijfeld, en dan mogen we toch hopen dat deze mensen puur voor zichzelf opkomen. Zo hoort het in ieder geval te gaan, dus we moeten er maar vanuit gaan, op goed vertrouwen, dat het allemaal in goed overleg gaat.

De voorzitter: Namens het college wil ik graag ook even een reactie geven. Daartoe draag ik het voorzitterschap over aan de plaatsvervangend raadsvoorzitter.

(Het voorzitterschap wordt overgedragen aan de heer Oostrum).

De voorzitter: Het woord is aan de burgemeester.

De burgemeester: Dank u wel. Uiteraard heb ik even gekeken naar de verslagen van de debatten die in 2017 en in 2021 hebben plaatsgevonden in de gemeenteraad met betrekking tot de winkeltijdenverordening. Daarbij zijn de invalshoeken aan de orde geweest, waarvan ik er zojuist ook een paar voorbij heb horen komen, over de positie van winkeliers, de grote winkeliers die wat gemakkelijker uitgebreidere openingstijden kunnen realiseren dan de kleine. De zondagsrust is aan de orde gekomen, overlast voor

kerken, de positie van het personeel en ook de 24-uurseconomie, van: moet je wel stimuleren dat mensen steeds maar bezig zijn met kopen en daardoor personeelsleden ingezet worden die dan niet in hun thuissituatie kunnen komen, waardoor je toch ook gezinsmomenten, collectieve gezinsmomenten beperkt. Even gewoon een technisch punt: in de winkeltijdenverordening is een algemene vrijstelling in Gorinchem opgenomen, namelijk dat men op alle zondagen van 12 tot 5 uur open mag zijn, met uitzondering van nieuwjaarsdag of eerste kerstdag. Op deze openingstijden is een uitzondering mogelijk, dat noemen we een ontheffing, maar die ontheffing moet wel getoetst worden aan vier elementen, namelijk de woon- en leefsituatie, de veiligheid, het verkeer en de openbare orde, want die mogen niet nadelig worden beïnvloed. Namens het college hebben we even gekeken naar dit totaal en dan zie je dat die afweging niet heeft plaatsgevonden. Ik zie geen elementen in deze motie waarbij die afweging heeft plaatsgevonden en daarnaast is het zeker bij dit soort vraagstukken ook goed om participatie met elkaar te doen. Ik heb zelf nog snel even, en dat komt natuurlijk ook omdat we tegenwoordig buitengewoon veel overleggen met Hartje Gorkum….

De heer Klein: Maar voorzitter...

De burgemeester: Misschien mag ik even mijn verhaal afmaken?

De heer Klein: Ik wil toch graag die vraag stellen. Als u beweert dat een van die vier elementen in het gedrang komt, ben ik benieuwd wat u precies bedoelt.

De burgemeester: Dat zou kúnnen, wij hebben dat niet gecheckt. Normaliter is het zo bij dit soort zaken, dat hebben we de vorige keren ook gedaan als het ging over de winkeltijdenverordening, dat we de verschillende winkeliersverenigingen vragen hoe ze erin zitten, dat we de kerken naar hun mening vragen, ook in het kader van de zondagsrust, dat we de bewoners bevragen, want hoe je het ook wendt of keert, het leidt natuurlijk vroeger in de ochtend wel tot allerlei vervoersbewegingen, en er zijn ook mensen die graag uitslapen op zondag. Dus er zijn gewoon verschillende invalshoeken die in de afweging betrokken moeten worden en dat hebben we niet gedaan. Wat ik in ieder geval wel heb kunnen doen, is de conceptmotie voorleggen aan Hartje Gorkum en de reactie daarop was in de kern: geen interesse in verruiming van de openingstijden, met uitzondering van de supermarkten – ze noemden de Coöp en de Spar –en ze hebben aandacht gevraagd voor de positie van de kleine zelfstandigen. Ik geef gewoon even technisch aan dat er een aantal afwegingen gemaakt zouden moeten worden en dat ook het participatieproces zorgvuldiger zou kunnen. Dat hebben we nu dus niet gedaan en het is aan uw raad of u daar overheen wilt stappen of niet.

De heer Van Willigen: Voorzitter…

De voorzitter: De heer Van Willigen.

De heer Van Willigen: Ik heb wat moeite met het onderzoek dat u gepleegd heeft en het onderzoek dat mevrouw Metz gepleegd zou hebben, want die staan tegenover elkaar en daardoor raak ik wel in complete verwarring. U zegt dat Hartje Gorkum nee heeft gezegd en mevrouw Metz verzekert ons dat de winkeliers voor zijn . Dit wordt wel een onmogelijk dilemma. Het argument van mensen die uitslapen vind ik overigens een slecht

argument, want dat doe ik op zaterdag ook graag.

De heer Van der Geest: Alle goede bedoelingen ten spijt kunnen we volgens mij alleen maar concluderen dat er onvoldoende participatie is geweest is en dat we op basis daarvan geen goed besluit kunnen nemen.

De heer Van Willigen: Daarom stelde ik mijn vraag en ik zou graag nog even van mevrouw Metz willen horen wat zij daarvan vindt.

De voorzitter: Mevrouw Metz.

Mevrouw Metz: Dank u wel. Ik ben bij verschillende winkeliers binnen geweest. Het is denk ik ook niet de bedoeling dat we heel Gorinchem af moeten lopen om hierover te kunnen participeren, want er zijn altijd mensen die voor zijn en mensen die tegen zijn. Van de mensen die ik gehoord heb vond het gros het gewoon fijn dat die tijden eventueel verruimd zouden worden. Er waren inderdaad ook winkeliers bij, zoals ik eerder al aangaf, die van 12 tot 5 uur prima vonden, maar dat had niets te maken met uitslapen of geloofsovertuigingen. Dat vonden die mensen gewoon prima. Het kan altijd beter, maar ik vind dat ik genoeg participatie heb verricht, want ik kan niet heel Gorinchem aflopen. Dat lukt gewoon niet, maar na wat ik gedaan heb voelt het voor mij en onze fractie goed.

De voorzitter: De heer Koçak.

De heer Koçak: Dank u wel, voorzitter. Burgemeester, u bent een gelovig burgermoeder, hè? Vanuit dat perspectief heb ik een vraag aan u. Als een van de overwegingen noemde u het verkeer. Gelooft u echt dat door de verruiming de drukte van het verkeer minder wordt?

De burgemeester: De relevantie van het wel of niet geloven ontgaat mij hierbij. Ik heb gewoon even juridisch advies gevraagd aan de juristen hier, van: hoe zit dat precies in elkaar met betrekking tot die winkeltijdenverordening? En daarover heeft men mij gezegd, ik heb het ook op schrift: een ontheffing is alleen mogelijk, mits niet nadelig worden beïnvloed de volgende factoren: woon- en leefsituatie, veiligheid, verkeer en openbare orde. Ik weet dat eerder in het kader van een debat dat in de raad heeft plaatsgevonden een brede consultatie is uitgevoerd, waarin de winkeliersverenigingen, de kerken en bewonerspanels zijn bevraagd, waardoor we een breed plaatje hebben gekregen van hoe men erin zit, of men het wel of niet wenst. Het gaat er totaal niet om wat ik als burgemeester vind. Het gaat erom dat we ons houden aan de door onszelf opgestelde regels.

De voorzitter: De heer Van Santen.

De heer Koçak: Ik was nog niet klaar, voorzitter!

De heer Van Santen: Geef eerst de heer Koçak maar het woord; ik vind het prima.

De heer Koçak: Dank u wel, meneer Van Santen. Mijn fractie verkeert in de vaste veronderstelling dat een van de criteria, in dit geval het verkeer, voordelig zou zijn voor de verruiming van de openingstijden. Dat wilde ik gezegd hebben.

De voorzitter: Dan nu de heer Van Santen.

De heer Van Santen: Na de wijze woorden van de heer Koçak wil ik nog even toevoegen dat we het wel een beetje in perspectief moeten zien hier. Er zijn inderdaad zware trajecten waaraan we participatie toevoegen, veiligheidschecks doen en van alles, maar hier hebben we het over twee keer drie uurtjes op een zondag. Ik zie niet in hoe dat anders moet zijn dan op andere koopzondagen, maar we gaan het nu heel erg groot maken, alsof het een fantastisch traject moet doorlopen. Is dat niet een beetje buiten proporties in dit hele verhaal?

De voorzitter: Mevrouw Metz.

Mevrouw Metz: Dank u wel. Dat is wat ook ik wil aangeven. Ik begrijp uw standpunt en ik begrijp de woorden die u benoemt, maar we hebben het hier inderdaad maar over twee zondagen. Het is niet elke zondag zo. Heel veel winkeliers willen misschien gewoon hun eigen tijden hanteren van 12 tot 5. Als dat in de binnenstad zo is, dan is daar totaal geen drukte te bekennen, dus dan valt dat allemaal mee. En voor de winkeliers die het wel graag willen, lijkt het me echt een toevoeging.

De voorzitter: De burgemeester.

De burgemeester: De raad maakt zijn eigen afwegingen en het is mooi dat we in ieder geval de verschillende invalshoeken die hier relevant zijn met elkaar hebben kunnen delen. Ik kijk uit naar de stemming, al was het alleen maar omdat we dan tenminste tijdig klaar zijn.
Dank u wel.

De heer Koçak: Voorzitter…

De voorzitter: Nee, meneer Koçak, de heer De Pagter was eerder.

De heer De Pagter: Dank u wel, voorzitter. Ik ben het met de portefeuillehouder eens dat de winkeliersverenigingen hierin betrokken zouden moeten worden. Aan de andere kant heb ik nog een vraag over de motie. Die zegt namelijk dat het eenmalig is, maar volgens mij lees je er ook in dat we daarbij de wet gaan aanpassen, dus dat het structureel wordt.

De voorzitter: Mevrouw Metz.

Mevrouw Metz: Eventueel kan onderzocht worden of het mogelijk is dat vast te leggen als de kerstdagen op maandag en dinsdag vallen. De volgende keer is dat pas over vier of vijf jaar, en dan pas weer over negen jaar, dat we dus weer met zo'n zondag te maken zouden krijgen.

De voorzitter: Hebt u er nog behoefte aan om het woord te voeren, meneer Koçak?

De heer Koçak: Ja, een laatste poging, voorzitter. U bent een gewaardeerd collegelid van onze gemeente. In dat geval is het volgende voorstel voldoende. Het is een idee, een bescheiden idee. Laten we een uitzondering maken en als na afloop blijkt dat er heel veel klachten zijn, zullen we dat nooit meer doen!

De voorzitter: Mevrouw Hamann.

Mevrouw Hamann: Ja, ik wil er ook iets over zeggen. Voor de feestdagen is het zo'n drukte in de winkels dat, als je die winkeltijden beperkt van 12 tot 5, het echt een verschrikkelijke drukte wordt. De mensen gaan over elkaar heen hobbelen, het is vreselijk hoe mensen inkopen doen voor kerst. Ik vlucht altijd op die dagen, omdat de winkels zo overspoeld worden. Als je dan die tijd gaat beperken, wordt het gewoon een bende. Dus ik hoop echt op een verruiming, eenmalig. En natuurlijk: met kerst, maandag en dinsdag, zijn we lekker vrij.

De voorzitter: De heer Van Houwelingen.

De heer Van Houwelingen: Voorzitter. Ik haak even aan op het frame 'beperking', want het zijn gewoon de huidige winkeltijden. Er wordt juist om een verruiming gevraagd en niet om een beperking.

Mevrouw Hamann: Dat is waar, het is een verruiming in de tijd, maar als mensen boodschappen gaan doen en normaal op zaterdag bijvoorbeeld de hele dag de tijd hebben en nu, omdat het toevallig een zondag is, niet, dan wordt het echt laaiend druk in die winkels.

De voorzitter: Ik constateer dat alle suggesties nu wel de revue zijn gepasseerd. Als allerlaatste geef ik nog het woord aan de heer Van Willigen.

De heer Van Willigen: Voorzitter. Ik heb onze zeer gewaardeerde burgemeester een soort beschouwing horen geven van hoe we er nu eigenlijk voor staan, maar ik heb haar nog niet echt een advies horen geven ten aanzien van wat wij zouden moeten doen. Als het in strijd is met wet- en regelgeving, vind ik het voorstel super-sympathiek, maar kan ik niet anders dan tegenstemmen. Dus ik verkeer nu in een onmogelijk dilemma. Is nu wet- en regelgeving maatgevend, of is het een sympathiek voorstel? Wat adviseert het college aan de raad?

De voorzitter: De burgemeester.

De voorzitter: Ik heb aangegeven dat het college deze motie ontraadt. Als ik hem even afpel, dan kunnen wij vanuit het college op basis van de door uzelf vastgestelde verordening niet anders zeggen dan dat er een aantal elementen in staan waaraan u gewoon niet voldoet. Het tweede deel van de motie, waarin wordt aangedrongen op een onderzoek, is natuurlijk wel iets waarmee wij aan de slag kunnen gaan, want dan kunnen we gewoon al die elementen die we moeten betrekken om uiteindelijk een voorstel te doen richting uw raad wel gewoon aan u voorleggen, waarna op basis daarvan de winkeltijdenverordening al dan niet kan worden aangepast. Maar het is geen bevoegdheid van het college, want wij kunnen nu eigenlijk geen ontheffing verlenen. U draagt eigenlijk het college een onmogelijke taak op, want wij voldoen niet aan de wet- en regelgeving zoals u die heeft vastgesteld en dan gaan we dus een ontheffing verlenen die juridisch gezien niet kan.

De voorzitter: De heer Schefferlie.

De heer Schefferlie: Maar dan is het toch zo dat de motie niet alleen ontraden moet worden, maar dat het college kennelijk ook van oordeel is dat de motie als onuitvoerbaar wordt beschouwd?

De burgemeester: Het is maar hoe je het wilt formuleren. Ik zeg ‘ontraden’ en daarop heb ik, meen ik, een heldere toelichting gegeven.

De heer Schefferlie: Maar dat is wel degelijk iets anders, want op het moment dat u dat zegt, kunt ook zeggen: raad, u kunt hem aannemen wat u wilt maar we gaan hem niet uitvoeren. En als de raad daar dan heel erg overstuur van wordt, kunnen we het hele college wegsturen. Dat gaan we natuurlijk niet doen, maar zo is het wel. Ik vind dat u daar echt duidelijk in moet zijn. U voert hem volgens mij niet uit als hij aangenomen wordt.

De voorzitter: Burgemeester, voert u de motie uit als ze aangenomen wordt?

qDe burgemeester: Dat overleg ik dan binnen het college.

De heer Van Willigen: Dan stel ik voor dat we nu schorsen en dat u dat nu gaat doen.

De voorzitter: De heer Van Willigen stelt voor de vergadering te schorsen. Ik stel vast dat ook anderen daaraan behoefte hebben. Ik schors de vergadering (00.02 uur).

Schorsing

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is heropend (00.13 uur). Het woord is aan de burgemeester.

De burgemeester: Voorzitter. In de schorsing heb ik als portefeuillehouder overlegd met het college en we hebben natuurlijk ook kennisgenomen van wat hier gebeurt. We kunnen niet voorbij gaan aan datgene wat door uw raad is vastgesteld. Tegelijkertijd constateren we dat het nu 10 november is, ruim vóór de kerstdagen waarop dit actueel wordt. Wij willen heel snel onderzoek doen naar de woon- en leefsituatie, de veiligheid, het verkeer en de openbare orde, in hoeverre die al dan niet nadelig beïnvloed zullen worden, stel dat uw raad deze motie aanneemt. Het tweede punt is het probleem niet, want we hebben voldoende tijd voor dat onderzoek en dan kunnen we al dan niet voorstellen om de winkeltijdenverordening te wijzigen. Het zit hem op het eerste punt. We willen snel onderzoek doen op die verschillende elementen en op basis van de uitkomst daarvan kunnen we dan als college het besluit nemen of we wel of niet ontheffing gaan verlenen. Daarmee houden we ons aan de door onszelf vastgestelde regels en hebben we tegelijkertijd ook echt meegedacht met u als raad, want het lijkt erop dat de wens van in ieder geval een meerderheid van de raad helder is. Dus we gaan gewoon geobjectiveerd dat onderzoek doen.

De voorzitter: Is uw voorstel dan om daarover nu nog te stemmen, of zegt u dat het college het initiatief overneemt om dat onderzoek te doen?

Mevrouw Metz: Voorzitter…

De voorzitter: Mevrouw Metz.

Mevrouw Metz: Ik hoop wel dat de motie vanavond in stemming wordt gebracht. Wat ik nog wel even kwijt wil, is het volgende. Vorige week donderdag heb ik deze motie ingediend en ik vind het eigenlijk een beetje jammer dat er nu nog dingetjes uitgezocht moeten worden. Inderdaad zitten we nog ruim voor de kerstdagen, maar we hebben ook te maken met de winkeliers en hun personeel en die moeten we hiermee niet op het laatste moment willen confronteren. We moeten zo ruim mogelijk van tevoren deze beslissing nemen, opdat mensen niet op het laatste moment het gevoel krijgen dat ze ergens toe verplicht worden.

De voorzitter: De burgemeester.

De burgemeester: Het college heeft inderdaad vorige week het stuk gekregen en ik ben er direct voorafgaande aan de collegevergadering over gebeld. Ik heb toen aangegeven dat er nog veel uitgezocht moest worden, ook gezien het advies van Hartje Gorkum. De argumentatie waarop het zich toespitst gaat met name over de supermarkten, waar de mogelijke drukte verwacht zou worden. Om de impact zo beperkt mogelijk te laten zijn, heb ik geadviseerd de motie aan te passen met betrekking tot de supermarkten en ik constateer, dit even voor de duidelijkheid, dat dat niet gedaan is, maar dat men voor de volle breedte gaat.

De voorzitter: De heer Van Santen.

De heer Van Santen: Voor dat laatste zou ik niet pleiten, want dan krijg je waarschijnlijk redelijk oneigenlijke concurrentie in het hele verhaal. Waar ik wel blij mee ben, is dat er geen procedurele c.q. juridische belemmeringen zijn om die motie uit te voeren. Dat vind ik fijn en ik denk dat we in de stad ook redelijk wat verenigde winkeliersverenigingen hebben en dat we dat consult redelijk snel met elkaar kunnen maken. Ik kijk in ieder geval uit naar de uitwerking.

De burgemeester: Dat is ook de verwachting van het college. Als je in deze raad hoort dat er een nadrukkelijke wens is, mag je van dit college verwachten dat het moeite doet om te proberen zo goed mogelijk mee te denken met de raad. Vanuit die optiek zegt het college dus ook dat we die punten, die we nu eenmaal met elkaar hebben vastgesteld, snel gaan onderzoeken, zodat er snel duidelijkheid is. Daarbij hebben we zojuist wel tegen elkaar gezegd dat het in ieder geval niet al volgende week plaatsvindt, want we zitten een week voor de landelijke intocht en het is ongelooflijk druk, dus daarna gaan we dat onderzoek doen.

De heer Van Willigen: Maar voorzitter...

De voorzitter: De heer Van willigen.

De heer Van Willigen: Dan lijkt me nu de keuze te zijn: óf we houden de motie aan en we stemmen erover op 30 november, óf we gaan nu duwen, met het risico dat hij alsnog niet haalbaar is, omdat er wettelijk zaken in de weg gaan zitten. Hom of kuit.

De burgemeester: Een motie is een beleidsuitspraak van uw raad, die gaat dan naar het

college toe en het college moet afwegen of het al dan niet die beleidsuitspraak van de raad wenst te volgen. Ik heb net al aangegeven dat het college daartoe bereid is en een uiterste inspanning zal doen om te voldoen aan de door de raad vastgestelde wet- en regelgeving en dat we dus op korte termijn duidelijkheid hebben.

De voorzitter: Dan stel ik voor dat we de motie nu in stemming brengen, dat het college dan het onderzoek verricht en daarna terugkoppelt of en op welke wijze de motie uitvoerbaar is.

Mevrouw Metz: Mag ik nog één ding naar voren brengen?

De voorzitter: Mevrouw Metz.

Mevrouw Metz: Het is heel fijn dat het college zich wil inspannen om dit verder hopelijk te kunnen gaan uitwerken. Ik wil alleen nog het volgende benoemen. Het gaat nu natuurlijk niet alleen over de binnenstad, of het Piazzacenter, of Hoog-Dalem. Ik zou het jammer vinden wanneer het van Hartje Gorkum zou afhangen wat er op Hoog-Dalem zou moeten gebeuren, of in het Piazza. Misschien is dat niet de bedoeling, juist daarom willen wij benadrukken dat elke winkelier de vrijheid moet krijgen om wel of niet open te gaan, ongeacht of het in Hoog-Dalem is, de binnenstad of het Piazzacenter. Het is ieder voor zichzelf.

De burgemeester: Misschien nog even als reactie. We hebben meerdere winkeliersverenigingen en het is zeker niet zo dat we alleen luisteren naar Hartje Gorkum. Ik heb alleen geprobeerd aan te geven dat er in de stad genuanceerd over wordt gedacht. We zullen dit breed moeten uitvragen. U gaf net ook al aan dat u niet bij elke winkelier bent geweest, en dat raad ik u trouwens ook niet aan, want u hebt al genoeg andere bezigheden. Gelukkig hebben we daar collectiviteiten voor, ondernemersverenigingen, en ik denk dat we die moeten benaderen, net zoals we dat op andere vlakken ook zullen doen. Ik hoop dat we dan vrij snel uitsluitsel zullen hebben en dan zullen we vanuit het college uw raad daarover informeren.

De heer Van Willigen: Voorzitter, op gevaar af dat ik een zeikerd genoemd word, maar dit is een disclaimer. Wij gaan dadelijk stemmen, wij stemmen voor en dan komt het college op een gegeven moment en zegt: we leggen de motie toch naast ons neer. Realiseert u zich wat u dan op dat moment doet? Want dan hebben we hier voorgestemd, dan hebben we verwachtingen gecreëerd bij de winkeliers en dan zegt u over drie weken: maar we gaan het toch lekker niet doen.

De voorzitter: De burgemeester.

De burgemeester: Nogmaals even een uitleg van een motie. Een motie is een beleidsuitspraak van de raad, die legt u neer bij het college. Het komt wel vaker voor dat u graag iets zou willen van het college en dat het college later bij u terugkomt en zegt: beste raad, we hebben het een en ander uitgezocht en dat kan wel, of dat kan niet. Dat hoort erbij. Als u honderd procent zekerheid wilt, kunt u dit niet doen, als u tenminste uw eigen wet- en regelgeving respecteert, Volgens mij heb ik duidelijk aangegeven dat het college voelt dat er urgentie op zit als deze motie wordt aangenomen om snel te handelen

en dan mag u er ook van uitgaan dat wij ons best doen om al die punten snel op een rijtje te krijgen. Vervolgens komen we daarop bij u terug, niet om weer een besluit te vragen, maar wel om u te melden welk besluit uiteindelijk het college heeft genomen. Als ik het gesprek hier zo hoor, denk ik dat het ook belangrijk is dat we snel een goed onderzoek doen en u voorleggen in hoeverre de winkeltijdenverordening al dan niet aangepast moet worden. Dat lijkt me dan wel belangrijk, om niet elke keer in dit soort discussies met elkaar terecht te komen. Maar nogmaals, u heeft regels vastgesteld en u kunt niet tegen het college zeggen: nou ja, we nemen onszelf eigenlijk niet serieus, laat u die regels maar zitten, want dan wordt het echt chaos in ons openbaar bestuur. Dat moeten we gewoon niet hebben.

De voorzitter: Duidelijk. Volgens mij zijn alle argumenten nu wel uitgewisseld. Ik denk dat het verstandig is om de motie nu in stemming te brengen, zodat het college weet of er een meerderheid voor is of niet. Ik draag het voorzitterschap nu over aan de burgemeester.

(Het voorzitterschap wordt overgedragen aan de burgemeester)

De voorzitter: Voordat de motie in stemming wordt gebracht, wenst iemand nog een stemverklaring af te leggen?

De heer Van Willigen: Jazeker, voorzitter, want we zitten in een onmogelijk dilemma. We gaan nu voor iets stemmen waarvan we niet zeker weten of het uitgevoerd zal worden. Wij zullen daarom wel voorstemmen en dan is het compleet de verantwoordelijkheid van het college wat de uitkomst dadelijk is.

De voorzitter: Anderen nog? Mevrouw Metz.

Mevrouw Metz: Voorzitter. Wij zijn natuurlijk voor onze eigen motie. Ik hoop alleen dat het college inziet dat dit echt noodzakelijk is en dat er, als de motie wordt aanvaard, voor de rest geen belemmeringen zijn om het uit te voeren.

De voorzitter: Geen andere stemverklaringen, stel ik vast. Dan breng ik de motie in stemming.

De motie wordt in stemming gebracht en met 19 tegen 5 stemmen aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Bahlmann, Boutachkourt, Van Gammeren, mw. De Groot, mw. Hamann, Houtepen, Klein, Koçak, mw. Metz, Oostrum, mw. Pellikaan, Roeland, Van Santen, Schefferlie, Tekir, Van Veen, Van Willigen en mw. Van 't Westende-de Bijl.

Tegen hebben gestemd de leden Van der Geest, Van Houwelingen, Krol, mw. Van Oversteeg en De Pagter.

De voorzitter: We gaan verder met de tweede motie, de motie ‘Samen is leuker’. Het woord is aan mevrouw Metz.

Mevrouw Metz: Dank u wel, voorzitter. Eerst wil ik een klein stukje voorlezen: “In een gezellige locatie, doordrongen van de warmte van de feestdagen, ontvouwden zich een fijne middag en avond. Mensen met weinig netwerk, maar rijk aan gezelligheid, verzamelden zich voor een kerstdiner vol verrassingen. De sfeer was licht en

ongedwongen, gesprekken werden geboren uit gedeelde momenten en een lach weerklonk als het mooiste kerstlied. Het diner werd meer dan alleen een culinaire ervaring. Het was een gelegenheid om nieuwe vriendschappen te smeden en de betekenis van samenzijn te herontdekken."
Graag dien ik samen met mevrouw Albert Heijdenrijk, mevrouw Van 't Westende en mede namens mevrouw De Munnik een motie in. Daarin stellen wij voor om als bestuur een raadsdiner te organiseren voor Gorcumers met een klein netwerk en raadsleden, collegeleden, fractieassistenten, griffiemedewerkers te vragen de bediening op zich te nemen, hen te vragen om een eigen bijdrage en eventueel voor de resterende kosten een bijdrage te vragen. Verder wil ik even toevoegen dat al heel veel lieve mensen en lieve ondernemers om ons heen heel veel gesponsord hebben, heel veel spulletjes die we gekregen hebben. Dit idee is eigenlijk ontstaan na het laatste kerstdiner dat wij gekregen hebben met elkaar om voor andere mensen een keer wat te doen en om wat meer gezelligheid te bieden, het samenzijn. We hebben een hele leuke locatie gevonden waar heel veel gedaan wordt, een arrenslee, een kerstman en een kerstkoor, heerlijk eten, fijne mensen. We hopen dat we deze mensen een hele fijne middag / avond kunnen geven namens ons bestuur op vrijdag 15 december.
Dank je wel.

Motie M08: Samen is leuker
De raad der gemeente Gorinchem,
in vergadering bijeen op 9 november 2023;
stelt voor:
1. als bestuur (dagelijks en algemeen) een raadsdiner te organiseren voor Gorcumers met een klein netwerk
2. raadsleden, collegeleden, fractieassistenten, griffiemedewerkers te vragen de bediening op zich te nemen
3. hen te vragen om een eigen bijdrage
4. de resterende kosten 50/50 te verdelen tussen het raadsbudget en het sociaal-domeinbudget waarbij het totale bedrag € 3000 niet overschrijdt.

De burgemeester: Dank u wel. Leden van de raad, kunnen wij unaniem instemmen met deze motie?

De heer Van Willigen: Nee, voorzitter, ik ga hier niet voorstemmen, want ik vind dit ver boven de bestuurlijke verantwoordelijkheid die we als gemeenteraad hebben. Ik kan zelf wel beslissen als ik een bijdrage wil leveren aan de maatschappij. Ik vind namelijk dat, als ik voorstem, ik ook echt daar moet gaan lopen. Ik ben benieuwd of we daar met z'n 25'en gaan lopen, in dit geval dan 24. Ik ga hier niet voorstemmen.

De burgemeester: Dan denk ik dat het toch goed is om even een eerste termijn te starten, waarin ook de heer Van Willigen desgewenst nog even kan reageren.

De heer Van Willigen: Ik volsta met deze stemverklaring.

De burgemeester: Oké. Stemt u ermee in dat we met stemverklaringen gaan werken in plaats van een eerste termijn? Ik zie allemaal instemmende reacties. Ga uw gang.

Mevrouw Pellikaan: Voorzitter. Namens de andere fractieleden van Democraten Gorinchem kan ik u zeggen dat wij dit voorstel omarmen.. Wij willen ook de indieners

bedanken voor het werk dat hierin heeft gezeten en we kijken uit naar de dag.
Dank u wel.

De heer Van Houwelingen: Voorzitter. De motie is zeker heel leuk en ik zou iedereen aanraden om het te doen! De enige disclaimer die ik eraan hang is dat ik nog even in mijn eigen agenda moet kijken. De bereidheid is er zeker, ik kan alleen niet toezeggen dat ik er daadwerkelijk kan zijn.

De heer Van Willigen: Voorzitter, dit is exact de reden waarom ik tegen ga stemmen, want ik vind dat, als we hier voorstemmen, we daar ook unaniem als raad moeten gaan staan. Ik ga dat echt niet garanderen, dus ik ben daar heel consequent en heel star in.

De heer Van Houwelingen: Dat mag. Ik ga het niet helemaal verdedigen, ik lees alleen dat de raadsleden, collegeleden et cetera wordt *gevraagd* de bediening op zich te nemen, dus dat het nog steeds vrij staat om daarop nee te zeggen.

Mevrouw Metz: Voorzitter, even een vraag aan de heer Van Willigen. Wat bedoelt u precies? Wilt u niet daar zijn, of wat is het precies?

De heer Van Willigen: Ik wil daar zeker wel zijn, maar ik wil me niet verbinden aan een motie die mij verplicht. Als wij met elkaar afspreken dat we zoiets gaan doen, mag je me altijd bellen, maar ik vind dat het op deze manier verplichtend is voor ieder raadslid dat in de stemming voor gaat stemmen. Ik kan die verplichting niet aan, want ik kan het niet garanderen, dus dan ga ik niet voorstemmen.

Mevrouw Metz: Bedoelt u dan het daar zijn, of uw eigen bijdrage, wat bedoelt u precies?

De heer Van Willigen: Alle fronten.

Mevrouw Metz: Oké, dat kan en mag. Maar ik bedoel: het hoeft ook geen grote bijdrage te zijn en het is ook een beetje symbolisch, hè? We zijn met zoveel mensen om uit te serveren en om te doen, de gedachtegang erachter is om gewoon een kort praatje met deze mensen te maken en ons eens van een andere kant te laten zien. Dat is eigenlijk meer een beetje de bedoeling.

De heer Van Willigen: Daar was voor mij geen motie voor nodig geweest, want als dat op basis van vrijwilligheid gaat, ben ik uw man. Maar als het in een motie wordt gegooid, is het iets wat we vastleggen en waar we ons allemaal aan moeten committeren.

De voorzitter: De heer Van Houwelingen.

De heer Van Houwelingen: Het sluit een klein beetje aan op wat ik hiervoor zei. Dit is nou precies het stukje dwang dat ook het personeel kan voelen op het moment dat zoiets wordt neergezet. Nu begrijpt de heer Van Willigen, die eerder opriep zo ver mogelijk weg te blijven van de werkgever/werknemerrol, misschien ook dat dit de dwang is die iemand zou kunnen voelen.

De burgemeester: Geen andere stemverklaringen, stel ik vast. Dan breng ik toch maar even de motie in stemming.

De motie wordt in stemming gebracht en met 23 stemmen tegen 1 stem aanvaard.

Voor hebben gestemd de leden mw. Alba Heijdenrijk, Bahlmann, Boutachkourt, Van Gammeren, Van der Geest, mw. De Groot, mw. Hamann, Houtepen, Van Houwelingen, Klein, Koçak, Krol, mw. Metz, Oostrum, mw. Van Oversteeg, De Pagter, mw. Pellikaan, Roeland, Van Santen, Schefferlie, Tekir, Van Veen, en mw. Van 't Westede-de Bijl.

Tegen heeft gestemd het lid Van Willigen.

De voorzitter: Dan wil ik tot slot nog even naar rechts kijken, want het is inmiddels 10 november en de heer Koçak is jarig! *(Applaus)*
Wij feliciteren hem van harte en wensen hem een mooi nieuw levensjaar toe.

8. Sluiting

De voorzitter sluit te 00.32 uur de vergadering.

Sprekersindex:

Boer, M. de, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 102

Boutachkourt, A., 56, 59

Burgemeester, 113, 114, 115, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123

Dansen, mw. E.L., 61, 63, 64, 65, 66, 67

Geest, J.P. van der, 44, 45, 46, 48, 49, 61, 94, 110, 111, 114

Groot, mw. P. de, 103

Hamann, mw. E.W.H., 24, 25, 26, 34, 35, 36, 54, 63, 83, 84, 85, 104, 116

Houwelingen, A.C. van, 35, 38, 48, 90, 92, 110, 112, 116, 122, 123

Klein, J., 4, 6, 9, 16, 27, 31, 33, 35, 36, 57, 58, 70, 71, 72, 73, 86, 103, 106, 107, 113

Koçak, E.A., 57, 60, 111, 114, 115, 116

Mager, mw. A., 49, 50, 51, 52, 53, 54, 100, 101

Metz, mw. G., 4, 109, 111, 112, 114, 115, 116, 118, 119, 120, 121, 122

Molengraaf, mw. M.J., 40, 41, 43, 44, 45, 46, 67, 68, 69, 70, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99

Oostrum, J.C., 2, 12, 14, 15, 16, 24, 46, 64, 66, 75, 76, 77, 88, 107

Oversteeg, mw. J. van, 2, 17, 30, 31, 33, 34, 35, 36, 66, 67, 70, 73, 77, 89, 94, 95, 97, 98, 103, 107

Pagter, M. de, 14, 20, 21, 32, 33, 53, 81, 82, 83, 99, 100, 111, 112, 115

Pellikaan, mw. L.P.W., 122

Polatli, F., 46, 47, 48, 49

Santen, N. van, 16, 17, 34, 47, 58, 65, 74, 78, 79, 80, 85, 87, 88, 95, 98, 107, 110, 115, 118

Schefferlie, P.C.J., 4, 6, 7, 9, 10, 15, 21, 26, 40, 41, 49, 50, 51, 55, 56, 60, 61, 67, 68, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 80, 81, 83, 84, 92, 93, 95, 97, 99, 105, 106, 107, 117

Tekir, I., 26, 27, 36, 43, 44, 50, 52, 53, 62, 63, 65, 69, 79, 81, 82, 86, 87, 88, 94, 96, 98, 99, 100, 101, 105, 107, 109

Willigen, C. van, 112, 114, 116, 117, 119, 120, 121, 122